

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2013–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 11, 23-моддалар, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 418-модда; 2006 йил, № 6, 261-модда; 2007 йил, № 4, 166-модда, № 6, 248, 249-моддалар, № 9, 422-модда, № 12, 594, 595, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 177, 187-моддалар, № 9, 482, 484, 487-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **29-модданинг биринчи қисми** «хабардор қилган ҳолда кўриб чиқиш» деган сўзлардан кейин «прокурорнинг амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисидаги ёки жиноят ишини тугатиш ҳақидаги ёхуд маҳкумни жазодан озод қилиш тўғрисидаги илтимосномасини кўриб чиқиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **34-модданинг биринчи қисми** «558» рақамидан кейин «589» рақами билан тўлдирилсин;

3) **36-модданинг:**

биринчи қисми «ёки ўзгартиришга» деган сўзлардан кейин «амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисида ёки жиноят ишини тугатиш ҳақида судга илтимоснома киритиш тўғрисида прокурорга тақдимнома киритишга» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

учинчи қисми «қўзғатиш ҳақидаги» деган сўзлардан кейин «амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисида ёки жиноят ишини тугатиш ҳақида судга илтимоснома киритиш тўғрисида прокурорга тақдимнома киритиш ҳақидаги» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

4) **46-модданинг биринчи қисмидаги** «ярашув тўғрисидаги» деган сўзлар «ярашув тўғрисидаги, амнистия актини қўллаш ҳақидаги» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **48-модданинг биринчи қисмидаги** «ярашув тўғрисидаги» деган сўзлар «ярашув тўғрисидаги, амнистия актини қўллаш ҳақидаги» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

б) **329-модда биринчи қисмининг иккинчи жумласи** «чиқарилгунга қадар» деган сўзлардан кейин «ёхуд терговга қадар ўтказилган текширув материаллари ушбу Кодекснинг 587-моддасига мувофиқ прокурорга юборилгунга қадар» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

7) **333-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ушбу Кодекс 83-моддасининг 1 ва 2-бандларида ҳамда 84-моддаси биринчи қисмининг 1, 3 — 7-бандларида назарда тутилган ҳолатлар аниқланган тақдирда, жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисида суриштирувчи, терговчи ёки прокурор қарор, суд эса ажрим чиқаради, жиноят содир этилганлиги тўғрисида хабар берган фуқаро, корхона, муассаса, ташкилот, жамоат бирлашмаси ёки мансабдор шахс бу ҳақда хабардор қилинади. Бунда уларга қарор ёки ажрим устидан шикоят қилиш ҳуқуқи ва тартиби тушунтирилиши лозим.

Ушбу Кодекс 84-моддаси биринчи қисмининг 2-бандида назарда тутилган ҳолат аниқланган тақдирда, жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш ушбу Кодекснинг 63-бобида назарда тутилган қоидаларга биноан суд томонидан амалга оширилади»;

8) 342-модданинг:

биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Суриштирув жиноят ишини терговчига ўтказиш ёки ишни тарафларнинг ярашуви учун судга юбориш тўғрисидаги қарор билан ёхуд амнистия актига асосан жиноят ишини тугатиш ҳақида судга илтимоснома киритиш тўғрисидаги тақдимнома билан бирга прокурорга юбориш билан тамомланади»;

иккинчи қисми биринчи хатбошиси «терговчига» деган сўздан кейин «ёки прокурорга» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

9) 351-модданинг тўртинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Иш айблов хулосаси билан, ишни тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаш ёхуд тарафларнинг ярашуви учун судга юбориш тўғрисидаги қарор билан, амнистия актига асосан жиноят ишини тугатиш ҳақида судга илтимоснома киритиш тўғрисидаги тақдимнома билан прокурорга топширилган куни ёхуд ишни тугатиш ҳақида қарор чиқарилган куни дастлабки тергов тамомланган ҳисобланади»;

10) 355-модда иккинчи қисмининг 7-банди «ёхуд амнистия актига асосан жиноят ишини тугатиш тўғрисида судга илтимоснома киритиш ҳақида прокурорга тақдимнома киритади» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

11) 372-модданинг матни қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Дастлабки тергов жиноят ишини тугатиш тўғрисида қарор чиқариш, айблов хулосаси тузиш, ишни тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаш ёки тарафларнинг ярашуви учун судга юбориш тўғрисида қарор чиқариш ёхуд амнистия актига асосан жиноят ишини тугатиш ҳақида судга илтимоснома киритиш тўғрисида тақдимнома тайёрлаш билан тамомланади»;

12) 373-модда қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ушбу Кодекс 84-моддаси биринчи қисмининг 2-бандида назарда тутилган асос мавжуд бўлганда, жиноят ишини тугатиш ушбу Кодекснинг 63-бобида назарда тутилган қоидаларга биноан суд томонидан амалга оширилади»;

13) 382-модданинг учинчи қисми:

қуйидаги мазмундаги **олтинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш ҳақида ёки жиноят ишини тугатиш тўғрисида судга илтимоснома киритади»;

олтинчи — ўн учинчи хатбошилари тегишинча **еттинчи — ўн тўртинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

14) 385-модданинг биринчи қисми қуйидаги мазмундаги **6-банд** билан тўлдирилсин:

«б) амнистия актига асосан жиноят ишини тугатиш тўғрисида судга илтимоснома киритиш»;

15) қуйидаги мазмундаги 536¹-модда билан тўлдирилсин:

«536¹-модда. Маҳкумни амнистия актига асосан жазодан озод қилиш тартиби

Маҳкумни амнистия актига асосан асосий ва ижро этилмаган қўшимча жазодан тўлиқ ёки қисман озод қилиш ёхуд жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш ёки унга тайинланган жазонинг ўталмай қолган қисмини енгилроқ жазо билан алмаштириш прокурорнинг илтимосномасига биноан

маҳқумнинг жазони ўташ жойидаги жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судининг, округ, ҳудудий ҳарбий суднинг судьяси томонидан амалга оширилади»;

16) **542-модданинг бешинчи қисми** «меҳнат стажига қўшиш» деган сўзлардан кейин «шунингдек маҳқумларга нисбатан амнистия актини қўллаш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

17) **573-модда иккинчи қисмининг:**

1-банди «83 ва 84-моддаларида» деган сўзлардан кейин «(84-модданинг биринчи қисми 2-банди бундан мустасно)» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

3-банди «ёхуд амнистия актига асосан жиноят ишини тугатиш тўғрисида судга илтимоснома киритиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

18) қуйидаги мазмундаги **63-боб** билан тўлдирилсин:

«63-боб. Ишни судга қадар юритиш босқичида амнистия актини қўллаш

587-модда. Терговга қадар ўтказилган текширув материалларини ёки жиноят ишини суриштирувчи, терговчи томонидан прокурорга юбориш тартиби

Амнистия актини қўллаш учун асослар мавжуд бўлган тақдирда, суриштирувчи, терговчи терговга қадар ўтказилган текширув материалларини ёки жиноят ишини қайси шахсга нисбатан амнистия актини қўллаш тўғрисидаги масала қўйилаётган бўлса, ўша шахснинг, гумон қилинувчининг, айбланувчининг аризаси ҳамда амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш ҳақида ёхуд жиноят ишини тугатиш тўғрисида судга илтимоснома киритиш ҳақидаги тақдимнома билан прокурорга юборади.

Агар бир нечта шахсга нисбатан жиноят иши бўйича улардан лоақал биттаси амнистия актининг таъсир доирасига тушса, унга нисбатан жиноят ишининг қисми амнистия актини қўллаш тўғрисида судга илтимоснома киритиш учун ушбу Кодекснинг 332-моддасида назарда тутилган қоидаларга биноан алоҳида иш юритишга ажратилиши мумкин.

588-модда. Амнистия актини қўллаш тўғрисидаги ариза

Амнистия актини қўллаш тўғрисидаги ариза терговга қадар текширув қайси шахсга нисбатан ўтказилаётган бўлса, ўша шахс, гумон қилинувчи ёки айбланувчи томонидан, тегишинча терговга қадар ўтказилган текширувнинг, суриштирувнинг ва дастлабки терговнинг исталган босқичида берилиши мумкин.

589-модда. Жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисидаги ёки жиноят ишини тугатиш ҳақидаги илтимосномани судга киритиш тўғрисидаги масаланинг прокурор томонидан кўриб чиқиш тартиби

Прокурор суриштирувчининг, терговчининг тақдимномаси асослилигини текшириб унга рози бўлган тақдирда, амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисидаги ёки жиноят ишини тугатиш ҳақидаги илтимосномани терговга қадар ўтказилган текширув материаллари ёхуд жиноят иши билан бирга судга юборади. Прокурор илтимосномани терговга қадар ўтказилган текширув материаллари ёки жиноят иши унга келиб тушган кундан эътиборан беш суткадан кечиктирмай судга юбориши лозим.

Жиноят ишени кўзғатишни рад қилиш тўғрисидаги ёки жиноят ишени тугатиш тўғрисидаги илтимосномани судга юбориш учун асослар бўлмаган тақдирда, прокурор терговга қадар ўтказилган текширув материалларини ёки жиноят ишени суриштирувчига ёхуд терговчига қайтариш ҳақида асослангилан қарор чиқаради. Прокурорнинг қарори устидан юқори турувчи прокурорга шикоят берилиши мумкин.

590-модда. Суд мажлиси

Прокурорнинг амнистия актига асосан жиноят ишени кўзғатишни рад қилиш ҳақидаги ёки жиноят ишени тугатиш тўғрисидаги илтимосномани жиноят содир қилинган ёхуд дастлабки тергов юритилаётган жойдаги жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судининг, округ, ҳудудий ҳарбий суднинг судьяси томонидан, мазкур судларнинг судьяси бўлмаган ёхуд илтимосномани кўриб чиқишда унинг иштирокини истисно этувчи ҳолатлар мавжуд бўлган тақдирда эса Қорақалпоғистон Республикаси жиноят ишлари бўйича Олий судининг раиси, жиноят ишлари бўйича вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларининг раислари, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий судининг раиси белгилайдиган бошқа тегишли суднинг судьяси томонидан яқка тартибда кўриб чиқилади.

Суд мажлиси илтимоснома жиноят ишени кўзғатишни рад қилиш тўғрисидаги терговга қадар ўтказилган текширув материаллари ёки жиноят иши билан бирга судга келиб тушган пайтдан эътиборан ўн суткадан кечиктирмай ўтказилади.

Илтимосномани кўриб чиқиш суд томонидан прокурор албатта иштирок этган ҳолда амалга оширилади.

Суд мажлисида амнистия актини қўллаш ҳақидаги масала қайси шахсга нисбатан қўйилаётган бўлса, ўша шахс, гумон қилинувчи, айбланувчи, шунингдек агар ишда қатнашаётган бўлса, уларнинг ҳимоячилари ва қонуний вакиллари иштирок этади. Суд мажлиси ўтказиладиган вақт ва жой ҳақида лозим даражада хабардор қилинган мазкур шахсларнинг узрсиз сабабларга кўра келмаганлиги суд мажлисининг ўтказилишига монелик қилмайди.

Қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси қайси гумон қилинувчига, айбланувчига нисбатан танланган бўлса, ўша гумон қилинувчининг, айбланувчининг ёки Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида бўлган гумон қилинувчининг, айбланувчининг суд мажлисида иштирок этиши зарурлиги масаласи суд томонидан ҳал қилинади.

Суд мажлиси прокурорнинг маърузаси билан бошланади, прокурор амнистия актига асосан жиноят ишени кўзғатишни рад қилиш ёки жиноят ишени тугатиш зарурлигини асослаб беради. Сўнгра амнистия актини қўллаш ҳақидаги масала қайси шахсга нисбатан қўйилаётган бўлса, ўша шахснинг, гумон қилинувчининг, айбланувчининг, ҳимоячининг, қонуний вакилнинг сўзлари эшитилади, тақдим этилган материаллар текширилади. Шундан кейин судья ажрим чиқариш учун алоҳида хонага киради.

Суд мажлиси вақтида ушбу Кодекснинг 90 — 92-моддаларида назарда тутилган қоидаларга кўра баённома юритилади.

Суд муҳокамаси натижалари бўйича судья қонунда белгиланган тартибда ажрим чиқаради, ушбу ажримнинг гумон қилинувчини ёки айбланувчини қамоқдан озод қилишга доир қисми дарҳол ижро этилиши лозим.

Суднинг ажрими ижро этиш учун прокурорга, маълумот учун эса амнистия актини қўллаш ҳақидаги масала қайси шахсга нисбатан қўйилган бўлса, ўша

шахсга, гумон қилинувчига, айбланувчига, жабрланувчига (фуқаровий даъвогарга), ҳимоячига ва қонуний вакилга юборилади.

Агар суд мажлиси давомида амнистия актини қўллаш учун асослар мавжуд эмаслиги аниқланса, суд терговга қадар ўтказилган текширув материалларини ёки жиноят ишини умумий қоидалар бўйича тегишинча терговга қадар текширув ўтказиш ёки дастлабки тергов ишини юритиш учун прокурорга юбориш тўғрисида ажрим чиқаради.

591-модда. Суднинг ажрими

Суд ажримининг кириш қисмида:

1) ажрим чиқарилган вақт ва жой;

2) ажрим чиқарган суднинг номи, судьянинг, суд мажлиси котибининг, тарафларнинг, таржимоннинг исми, отасининг исми ва фамилияси;

3) амнистия актини қўллаш ҳақидаги масала қайси шахсга нисбатан қўйилаётган бўлса, ўша шахснинг, гумон қилинувчининг, айбланувчининг исми, отасининг исми ва фамилияси, туғилган йили, ойи, куни ва жойи, яшаш жойи, ишлаш жойи, машғулоти, маълумоти, оилавий аҳволи ва уларнинг шахси тўғрисидаги, иш учун аҳамиятли бошқа маълумотлар кўрсатилади.

Суд ажримининг тавсиф-асослаш қисмида илтимосномани қаноатлантириш ёки қаноатлантиришни рад этиш учун асос бўлган ҳолатлар баён этилади.

Ажримнинг қарор қисмида суд қуйидаги масалаларни ҳал этади:

амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш ҳақидаги ёхуд жиноят ишини тугатиш тўғрисидаги;

прокурорнинг жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш тўғрисидаги ёки жиноят ишини тугатиш ҳақидаги илтимосномасини қаноатлантиришни рад этиш ҳамда терговга қадар ўтказилган текширув материалларини ёхуд жиноят ишини умумий қоидалар бўйича тегишинча терговга қадар текширув ўтказиш ёки дастлабки тергов ишини юритиш учун прокурорга юбориш тўғрисидаги;

эҳтиёт чораси тўғрисидаги;

ашёвий далиллар тўғрисидаги;

фуқаровий даъвони таъминлаш чоралари тўғрисидаги.

Суднинг ажримига амнистия актини қўллаш ҳақидаги масала қайси шахсга нисбатан қўйилган бўлса, ўша шахс томонидан гумон қилинувчи, айбланувчи, жабрланувчи (фуқаровий даъвогар), уларнинг ҳимоячилари, қонуний вакиллари томонидан хусусий шикоят берилиши ва прокурор томонидан хусусий протест келтирилиши мумкин, бундай шикоят ва протестлар тегишинча апелляция, кассация ва назорат тартибида кўриб чиқилиши лозим».

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелда қабул қилинган 409–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикаси Жиноят-ижроия кодексининг** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 6, 175-модда; 2003 йил, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 6, 248-модда, № 9, 422-модда, № 12, 595-модда; 2008 йил, № 4, 187-модда) **166-моддаси** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Жазони ижро этиш муассасасининг ёки жазони ижро этувчи бошқа органнинг маъмурияти тегишли асос бўлган тақдирда, маҳкумга нисбатан амнистия актини қўллаш тўғрисидаги илтимосномани судга киритиш ҳақида прокурорга тақдимнома юбориши шарт. Маҳкумларга нисбатан амнистия

актини қўллаш Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексида назарда тутилган тартибда амалга оширилади».

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Прокуратура тўғрисида»ги 746–XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 29 августда қабул қилинган 257–II-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 9-10, 168-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 6, 249-модда; 2008 йил, № 9, 487-модда) қуйидаги қўшимчалар киритилсин:

1) **28-модда биринчи қисмининг ўн иккинчи хатбошиси** «амнистия актига асосан жиноят ишини қўзғатишни рад қилиш ҳақида ёхуд жиноят ишини тугатиш тўғрисида судга илтимоснома киритади» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **31-модданинг учинчи хатбошиси** «махкумни амнистия актига асосан жазодан озод қилиш тўғрисида судга илтимоснома киритишга» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

4-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2008 йил 22 декабрь,
ЎРҚ–193-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ

Сайлов тўғрисидаги қонун ҳужжатлари такомиллаш- тирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонуларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида*

Қонунчилик палатаси томонидан
2008 йил 19 ноябрда қабул қилинган

Сенат томонидан 2008 йил 4 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўн иккинчи чақирик Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида 1992 йил 8 декабрда қабул қилинган **Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 1, 4-модда; 1994 йил, № 1, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 3-4, 27-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 162-модда) **77-моддасининг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси қонунга мувофиқ сайланадиган бир юз эллик депутатдан иборат».

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 18 ноябрда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида**»ги 414–ХП-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 34-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 3, 38-модда; 1999 йил, № 9, 206-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **5-модданинг тўртинчи қисмидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

2) **14-модда иккинчи қисмининг 4¹ ва 9-бандларидаги** тегишинча «сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг» ҳамда «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

3) **16-модданинг 4-бандидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

4) **24-модданинг:**

биринчи қисмидаги «ва бевосита фуқаролар» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

учинчи қисми чиқариб ташлансин;

5) **24¹-модданинг:**

номидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи ва учинчи қисмлари қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан алмаштирилсин:

«Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳужжатлар тақдим этилгач, Марказий сайлов комиссияси сиёсий партиянинг ваколатли вакилига ҳужжатлар қабул қилиб олинган сана қайд этилган маълумотномани беради. Марказий сайлов комиссияси тақдим этилган ҳужжатлар асосида беш кунлик муддат ичида сиёсий партиянинг сайловда иштирок этишига ижозат бериш тўғрисида узил-кесил қарор қабул қилади ҳамда сиёсий партиянинг ваколатли вакилига рўйхатга олинганлик гувоҳномасини ва белгиланган намунадаги имзо варақаларининг бланкаларини беради. Сайловда иштирок этувчи партияларнинг рўйхати аризалар келиб тушиш навбатига қараб марказий матбуотда эълон қилинади»;

6) **24²-модданинг:**

иккинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи йиғилиши томонидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

учинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

тўртинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи эса Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодни, башарти мазкур номзод у ёки бу сиёсий партияга мансуб бўлмаса, кўрсатишга ҳақлидир. Номзод фақат битта сайловчилар ташаббускор гуруҳидан ўз номзоди овозга қўйилишига розилик бериши мумкин» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

бешинчи қисмининг:

биринчи хатбошисидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг ваколатли вакили» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи хатбошисидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

учинчи хатбошисидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи йиғилишининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

бешинчи хатбошисидаги тўртинчи ва бешинчи жумлалар чиқариб ташлансин;

олтинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи уларнинг» деган сўзлар «ўзининг» деган сўз билан алмаштирилсин;

саккизинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг ваколатли вакили» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

ўнинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

ўн учинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳидан улар кўрсатган номзодни» деган сўзлар «у кўрсатган номзодни» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ўн тўртинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг ваколатли вакилига» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

7) **25-модданинг тўртинчи қисмидаги** «ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳини» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

8) **26-модданинг биринчи қисмидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳи» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

9) **28-модданинг:**

иккинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларига» деган сўзлар чиқариб ташлансин;
тўртинчи қисмидаги иккинчи жумла чиқариб ташлансин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 28 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги 990–ХП-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августда қабул қилинган 518–П-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 9-10, 132-модда; 2004 йил, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда) куйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **1-модданинг матни** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси (қуйи палата) (бундан буён матнда Қонунчилик палатаси деб юритилади) беш йил муддатга сайланадиган бир юз эллик депутатдан иборат.

Қонунчилик палатасининг бир юз ўттиз беш депутати ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича кўппартиявийлик асосида умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

Қонунчилик палатасининг ўн беш депутати Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланади»;

2) **4-модданинг матни** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қонунчилик палатасининг бир юз ўттиз беш депутати фуқаролар томонидан бевосита сайланади»;

3) **6-модданинг:**

тўртинчи — олтинчи қисмларидаги тегишинча «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан», «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари», «сайловчилар ташаббускор гуруҳидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

еттинчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги «депутатликка номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишларда» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

4) **7-модданинг биринчи қисмидаги** «бир юз йигирмата» деган сўзлар «бир юз ўттиз бешта» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **11-модданинг 6-бандидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

6) **13-модданинг 5 ва 6-бандлари** чиқариб ташлансин;

7) куйидаги мазмундаги **17¹-модда** билан тўлдирилсин:

«17¹-модда. Сиёсий партиянинг ваколатли вакили

Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар кўрсатган сиёсий партия сайлов участкасида овозларни санаб чиқишда иштирок этиш учун Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланадиган тартибда ўз аъзолари орасидан ваколатли вакил тайинлашга ҳақли»;

8) **18-модда** куйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Шикоят берган шахслар шикоят кўриб чиқилишида бевосита иштирок этиш ҳуқуқига эга»;

9) **20-модданинг:**

биринчи қисмидаги «ва бевосита фуқаролар» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисмидаги «олти ой» деган сўзлар «тўрт ой» деган сўзлар билан алмаштирилсин, «камида эллик минг» деган сўзлар эса «камида қирқ минг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи қисмидаги «эллик минг» деган сўзлар «қирқ минг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

бешинчи қисмидаги «ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳидан кўрсатилган депутатликка номзодни рўйхатга олишни» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

10) **21-модда биринчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «олти ой» деган сўзлар «тўрт ой» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

11) **22-модданинг учинчи қисмидаги** «бир юз йигирма» деган сўзлар «бир юз ўттиз беш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

12) **23-модда** чиқариб ташлансин;

13) **23¹-модданинг:**

номидаги «сайлов комиссиялари» деган сўзлар «Марказий сайлов комиссияси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

биринчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари тақдим этган имзо варақалари тўғри тўлдирилганлиги эса округ сайлов комиссияси томонидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Марказий сайлов комиссияси имзо варақалари тўғри тўлдирилганлигини текшириш учун ички ишлар органларининг, адлия органларининг, шунингдек аҳолини ҳисобга олиш билан шуғулланувчи муассасаларнинг мутахассисларини жалб этиши мумкин. Уларнинг хулосалари Марказий сайлов комиссияси имзо варақаларидаги имзоларни сохталаштирилган деб топиши учун асос бўлиб хизмат қилиши мумкин»;

куйидаги мазмундаги **тўртинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Сиёсий партияларнинг ваколатли вакиллари имзо варақаларининг тўғри тўлдирилганлигини Марказий сайлов комиссияси томонидан текширилиши жараёнида иштирок этиш ҳуқуқига эга»;

14) **24-модда:**

биринчи қисмининг:

биринчи хатбошисидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг ваколатли вакили» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи ва учинчи хатбошиларидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи йиғилишининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

тўртинчи қисмидаги «ва сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг ваколатли вакилларида» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

15) **25-модданинг иккинчи хатбошиси** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«содир этган оғир ёки ўта оғир жинояти учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёхуд судланганлиги олиб ташланмаган фуқаролар»;

16) **26-модданинг:**

биринчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

тўртинчи қисмидаги «ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳини» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

17) **27-модданинг:**

иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Депутатликка номзодларга, сиёсий партияларга оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқ берилади. Оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш тартиби Марказий сайлов комиссияси томонидан сиёсий партиялар билан келишилган ҳолда белгиланади. Сайловчиларнинг йиғилишлари сиёсий партиялар томонидан мустақил равишда ўтказилади. Сайловчиларнинг йиғилишлари ўтказиладиган жой ва вақт, қонда тарикасида, участка сайлов комиссиялари билан келишиб олинади. Маҳаллий ҳокимият органлари ва жамоат бирлашмалари, шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари депутатликка номзодларга йиғилишлар ўтказиш учун жиҳозланган хоналар ажратишлари, уларга сайловчилар билан учрашувлар ўтказишни ташкил этишда, зарур маълумот ва ахборот материалларини олишда ёрдам кўрсатишлари шарт. Йиғилишлар ва учрашувларнинг ўтказиладиган жойи ҳамда вақти ҳақида сайловчиларга олдиндан хабар қилинади»;

учинчи қисмидаги иккинчи жумла чиқариб ташлансин;

18) **28-модданинг биринчи қисмидаги** «беш» деган сўз билан алмаштирилсин;

19) **31-модданинг:**

биринчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сиёсий партия фаолиятининг тугатилганлиги депутатликка номзодни шу партиядан сайловда иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум этади»;

20) **35-модданинг биринчи қисмидаги** «ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳи» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

21) **42-модданинг саккизинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **саккизинчи — ўнинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Сайлов участкасида овозларни санаб чиқишда депутатликка номзод кўрсатган сиёсий партиянинг ваколатли вакили иштирок этиши мумкин.

Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссиясининг мажлисида кўриб чиқилади ва сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, котиби, бошқа аъзолари томонидан имзоланадиган баённомада акс эттирилади. Шундан кейин баённома участка сайлов комиссиясининг раиси ёки раис ўринбосари томонидан ўқиб эшиттирилади ҳамда мазкур баённоманинг кўчирма нусхаси участка сайлов комиссияси биносида ҳамма танишиб чиқиши учун 48 соатдан кам бўлмаган муддатга осиб қўйилади. Участка сайлов комиссиясининг баённомаси тегишли округ сайлов комиссиясига белгиланган тартибда тақдим этилади.

Овозларни санаб чиқиш жараёнида иштирок этаётган сиёсий партиянинг ваколатли вакили участка сайлов комиссиясининг баённомаси билан танишиб ҳуқуқига эга»;

22) қуйидаги мазмундаги **7¹-боб** билан тўлдирилсин:

«7¹-боб. Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатасига депутатларни сайлаш тартиби

47¹-модда. Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатларини сайлаш

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатасининг ўн беш депутати мазкур ҳаракатнинг олий органи (Конференцияси) томонидан Марказий сайлов комиссияси белгилайдиган муддатларда сайланади.

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар кўрсатиш ва уларни сайлаш тартиби Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатасига депутатлар сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш очик ҳамда ошқора амалга оширилади.

47²-модда. Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатлари этиб сайланадиган шахсларга қўйиладиган талаблар

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатлари этиб сайланадиган шахсларга ушбу Қонун 2-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида ҳамда 25-моддасида назарда тутилган талаблар қўйилади.

47³-модда. Марказий сайлов комиссиясига тақдим этиладиган ҳужжатлар

Ўзбекистон экологик ҳаракати олий органининг вакили Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатасига сайланган депутатлар рўйхатини Марказий сайлов комиссиясига тақдим этади. Рўйхатга қуйидагилар илова қилинади:

Ўзбекистон экологик ҳаракати олий органининг мазкур ҳаракатдан Қонунчилик палатасига депутатлар сайлаш тўғрисидаги қарори;

Ўзбекистон экологик ҳаракати олий органи мажлиси баённомасидан кўчирма, унда Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутати этиб сайланган ҳар бир шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган санаси, касби, лавозими (машғулотининг тури), иш ва яшаш жойи кўрсатилади;

сайланган депутатнинг депутат этиб рўйхатга олинган тақдирда бажариб турган ишидан (хизматидан) бўшаш тўғрисидаги аризаси.

Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон экологик ҳаракати олий органининг ҳужжатларни тақдим этган вакилига уларнинг қабул қилиб олинган санаси ва вақти кўрсатилган маълумотнома беради.

Марказий сайлов комиссияси тақдим этилган ҳужжатларни етти кунлик муддат ичида текшириб чиқади ва уларнинг ушбу Қонун талабларига мувофиқлиги тўғрисида хулоса беради. Марказий сайлов комиссияси рўйхатга олиш учун тақдим этилган ҳужжатларда аниқланган номувофиқликлар ва ушбу Қонун талабларидан четга чиқиш ҳоллари тўғрисида Ўзбекистон экологик ҳаракати олий органининг вакилига белгиланган тартибда маълум қилади.

47⁴-модда. Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатларининг такрорий сайлови

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатлигига депутатлар сайлови ўтмаган ёки ҳақиқий эмас деб топилган ҳолларда Ўзбекистон экологик ҳаракатидан депутатларнинг такрорий сайлови ўтказилади.

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатларининг такрорий сайловини ўтказиш тартиби Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

47⁵-модда. Бўшаб қолган ўринларга Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси депутатлари сайловини ўтказиш

Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатасига сайланган айрим депутатларнинг ваколатларини ҳақиқий эмас деб топган тақдирда, шунингдек депутат қақриб олинган ёки бошқа сабабларга кўра депутатлик ваколатлари муддатидан олдин тугатилган ҳолларда янги сайлов ўтказилади»;

23) 48-модда матни қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Марказий сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баённомалар, Ўзбекистон экологик ҳаракати олий органининг тегишли қарори асосида Қонунчилик палатасига сайланган депутатларни рўйхатга олади ва бу ҳақда депутатларни хабардор этади.

Қонунчилик палатаси депутати этиб сайланган шахслар Марказий сайлов комиссиясига Қонунчилик палатаси депутатининг мақомига тўғри келмайдиган вазифаларни ўз зиммасидан соқит қилганлиги тўғрисида ёзма равишда маълум қилиши шарт.

Депутат этиб сайланган шахслар, шу жумладан Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган шахслар Марказий сайлов Комиссияси томонидан рўйхатга олинган пайтдан эътиборан Қонунчилик палатаси депутати мақомига эга бўлади»;

24) 65-моддадаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг аъзолари» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 4 апрелда қабул қилинган «**Референдум яқунлари ҳамда давлат ҳокимияти ташкил этилишининг асосий принциплари тўғрисида**»ги 350–II-сонли Конституциявий Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2002 йил, № 4-5, 60-модда) **5-моддасига** қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

биринчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қонунчилик палатаси бир юз эллик депутатдан иборат»;

қуйидаги мазмундаги **иккинчи** ва **учинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Қонунчилик палатасининг бир юз ўттиз беш депутати ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича кўппартиявийлик асосида умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

Қонунчилик палатасининг ўн беш депутати Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланади»;

иккинчи ва **учинчи қисмлари** тегишинча **тўртинчи** ва **бешинчи қисмлар** деб ҳисоблансин.

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 декабрда қабул қилинган «**Сиёсий партиялар тўғрисида**»ги 337–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 2, 36-модда; 1999 йил, № 9, 229-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда) **13¹-моддасининг иккинчи** ва **учинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида**»ги 613–I-сонли Қонунга (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5-6, 95-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 206-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда; 2004 йил, № 9, 171-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **4-модданинг иккинчи қисмидаги** «ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳининг аъзоси» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

2) 5-модданинг:

учинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Президентлигига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига, халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига сайловлар юзасидан сайлов компанияси бошланганлигини эълон қилади»;

ўн иккинчи хатбошисидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

ўн тўртинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Президентлигига ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар кўрсатган сиёсий партиялардан тегишли ҳужжатларни қабул қилиб олади»;

ўн тўққизинчи хатбошисидаги «ва унга қарши» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

7-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида**»ги 434–II-сонли Конституциявий Қонунга (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2002 йил, № 12, 215-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда, № 7, 326-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **2-модданинг биринчи** ва **иккинчи қисмлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қонунчилик палатаси (қуйи палата) бир юз эллик депутатдан иборат. Қонунчилик палатасининг бир юз ўттиз беш депутати ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича кўппартиявийлик асосида умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

Қонунчилик палатасининг ўн беш депутати Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланади»;

2) **23-модданинг учинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси таркибига сайланган депутатлар депутатлар гуруҳларини тузишга ҳақли»;

3) **25¹-модданинг иккинчи** ва **учинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

8-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида**»ги 522–II-сонли Қонунга (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 9-10, 136-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда, № 7, 326-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **4-модданинг:**

тўртинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

олтинчи қисмидаги «сиёсий партиялар ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан сайланган» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

2) **9-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон экологик ҳаракатидан Қонунчилик палатаси таркибига сайланган депутатлар депутатлар гуруҳларини тузишга ҳақли»;

3) **9¹-модданинг иккинчи ва учинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатдан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **22-модданинг биринчи ва тўртинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

9-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 11 апрелда қабул қилинган «**Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида**»ги ЎРҚ–88-сонли Конституциявий Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 161-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **2-модданинг учинчи ва тўртинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **4-модданинг биринчи ва учинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

10-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 6 майда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида**»ги 818–ХП-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августда қабул қилинган 524–П-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 9-10, 138-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда) **4-моддасининг иккинчи ва тўртинчи қисмларидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар «Ўзбекистон экологик ҳаракатидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

11-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майда қабул қилинган «**Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида**»ги 1050–ХП-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашнинг Ахборотномаси, 1994 йил, № 5, 125-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 3, 38-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 206-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда; 2003 йил, № 9-10, 134-модда; 2004 йил, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **6-модданинг:**

тўртинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

бешинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

олтинчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

2) **11-модданинг 5-бандидаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

3) **13-модданинг 1¹ ва 1²-бандлари** чиқариб ташлансин;

4) қуйидаги мазмундаги **17¹-модда** билан тўлдирилсин:

«**17¹-модда.** **Сиёсий партиянинг ваколатли вакили**

Депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партия сайлов участкасида овозларни санаб чиқишда иштирок этиш учун Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланадиган тартибда ўз аъзолари орасидан ваколатли вакил тайинлашга ҳақли»;

5) **18-модда** қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Шикоят берган шахслар шикоят кўриб чиқилишида бевосита иштирок этиш ҳуқуқига эга»;

б) **20-модданинг:**

биринчи қисмидаги «бевосита фуқаролар» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисмидаги «шунингдек, бевосита фуқаролар» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

учинчи қисмидаги «олти ой» деган сўзлар «тўрт ой» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) **21-модда биринчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «олти ой» деган сўзлар «тўрт ой» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

8) **22¹-модда** чиқариб ташлансин;

9) **22²-модда:**

биринчи қисмининг:

биринчи хатбошисидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳининг ваколатли вакили» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи ва учинчи хатбошиларидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳи йиғилишининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

тўртинчи қисмидаги «ва сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг ваколатли вакилларига» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

10) **23-модда биринчи қисмининг иккинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«содир этган оғир ёки ўта оғир жинояти учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёхуд судланганлиги олиб ташланмаган фуқаролар»;

11) **24-модданинг:**

биринчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;
тўртинчи қисмидаги «ёхуд сайловчилар ташаббускор гуруҳини» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

12) **25-модданинг:**

иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Депутатликка номзодларга, сиёсий партияларга оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқ берилади. Оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш тартиби тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан сиёсий партиялар билан келишилган ҳолда белгиланади. Сайловчиларнинг йиғилишлари сиёсий партиялар томонидан мустақил равишда ўтказилади. Сайловчиларнинг йиғилишлари ўтказиладиган жой ва вақт, қоида тартиблари, участка сайлов комиссиялари билан келишиб олинади. Маҳаллий ҳокимият органлари ва жамоат бирлашмалари, шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари депутатликка номзодларга йиғилишлар ўтказиш учун жиҳозланган хоналар ажратишлари, уларга сайловчилар билан учрашувлар ўтказишни ташкил этишда, зарур маълумот ва ахборот материалларини олишда ёрдам кўрсатишлари шарт»;

тўртинчи қисмидаги иккинчи жумла чиқариб ташлансин;

13) **28-модданинг:**

биринчи қисмидаги «сайловчилар ташаббускор гуруҳлари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сиёсий партия фаолиятининг тугатилганлиги депутатликка номзодни шу партиядан сайловда иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум этади»;

14) **32-модданинг биринчи қисмидаги** «ёхуд сайловчилар ташаббускор гуруҳи» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

15) **39-модданинг саккизинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **саккизинчи — ўнинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Сайлов участкасида овозларни санаб чиқишда депутатликка номзод кўрсатган сиёсий партиянинг ваколатли вакили иштирок этиши мумкин.

Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссиясининг мажлисида кўриб чиқилади ва сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, котиби, бошқа аъзолари томонидан имзоланадиган баённомада акс эттирилади. Шундан кейин баённома участка сайлов комиссиясининг раиси ёки раис ўринбосари томонидан ўқиб эшиттирилади ҳамда мазкур баённоманинг кўчирма нусхаси участка сайлов комиссияси биносида ҳамма танишиб чиқиш учун 48 соатдан кам бўлмаган муддатга осиб қўйилади. Участка сайлов комиссиясининг баённомаси тегишли округ сайлов комиссиясига белгиланган тартибда тақдим этилади.

Овозларни санаб чиқиш жараёнида иштирок этаётган сиёсий партиянинг ваколатли вакили участка сайлов комиссиясининг баённомаси билан танишиш ҳуқуқига эга»;

16) **49-моддадаги** «сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг аъзолари» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

12-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 2 декабрда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатининг ва Сенати аъзосининг мақоми тўғрисида**»ги 704–II-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 1, 8-модда) **9-моддасининг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Депутат ўз округи сайловчилари билан, уни депутатликка номзод қилиб кўрсатган сиёсий партия билан алоқа боғлаб туради, Қонунчилик палатасида уларнинг манфаатларини ифода этади. Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган депутатлар мазкур ҳаракат билан алоқа боғлаб туради ва Қонунчилик палатасида унинг манфаатларини ифода этади».

13-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 2 декабрда қабул қилинган «**Халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши депутатини, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатини ва Сенати аъзосини чақириб олиш тўғрисида**»ги 708–II-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 1, 12-модда) қуйидаги мазмундаги **7¹-модда** билан тўлдирилсин:

«**7¹-модда.** Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган Қонунчилик палатаси депутатининг **чақириб олиниши**

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган Қонунчилик палатаси депутатини чақириб олиш ушбу Қонуннинг 1-моддасида назарда тутилган асослар бўйича амалга оширилади.

Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган Қонунчилик палатаси депутатини чақириб олиш унинг олий органи томонидан амалга оширилади».

14-модда. Ушбу Қонун 2009 йил 1 июлдан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Тошкент ш.,
2008 йил 25 декабрь,
ЎРҚ–194-сон

И. КАРИМОВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида*

Қонунчилик палатаси томонидан
2008 йил 20 ноябрда қабул қилинган

Сенат томонидан 2008 йил 4 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 25 декабрда қабул қилинган ЎРҚ–136-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, 12-сонга 1-илова) куйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **17-модданинг иккинчи қисми** «шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари» деган сўзлардан кейин «ва қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ташкилотлар» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **21-модданинг биринчи хатбошиси** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Молиявий ижара мол-мулкни (молиявий ижара объектини) эгалик қилиш ва фойдаланишга ўн икки ойдан ортиқ муддатга шартнома бўйича топширишда вужудга келадиган ижара муносабатларидир. Бунда молиявий ижара шартномаси куйидаги талаблардан бирига жавоб бериши керак»;

3) **22-модда:**

куйидаги мазмундаги **тўртинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«**биргаликда ишлаб чиқарилган маҳсулот** — биргаликдаги фаолият натижаси бўлган товарлар (ишлар, хизматлар)»;

тўртинчи — **ўттиз еттинчи хатбошилари** тегишинча **бешинчи** — **ўттиз саккизинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

еттинчи хатбошиси «соф фойданинг» деган сўзлардан кейин «ва (ёки) ўтган йиллардаги тақсимланмаган фойданинг» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

4) **35-модданинг учинчи қисмидаги** «Солиқ солинадиган» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

5) **44-модда:**

учинчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Юридик шахс — солиқ тўловчи қайта ташкил этилаётганда ёки тугатилаётганда, ҳар бир қайта ташкил этилаётган ёки тугатилаётган солиқ тўловчига солиқ даври бошланганидан эътиборан қайта ташкил этиш ёки тугатиш тугалланган кунга қадар бўлган давр юзасидан тегишинча топшириш далолатномаси, тақсимлаш баланси ёхуд тугатиш баланси асосида алоҳида-алоҳида солиқ ҳисоботи тузилади. Мазкур ҳисобот топшириш далолатномаси, тақсимлаш баланси ёки тугатиш баланси тасдиқланган кундан эътиборан уч иш куни ичида тақдим этилади. Ушбу қисмнинг қоидалари ўзгартириш, шунингдек бошқа юридик шахсни қўшиб олиш орқали қайта ташкил этилаётган юридик шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди»;

куйидаги мазмундаги **тўртинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Тадбиркорлик субъекти — юридик шахс ихтиёрий тугатилган тақдирда, унга солиқ даври бошланганидан то юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи орган тугатиш тартиб-таомили бошланганлиги ҳақида хабардор қилинган санагача бўлган муддат учун алоҳида солиқ ҳисоботи тузилади»;

тўртинчи қисми бешинчи қисм деб ҳисоблансин;

б) 47-модданинг:

биринчи қисми «давлат солиқ хизмати органларида» деган сўзлардан кейин «ва солиқ тўловчида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

иккинчи қисми чиқариб ташлансин;

7) 88-модда:

иккинчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги «текширувнинг мақсадлари» деган сўзлар «солиқ тўловчининг идентификация рақами, текширувнинг мақсадлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи қисмининг иккинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«стугатувчининг ёки юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органнинг юридик шахс тугатилиши тўғрисидаги ёзма билдириши»;

8) 92-модда:

биринчи қисмининг учинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«ўз хизмат гувоҳномасини, шунингдек текширишларни ўтказишга рухсат берилганлиги тўғрисидаги махсус гувоҳномасини кўрсатиши»;

тўртинчи қисмининг учинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«текширувчи мансабдор шахс текширувни тайинлаш тўғрисидаги буйруқда кўрсатилмаган, ўз хизмат гувоҳномасини ва текширишларни ўтказишга рухсат берилганлиги тўғрисидаги махсус гувоҳномасини кўрсатмаган бўлса»;

9) 94-модданинг биринчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Давлат солиқ хизмати органининг солиқ текширувини ўтказётган мансабдор шахслари текширилатган солиқ тўловчидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш, тўлаш билан боғлиқ, текширув мақсадларига тегишли ва текширилатган даврга тааллуқли ҳужжатларни талаб қилиб олишга ҳақли»;

10) 104-модданинг:

биринчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Солиқ тўловчи, агар ушбу Кодекс 54-моддасининг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, давлат солиқ хизмати органи қарорининг кўчирма нусхаси олинган кундан эътиборан ўттиз кун ичида қарорда кўрсатилган солиққа оид ҳуқуқбузарликларни бартараф этиши ҳамда ҳисобланган солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар ва пеня суммасини тўлаши шарт»;

бешинчи қисмининг учинчи жумласи қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Муддат жаримани ихтиёрий равишда тўлаш учун муддат бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинган кундан эътиборан ўттиз кундан, ушбу Кодекс 54-моддасининг учинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда эса олти ойдан ошмаслиги керак»;

11) 118-модда биринчи қисмининг иккинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«махсулот етказиб берувчиларга ҳисобварақ-фактурада кўрсатилган қўшилган қиймат солиғи суммасининг 20 фоизи миқдоридан жарима солишга сабаб бўлади. Бунда махсулот етказиб берувчи ҳисобварақ-фактурада кўрсатилган солиқ суммасини бюджетга тўлаши шарт»;

12) 128-модданинг биринчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Солиқ солинадиган база жами даромад билан ушбу бўлимда назарда тутилган чегириб ташланадиган харажатлар ўртасидаги фарқ сифатида, мазкур Кодекс 158-моддасининг иккинчи қисмида, бошқа қонунларда ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган имтиёзлар ҳамда ушбу Кодекснинг 159-моддасига мувофиқ солиқ солинадиган фойданинг камайтирилиши суммалари инobatта олинган ҳолда ҳисоблаб чиқарилган солиқ солинадиган фойдадан келиб чиқиб белгиланади»;

13) 130-модданинг саккизинчи қисми қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Баҳолари (тарифлари) давлат томонидан тартибга солиниши назарда тутилган товарлар (ишлар, хизматлар) учун реализация қилишдан олиннадиган тушум белгиланган баҳолар (тарифлар) асосида аниқланади»;

14) 132-модданинг:

11-бандидаги «иккинчи» деган сўз «биринчи» деган сўз билан алмаштирилсин;

13-бандидаги «шунингдек чет эл валютасидаги операциялар бўйича олинган даромадлар» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

15) 133-модда қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Асосий воситалар объектларининг чиқиб кетишидан олиннадиган молиявий натижани (фойдани ёки зарарни) аниқлашда асосий воситалар объектларининг илгари қайта баҳолашлардаги ортган суммасининг ушбу асосий воситалар объекти қийматининг олдинги қайта баҳолашлардаги камайиши суммасидан ортган қисми асосий воситаларнинг чиқиб кетишидан олинган даромад таркибига киритилади»;

16) 140-модданинг иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Баҳолари чет эл валютасида белгиланган товарлар (ишлар, хизматлар) учун ўзаро ҳисоб-китобларни миллий валютада амалга оширадиган солиқ тўловчилар учун товарлар (ишлар, хизматлар) реализация қилинган ёки олинган санадан ушбу товарларга (ишларга, хизматларга) ҳақ тўланган санагача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган курсдаги ўзгариш муносабати билан юзага келувчи ижобий фарқ товарларга (ишларга, хизматларга) ҳақ тўланган санадаги жами даромад таркибига бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ киритилади»;

17) 144-модда иккинчи қисмининг 4-банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«4) музей қимматликлари (музей ашёлари)»;

18) 145-модданинг:

40-банди қуйидаги мазмундаги «**м**» **кичик банди** билан тўлдирилсин:

«**м**) қарз суммаси билан мазкур қарзни юзага келтирган реализация қилинган товарлар (ишлар, хизматлар) таннархи ўртасидаги фарқдан ошмайдиган сумма доирасидаги қарзни талаб қилиш ҳуқуқидан ўзганинг фойдасига воз кечишдан кўрилган зарарлар»;

43-банди бешинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Баҳолари чет эл валютасида белгиланган товарлар (ишлар, хизматлар) учун ўзаро ҳисоб-китобларни миллий валютада амалга оширадиган солиқ тўловчилар учун товарлар (ишлар, хизматлар) реализация қилинган ёки олинган

санадан ушбу товарларга (ишларга, хизматларга) ҳақ тўланган санагача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган курсдаги ўзгариш муносабати билан юзага келувчи салбий фарқ бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ товарларга (ишларга, хизматларга) ҳақ тўланган санадаги жами даромаддан чегириб ташланади»;

қуйидаги мазмундаги **49-банд** билан тўлдирилсин:

«49) вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик нафақаларини қонун ҳужжатларида белгиланган нормалар бўйича тўлаш харажатлари»;

19) **150-модданинг 7-банди** чиқариб ташлансин;

20) **152-модданинг 10-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«10) профессионал фаолиятдан олинган бошқа даромадлар»;

21) **155-модданинг:**

иккинчи қисми «банклари» деган сўздан кейин «ва лизинг берувчилари» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

саккизинчи қисми чиқариб ташлансин;

тўққизинчи — йигирманчи қисмлари тегишинча **саккизинчи — ўн тўққизинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

ўн учинчи қисми қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Бунда даромадлар хорижий банкларга тўланган тақдирда, солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи халқаро шартнома мавжуд бўлган давлатда хорижий банкнинг доимий жойлашган жойи борлигини тасдиқлаши, агар бундай жойлашган жой ҳамма эркин фойдаланиши мумкин бўлган ахборот манбаларидаги маълумотлар билан тасдиқланган бўлса, талаб қилинмайди»;

ўн саккизинчи қисмидаги «ўн учинчи, ўн бешинчи, ўн олтинчи ва ўн саккизинчи» деган сўзлар «ўн иккинчи, ўн тўртинчи, ўн бешинчи ва ўн еттинчи» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

22) **156-модданинг:**

учинчи қисми чиқариб ташлансин;

тўртинчи — еттинчи қисмлари тегишинча **учинчи — олтинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

бешинчи қисмидаги «бешинчи» деган сўз «тўртинчи» деган сўз билан алмаштирилсин;

23) **157-модданинг иккинчи қисми иккинчи хатбошисидаги** «бошланғич» деган сўз чиқариб ташлансин;

24) **159-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Банкларнинг солиқ солинадиган фойдаси жисмоний шахсларнинг муддатли омонатлари, пластик карточкалар бўйича омонатлар ҳамда жойлаштирилган жамғарма сертификатлари ҳажмларининг қўпайган суммасига бўшаган маблағларни юқорида кўрсатилган омонатлар бўйича фоиз ставкаларини оширишга мақсадли йўналтириш шarti билан камайтирилади»;

25) **165-модда тўртинчи қисмининг 1-банди** қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Банклар Ўзбекистон Республикасининг норезидентларига амалга оширилган тўловлар (дивидендлар ва фоизлар тўловидан ташқари) бўйича юридик шахслардан олиннадиган фойда солигини тўлов амалга оширилган ойдан кейинги ойнинг бешинчи кунидан кечиктирмай бюджетга ўтказилади»;

26) **171-модданинг иккинчи қисми:**

4-банди «вакиллик харажатлари» деган сўзлардан кейин «шаҳар йўловчилар транспортида ходимларнинг хизмат катновлари учун фойдаланиладиган йўл қаточкаларини олиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

8-бандининг иккинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«доимий иши йўлда кечадиган, ҳаракатланиш ва (ёки) қатнов тусига эга бўлган, шунингдек вахта усулида ишларни бажаришда ходимга компенсация тўловлари (компенсациялар)»;

қуйидаги мазмундаги **15-банд** билан тўлдирилсин:

«15) ходимларнинг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш харажатлари»;

27) **172-модданинг биринчи хатбошиси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Меҳнат шартномаларига ёки ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш предмети бўлган фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномаларга мувофиқ жисмоний шахсларга ҳисобланадиган ва тўланадиган барча тўловлар меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (ушбу Кодекс 169-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган даромадлар бундан мустасно) деб эътироф этилади. Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадларга қуйидагилар ҳам қиради»;

28) **174-модданинг 5-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«5) доимий иши йўлда кечадиган, ҳаракатланиш ва (ёки) қатнов тусига эга бўлган ходимларнинг, шунингдек доимий иши ишларни вахта усулида бажарилишини назарда тутадиган ходимларнинг иш ҳақига қонун ҳужжатларида белгиланган нормалардан ортиқча тўланадиган устамалар»;

29) **175-модданинг 14-банди** «ушбу Кодекс 178-моддасининг 16-бандида кўрсатилганлар бундан мустасно» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

30) **177-модда биринчи қисми 1-бандининг тўртинчи хатбошиси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«озик-овқат, йўл чипталари қийматини тўлаш ёки озик-овқат, йўл чипталари қийматини қоплаш»;

31) **178-модда:**

1-банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«1) пенсиялар ва қонун ҳужжатларида белгиланган нафақалар»;

3-банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«3) жисмоний шахсларга хайрия ва экология жамғармаларининг маблағларидан бериладиган нафақалар ҳамда бошқа турлардаги ёрдам»;

10-бандидаги «грантлар» деган сўздан олдин «грант берувчидан олинган» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

қуйидаги мазмундаги **16-банд** билан тўлдирилсин:

«16) моддий ёрдам тарикасида:

вафот этган ходимнинг оила аъзоларига ёки оила аъзоси вафот этганлиги муносабати билан ходимга бериладиган тўловлар;

фавкулудда ҳолатлар муносабати билан бериладиган тўловлар;

мақсадли хусусиятга эга бўлган ҳамда ходимлар билан юз берган шахсий тусдаги воқеалар, ходисалар ва тадбирлар билан боғлиқ бўлган ҳамда бажариладиган иш натижаларига боғлиқ бўлмаган тўловлар»;

32) **179-модданинг:**

1-банди иккинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«фавкулудда ҳолатлар муносабати билан бериладиган моддий ёрдам суммалари — тўлалигича»;

17-банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«17) депозит сертификатлари, давлат кимматли коғозлари бўйича даромадлар, шунингдек банклар ва кредит уюшмаларидаги омонатлар бўйича фоизлар ҳамда ютуқлар»;

20-банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

«20) меҳнат шартномаси бекор қилинганда энг кам иш ҳақининг ўн икки баравари миқдори доирасида тўланадиган ишдан бўшатиш нафақаси, қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа нафақалар, бундан вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик нафақалари (шу жумладан оиланинг бемор аъзосини парваришlash нафақаси) мустасно, шунингдек хайрия ва экология жамғармалари маблағларидан жисмоний шахсларга бериладиган ёрдам тусидаги тўловлар»;

26-банди чиқариб ташлансин;

33) **180-модда иккинчи қисмининг 7 ва 11-бандларидаги** «бошқа турмуш қурмаган» ва «қайта турмуш қурмаганлик» деган сўзлар тегишинча «янги турмуш қурмаган» ва «янги турмуш қурмаганлик» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

34) **186-модданинг саккизинчи ва тўққизинчи қисмлари** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Меҳнат шартномаси бекор қилингандан сўнг ходимга илгариги асосий иш жойида тўловлар амалга оширилган тақдирда, мазкур тўловларга жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи ушбу Кодекс 179-моддаси 1-бандининг учинчи ва тўртинчи хатбошиларида, 14-бандида ҳамда 180-моддасида назарда тутилган имтиёзлар қўлланилмаган ҳолда солинади. Юридик шахс бу ходимга тўлаган даромаднинг жами суммаси ва ундан жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғининг ушлаб қолинган умумий суммаси ҳақида бу юридик шахс ҳисобга қўйилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига ўттиз кун ичида ёзма шаклда маълум қилиши шарт.

Асосий бўлмаган иш жойидан ёки бошқа юридик шахслардан олинган даромадларга тўлов манбаида жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш жами даромад суммасидан ушбу Кодекс 179-моддаси 1-бандининг учинчи ва тўртинчи хатбошиларида, 14-бандида ҳамда 180-моддасида назарда тутилган имтиёзлар қўлланилмаган ҳолда, белгиланган ставкалар бўйича ҳисобланишига қараб, йил бошидан ортиб боровчи яқун бўйича амалга оширилади»;

35) **197-модда:**

биринчи қисмининг 4-банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

«4) оддий ширкат солиқ солинадиган оборотларни амалга ошираётганда зиммасига унинг ишларини юритиш юклатилган (ишончли шахс) шерик (иштирокчи) — юридик шахс»;

иккинчи қисмининг иккинчи хатбошиси куйидаги тахрирда баён этилсин:

«нотижорат ташкилотлар, бундан тадбиркорлик фаолияти доирасида товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш оборотлари, шунингдек ушбу модданинг биринчи қисми 2 ва 3-бандларида назарда тутилган ҳоллар мустасно»;

36) **199-модданинг:**

биринчи қисми:

1-бандининг тўртинчи хатбошиси куйидаги тахрирда баён этилсин:

«мол-мулкни бепул бериш (ишларни бепул бажариш, хизматларни бепул кўрсатиш), шу жумладан юридик шахс ходимларига уларнинг мазкур юридик шахсдаги фаолияти билан боғлиқ бўлмаган шахсий эҳтиёжлари учун мол-мулкни бепул бериш (ишларни бепул бажариш, хизматларни бепул кўрсатиш), агар ушбу модда иккинчи қисмининг 6-бандида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса»;

куйидаги мазмундаги **7-банд** билан тўлдирилсин:

«7) солиқ тўловчининг ўз эҳтиёжлари учун товарлар бериш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш, агар ушбу модда иккинчи қисмининг 1-бандида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса»;

иккинчи қисмининг 1-банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

«1) солиқ тўловчининг харажатлари сифатида қараладиган, юридик шахслардан олинadиган фойда солиғини ҳисоблаб чиқаришда чегирилadиган, унинг ўз эҳтиёжлари учун товарлар бериш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш»;

37) **202-модда учинчи қисмининг:**

2-банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

«2) ишлар, хизматлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бўлган кўчар мулк билан боғлиқ бўлса. Бундай ишларга, хизматларга монтаж қилиш, созлаш, йиғиш, қайта ишлаш, ишлов бериш, таъмирлаш ва техник хизмат кўрсатиш қиради»;

4-бандининг:

олтинчи хатбошисидаги «ушбу қисмда» деган сўзлар «ушбу бандда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

еттинчи хатбошисидаги «чет эллик алоқа операторлари томонидан» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

38) **204-модданинг:**

иккинчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Товарлар (ишлар, хизматлар) таннархидан ёки товарлар олинган нархдан (товарни олиш билан боғлиқ харажатлар ҳисобга олинган ҳолда) паст нархларда реализация қилинган тақдирда, солиқ тўловчига ўз эҳтиёжлари учун ушбу Кодекс 199-моддаси биринчи қисмининг 7-бандига мувофиқ товарлар берилганда (ишлар бажарилганда, хизматлар кўрсатилганда), шунингдек товарлар (ишлар, хизматлар) бепул берилганда солиқ солиш мақсадлари учун солиқ солинадиган база товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) таннархидан ёки товарлар олинган нархдан (товарни олиш билан боғлиқ харажатлар ҳисобга олинган ҳолда) келиб чиқиб белгиланади»;

еттинчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Импорт қилинган товарлар реализация қилинганда, солиқ солинадиган база реализация қилинаётган товарларнинг қўшилган қиймат солиғи киритилмаган қийматидан келиб чиққан ҳолда белгиланади. Бунда солиқ солинадиган база мазкур товар импорт қилинганда қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш учун қабул қилинган қийматдан паст бўлиши мумкин эмас»;

39) **208-модданинг:**

12-банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

«12) кимматбаҳо металлларни ваколатли давлат органига сақлаб туриш учун топшириш ва уларнинг экспорти»;

13-банди биринчи хатбошисининг биринчи жумласи куйидаги тахрирда баён этилсин:

«13) тиббий (ветеринария) хизматлари (косметология хизматлари бундан мустасно), дори воситалари ва тиббиёт (ветеринария) учун мўлжалланган буюмлар, шу жумладан уларни ишлаб чиқарувчилар томонидан реализация қилинаётган шундай воситалар ва буюмлар»;

40) **211-модданинг 5 ва 6-бандлари** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«5) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари бўйича халқаро ва чет эл ҳукумат молия ташкилотлари томонидан берилган қарзлар (кредитлар) маблағлари, шунингдек грантлар ҳисобига юридик шахслар томонидан олиб кириладиган товарлар;

6) дори воситалари ва тиббиёт (ветеринария) учун мўлжалланган буюмлар, шунингдек дори воситалари ва тиббиёт (ветеринария) учун мўлжалланган буюмлар ишлаб чиқариш учун қонун ҳужжатларида белгиланадиган рўйхат бўйича олиб кириладиган хом ашё»;

41) **212-модданинг биринчи қисмидаги** «пахта толаси ва линт» деган сўзлар «қимматбаҳо металллар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

42) **213-модда:**

биринчи қисмининг тўртинчи хатбошиси чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми қуйидаги мазмундаги **иккинчи** ва **учинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Товарлар экспортга воситачи (ишончли вакил) орқали воситачилик (топширик) шартномаси бўйича реализация қилинганда экспортни тасдиқлаш учун комитент (ишонч билдирувчи) томонидан қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

солиқ тўловчи билан воситачи ёки ишончли вакил ўртасидаги воситачилик шартномаси ёки топширик шартномаси (шартноманинг кўчирма нусхаси);

солиқ тўловчининг топшириғига кўра (воситачилик шартномаси ёки топширик шартномасига мувофиқ) экспортга товарлар етказиб беришни амалга оширадиган шахснинг товарларни Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудидан ташқарига етказиб бериш учун чет эллик шахс билан тузилган контракт (контрактнинг белгиланган тартибда тасдиқланган кўчирма нусхаси);

товарларни экспорт режимида чиқаришни амалга оширувчи божхона органининг белгиси қўйилган божхона юк декларациясининг кўчирма нусхаси.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган ҳужжатлар белгиланган тартибда текширув ўтказиладиганда назорат қилувчи органларга уларнинг талабига биноан тақдим этилади»;

43) **216-модданинг учинчи хатбошисидаги** «йўловчилар, багажлар ва почтани халқаро йўналишда ташиш» деган сўзлар «йўловчилар, багажлар, юклар ва почтани халқаро йўналишда ташиш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

44) **218-модда:**

биринчи қисми қуйидаги мазмундаги **5-банд** билан тўлдирилсин:

«5) ноль даражали ставка бўйича солиқ солинадиган товарлар экспортида чет эллик сотиб олувчи (тўловчи) томонидан экспорт қилинадиган товарлар учун ҳақ тўланганлигини тасдиқловчи банк ҳужжатидан кўчирма мавжуд бўлса»;

тўртинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Товарлар импортида, шунингдек ушбу Кодекснинг 207-моддасига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси норезидентларидан ишлар (хизматлар) олинганида бюджетга тўланган қўшилган қиймат солиғи ҳақиқатда қайси ҳисобот даврида бюджетга ўтказилган бўлса, ўша ҳисобот даврида ҳисобга олинади»;

қуйидаги мазмундаги **бешинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Реализация қилинганда ноль даражали ставка бўйича солиқ солинадиган экспорт қилинадиган товарларни ишлаб чиқариш учун ишлатиладиган ҳақиқатда олинган товарлар (ишлар, хизматлар) учун тўланиши лозим бўлган (тўланган) қўшилган қиймат солиғи товарлар экспортидан валюта тушуми ҳақиқатда тушган даврда валюта тушумининг улушида ҳисобга олинади»;

бешинчи — саккизинчи қисмлари тегишинча **олтинчи — тўққизинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

45) **222-модданинг ўн иккинчи ва ўн учинчи қисмлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қўшилган қиймат солиғи тўловчилар келиб тушган ва тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар реестрини юритишлари шарт.

Ҳисобварақ-фактуранинг шакли, уни тўлдириш тартиби, шунингдек келиб тушган ва тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар реестрини юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланади»;

46) **226-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Импорт қилинадиган товарлар бўйича қўшилган қиймат солиғини тўлаш божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда амалга оширилади»;

47) **227-модда тўртинчи қисмининг тўртинчи хатбошиси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«ушбу Кодекснинг 228-моддасига мувофиқ солиқ тўловчининг банк ҳисобварағига пул маблағлари ўтказилади»;

48) **228-модда учинчи қисмининг 1-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«1) товарларни экспорт қилишни амалга оширадиган юридик шахслар — ушбу Кодекснинг 213-моддасига мувофиқ ҳужжатларнинг кўчирма нусхаларини, шунингдек чет эллик сотиб олувчи (тўловчи) экспорт қилинадиган товарлар учун ҳақ тўлаганлигини тасдиқловчи банк ҳужжатидан кўчирмаларни»;

49) **229-модданинг иккинчи қисмидаги** «Вазирлар Маҳкамасининг» деган сўзлар «Президентининг» деган сўз билан алмаштирилсин;

50) **230-модданинг иккинчи қисми 4-бандидаги** «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан» деган сўзлар «қонун ҳужжатларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

51) **240-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Импорт қилинадиган товарлар бўйича акциз солиғини тўлаш божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда амалга оширилади»;

52) **248-модда:**

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Айрим турдаги маҳсулотлар бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорига биноан ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилмаган бошқа шахслар қўшимча фойда солиғи тўловчиси этиб белгиланиши мумкин»;

иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин;

53) **249-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Реализация қилишдан олинган соф тушум билан қонун ҳужжатларида белгиланган ҳисоб-китоб баҳоси ўртасидаги фарқ сифатида аниқланадиган даромаднинг бир қисми (қўшимча фойда) қўшимча фойда солиғини солиш объектидир»;

54) **250-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Солиқ солинадиган база ҳисобот давридаги кўшимча фойда суммасидан келиб чиқиб, кўшимча фойда қисмига тўғри келадиган соф тушумдан ҳисобланадиган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар чегириб ташланган ҳолда аниқланади»;

55) **256-модданинг биринчи қисми:**

5-банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«5) ягона ижтимоий тўлов»;

қуйидаги мазмундаги **6-банд** билан тўлдирилсин:

«6) акциз солиғи»;

56) **257-модданинг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ тўловчилар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида сувдан фойдаланишни амалга оширувчи қуйидаги шахслардир:

юридик шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари;

фаолиятини доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси норезидентлари;

тадбиркорлик фаолияти учун сувдан фойдаланувчи яқка тартибдаги тадбиркорлар;

юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликлари»;

57) **268-модданинг учинчи қисми** чиқариб ташлансин;

тўртинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин;

58) **275-модда биринчи қисмининг 7 ва 8-бандлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«7) собиқ СССРни ҳимоя қилиш ёхуд ҳарбий хизматнинг бошқа мажбуриятларини бажариш чоғида яраланганлиги, контузия бўлганлиги ёхуд шикастланганлиги оқибатида ёки фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик туфайли ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар ота-оналарининг ва рафиқаларининг. Имтиёз «Ҳалок бўлган аскарнинг беваси (онаси, отаси)» штампи қўйилган ёки пенсия гувоҳномасини берган муассаса раҳбарининг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган тегишли ёзувли пенсия гувоҳномаси асосида берилади. Агар мазкур шахслар пенсионер бўлмаса, имтиёз уларга собиқ СССР Мудофаа вазирлиги, Давлат хавфсизлик қўмитаси ёки Ички ишлар вазирлигининг, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати ёки Ички ишлар вазирлигининг тегишли органлари томонидан берилган ҳарбий хизматчининг ҳалок бўлганлиги тўғрисидаги маълумотнома асосида берилади. Собиқ СССРни ҳимоя қилиш ёки ҳарбий хизматнинг бошқа мажбуриятларини бажариш чоғида ёхуд фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик туфайли ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг рафиқаларига имтиёз фақат улар янги турмуш қурмаган тақдирда берилади;

8) муддатли ҳарбий хизмат ҳарбий хизматчилари ва улар оила аъзоларининг (хизматни ўташ даврида). Мазкур имтиёз тегишли ҳарбий қисмининг ёки туман (шаҳар) мудофаа ишлари бўлимининг маълумотномаси асосида берилади»;

59) **287-модда иккинчи қисмининг иккинчи жумласидаги** «солиқ ҳисоб-китобларни тақдим этиш» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

60) **296-модданинг иккинчи жумласи** «олинган» деган сўздан кейин «(олиниши лозим бўлган)» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

61) **297-модданинг биринчи қисмидаги** «фойда солиғи тўланганидан кейин» деган сўзлар «ҳисобланган фойда солиғи чегириб ташланган ҳолда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

62) **305-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, шунингдек Ўзбекистон Республикасида доимий равишда яшаб турган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига сугурта бадалларини (бундан буён матнда сугурта бадаллари деб юритилади) тўловчилардир»;

63) **308-модданинг 4-банди** чиқариб ташлансин;

64) **310-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сугурта бадалларининг ҳисоб-китоби солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги давлат солиқ хизмати органларига солиқ тўловчи томонидан ортиб борувчи яқун билан йилнинг ҳар чорагида ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил яқунлари бўйича эса йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади»;

65) **311-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Яқка тартибдаги тадбиркорлар сугурта бадалларини мажбурий тартибда ойига энг кам иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда тўлайди.

Юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларининг аъзолари сугурта бадалларини ихтиёрийлик асосида йилига энг кам иш ҳақининг тўрт ярим бараваридан кам бўлмаган миқдорда тўлайди. Белгиланган миқдордаги сугурта бадалларининг тўланиши деҳқон хўжалиги аъзосининг меҳнат стажини ҳисоблаб чиқаришда бир йил деб ҳисобга олинади.

Ёшга доир пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган, шунингдек I ва II гуруҳ ногиронлари бўлган яқка тартибдаги тадбиркорлар ҳамда юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларининг аъзолари учун сугурта бадалларининг миқдори унинг белгиланган миқдорининг камида 50 фоизини ташкил этиши керак.

Сугурта бадалларини тўлаш қуйидагича амалга оширилади:

яқка тартибдаги тадбиркорлар томонидан — ҳар ойда кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай;

юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларининг аъзолари — ҳисобот йилининг 1 октябригача. Бунда сугурта бадалларининг миқдори тўлов кунидagi энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилади.

Тўлов топшириқномасида (кирим ордерида) солиқ тўловчининг идентификация рақами ва тўлов тўланаётган давр албатта кўрсатилиши шарт. Агар давр кўрсатилмаган бўлса, тўлов у амалга ошириладиган ой (деҳқон хўжаликлари аъзолари учун — йил) учун тўланган деб ҳисобланади»;

66) **313-модда иккинчи қисмининг 5-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«5) кредит ташкилотлари ва суғурта ташкилотлари учун — агар мазкур модданинг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, ушбу Кодекснинг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад»;

67) **317-модда иккинчи қисмининг 5-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«5) кредит ташкилотлари ва суғурта ташкилотлари учун — агар мазкур модданинг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, ушбу Кодекснинг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад»;

68) **323-модданинг иккинчи хатбошиси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«олинган ва (ёки) Ўзбекистон Республикаси ҳудудига вақтинчалик олиб кириладиган автотранспорт воситалари двигателининг от кучидаги қуввати»;

69) **356-модда биринчи қисмининг 6-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«6) махсулот етказиб берувчиларнинг сийлови (скидка) тариқасида ва асосий воситаларни тугатишда уларнинг илгари қайта баҳолашлардаги қийматининг камайиши суммасидан ортган қисми ҳисобига олинган бошқа даромадлар»;

70) **362-модданинг: иккинчи қисми биринчи хатбошиси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Агар ушбу модданинг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, бир вақтнинг ўзида қуйидаги шартларга жавоб берадиган юридик шахслар солиқ солиш мақсадида кишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб чиқарувчилар жумласига қиради»;

учинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Ушбу модда иккинчи қисмининг иккинчи ва учинчи хатбошиларида назарда тутилган шартларга жавоб берадиган янгидан ташкил этилган кишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб чиқарувчилар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан ягона ер солигини тўловчилар бўлади»;

71) **363-модданинг: тўртинчи қисми иккинчи жумласи** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Солиқ тўловчининг ёзма билдиришни белгиланган муддатда тақдим этмаганлиги унинг умумбелгиланган солиқларни тўлашга розилиги деб ҳисобланади»;

ўнинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Ягона ер солигини тўловчилар учун ушбу Кодекснинг 132-моддасида назарда тутилган бошқа даромадларга солиқ солинмайди, дивидендлар ва фоизлар, биргаликдаги фаолиятдан олинган даромадлар бундан мустасно»;

72) **366-модданинг: иккинчи қисми** чиқариб ташлансин;
учинчи ва тўртинчи қисмлари тегишинча **иккинчи ва учинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

73) **367-модда биринчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги** «362-моддасининг иккинчи қисмида» деган сўзлар «362-моддаси иккинчи қисмининг иккинчи ва учинчи хатбошиларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

74) **369-модданинг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Ягона ер солиғи суммаси ер участкаларининг норматив қиймати ва ягона ер солигининг белгиланган ставкасидан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилади»;

75) **371-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Асосий фаолият тури бўйича қатъий белгиланган солиқни тўловчилар бўлган юридик шахслар учун ушбу Кодекснинг 132-моддасида назарда тутилган бошқа даромадларга солиқ солинмайди, дивидендлар ва фоизлар, биргаликдаги фаолиятдан олинган даромадлар, шунингдек ижарадан олинган даромадлар бундан мустасно»;

76) **379-модда** қуйидаги мазмундаги **бешинчи қисм** билан тўлдирилсин:
«Ушбу бобда назарда тутилган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти юклатилаётган ишончли шахс оддий ширкат шартномаси асосида биргаликдаги фаолиятни амалга оширишни бошлаган кундан эътиборан ўн кун ичида ишончли шахснинг солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги давлат солиқ хизмати органида биргаликдаги фаолият доирасида солиқ мажбуриятларини бажарувчи солиқ тўловчи сифатида ҳисобга туриши шарт»;

77) **381-модданинг олтинчи қисмидаги** «ушбу Кодекснинг 382-моддасида назарда тутилган» деган сўзлар «ушбу Кодекснинг 375-моддасида назарда тутилган» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

78) **382-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи ва учинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:
«Ягона солиқ тўлови биргаликда ишлаб чиқарилган махсулот реализация қилинмасдан, биргаликдаги фаолият шериклари (иштирокчилари) ўртасида тақсимлаб олинган тақдирда ҳам тўланади. Бунда ягона солиқ тўлови суммаси биргаликда ишлаб чиқарилган махсулот таннархидан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилади.
Биргаликдаги фаолиятни амалга ошириш доирасида яқка тартибдаги тадбиркорлар учун ягона солиқ тўлови ҳисоб-китобининг шакли Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланади»;

79) **387-модданинг учинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«Бозорлар даромадларининг умумий суммасидан, бозорлар даромадидан тўланадиган давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий ажратмалар чегириб ташлангандан кейин қолган маблағларнинг 50 фоизи бозорлар жойлашган жойдаги тегишли маҳаллий бюджетларга белгиланган тартибда йўналтирилади. Қолган 50 фоизи бозорлар маъмурияти тасарруфиди қолади ва улардан жорий харажатларни қоплаш, реконструкция қилиш, ободонлаштириш, бозорлар томонидан кўрсатиладиган хизматларнинг рўйхатини кенгайтириш, сифатини яхшилаш учун фойдаланилади».

2-модда. Ушбу Қонун 2009 йилнинг 1 январидан эътиборан қучга қиради.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2008 йил 29 декабрь,
ЎРҚ–196-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

Адвокатура институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида*

Қонунчилик палатаси томонидан
2008 йил 19 ноябрда қабул қилинган

Сенат томонидан 2008 йил 4 декабрда
маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2012–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 1, 3-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 314-модда, № 12, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 12, 656-модда; 2007 йил, № 4, 158, 166-моддалар, № 6, 248-модда, № 9, 416, 422-моддалар, № 12, 607-модда; 2008 йил, № 4, 187, 188, 189-моддалар, № 7, 352-модда, № 9, 485, 487, 488-моддалар) **240-моддасининг иккинчи қисми** «ёки бундан бўйин товлаганлиги учун» деган сўзлардан кейин «шунингдек гувоҳ ўзига қарши кўрсатув беришни рад этганда» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2013–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 11, 23-моддалар, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 418-модда; 2006 йил, № 6, 261-модда; 2007 йил, № 4, 166-модда, № 6, 248, 249-моддалар, № 9, 422-модда, № 12, 594, 595, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 177, 187-моддалар, № 9, 482, 484, 487-моддалар) куйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) 46-модданинг:

биринчи қисми куйидаги мазмундаги **биринчи** ва **иккинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Айбланувчи: ўзининг нимада айбланаётганлигини билиш; қамоққа олинганлиги ва турган жойи тўғрисида адвокатга ёки яқин қариндошига телефон орқали қўнғироқ қилиш ёхуд хабар бериш; ҳимоячига эга бўлиш ҳамда учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда у билан холи

учрашиш, ушбу Кодекс 230-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно; ўзига қўйилган айблов юзасидан ҳамда ишнинг бошқа ҳар қандай ҳолатлари бўйича кўрсатувлар бериш ёхуд кўрсатувлар беришдан бош тортиш ва кўрсатувларидан жиноят ишига доир далиллар сифатида унинг ўзига қарши фойдаланилиши мумкинлиги ҳақида хабардор бўлиш; ўз она тилидан ҳамда таржимон хизматидан фойдаланиш; ўзининг ҳимояланиш ҳуқуқини шахсан ўзи амалга ошириш; илтимоснома бериш ва рад қилиш; далиллар тақдим этиш; суриштирувчи ёки терговчининг рухсати билан тергов ҳаракатларида иштирок этиш; дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиб чиқиш ҳамда ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан кўчирма нусхалар олиш ёки улардаги маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш; жиноят ишининг терговчи ёки прокурор томонидан тугатилганлигига қарши эътироз билдириш ҳамда суд муҳокамаси ўтказилишини талаб қилиш; ярашув тўғрисидаги, амнистия актини қўллаш ҳақидаги ишлар бўйича, биринчи инстанция ва апелляция инстанцияси судининг мажлисларида, суднинг рухсати билан эса, кассация ва назорат инстанциялари судининг мажлисларида иштирок этиш; суриштирувчи, терговчи, прокурор ва суднинг ҳаракатлари ҳамда қарорлари устидан шикоятлар бериш; суд мажлисининг баённомаси билан танишиш ҳамда у ҳақда ўз мулоҳазаларини билдириш; иш бўйича келтирилган протестлар, апелляция, кассация шикоятларидан хабардор бўлиш ва уларга нисбатан эътирозлар билдириш ҳуқуқига эга.

Судланувчи охириги сўз билан чиқиш ҳуқуқига эга»;

иккинчи ва учинчи қисмлари тегишинча **учинчи ва тўртинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

2) **48-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Гумон қилинувчи: ўзининг нимада гумон қилинаётганлигини билиш; ушлаб турилганлиги ва турган жойи тўғрисида адвокатга ёки яқин қариндошига телефон орқали қўнғироқ қилиш ёхуд хабар бериш; у ушланган ёки гумон қилинувчи деб эътироф этилганлиги тўғрисидаги қарор унга маълум қилинган пайтдан бошлаб ҳимоячига эга бўлиш ҳамда учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда у билан холи учрашиш, ушбу Кодекснинг 230-моддаси иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно; ушланганидан кейин йигирма тўрт соатдан кечиктирмай сўроқ қилинишини талаб қилиш; ўзига нисбатан қўйилган гумон хусусида ҳамда ишнинг бошқа ҳар қандай ҳолатлари тўғрисида кўрсатувлар бериш ёхуд кўрсатувлар беришдан бош тортиш ва кўрсатувларидан жиноят ишига доир далиллар сифатида унинг ўзига қарши фойдаланилиши мумкинлиги ҳақида хабардор бўлиш; ўз она тилидан ҳамда таржимон хизматидан фойдаланиш; ўзининг ҳимояланиш ҳуқуқини шахсан ўзи амалга ошириш; илтимоснома бериш ва рад қилиш; далиллар тақдим этиш; суриштирувчи ёки терговчининг рухсати билан тергов ҳаракатларида иштирок этиш; ярашув тўғрисидаги, амнистия актини қўллаш ҳақидаги ишлар бўйича суд мажлисларида иштирок этиш; суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг ва суднинг ҳаракатлари ҳамда қарорлари устидан шикоятлар бериш ҳуқуқига эга»;

3) **49-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ҳимоячининг ишда иштирок этишига жиноят процессининг ҳар қандай босқичида, шахс ушланганида эса унинг ҳаракатланиш эркинлигига бўлган ҳуқуқи амалда чекланган пайтдан бошлаб рухсат этилади»;

4) **50-модда учинчи қисмининг биринчи жумласидаги** «адвокатлар бюросига, ҳайъатига ёки фирмасига» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармаси томонидан белгиланадиган адвокатлик тузилмаларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **51-модданинг учинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Агар ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган ҳолларда гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчининг илтимосига кўра ёхуд уларнинг розилиги билан бошқа шахслар томонидан ҳимоячи таклиф қилинмаган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармаси томонидан белгиланадиган адвокатлик тузилмаси раҳбари суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг ҳимоячи тайинлаш тўғрисидаги қарори ёки суднинг ажримига биноан қарор ёхуд ажрим Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармасига келиб тушган пайтдан эътиборан тўрт соатдан кечиктирмай жиноят иши бўйича ҳимоячининг иштирокини таъминлаши шарт»;

6) **52-модда биринчи қисмининг иккинчи жумласи** «бунда адвокат» деган сўзлардан кейин «ўз ҳимояси остидаги шахс билан холи учрашганидан кейин» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

7) **53-модданинг биринчи ва иккинчи қисмлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ҳимоячи: манфаатларини ҳимоя қилаётган шахснинг нимада гумон қилинаётганлиги ёки айбланаётганлигини билиш; адвокатлик гувоҳномасини кўрсатганидан ва муайян ишни юритишга ваколатли эканлигини тасдиқловчи ордерни тақдим этганидан сўнг ишда иштирок этиш; гумон қилинувчи сўроқ қилинаётганда иштирок этиш, шахсга айблов эълон қилинаётганда ҳозир бўлиш ҳамда айбланувчи сўроқ қилинаётганда, шунингдек уларнинг иштирокида ўтказиладиган бошқа тергов ҳаракатларида иштирок этиш ва гумон қилинувчиларга, айбланувчиларга, гувоҳларга, экспертларга, мутахассисларга саволлар бериш; бошқа тергов ҳаракатлари юргизилаётганда суриштирувчи ёки терговчининг рuxсати билан иштирок этиш; ўзи иштирок этган тергов ҳаракатининг юритилиши ҳусусида ёзма мулоҳазалар бериш; илтимоснома бериш ва рад этиш; ушбу Кодекс 87-моддасининг иккинчи қисмига мувофиқ далиллар сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган маълумотларни тўплаш ва тақдим этиш; гумон қилинувчи ёки айбланувчи иштирокида ўтказилган процессуал ҳаракатларга оид ҳужжатлар билан, дастлабки тергов тамом бўлганидан кейин эса жиноят ишининг барча материаллари билан танишиш ҳамда ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан кўчирма нусхалар олиш ёки уларда кўрсатилган маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш; агар ҳимояни амалга ошириш учун зарур бўлса, давлат сирлари, тижорат сирини ёки бошқа сирни ўз ичига олган ахборот билан қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда танишиш; суд муҳокамасида тараф сифатида иштирок этиш; суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг ва суднинг ҳаракатлари ҳамда қарорлари устидан шикоятлар келтириш; суд мажлисининг баённомаси билан танишиш ва бу ҳақда ўз мулоҳазаларини билдириш; иш бўйича келтирилган шикоятлар, протестлар тўғрисида билиш ҳамда уларга нисбатан эътирозлар билдириш; апелляция, кассация ва назорат инстанцияси суди мажлисларида иштирок этиш ҳуқуқига эга.

Агар гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи қамоқда бўлса, ҳимоячи у билан жиноят ишини юритишга масъул бўлган давлат органлари ва мансабдор

шахсларнинг рухсатисиз, учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда холи учрашишга ҳақли»;

8) **55-модданинг биринчи қисмидаги** «дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш» деган сўзлар «дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан кўчирма нусхалар олиш ёки улардаги маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

9) **57-модданинг биринчи қисмидаги** «дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш» деган сўзлар «дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан кўчирма нусхалар олиш ёки улардаги маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

10) **59-модданинг биринчи қисмидаги** «дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш» деган сўзлар «дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан кўчирма нусхалар олиш ёки улардаги маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

11) **66-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Гувоҳ: адвокатнинг юридик ёрдамидан фойдаланиш; тергов ҳаракатларида адвокат билан бирга иштирок этиш; сўроқ юритилаётган тилни билмаса ёки етарлича билмаса, ўз она тилида кўрсатувлар бериш ва бу ҳолда таржимон хизматидан фойдаланиш; унинг сўроқ қилинишида иштирок этувчи таржимонни рад қилиш; кўрсатувларини ўз қўли билан ёзиб бериш; ўзига қарши кўрсатув бермаслик; сўроқ баённомаси билан танишиш, унга қўшимча ва ўзгартишлар киритиш; кўрсатувлар беришда ёзма белгилар ва ҳужжатлардан фойдаланиш; ўз манфаатларини ҳимоя қилиш учун, суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг ва суднинг ҳаракатлари ҳамда қарорлари устидан шикоятлар келтириш ҳуқуқига эга»;

12) қуйидаги мазмундаги **66¹-модда** билан тўлдирилсин:

«66¹-модда. Гувоҳнинг адвокати

Гувоҳнинг адвокати белгиланган тартибда гувоҳнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда унга зарур юридик ёрдам кўрсатиш ваколатига эга бўлган шахсдир.

Жиноят ишида тарафлар манфаатини ҳимоя қилаётган шахс мазкур иш бўйича гувоҳнинг адвокати бўлиши мумкин эмас.

Гувоҳнинг адвокати ишда иштирок этишга у адвокатлик гувоҳномасини кўрсатганидан ва ордерни тақдим этганидан сўнг, гувоҳ чақирилган пайтдан эътиборан қўйилади.

Гувоҳнинг адвокати: ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилаётган шахснинг қайси жиноят иши бўйича чақирилганлигини билиш; гувоҳнинг сўроқ қилинишида, шунингдек у иштироки билан ўтказилаётган бошқа тергов ҳаракатларида иштирок этиш, унга қисқа маслаҳатлар бериш; сўроқ қилаётган шахснинг рухсати билан гувоҳга саволлар бериш; гувоҳни

сўроқ қилишда иштирок этаётган таржимонни рад қилиш ҳақида қонунда белгиланган тартибда арз қилиш; сўроқ тугаганидан сўнг гувоҳнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари бузилганлиги тўғрисидаги, сўроқ баённомасига киритилиши лозим бўлган арзларини баён этиш ҳуқуқига эга.

Гувоҳнинг адвокати: гувоҳга зарур юридик ёрдам кўрсатиши; далилларни йўқ қилиш, сохталаштириш, гувоҳларни кўндиришга уриниш ва бошқа қонунга хилоф ҳаракатлар орқали ҳақиқатни аниқлашга тўсқинлик қилмаслиги; ишни тергов қилишда ва суд мажлиси вақтида тартибга риоя қилиши шарт»;

13) 69-модда:

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ҳимоячининг илтимосномасига кўра суриштирувчи, терговчи, прокурор ва суд томонидан мутахассис тушунтириш бериш учун чақирилиши мумкин»;

иккинчи ва учинчи қисмлари тегишинча **учинчи ва тўртинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

14) 87-модда қуйидаги мазмундаги **иккинчи ва учинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Ҳимоячи далиллар сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган маълумотларни: ишга тааллуқли ахборотга эга бўлган шахсларни сўровдан ўтказиш ҳамда уларнинг розилиги билан ёзма тушунтиришлар олиш; давлат органларига ва бошқа органларга, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга сўров юбориш ҳамда улардан маълумотномалар, тавсифномалар, тушунтиришлар ва бошқа ҳужжатларни олиш орқали тўплашга ҳақли.

Ҳимоячининг ушбу модданинг иккинчи қисмига мувофиқ тўпланган материалларни ишга қўшиб қўйиш тўғрисидаги илтимосномаси суриштирувчи, терговчи, прокурор томонидан албатта қаноатлантирилиши керак»;

15) 95-модданинг учинчи қисми «Кодекснинг» деган сўздан кейин «88, 90» рақамлари билан тўлдирилсин;

16) 114-модда қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Сўроққа ўз адвокати билан ҳозир бўлган гувоҳни ёки жабрланувчини сўроқ қилиш адвокат иштирокида амалга оширилади. Сўроқ тугаганидан сўнг адвокат гувоҳнинг ёки жабрланувчининг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари бузилганлиги тўғрисидаги, сўроқ баённомасига киритилиши лозим бўлган арзларини баён этишга ҳақли»;

17) 224-модданинг биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ички ишлар органи ходими, бошқа ваколатли шахс ушлаб туришнинг ушбу Кодекснинг 221-моддасида кўрсатилган асослардан биттаси мавжудлигини бевосита кўриб ёки бошқа шохидларнинг сўзларидан аниқласа, гумон қилинувчига у жиноят содир этишда гумон қилиб ушланганлигини билдиришлари ва ундан яқин орадаги милиция муассасасига ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа органга бирга боришини талаб қилиши шарт. Шу билан бирга, ички ишлар органи ходими, бошқа ваколатли шахс ушлаб турилган шахсга адвокатга ёки яқин қариндошига телефон орқали қўнғироқ қилиш ёки хабар бериш, ҳимоячига эга бўлиш, кўрсатувлар беришни рад этишга бўлган процессуал ҳуқуқларини тушунтириши, шунингдек у берган кўрсатувлардан жиноят ишига доир далиллар сифатида унинг ўзига қарши фойдаланилиши мумкинлигини билдириши шарт. Бунда ушлаётган шахс ўзини таништириши ва ушланаётган шахснинг талабига кўра шахсини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатиши шарт»;

18) **225-модда тўртинчи қисмининг биринчи жумласи** «тушунтирилади» деган сўздан кейин «ва танланган ёки тайинланган ҳимоячига танишиб чиқиш учун тақдим этилади» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

19) **230-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ушлаб турилган шахсга ҳимоячи билан учрашувга ушбу Кодекс 46-моддасининг биринчи қисмида ва 48-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган қоидаларга кўра рухсат берилади.

Ушлаб турилган шахсга ҳимоячи билан биринчи холи учрашувга биринчи сўроққача рухсат берилади. Қамокқа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси танланаётган ушлаб турилган шахснинг ҳимоячи билан учрашувига ушбу Кодекс 226-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида назарда тутилган эҳтиёт чораси қўлланилиши лозим бўлган, муддатлар инобатга олинган ҳолда рухсат берилади ҳамда учрашув суриштирувчи, терговчи ва прокурор томонидан икки соатга қадар чекланиши мумкин.

Ушлаб турилган шахсга қариндошлари ва бошқа шахслар билан учрашувга ушлаб турилган шахслар сақланадиган жойнинг маъмурияти ушлаб туриш тўғрисидаги материаллар қайси терговчи ёки суриштирувчининг иш юритувида бўлса, фақат ўша терговчи ёки суриштирувчининг ёзма рухсати асосида ижозат беради, ҳимоячи билан учрашув бундан мустасно»;

20) **353-модданинг биринчи қисмидаги «238» рақами «239» рақами билан алмаштирилсин;**

21) **384-модданинг 10-банди** «барча важлар текширилганлигини ва ҳимоянинг илтимосномалари кўриб чиқилганлигини» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5-6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар) қуйидаги кўшимчалар киритилсин:

1) қуйидаги мазмундаги **1971-модда** билан тўлдирилсин:

«1971-модда. Адвокатнинг профессионал фаолиятига тўсқинлик қилиш

Адвокат сўровига жавоб тақдим этмасликда ифодаланган адвокатнинг профессионал фаолиятига тўсқинлик қилиш, шунингдек адвокатнинг ишда иштирок этишига тўсқинлик қилиш ёки ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя

остидаги шахс) манфаатларига зид бўлган вазиятни мажбуран эгаллашига эришиш мақсадида адвокатга қандай шаклда бўлмасин таъсир ўтказиш —

энг кам ойлик иш ҳақининг икки бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

2) **245-модданинг биринчи қисми** «197» рақамидан кейин «197¹» рақами билан тўлдирилсин.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 27 декабрда қабул қилинган «**Адвокатура тўғрисида**»ги 349–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 2, 48-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **3-модда** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«3-модда. Адвокат

Олий юридик маълумотга эга бўлган ва адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияни (бундан буён матнда лицензия деб юритилади) белгиланган тартибда олган Ўзбекистон Республикасининг фуқароси Ўзбекистон Республикасида адвокат бўлиши мумкин.

Белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган, шунингдек судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахсларнинг адвокатлик фаолияти билан шуғулланишига йўл қўйилмайди.

Адвокат илмий ва педагогик фаолиятдан, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатасидаги (бундан буён матнда Адвокатлар палатаси деб юритилади) ва унинг ҳудудий бошқармаларидаги фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа турдаги фаолият билан шуғулланишга ҳақли эмас»;

2) қуйидаги мазмундаги **3¹-модда** билан тўлдирилсин:

«3¹-модда. Адвокат мақомига эга бўлиш

Лицензия Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари (бундан буён матнда адлия органлари деб юритилади) томонидан тегишли малака комиссияларининг қарорлари асосида берилади.

Лицензия олиш учун адвокат мақомига эга бўлишга талабгор шахс (бундан буён матнда талабгор деб юритилади) юридик мутахассислик бўйича камида икки йиллик иш стажига эга бўлиши, шу жумладан адвокатлик тузилмасида (адвокатлик бюросида, адвокатлик фирмасида, адвокатлар ҳайъатида, юридик маслаҳатхонада) камида олти ой муддат стажировка ўтаган бўлиши керак ҳамда малака имтиҳонини топшириши шарт.

Малака имтиҳонини топшира олмаган талабгор уни такроран топширишга камида бир йилдан кейин қўйилади.

Малака имтиҳонини муваффақиятли топширган талабгор лицензия олиш учун тегишли адлия органига уч ой ичида мурожаат қилиши керак. Бу муддатни ўтказиб юборган талабгор лицензия олиш учун адлия органига малака имтиҳонини такроран топширганидан кейингина мурожаат қилиши мумкин.

Адвокатлик фаолиятини лицензиялаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Белгиланган тартибда лицензия олган талабгор уч ой ичида адвокат қасамёдини қабул қилиши ва якка тартибда ёки лицензияга эга бўлган бошқа шахслар билан биргаликда адвокатлик тузилмасини тузиши ёхуд фаолият кўрсатаётган адвокатлик тузилмаларидан бирига кириши шарт.

Талабгорга адвокатлик гувоҳномаси адвокатлик тузилмаси рўйхатдан ўтказилган ёки талабгорнинг фаолият кўрсатаётган адвокатлик тузилмасига кирганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар адлия органи томонидан олинган пайтдан эътиборан уч иш куни ичида берилади.

Талабгор адвокатлик гувоҳномаси берилган кундан эътиборан адвокат мақомини олади, Адвокатлар палатасининг тегишли ҳудудий бошқармаси адлия органи томонидан бу ҳақда уч кунлик муддатда хабардор қилинади. Шундай хабарнома олинган пайтдан эътиборан адвокат Адвокатлар палатасининг аъзоси бўлади»;

3) **4-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Адвокатура ўз фаолиятини қонун устуворлиги, мустақиллик ва бошқа демократик принциплар асосида амалга оширади.

Белгиланган тартибда лицензия олган шахс адвокатлик фаолиятини ўз адвокатлик бюросини очиб, якка тартибда амалга оширишга ёхуд бошқа адвокатлар (шериклар) билан адвокатлик фирмасини ёки аъзоликка асосланган адвокатлар ҳайъатини тузишга ёхуд фаолият кўрсатаётган шундай адвокатлик тузилмаларидан бирига киришга ёки юридик маслаҳатхонада ишлаган ҳолда адвокатлик фаолиятини амалга оширишга ҳақли. Адвокат ўз фаолиятини фақат битта адвокатлик тузилмасида амалга оширишга ҳақли.

Адвокатлик бюрolari, адвокатлик фирмалари ва адвокатлар ҳайъатларини рўйхатдан ўтказиш, шунингдек юридик маслаҳатхоналарни ҳисобга олиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайдиган тартибда адлия органлари томонидан амалга оширилади.

Адвокатлик тузилмаларининг ташкил этилиши, фаолияти, қайта ташкил этилиши ва тугатилиши, тузилмаси, штатлари, вазифалари, маблағларни сарфлаш тартиби, раҳбар органларининг ваколатлари, уларни сайлаш тартиби ҳамда адвокатлик тузилмалари фаолиятига тааллуқли бошқа масалалар уларнинг уставлари (низомлари), таъсис шартномалари билан тартибга солинади.

Адвокатлик бюрolari, адвокатлик фирмалари ва адвокатлар ҳайъатлари улар рўйхатдан ўтказилган кундан эътиборан юридик шахс мақомини олади. Юридик маслаҳатхона ҳисобга олинган кундан эътиборан ўз фаолиятини амалга оширишга ҳақли.

Адвокатлик тузилмалари фуқаролар ва юридик шахсларга юридик ёрдам кўрсатганлик учун улардан тушадиган пул маблағлари (даромадлар) ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан таъминот олади.

Адвокатлар қонунда белгиланган тартибда адвокатларнинг жамоат бирлашмаларини тузиши мумкин»;

4) қуйидаги мазмундаги **4¹ — 4⁴-моддалар** билан тўлдирилсин:

«4¹-модда. Адвокатлик бюроси

Адвокатлик бюроси адвокатлик фаолиятини якка тартибда амалга ошириш учун адвокат томонидан таъсис этилган, нотижорат ташкилоти бўлган адвокатлик тузилмасидир.

Адвокатлик бюросининг таъсис ҳужжати муассис томонидан тасдиқланадиган уставидир.

42-модда. Адвокатлик фирмаси

Адвокатлик фирмаси шерикликка асосланган ва адвокатлик фаолиятини амалга ошириш учун адвокатлар томонидан таъсис этилган, нотижорат ташкилоти бўлган адвокатлик тузилмасидир.

Адвокатлик фирмасининг таъсис ҳужжати унинг муассислари томонидан тасдиқланадиган уставдир.

Адвокатлик фирмасини таъсис этган адвокатлар оддий ёзма шаклда ўзаро шериклик шартномасини тузади. Шериклик шартномасига кўра адвокатлар — шериклар барча шериклар номидан юридик ёрдам кўрсатиш учун ўз саъй-ҳаракатларини бирлаштириш мажбуриятини олади.

Шериклик шартномасида унинг амал қилиш муддати, шериклар томонидан қарорлар қабул қилиш тартиби, бошқарувчи шерикни сайлаш тартиби, унинг ваколатлари ва бошқа муҳим шартлар кўрсатилади.

Адвокатлик фирмасининг умумий ишларини юритиш, агар шериклик шартномасида бошқача қоида белгиланган бўлмаса, бошқарувчи шерик томонидан амалга оширилади. Ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) билан юридик ёрдам кўрсатиш ҳақидаги битим (шартнома) бошқарувчи шерик ёки барча шериклар номидан улар берган ишончномалар асосида бошқа шерик томонидан тузилади. Ишончномаларда ишонч билдирувчи шахслар (ҳимоя остидаги шахслар) ва учинчи шахслар билан битимлар (шартномалар) ҳамда келишувлар тузаётган шерик ваколатларининг барча чекловлари кўрсатилади. Мазкур чекловлар ишонч билдирувчи шахслар (ҳимоя остидаги шахслар) ва учинчи шахслар эътиборига етказилади.

Шериклик шартномаси қуйидаги ҳолларда тугатилади:

шериклик шартномасининг амал қилиш муддати тугаганда;

шериклардан бири бўлган адвокатнинг мақоми тугатилганда ёки тўхтатиб турилганда, агар шериклик шартномасида бошқа шериклар ўртасидаги муносабатларда ушбу шартноманинг кучда қолиши назарда тутилмаган бўлса;

шериклардан бирининг талабига кўра шериклик шартномаси бекор қилинганда, агар шериклик шартномасида бошқа шериклар ўртасидаги муносабатларда ушбу шартноманинг кучда қолиши назарда тутилмаган бўлса.

Шериклик шартномаси тугатилган пайтдан эътиборан унинг иштирокчилари ишонч билдирувчи шахсларга (ҳимоя остидаги шахсларга) ва учинчи шахсларга нисбатан ижро этилмаган умумий мажбуриятлар бўйича солидар тартибда жавобгар бўладилар.

Шериклардан бири шериклик шартномасидан чиққанда у ўзи юридик ёрдам кўрсатган барча ишлар бўйича иш юритишни бошқарувчи шерикка топшириши шарт.

Шериклик шартномасидан чиққан адвокат шериклик шартномасида ўзи иштирок этган даврда юзага келган умумий мажбуриятлар бўйича ишонч билдирувчи шахслар (ҳимоя остидаги шахслар) ва учинчи шахслар олдида жавобгар бўлади.

Шериклик шартномаси тугатилганидан кейин адвокатлар янги шериклик шартномасини тузишлари шарт. Агар янги шериклик шартномаси аввалги шериклик шартномасининг амал қилиши тугатилган кундан эътиборан бир ой ичида тузилмаса, адвокатлик фирмаси адвокатлик тузилмасининг бошқа шаклига ўзгартирилиши ёки тугатилиши керак.

Шериклик шартномаси тугатилган пайдан эътиборан ва адвокатлик фирмаси адвокатлик тузилмасининг бошқа шаклига ўзгартирилгунига қадар ёхуд янги шериклик шартномаси тузилгунига қадар адвокатлар юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисида битимлар (шартномалар) тузишга ҳақли эмас.

43-модда. Адвокатлар ҳайъати

Адвокатлар ҳайъати аъзоликка асосланган ва адвокатлик фаолиятини амалга ошириш учун адвокатлар томонидан таъсис этилган, нотижорат ташкилоти бўлган адвокатлик тузилмасидир.

Адвокатлар ҳайъатининг таъсис ҳужжатлари унинг муассислари томонидан тасдиқланадиган устав ҳамда улар томонидан тузиладиган таъсис шартномасидир.

Таъсис шартномасида муассислар адвокатлар ҳайъатига ўз мол-мулкани ўтказиш шартларини, ушбу ҳайъат фаолиятида иштирок этиш тартибини, адвокатлар ҳайъатига янги аъзоларни қабул қилиш, муассисларнинг (аъзоларнинг) унинг таркибидан чиқиш тартиби ва шартларини, шунингдек адвокатлар ҳайъати муассисларининг (аъзоларининг) ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилайди.

Адвокатлар ҳайъатлари таркибидаги аъзолар сони ўнтадан кам бўлмаслиги керак.

Адвокатлар ҳайъатида юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимлар (шартномалар) адвокат ва ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) ўртасида тузилади ҳамда адвокатлар ҳайъатининг ҳужжатларида рўйхатдан ўтказилади.

Адвокатлар ҳайъати юридик ёрдам кўрсатиш учун ўзи турган ердан ташқарида жойлашган филиаллар тузишга ҳақли.

44-модда. Юридик маслаҳатхона

Юридик маслаҳатхона — адвокатлик фаолиятини амалга ошириш учун Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармаси томонидан ташкил этиладиган ва юридик шахс мақомига эга бўлмаган адвокатлик тузилмаси.

Юридик маслаҳатхона тегишли ҳудудда юридик ёрдамга бўлган эҳтиёжларни қаноатлантириш учун адвокатлик тузилмаларининг сони етарли бўлмаган ҳолларда Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармаси томонидан ташкил этилади.

Тегишли ҳудудлардаги юридик ёрдамга бўлган эҳтиёж Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Адвокатлар палатаси томонидан тасдиқланадиган нормативларга мувофиқ аниқланади.

Юридик маслаҳатхонанинг моддий-техника таъминоти тартиби ва шартлари, юридик маслаҳатхоналарга ишлаш учун юборилган адвокатлар учун хизмат хоналари ва зарурат бўлганда, турар жойлар ажратиш билан боғлиқ масалалар Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармаси томонидан туман, шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда ҳал қилинади.

Юридик маслаҳатхона Адвокатлар палатасининг тегишли ҳудудий бошқармаси томонидан тасдиқланадиган низомга асосан иш олиб боради»;

5) 6-модда:

биринчи қисмининг тўртинчи — саккизинчи хатбошилари қуйидаги мазмундаги **тўртинчи — ўн иккинчи хатбошилар** билан алмаштирилсин:

«юридик ёрдам кўрсатилиши муносабати билан адвокат томонидан сўралган ҳужжатларни ёки уларнинг тасдиқланган кўчирма нусхаларини қонун

хужжатларида белгиланган тартибда бериши шарт бўлган давлат органлари ва бошқа органлардан, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотлардан маълумотномалар, тавсифномалар ҳамда бошқа хужжатларни сўраш ва олиш;

юридик ёрдам кўрсатиш учун зарур бўлган масалалар юзасидан экспертларнинг ёзма хулосаларини, мутахассисларнинг маълумотнома-маслаҳатларини ишонч билдирувчи шахснинг (ҳимоя остидаги шахснинг) розилиги билан сўраш ва олиш;

ишга тааллуқли ахборотдан хабардор бўлган шахсларни сўровдан ўтказиш ва уларнинг розилиги билан ёзма тушунтириш олиш;

тўпланган материалларни ўз ишонч билдирувчи шахсининг (ҳимоя остидаги шахснинг) иши юзасидан иш юритаётган судларга ва бошқа давлат органларига тақдим этиш;

адвокат юридик ёрдам кўрсатаётган ишдаги зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва хужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан нусхалар олиш ёки уларда кўрсатилган маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш, бунда давлат сирлари, тижорат сири ёки бошқа сирни ўз ичига олган ахборотни ошкор қилмаслик;

ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) билан махфийлик таъминланган шароитларда (шу жумладан уни қамокда сақлаб туриш даврида), учрашувларнинг сони ва уларнинг давом этиш вақти чекланмаган ҳолда қонун хужжатларида белгиланган тартибда холи учрашиш;

мансабдор шахсларга илтимосномалар билдириш ва шикоятлар бериш ҳамда улардан ёзма шаклда асослантирилган жавоблар олиш;

ўзининг касбга оид мулкӣ жавобгарлик хавфини суғурта қилиш;

қонун хужжатларига мувофиқ бошқа ҳаракатларни бажариш»;

иккинчи қисми «ёрдамчига» деган сўздан кейин «ва стажёрга» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

б) 7-модданинг матни қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Адвокат ўз профессионал фаолиятида амалдаги қонун хужжатлари талабларига, Адвокатнинг касб этикаси қоидаларига, адвокатлик сири ва адвокат қасамёдига риоя этиши, ўзига юридик ёрдам сўраб мурожаат этган жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг қонунда назарда тутилган воситалари ҳамда усулларидан фойдаланиши шарт.

Адвокат муайян иш бўйича юридик ёрдам кўрсатаётган ёки илгари юридик ёрдам кўрсатган шахсларнинг манфаатлари ишни олиб боришни сўраб мурожаат этган шахснинг манфаатларига зид келган ёки у судья, прокурор, терговчи, суриштирув ўтказувчи шахс, жамоат айбловчиси, суд мажлиси котиби, эксперт, мутахассис, жабрланувчининг, фуқаровий даъвогарнинг, фуқаровий жавобгарнинг вакили, гувоҳ, холис, таржимон сифатида иштирок этган ҳолларда, шунингдек агар ишни дастлабки тергов қилишда ёхуд судда адвокатнинг қариндоши бўлган мансабдор шахс иштирок этган ёки иштирок этаётган бўлса, худди шунингдек агар адвокат бевосита ёки билвосита шу ишдан шахсан манфаатдор бўлса бу ҳол унга ишонч билдирувчи шахснинг (ҳимоя остидаги шахснинг) манфаатларига зид келса, юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги топшириқни қабул қилишга ҳақли эмас.

Адвокат қайси шахснинг манфаатларини ҳимоя қилиш топшириғини олган бўлса, ўз ваколатларидан шу шахснинг зарарига фойдаланишга ҳамда гумон қилинувчини, айбланувчини, судланувчини ҳимоя қилишдан бош тортишга,

агар уни бундан ишонч билдирувчи шахснинг (ҳимоя остидаги шахснинг) ўзи озод этмаса, ҳақли эмас.

Адвокат ўз билимларини доимий равишда такомиллаштириб бориши, Адвокатлар палатаси томонидан белгиланган тартибда уч йилда камида бир марта касбий малакасини ошириши шарт.

Жинойт ишида иштирок этишга тайинланган адвокат фуқаронинг тўловга қобилиятсизлигини важ қилиб, унга юридик ёрдам кўрсатишдан бош тортишга ҳақли эмас.

Адвокат давлат хизматида туриши мумкин эмас»;

7) **8-модда** қуйидаги мазмундаги **олтинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Адвокат ёрдамчисининг фаолиятини ташкил этиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Адвокатлар палатаси билан келишилган ҳолда белгиланади»;

8) қуйидаги мазмундаги **8¹-модда** билан тўлдирилсин:

«8¹-модда. Адвокатнинг стажёри

Камида уч йиллик иш стажига эга бўлган адвокат стажёрга эга бўлишга ҳақли.

Олий юридик маълумотга эга бўлган шахс адвокатнинг стажёри бўлиши мумкин.

Белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган, шунингдек судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахс адвокатнинг стажёри бўлиши мумкин эмас.

Стажировка адвокатлик тузилмасида ўталади. Адвокатнинг стажёри ўз фаолиятини адвокат раҳбарлигида, унинг алоҳида топшириқларини бажарган ҳолда амалга оширади. Стажёр адвокатлик фаолияти билан мустақил равишда шуғулланишга ҳақли эмас.

Адвокат стажёрининг меҳнат шароитлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузиладиган меҳнат шартномаси билан белгиланади.

Адвокат стажёрининг фаолиятини ташкил этиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Адвокатлар палатаси билан келишилган ҳолда белгиланади»;

9) **9-модданинг:**

биринчи қисмидаги «мижоз» деган сўз «ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисми «адвокат ёрдамчиси» деган сўзлардан кейин «адвокат стажёри» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

10) қуйидаги мазмундаги **9¹-модда** билан тўлдирилсин:

«9¹-модда. Юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома)

Адвокатлик фаолияти адвокат ва ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) ўртасида тузиладиган юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома) асосида амалга оширилади.

Юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома) ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) билан адвокат ўртасида ишонч билдирувчи шахснинг (ҳимоя остидаги шахснинг) ўзига ёки у тайинлаган шахсга юридик ёрдам кўрсатиш учун оддий ёзма шаклда тузиладиган фуқаролик-ҳуқуқий шартномадан иборатдир.

Юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимни (шартномани) бекор қилиш масалалари, агар ушбу Қонунда бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси билан тартибга солинади.

Адвокат, унга қайси адлия органи томонидан гувоҳнома берилганлигидан қатъи назар, ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) билан юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимни (шартномани), унинг яшаш жойи ёки жойлашган еридан қатъи назар, тузишга ҳақли.

Юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимнинг (шартноманинг) муҳим шартлари қуйидагилардан иборат:

топшириқни бажаришни ишончли вакил сифатида ўз зиммасига олган адвокат ҳақидаги, унинг гувоҳномаси реквизитлари кўрсатилган ҳолдаги маълумотлар;

топшириқнинг предмети;

кўрсатилаётган юридик ёрдам учун ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) томонидан ҳақ тўлаш шартлари;

адвокатнинг топшириқни бажариш билан боғлиқ харажатларини компенсация қилиш тартиби ва миқдори;

топшириқни бажаришни ўз зиммасига олган адвокат жавобгарлигининг миқдори ва хусусияти.

Адвокатнинг ҳақ олиши ҳамда топшириқни бажариши билан боғлиқ харажатларини компенсация қилиш ҳуқуқи ишонч билдирувчи шахснинг (ҳимоя остидаги шахснинг) махсус рухсатисиз учинчи шахсларга берилиши мумкин эмас.

Ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) томонидан адвокатга тўланадиган ҳақ ва адвокатнинг топшириқни бажариш билан боғлиқ харажатларини компенсация қилиш юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимда (шартномада) назарда тутилган тартибда ҳамда муддатларда тегишли адвокатлик тузилмасининг кассасига кирим қилиниши ёки адвокатлик тузилмасининг банкдаги ҳисобварағига ўтказилиши шарт»;

11) **11-модданинг:**

биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Адвокатларнинг меҳнатига жисмоний ва юридик шахслардан уларга юридик ёрдам кўрсатилганлиги учун адвокатлик тузилмаларига келиб тушган маблағлар ҳисобидан ҳақ тўланади. Маблағлар етарли бўлмаган тақдирда, Адвокатлар палатасининг юридик маслаҳатхонани ташкил этган ҳудудий бошқармаси ушбу юридик маслаҳатхонанинг таъминоти учун қўшимча маблағлар ажратади»;

иккинчи қисмидаги «мижоз» деган сўз «ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

12) қуйидаги мазмундаги **12¹ — 12⁴-моддалар** билан тўлдирилсин:

«12¹-модда. Адвокатлар палатаси

Адвокатлар палатаси Ўзбекистон Республикаси барча адвокатларининг мажбурий аъзолигига асосланган ноижорат ташкилотидир.

Адвокатлар палатаси ўзининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида тузиладиган ҳудудий бошқармалари билан биргаликда адвокатуранинг ягона ўзини ўзи бошқариш тизимини ташкил этади.

Адвокатлар палатаси адвокатларнинг қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошириладиган фаолиятига аралашмаслик принципи асосида фаолият кўрсатади.

Адвокатлар палатасининг вазифалари ва ваколатларига ўхшаш вазифалар ва ваколатларга эга бўлган бошқа ташкилотларни ташкил этишга йўл қўйилмайди.

Адвокатлар Адвокатлар палатаси ва унинг ҳудудий бошқармаларининг мажбуриятлари бўйича жавоб бермайди, адвокатларнинг мажбуриятлари бўйича эса, Адвокатлар палатаси ва унинг ҳудудий бошқармалари жавоб бермайди.

Адвокатлар палатаси ва унинг ҳудудий бошқармаларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари барча адвокатлик тузилмалари ва адвокатлар учун мажбурийдир.

Адвокатлар палатаси фаолиятини молиялаштириш Адвокатлар палатаси Конференцияси томонидан миқдори белгиланадиган кириш ва аъзолик бадаллари ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.

12²-модда. Адвокатлар палатасининг асосий вазифалари

Адвокатлар палатасининг асосий вазифалари қуйидагилардир:

адвокатлик тузилмаларининг фаолиятини марказлаштирилган ҳолда мувофиқлаштириб бориш;

адвокатурани янада ривожлантиришга, унинг обрў-эътиборини оширишга, адвокатуранинг инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишдаги ролини кучайтиришга кўмаклашиш;

аҳолининг ҳуқуқий билимлари ва ҳуқуқий маданиятини оширишга қаратилган ҳуқуқий тарғибот чора-тадбирларни амалга ошириш;

қонун ҳужжатларини ва ҳуқуқни қўллаш амалиётини такомиллаштириш, ҳуқуқий тартибга солишнинг яхлитлигини ҳамда қонун ҳужжатлари нормаларининг бир хилда қўлланилишини таъминлашга доир таклифлар киритиш;

адвокатура фаолиятини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш, улар юзасидан таклифлар тайёрлаш;

адвокатларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ифодалаш ҳамда ҳимоя қилиш, шу жумладан давлат ва хўжалик бошқаруви органлари билан муносабатларда, шунингдек судда уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ифодалаш ҳамда ҳимоя қилиш;

адвокатларни уларнинг касбий фаолияти билан боғлиқ таъкиблардан, чеклашлар ва тажовузлардан ҳимоя қилиш бўйича чоралар кўриш;

адвокатларнинг касбий тайёргарлиги ва малака оширишини ташкил этиш;

аҳолининг юридик ёрдамдан фойдалана олиш имкониятини туманлар ва шаҳарларда юридик маслаҳатхоналар ташкил этиш орқали таъминлаш;

адвокатура фаолияти тўғрисидаги статистик маълумотларни тўплаш ва ўрганиш, адвокатларнинг ижобий иш тажрибасини оммалаштириш, адвокатлик тузилмаларига услубий ёрдам кўрсатиш;

адвокатлар томонидан қонун ҳужжатларига, Адвокатнинг касб этикаси қоидаларига, адвокатлик сири ва адвокат қасамёдига риоя этилиши устидан назоратни амалга ошириш.

Адвокатлар палатаси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа вазифаларни ҳам амалга ошириши мумкин.

12³-модда. Адвокатлар палатасининг органлари ва мансабдор шахслари

Адвокатлар палатасининг Конференцияси палатанинг юқори органи бўлиб, камида беш йилда бир марта чақирилади.

Адвокатлар палатаси Бошқаруви Адвокатлар палатасининг адвокатлар орасидан сайланадиган ижро этувчи органи бўлиб, палатанинг фаолиятига жорий раҳбарликни амалга оширади.

Адвокатлар палатасининг раиси Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг тақдимномасига биноан Адвокатлар палатасининг Конференцияси томонидан ушбу Конференция сайлаган Адвокатлар палатаси Бошқаруви аъзолари орасидан беш йил муддатга сайланади.

Адвокатлар палатасининг раисини лавозимидан муддатидан олдин чақириб олиш Адвокатлар палатасининг уставида белгиланган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг тақдимномасига биноан Адвокатлар палатасининг Конференцияси томонидан амалга оширилади.

Адвокатлар палатасининг тафтиш комиссияси Адвокатлар палатасининг молиявий назорат органи ҳисобланади ва адвокатлар орасидан сайланади.

12⁴-модда. Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармалари

Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармалари юридик шахс бўлиб, Адвокатлар палатаси томонидан тасдиқланадиган низомлар асосида фаолият кўрсатади.

Адвокатлар палатаси ҳудудий бошқармаларининг раҳбарлари Адвокатлар палатасининг раиси томонидан лавозимга (тегишли ҳудудда фаолият кўрсатаётган адвокатлар орасидан) тайинланади ва лавозимдан озод қилинади»;

13) **13-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Зарур билимлар ва касбий малакаларга эга бўлган шахсларга лицензиялар бериш тўғрисидаги масалани ҳал этиш, адвокат қасамёдини қабул қилиш мақсадида, шунингдек адвокатларга нисбатан интизомий иш юритишни олиб бориш учун Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармалари ҳузурида малака комиссиялари тузилади.

Малака комиссиялари Адвокатлар палатаси ҳудудий бошқармаларининг ва адлия органларининг қўшма қарорлари билан адвокатлар ҳамда адлия органлари ходимларидан тенг миқдорда тузилади.

Малака комиссияларининг қарорлари устидан келтирилган шикоятларни кўриб чиқиш, малака комиссияларининг иш тажрибасини умумлаштириш ва таҳлил қилиш учун Адвокатлар палатаси ҳузурида Олий малака комиссияси тузилади. Олий малака комиссиясининг таркиби Адвокатлар палатаси ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг қўшма қарорлари билан адвокатлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ходимларидан тенг миқдорда тасдиқланади.

Малака комиссияларининг ваколатлари ва уларнинг фаолиятини ташкил этиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Адвокатлар палатаси билан келишилган ҳолда белгиланади»;

14) қуйидаги мазмундаги **13¹-модда** билан тўлдирилсин:

«13¹-модда. Адвокат мақомини тўхтатиб туриш

Адвокат мақомини тўхтатиб туриш адвокатга гувоҳнома берган адлия органининг қарори билан қуйидаги ҳолларда амалга оширилади:

адвокат адвокатлик фаолияти билан бирга олиб бориб бўлмайдиган доимий лавозимга сайланганда ёки тайинланганда — иш даврига;

адвокат қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бедарак йўқолган деб топилганда — бедарак йўқолган деб топиш ҳақидаги қарор суд томонидан бекор қилингунига қадар бўлган даврга;

адвокат ҳарбий хизматга чақирилганда — ҳарбий хизматни ўташ даврига;

суд томонидан адвокатга нисбатан тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаш тўғрисида қарор қабул қилинганда, агар суднинг мазкур қарори ушбу Қонуннинг 16-моддасига мувофиқ лицензиянинг амал қилишини тугатиш учун асос бўлмаса, — тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари суд томонидан бекор қилингунига қадар ёки ўзгартирилгунига қадар бўлган даврга;

ушбу Қонуннинг 15-моддасига мувофиқ лицензиянинг амал қилиши тўхтатиб турилганда – лицензиянинг амал қилиши тўхтатиб турилган даврга;

адвокатлик тузилмаси тугатилганда ёки адвокат ундан чиққанида — адвокат томонидан уч ойдан ошмайдиган муддатда амалга ошириладиган бошқа адвокатлик тузилмаси ташкил этилгунига қадар ёхуд мавжуд адвокатлик тузилмаларидан бирига киргунига қадар бўлган даврга.

Адвокатлик мақомини тўхтатиб туриш ҳақидаги қарор қабул қилинган кундан эътиборан адвокат мақоми тўхтатилади.

Адлия органи уч кунлик муддат ичида адвокатнинг гувоҳномасини олиб қўяди, бундан адвокат бедарак йўқолган деб топилган ҳол мустасно ва Адвокатлар палатасининг тегишли ҳудудий бошқармасига адвокат мақоми тўхтатилганлиги ҳақида хабар беради. Адвокат мақомининг тўхтатиб турилиши адвокатнинг Адвокатлар палатасига аъзолиги тўхтатиб турилишига сабаб бўлади.

Адвокат мақомининг тўхтатиб турилиши мазкур адвокатга нисбатан қонунда назарда тутилган кафолатларнинг амал қилиши тўхтатилишига олиб келади, ушбу Қонун 10-моддасининг учинчи ва тўртинчи қисмларида ҳамда «Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддаси тўртинчи ва бешинчи қисмларида назарда тутилган кафолатлар бундан мустасно.

Адвокат мақоми тўхтатиб турилган шахс адвокат мақомини тўхтатиб туриш учун асос бўлган ҳоллар тугатилганидан кейин уч ой ичида адвокатлик фаолиятига киришиши керак. Мазкур талабни бажармаслик лицензиянинг амал қилиши ушбу Қонуннинг 16-моддасида белгиланган тартибда тугатилишига сабаб бўлади»;

15) **14 — 16-моддалар** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«14-модда. Адвокатнинг интизомий жавобгарлиги

Адвокат томонидан адвокатура тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талаблари, Адвокатнинг касб этикаси қоидалари, адвокатлик сирини ва адвокат қасамёди бузилганлиги унга нисбатан интизомий чоралар қўлланилишига сабаб бўлади.

Интизомий иш юритиш Адвокатлар палатасининг тегишли ҳудудий бошқармаси ёки адвокатга гувоҳнома берган адлия органи томонидан кўзғатилади.

Интизомий иш юритишни кўзғатиш учун қуйидагилар асос бўлади:

адвокатура тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг, Адвокатнинг касб этикаси қоидалари, адвокатлик сирининг ва адвокат қасамёдининг адвокат томонидан бузилиши Адвокатлар палатасининг ҳудудий бошқармаси ёки адлия органи томонидан аниқланганлиги;

адвокатнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари юзасидан жисмоний ёки юридик шахсларнинг мурожаатлари;

суднинг адвокатга нисбатан чиқарган хусусий ажрими.

Интизомий иш юритишни кўриб чиқиш натижалари бўйича адвокатга нисбатан қуйидаги интизомий жазо чоралари қўлланилиши мумкин:

огоҳлантириш (малака комиссиясининг қарорига асосан);

лицензиянинг амал қилишини олти ойгача муддатга тўхтатиб туриш (ушбу Қонун 15-моддаси биринчи қисмининг учинчи ва тўртинчи хатбошиларига мувофиқ);

лицензиянинг амал қилишини тугатиш (ушбу Қонун 16-моддаси биринчи қисмининг тўққизинчи, ўнинчи ва ўн биринчи хатбошиларига мувофиқ).

Малака комиссияси томонидан қарор қабул қилингунига қадар адвокат интизомий иш кўзғатилишига сабаб бўлган шикоятни берган шахс билан ярашув чораларини кўришга ҳақли.

Адвокатлик тузилмалари меҳнат интизомини бузганлик учун адвокатга нисбатан меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ интизомий жазо чораларини қўллашга ҳақли.

15-модда. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш

Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш адвокатга гувоҳнома берган адлия органининг қарори билан қуйидаги ҳолларда амалга оширилади:

адвокат жиноий жавобгарликка тортилганда, у айбланувчи тариқасида жалб этилган пайтдан бошлаб ва суд ҳукми қонуний кучга киргунига қадар ёхуд реабилитация қилувчи асосларга биноан уни жиноий жавобгарликдан озод этиш тўғрисида қарор қабул қилингунига қадар;

адвокат томонидан адвокатура тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талаблари, Адвокатнинг касб этикаси қоидалари, адвокатлик сири ва адвокат қасамёди бузилганлиги аниқланганда (малака комиссиясининг қарорига асосан);

Адвокатлар палатаси ҳудудий бошқармасининг ёки адлия органининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилинган, шу жумладан адвокатнинг зиммасига аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш мажбуриятини юклайдиган қарорлари адвокат томонидан бажарилмаганда ёки лозим даражада бажарилмаганда (малака комиссиясининг қарорига асосан).

Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш муддати олти ойдан ошиши мумкин эмас, адвокат жиноят ишида иштирок этишга айбланувчи тариқасида жалб қилинган ҳол бундан мустасно. Лицензиясининг амал қилиши тўхтатиб турилган шахс лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга олиб келган ҳолатларни, агар улар бартараф этиб бўлмайдиган хусусиятга эга бўлмаса, кўрсатилган муддатда бартараф этиши шарт.

Адлия органининг лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарори устидан судга шикоят қилиниши мумкин.

Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш адвокат мақомининг тўхтатиб турилишига сабаб бўлади.

16-модда. Лицензиянинг амал қилишини тугатиш

Лицензиянинг амал қилишини тугатиш адвокатга гувоҳнома берган адлия органининг қарори билан қуйидаги ҳолларда амалга оширилади:

адвокат лицензиянинг амал қилишини тугатиш тўғрисидаги ариза билан мурожаат этганда, агар ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) буни талаб қилса, илгари қабул қилинган топшириқни бажариб бўлганидан сўнг;

агар талабгор лицензия бериш учун қарор қабул қилинганлиги тўғрисида билдиришнома юборилган (топширилган) пайтдан эътиборан уч ой ичида лицензия берганлик учун давлат божи тўланганлигини тасдиқловчи ҳужжатни адлия органига тақдим этмаган бўлса;

ушбу Қонун 3¹-моддасининг олтинчи қисмида ва 13¹-моддасининг бешинчи қисмида назарда тутилган талаблар бажарилмаганда;

лицензия сохта ҳужжатлардан фойдаланилган ҳолда олинганлиги факти аниқланганда;

лицензия бериш тўғрисидаги қарорнинг ғайриқонуний эканлиги аниқланганда;

адвокатнинг муомала лаёқати чекланганда ёки у белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз деб топилганда;

суднинг адвокатни жиноят содир этишда айбдор деб топиш ҳақидаги айблов ҳукми қонуний кучга кирганда;

касбига доир вазифаларини уч ой ичида узрсиз сабабларга кўра бажармаганда (малака комиссиясининг қарорига асосан);

адвокат томонидан адвокатура тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талаблари, Адвокатнинг касб этикаси қоидалари, адвокатлик сири ва адвокат қасамёди мунтазам равишда ёки бир марта кўпол равишда бузилганда, адвокатнинг шаъни ва кадр-қимматига доғ туширадиган ҳамда адвокатуранинг обрўсини туширадиган қилмиш содир этилганда (малака комиссиясининг қарорига асосан);

лицензиясининг амал қилиши тўхтатиб турилган шахс лицензиянинг амал қилиши тўхтатиб турилишига олиб келган ҳолатларни лицензиянинг амал қилиши тўхтатиб турилган муддатларда бартараф этмаганда (малака комиссиясининг қарорига асосан);

адвокат Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини йўқотганда;

адвокат вафот этганда ёки суднинг уни вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги қарори қонуний кучга кирганда.

Лицензиянинг амал қилиши суднинг қарорига кўра ҳам тугатилиши мумкин.

Лицензиянинг амал қилишини тугатиш лицензиянинг амал қилишини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган санадан эътиборан амалга оширилади.

Адлия органининг лицензиянинг амал қилишини тугатиш тўғрисидаги қарори устидан судга шикоят қилиниши мумкин.

Лицензиянинг амал қилишини тугатиш адвокат мақомининг тугатилишига сабаб бўлади.

Адлия органи уч кунлик муддатда Адвокатлар палатасининг тегишли ҳудудий бошқармасини адвокат мақомининг тугатилганлиги ҳақида хабардор қилади, шунингдек тегишли хабарни оммавий ахборот воситаларида эълон қилади. Адвокат мақомининг тугатилиши адвокатнинг Адвокатлар палатасига аъзолиги тугатилишига сабаб бўлади.

Ушбу модда биринчи қисмининг ўнинчи ва ўн биринчи хатбошларида назарда тутилган асосларга кўра лицензиясининг амал қилиши тугатилган шахс уч йил мобайнида талабгор бўлишга ҳақли эмас;

16) **17-модданинг** матни кўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ўз ваколатлари доирасида:

адвокатлик тузилмалари ва Адвокатлар палатасининг фаолиятига кўмаклашади;

адвокатура фаолияти тўғрисидаги статистик маълумотларни ўрганади;

адвокатларнинг малакасини оширишга доир тадбирларни амалга оширишга кўмаклашади;

адвокатлар томонидан лицензия талаблари ва шартларига, шунингдек адвокатлик тузилмалари томонидан таъсис ҳужжатларига, уставда белгиланган фаолиятига, қайта рўйхатдан ўтиш ва тугатиш тартибига риоя этилишини назорат қилади;

адвокатлик гувоҳномасининг шаклини ва уни бериш тартибини тасдиқлайди;

ордер шаклини тасдиқлайди.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳамманинг фойдаланиши учун очиқ бўлган Адвокатларнинг йиғма давлат реестрини юритади. Адлия органлари адвокатларнинг тегишли давлат реестрларини юритади. Адвокатларнинг йиғма давлат реестрини ҳамда адвокатларнинг давлат реестрини юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади».

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелда қабул қилинган 409–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-ижроия кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 6, 175-модда; 2003 йил, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 6, 248-модда, № 9, 422-модда, № 12, 595-модда; 2008 йил, № 4, 187-модда) **10-моддаси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«10-модда. Юридик ёрдам олиш ҳуқуқини таъминлаш

Маҳкумлар адвокатлардан малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқига эга.

Юридик ёрдам олиш учун адвокатлар билан холи учрашувлар маҳкумларга уларнинг аризасига ёки адвокатнинг илтимосномасига кўра берилади.

Адвокат билан учрашувни маҳкумнинг ўзи рад этганлиги сабабли адвокатнинг маҳкум юридик ёрдам олиши учун у билан учрашув берилиши тўғрисидаги илтимосномасини қаноатлантириш рад этилганлиги адвокат маҳкум билан холи суҳбатлашганидан кейин тасдиқланиши керак, бу ҳақда баённома тузилиб, у маҳкум, адвокат ва жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг вакили томонидан имзоланади.

Маҳкумларнинг адвокатлар билан учрашувлари ушбу Кодексда белгиланган учрашувлар сони ҳисобига қирмайди, бундай учрашувлар сони ва муддати чекланмайди.

Юридик ёрдам кўрсатилаётганда адвокат қуйидаги ҳуқуқларга эга:

жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг, прокурорнинг, суднинг ҳаракатлари ва қарорлари устидан шикоят бериш;

жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятдан маълумотномалар, тавсифномалар ва бошқа ҳужжатларни сўраб олиш.

Маҳкумларнинг адвокатлар билан учрашувлар ўтказиш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади».

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабрда қабул қилинган «Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида»ги 721–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон

Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 1, 12-модда) куйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **2-модданинг учинчи хатбошиси** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Адвокатнинг касб этикаси қоидаларига, адвокатлик сири ва адвокат қасамёдига қатъий риоя этиш»;

2) **4-модданинг:**

тўртинчи қисми:

тўртинчи хатбошиси чиқариб ташлансин;

бешинчи ва олтинчи хатбошилари тегишинча **тўртинчи ва бешинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

олтинчи қисми тўртинчи хатбошисидаги «ваколат берувчининг, ўз ҳимоясидаги шахснинг» деган сўзлар «ишонч билдирувчи шахснинг (ўз ҳимояси остидаги шахснинг)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **6-модда:**

учинчи қисмидаги «ёки қамоққа олиш» деган сўзлар чиқариб ташлансин; куйидаги мазмундаги **тўртинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси адвокатга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси прокурори, вилоят прокурорлари, Тошкент шаҳар прокурори ва уларга тенглаштирилган прокурорларнинг илтимосномасига кўра жинойт ишлари бўйича туман (шаҳар) суди томонидан қўлланилиши мумкин»;

тўртинчи ва бешинчи қисмлари тегишинча **бешинчи ва олтинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

4) **7-модданинг:**

иккинчи қисмидаги «унинг ёрдамчисидан» деган сўзлар «унинг ёрдамчисидан ва стажёридан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Адвокатлик фаолиятини амалга оширишда бирон-бир махсус рухсатнома (ордер ва адвокат гувоҳномасидан ташқари) талаб қилиш ёки бошқа тўсиқлар вужудга келтириш ман этилади»;

тўртинчи қисмидаги «ваколат берувчининг ёхуд ўз ҳимоясидаги шахснинг» деган сўзлар «ишонч билдирувчи шахснинг (ўз ҳимояси остидаги шахснинг)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **10-модданинг:**

номи куйидаги тахрирда баён этилсин:

«10-модда. Адвокатнинг ҳаётини ва соғлиғини муҳофаза қилиш»;

иккинчи ва учинчи қисмлари чиқариб ташлансин;

б) **12-модданинг иккинчи қисмидаги** «республика адвокатлар жамоат бирлашмаси» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин».

7-модда. Ушбу Қонун кучга кирган кунда фаолият кўрсатаётган адвокатлик бюрolari, ҳайъатлари ва фирмалари, шунингдек уларда ишлаётган адвокатлар адвокатлик бюрolari, ҳайъатлари ва фирмаларининг ташкилий-ҳуқуқий шакллари, лицензияларини ҳамда адвокат мақомларини олти ой ичида ушбу Қонунга мувофиқлаштириши шарт.

Ушбу Қонун кучга кирган кунда адвокатлик бюрolari, ҳайъатлари ва фирмаларида адвокат бўлиб ишламаётган шахслар томонидан олинган лицензияларнинг амал қилиши тугатилган ҳисобланади.

8-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2008 йил 31 декабрь,
ЎРҚ–198-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ

Ижро иши юритиш такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида*

Қонунчилик палатаси томонидан
2008 йил 19 ноябрда қабул қилинган

Сенат томонидан 2008 йил 4 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2012–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 1, 3-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 314-модда, № 12, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 12, 656-модда; 2007 йил, № 4, 158, 166-моддалар, № 6, 248-модда, № 9, 416, 422-моддалар, № 12, 607-модда; 2008 йил, № 4, 187, 188, 189-моддалар, № 7, 352-модда, № 9, 485, 487, 488-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимча киритилсин:

1) **232-модда** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«232-модда. Суд ҳужжатини ижро этмаслик

Муайян ҳаракатларни содир этиш ёхуд уларни содир этишдан ўзини тийиш мажбуриятини юкловчи суд ҳужжатини бажаришдан бўйин товлашни маъмурий жазо қўлланилганидан кейин давом эттириш, шунингдек суд ҳужжатининг ижро этилишига тўсқинлик қилиш, —

энг кам ойлик иш ҳақининг юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч ойгача қамоқ билан жазоланади.

Ўша қилмишлар мансабдор шахс томонидан содир этилган бўлса, —

энг кам ойлик иш ҳақининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки беш йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёки уч ойдан олти ойгача қамоқ ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

2) **233-модда биринчи қисмининг диспозицияси** «худди шунингдек банк ёки бошқа кредит ташкилоти ходими томонидан банд солинган пул маблағлари (омонатлари) билан банк операцияларини амалга ошириш» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2013–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 11, 23-моддалар, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 418-модда; 2006 йил, № 6, 261-модда; 2007 йил, № 4, 166-модда, № 6, 248, 249-моддалар, № 9, 422-модда, № 12, 594, 595, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 177, 187-моддалар, № 9, 482, 484, 487-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **38-модда** қуйидаги мазмундаги **9-банд** билан тўлдирилсин:

«9) Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти ҳамда унинг ҳудудий бошқармалари — воёга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни, ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлашга, суд қарорини бажармасликка, шунингдек банд солинган мол-мулкни қонунга хилоф равишда тасарруф этишга доир ишлар бўйича»;

- 2) **286-моддадаги** «фуқаровий-процессуал» деган сўзлар чиқариб ташлансин;
- 3) куйидаги мазмундаги **539¹-модда** билан тўлдирилсин:

«539¹-модда. Хукмлар, ажримлар ва қарорларни ижро этишда фуқаровий даъво ҳамда бошқа мулкый ундирувларга оид қисми бўйича юзага келадиган масалаларни ҳал этиш

Хукмлар, ажримлар ва қарорларни ижро этишда фуқаровий даъво ҳамда бошқа мулкый ундирувларга оид қисми бўйича юзага келадиган масалалар фуқаролик процессуал қонун ҳужжатлари ҳамда суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади»;

4) **541-модданинг биринчи қисми** «тўхтатиш тўғрисидаги» деган сўزلардан кейин «фуқаровий даъво ҳамда бошқа мулкый ундирувларга оид қисми бўйича» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5-6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

- 1) куйидаги мазмундаги **198¹ ва 198²-моддалар** билан тўлдирилсин:

«198¹-модда. Қарздорнинг ижро ҳужжатини ижро этмаслиги

Қарздорнинг ижро ҳужжатини унинг ихтиёрий равишда ижро этилиши учун белгиланган муддатда узрсиз сабабларга қўра ижро этмаслиги ёки унинг зиммасига муайян ҳаракатларни содир этиш ёхуд уларни содир этишдан ўзини тийиш мажбуриятини юқловчи ижро ҳужжатини узрсиз сабабларга қўра суд ижрочиси белгиланган муддатда ижро этилмаслиги, —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

198²-модда. Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик, яъни қарздорнинг даромадлари ва мулкый ахволи ҳақида нотўғри маълумотлар берганлик, ижро ҳужжатини йўқотганлик, ундирувни қарздорнинг иш ҳақидан ҳамда унга тенглаштирилган тўловлардан ушлаб қолиш учун юборилган ижро ҳужжатларини ижро этиш, уларнинг ҳисобини юритиш ва уларни сақлаш тартибини бузганлик, шунингдек қарздор ўзининг янги иш, ўқиш жойи, пенсия ва бошқа даромадлар олиш жойи ҳақида маълум қилмаганлиги, —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

- 2) куйидаги мазмундаги **245³-модда** билан тўлдирилсин:

«245³-модда. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти органлари

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти органларига ушбу Кодекснинг 198¹ ва 198²-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар тааллуқлидир.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти номидан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ҳамда маъмурий жазо қўллашга Департамент органларининг суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатлари мажбурий ижросини амалга ошириш ваколатига эга бўлган мансабдор шахслари ҳақлидир»;

3) **332-модданинг учинчи қисмидаги** «Ўзбекистон Республикаси жамғарма банки» деган сўзлар «тегишли банк» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

- 4) **333-модданинг:**

биринчи қисмидаги «фуқаролик-процессуал қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган қоидаларга мувофиқ» деган сўзлар «суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган қоидаларга мувофиқ» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмидаги «туман (шаҳар) судининг» ва «шахсий» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

- 5) **336-модданинг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ҳақини тўлаш шарти билан олиб қўйиш тўғрисидаги қарор асосида олиб қўйилган нарсалар белгиланган тартибда шартнома-воситачилик асосида ёхуд аукцион шаклидаги кимовши савдосида реализация қилинади»;

6) **337-моддадаги** «департаменти суд ижрочилари ҳудудий бўлимлари туман (шаҳар) бўлималарининг суд ижрочиси» деган сўзлар «департаменти органлари суд ижрочилари томонидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

- 7) **339-модданинг биринчи хатбошиси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этиш қуроли ҳисобланган нарсани ёки бевосита маъмурий ҳуқуқбузарлик нарсасини мусодара қилиш тўғрисидаги қарор ижро этилганидан сўнг суд ижрочиси ижро иши юритишни тамомлаш тўғрисида қарор чиқаради ва унинг бир нусхаси қуйидагиларга юборилади»;

- 8) **348-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қарорнинг мулкый зарарни ундириб олишга оид қисми ушбу Кодекс 347-моддасининг учинчи қисмида белгиланган муддатда ижро этилмаса, у қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда мажбурий ижро учун суд ижросисига юборилади».

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 30 апрелда қабул қилинган 477–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, 9-сонга илова; 2001 йил, № 1-2, 11-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 8, 367-модда; 2008 йил, № 4, 185-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **215-модда:**

биринчи қисми «аризасига» деган сўздан кейин «шунингдек суд ижросисининг аризасига» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

қуйидаги мазмундаги **тўртинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Суд ҳал қилув қарорини тушунтириб бериш тўғрисидаги аризани у тушган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда кўриб чиқади»;

тўртинчи қисми бешинчи қисм деб ҳисоблансин;

2) **216-модда:**

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ҳал қилув қарори ижросини кечиктириш ёки уни бўлиб-бўлиб ижро этиш, ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш тўғрисидаги ариза у берилган кундан эътиборан ўн кундан кечиктирмай кўриб чиқилади. Аризани кўриб чиқиш натижалари бўйича ажрим чиқарилиб, у ундирувчи ҳамда қарздорга, шунингдек суд ҳужжатини ижро этиш суд ижросисининг иш юритувида бўлса, суд ижросисига юборилади»;

иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин;

3) **271-модданинг бешинчи қисмидаги** «ушбу Кодекснинг 381-моддасида» деган сўзлар «қонун ҳужжатларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **372-модданинг:**

биринчи қисмидаги «ёки бир неча қарздорга қарши» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Бир неча жавобгардан пул суммаларини ундириш тўғрисидаги ҳукм ёки ҳал қилув қарори асосида жавобгарларнинг сони бўйича бир неча ижро варақаси берилади. Бунда, агар шерик жавобгарлардан ундириш назарда тутилаётган бўлса, ҳар бир ижро варақасида ундирувнинг умумий суммаси кўрсатилиши ва шерик жавобгар эканлиги кўрсатилган ҳолда жавобгарларнинг ҳаммаси санаб ўтилиши лозим»;

5) **375-модданинг:**

биринчи қисми:

2-банди «унинг рақами» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

6-банди «ва уни ижрога топшириш муддати» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

иккинчи қисми «ва суднинг гербли муҳри билан тасдиқланади» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

6) **379-модданинг:**

иккинчи қисмидаги учинчи жумла чиқариб ташлансин;

қуйидаги мазмундаги **учинчи ва тўртинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Аризани кўриб чиқиш натижалари бўйича ажрим чиқарилиб, у ундирувчи ва қарздорга юборилади.

Ўтказиб юборилган муддатни тиклаш рад қилинганлиги устидан хусусий шикоят берилиши ёки хусусий протест келтирилиши мумкин»;

7) **381-модда** чиқариб ташлансин.

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 30 августда қабул қилинган 478–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Хўжалик-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 9, 234-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда; 2001 йил, № 1-2, 11-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 9-10, 149-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 7, 373-модда; 2007 йил, № 8, 367-модда; 2008 йил, № 9, 490-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **210-модданинг иккинчи қисмидаги иккинчи жумла** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Солиқлар ва бюджетга бошқа мажбурий тўловларни ундиришга қаратилган ижро варақаси давлат солиқ хизмати органига, бюджетга ўзга маблағларни ундиришга қаратилган ижро варақаси эса, қарздор турадиган жойдаги суд ижросисига юборилади»;

2) **211-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Агар суд ҳужжатини ижро этиш турли жойларда ёхуд бир нечта ундирувчи фойдасига бажарилиши лозим бўлса, суд ундирувчиларнинг илтимосига кўра ижро этиш жойи ёхуд суд ҳужжатининг ушбу ижро варақаси бўйича ижро этилиши лозим бўлган қисмини кўрсатган ҳолда бир нечта ижро варақаси беради.

Бир нечта жавобгардан пул суммаларини ундириш тўғрисидаги суд ҳужжати асосида жавобгарларнинг сони бўйича бир нечта ижро варақаси берилади. Бунда, агар шерик жавобгарлардан ундириш назарда тутилаётган бўлса, ҳар бир ижро варақасида ундирувнинг умумий суммаси кўрсатилиши ва шерик жавобгар эканлиги кўрсатилган ҳолда жавобгарларнинг ҳаммаси санаб ўтилиши лозим»;

3) **215-модданинг иккинчи қисми** «хўжалик судига» деган сўзлардан кейин «ёки ижро этиш жойи бўйича хўжалик судига» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

4) **217-модданинг:**

учинчи қисми қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Бироқ, уларнинг ҳозир бўлмаслиги аризани кўриб чиқишга тўсқинлик қилмайди»;

тўртинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Суд ҳужжатининг ижросини кечиктириш ёки уни бўлиб-бўлиб ижро этиш, ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш тўғрисидаги ариза у берилган кундан эътиборан йигирма кунлик муддат ичида кўриб чиқилади. Аризани кўриб чиқиш натижалари бўйича ажрим чиқарилиб, у ундирувчи ҳамда қарздорга, шунингдек суд ҳужжатини ижро этиш суд ижросисининг иш юритувида бўлса, суд ижросисига юборилади»;

5) **218-модда** чиқариб ташлансин.

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган 598–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикаси Ер кодексининг** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5-6, 82-модда; 2003 йил, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 608-модда) **36-моддаси учинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **4-банд** билан тўлдирилсин:

«4) ижро ҳужжатлари бўйича ундирув ер участкасига қаратилганда».

7-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган «Дехқон хўжалиги тўғрисида»ги 604–I-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5-6, 88-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 5, 89-модда; 2003 йил, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 5, 152-модда; 2007 йил, № 12, 608-модда) **30-моддаси:**

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Дехқон хўжалиги аъзолари дехқон хўжалиги мол-мулки етарли бўлмаганда, қонун ҳужжатларига мувофиқ дехқон хўжалигининг мажбуриятлари бўйича ўзларига тегишли мол-мулк билан солидар равишда субсидияр жавобгар бўлади»;

иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин.

8-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 20 августда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси тўғрисида»ги 820–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 9, 217-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда) **39-моддасининг биринчи қисми саккизинчи хатбоши** «шунингдек Ўзбекистон Республикасидан чиқиши учун вақтинчалик чеклаш белгиланган шахсларни Давлат чегараси орқали ўтказмаслик» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

9-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 29 августда қабул қилинган «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги 258–II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 9-10, 169-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 8, 367-модда, № 12, 598-модда; 2008 йил, № 4, 184, 187-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **3-модданинг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини мажбурий ижро этиш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти (бундан буён матнда Суд департаменти деб юритилади) органларининг суд ижрочилари зиммасига юклатилади, уларнинг ваколатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгиланади»;

2) **9-модданинг учинчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро ҳужжатида назарда тутилган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкни ундирувчига бериш ёхуд муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёки уларни амалга оширишдан ўзини тийиш мажбурияти зиммасига юклатилган шахс қарздор ҳисобланади»;

3) **13-модда биринчи қисмининг учинчи жумласи** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Агар ижро ҳужжати бўйича қарздор зиммасига фақат унинг ўзи шахсан ижро этиши мумкин бўлган мажбуриятлар юклатилган бўлса, шунингдек ижро ҳужжатининг хусусияти ундирувчининг шахсан иштирокни талаб қилган ҳолларда уларни ижро этишда қарздор ёки ундирувчи ўз вакили орқали ҳаракат қилишга ҳақли эмас»;

4) **18-модда биринчи қисмининг биринчи жумласи** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қарздорнинг хоналари ва омборларини очиш, мол-мулкни қўздан кечириш, хатлаш, олиб қўйиш ва бериш билан боғлиқ ижро ҳаракатларини амалга оширишда ҳолислар иштирок этиши шарт»;

5) **21-модда** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«21-модда. Суд ижрочиларининг давлат органлари, кредит ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорлиги

Суд ижрочилари ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни давлат органлари, кредит ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликда амалга оширади. Мазкур органлар ҳамда ташкилотлар суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг мажбурий ижросини таъминлашда суд ижрочиларига қўмаклашиши шарт.

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг мажбурий ижросини таъминлаш мақсадида:

1) ички ишлар органлари:

суд ижрочисининг қарори асосида қарздор жисмоний шахсни, олиб қўйилиши лозим бўлган болани, шунингдек автоматотransпорт воситаларини қидиришни амалга оширади;

суд ижрочиси ҳузурига келишдан бўйин товлаётган шахсларнинг белгиланган тартибда мажбурий келтирилишини таъминлайди;

ижро ҳаракатларини амалга оширишда, шу жумладан суд ижрочиси томонидан ижро ҳаракатларининг амалга оширилишида бирон-бир тўсик бўлганда, жамоат тартиби сақланишини таъминлайди;

қонунда белгиланган мажбурий ижро этиш чораларини амалга ошириш учун, шу жумладан ундирувни автоматотransпорт воситасига қаратиш учун ушбу автоматотransпорт воситасининг мажбурий тўхтатилишини суд ижрочисининг топшириғи асосида таъминлайди;

автоматотransпорт воситаси эгаси тўғрисидаги, тегишли қарздорлар номига рўйхатга олинган автоматотransпорт воситалари ҳақидаги ахборотни, шунингдек автоматотransпорт воситаларига бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги бошқа маълумотни суд ижрочисининг ёзма сўрови асосида уч кунлик муддатда тақдим этади, суд ижрочиларининг автоматотransпорт воситаларини рўйхатдан ўтказиш ёки қайта рўйхатдан ўтказишга оид белгиланган тақиқларини ижро этади;

қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолларда ижро ҳаракатларини амалга ошириш давомида рўйхатга олинган автоматотransпорт воситаларини қўздан кечиришда иштирок этади;

суднинг ёки суд ижрочисининг қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш тўғрисидаги қарори ижросини таъминлайди;

2) Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитасининг органлари:

кўчмас мулкка, шу жумладан ер участкасига бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги, ҳуқуқ эгалари ҳақидаги маълумотларни, шунингдек ўзга кадастр маълумотларини суд ижросининг ёзма сўровига кўра уч кунлик муддатда тақдим этади;

суднинг ёки суд ижросининг қарори ёхуд суд ижросиси томонидан тасдиқланган ундирувчи ва қарздор ўртасидаги кўчмас мулкни топшириш далолатномаси асосида кўчмас мулкка, шу жумладан ер участкасига бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиши;

қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда, суд ижросининг ёзма топшириғи асосида кадастр ишини шакллантиради ҳамда кўчмас мулкка, шу жумладан ер участкасига бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиши;

кўчмас мулкни ва ер участкасига бўлган ҳуқуқларни бошқа шахсга ўтказишга суд ижросиси томонидан белгиланган тақиқларни ижро этади;

ер участкасини олиб қўйиш ва бериш тўғрисидаги ижро ҳаракатларини амалга оширишда, қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолларда эса, ижро ҳаракатларини амалга ошириш давомида рўйхатга олинган бошқа кўчмас мулкни кўздан кечиришда иштирок этади;

3) Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда қарздорларнинг банк ҳисобварақларини аниқлаш учун Банк депозиторларининг миллий ахборот базасидан фойдаланиш тартибини белгилайди;

4) банклар ва бошқа кредит ташкилотлари:

суд ижросининг муайян банк миқозининг (вакилининг) пул маблағлари ва ўзга мол-мулкига ундирув қаратиш ёки уларни хатлаш ҳақидаги суднинг қонуний қучга кирган ҳал қилув қарори асосида берган ёзма сўровига кўра унга банк сирини ташкил этувчи маълумотларни тақдим этади;

суд ижросининг ёзма сўровига кўра қарздорнинг банки ва хатлаш мумкин бўлган ҳисобварағини аниқлайди ҳамда бу ҳақда кейинги иш кунидан кечиктирмай суд ижросисига маълум қилади;

суд ижросиларининг қарздордан ижро ҳужжати бўйича тегишли қарзни, шу жумладан ижро йиғимини, суд ижросиси томонидан қарздорга солинган жарималарни ва ижро ҳаражатларини низосиз тартибда ундириш тўғрисидаги топшириқларини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бажаради;

суд ижросининг қарорига мувофиқ қарздорнинг чет эл валютасини, шу жумладан нақд чет эл валютасини сотади ёки сотиб олади;

қарздорнинг ҳисобварағида сақланаётган пул маблағларини хатлаш ҳақидаги суд ижросининг қарорини, шунингдек суд ижросининг қароридан кўрсатилган қарздорнинг ҳисобварағидан фойдаланишга оид бошқа чекловлар ижросини таъминлайди;

ижро ҳаракатларини амалга ошириш давомида қарздордан олиб қўйилган ёки ундирилган, шунингдек мол-мулкни сотишдан тушган пул маблағлари Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағида вақтинчалик сақланишини таъминлайди, суд ижросининг қарорига асосан бу маблағларни тегишли ундирувчига, Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига, давлат мақсадли жамғармаларига, шунингдек ижро йиғимини, суд ижросиси томонидан қарздорга солинган жарималарни ва ижро ҳаражатларини тўлаш учун ўтказиши (бериши);

5) давлат солиқ хизмати органлари:

бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий тўловлар бўйича қарздорликни қарздорнинг мол-мулк ҳисобидан ундиришни назарда tutувчи ижро ҳужжатларининг мажбурий ижросини таъминлашда суд ижросиларига ёрдам кўрсатади;

суд ижросининг топшириғига кўра, қарздорнинг солиқлар ва бюджетга бошқа мажбурий тўловлар бўйича қарздорлик ҳисоб-китобини амалга оширади ҳамда уларни суд ижросисига тақдим этади;

давлат солиқ хизмати органларининг маълумотлар базасида қарздор солиқ тўловчи тўғрисида мавжуд бўлган ахборотни суд ижросининг ёзма сўровига кўра уч кунлик муддатда тақдим этади;

солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаётган қарздорнинг ҳисобга олинмаган даромадларини аниқлашда суд ижросиларига қўмақлашади;

реализация қилинмаган мол-мулкнинг арзонлаштирилишида қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолларда иштирок этади;

6) газначилик органлари:

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан ёки ягона газначилик ҳисобварағидан пул маблағларини ижро ҳужжати талабларини бажариш учун суд ижросининг қарори асосида ўн кунлик муддатда ўтказиши;

суд ижросининг қарздор бюджет ташкилотининг ягона газначилик ҳисобварағида сақланаётган пул маблағларини хатлаш тўғрисидаги қарорининг, шунингдек қарздорнинг маблағларидан фойдаланишга нисбатан суд ижросининг қароридан назарда тутилган бошқа чекловларнинг ижросини таъминлайди;

7) Давлат чегарасини қўриқлаш органлари:

суднинг ёки суд ижросининг қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш тўғрисидаги қарори ижросини таъминлайди, суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжати талабларини бажаришдан бўйин товлаётган қарздор жисмоний шахслар Ўзбекистон Республикасидан чиқиб кетишининг олдини олиш чораларини кўради;

Ўзбекистон Республикасидан чиқишига вақтинча чеклов жорий қилинган ёки бундай чеклов олиб ташланган қарздор жисмоний шахслар тўғрисида ахборотларнинг тезкор алмашинувини Суд департаменти органлари билан бирга белгиланган тартибда амалга оширади.

Қонун ҳужжатларида суд ижросиларининг давлат органлари, кредит ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорлигининг бошқа шакллари ҳам белгиланиши мумкин;

6) 22-модданинг:

бешинчи қисмидаги «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг тегишли ҳудудий бўлими» деган сўзлар «Суд департаментининг тегишли ҳудудий бошқармаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

олтинчи қисмидаги «судга» деган сўз чиқариб ташлансин;

7) қуйидаги мазмундаги **22¹-модда** билан тўлдирилсин:

«22¹-модда. Ижро иши юритишда хабарномалар ва қақурувлар

Ижро иши юритишда иштирок этувчи шахслар суд ижросиси томонидан чиқарилган қарорлар ҳақида, қонунда назарда тутилган ҳолларда эса ижро ҳаракатлари тўғрисида ва мажбурий ижро этиш чоралари ҳақида хабардор

килинади, шунингдек суд ижрочисининг ҳузурига ёхуд ижро ҳаракатларини амалга ошириш жойига чакирув қоғози, бошқа хабарнома, телефонограмма, телеграмма ёки бошқа алоқа воситалари (бундан буён матнда чакирув қоғози, бошқа хабарнома деб юритилади) орқали чакиртирилади.

Ижро ҳужжати дарҳол ижро этилиши лозим бўлган ҳолларда суд ижрочиси ижро иши юритишда иштирок этувчи шахсларни олдиндан хабардор қилмасдан ижро ҳаракатларини амалга оширишга ва мажбурий ижро этиш чораларини қўллашга ҳақли.

Агар ижро иши юритишда иштирок этувчи шахс ёки унинг вакили бошқа манзилни кўрсатмаган бўлса, ижро иши юритишда иштирок этувчи шахсга чакирув қоғози, бошқа хабарнома ижро ҳужжатида кўрсатилган манзилга юборилади. Чакирув қоғози, бошқа хабарнома ижро иши юритишда иштирок этаётган шахснинг иш, ўқиш жойига юборилиши мумкин.

Жисмоний шахсга йўлланган чакирув қоғози, бошқа хабарнома, конда тарикасида, Суд департаментининг бўлинига қайтарилиши лозим бўлган топширганлик тўғрисидаги билдиришномага ушбу шахснинг имзоси қўйдирилган ҳолда унга шахсан топширилади. Юридик шахсга юборилган чакирув қоғози, бошқа хабарнома юридик шахснинг ходимига топширилади, у топширганликни тасдиқловчи билдиришномага чакирув қоғозини, бошқа хабарномани олганлиги ҳақида фамилияси, исми ва отасининг исми ҳамда лавозимини кўрсатган ҳолда имзо қўяди.

Агар чакирув қоғозини, бошқа хабарномани етказиб берувчи шахс чакирилаётган жисмоний шахсни топа олмаса, чакирув қоғози, бошқа хабарнома у билан бирга яшовчи вояга етган оила аъзоларидан бирига топширилади, улар йўқлигида эса фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига ёки иш берувчига (ўқув муассасаси маъмуриятига) топширилади. Чакирув қоғозини, бошқа хабарномани қабул қилиб олган шахс уни имконият бўлиши билан дарҳол чакирилувчига топшириши шарт.

Адресат вақтинча бирор жойга кетган бўлса, чакирув қоғозини, бошқа хабарномани етказиб берувчи шахс унинг иккинчи нусхасига чакирилувчи қаерга кетганлиги ва қачон келиши кутилаётганлиги тўғрисида белги қўяди. Бу маълумотлар фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи томонидан ёки иш берувчининг (ўқув муассасаси маъмуриятининг) имзоси билан тасдиқланиши ва гувоҳлантирилиши лозим.

Адресат чакирув қоғозини, бошқа хабарномани қабул қилишдан бош тортганда, уларни етказиб берувчи шахс суд ижрочисига қайтариладиган чакирув қоғозига, бошқа хабарномага белги қўяди.

Ижро иши юритишда иштирок этувчи шахслар қуйидаги ҳолларда хабардор қилинган ҳисобланади, агар: чакирув қоғози, бошқа хабарнома адресатга ушбу модда талабларига мувофиқ етказиб берилган (юборилган) бўлса;

адресат чакирув қоғозини, бошқа хабарномани олишдан бош тортса;
почта хабарномасини олган бўлишига қарамадан адресат ўз номига юборилган чакирув қоғозини, бошқа хабарномани олиш учун келмаса.

Мажбурий ижро этиш чоралари тўғрисида хабардор қилинган шахсларнинг ҳозир бўлмаслиги мазкур чораларнинг бажарилишига тўсқинлик қилмайди.

Агар ижро ҳужжати бўйича қарздор зиммасига фақат шахсан ўзи бажариши мумкин бўлган мажбуриятлар юклатилган бўлса, суд ижрочисининг чакируви бўйича келишдан бўйин товлаётган қарздор суд ижрочисининг қарори асосида мажбурий келтирилиши мумкин.

Чакирув қоғозлари, бошқа хабарномалар шаклларининг намуналари, шунингдек уларнинг мазмунига қўйиладиган талаблар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади»;

8) 23-модданинг:

биринчи қисми қуйидаги жумла билан тўлдирилсин:

«Агар қонун ҳужжатларида ижро ҳужжатларининг айрим турларига мажбурий иловалар назарда тутилган бўлса, улар суд ижрочисига ижро ҳужжати билан бирга тақдим этилиши керак»;

учинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Суд ижрочиси ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисидаги қарорда ижро ҳужжатидаги талабларни ихтиёрий равишда бажариш учун ижро иши юритиш қўзғатилган кундан эътиборан қўли билан беш кун муддат белгилайди ва қарздорни мазкур муддат тугаганидан кейин ижро ҳужжатидаги талаблар ундан ижро йиғими, суд ижрочиси томонидан қарздорга солинган жарималар, шунингдек ижро ҳаражатлари ундирилган ҳолда мажбурий ижро этилиши тўғрисида хабардор қилади»;

олтинчи қисмидаги «судга» деган сўз чиқариб ташлансин;

9) 24-модданинг:

биринчи қисми «бўлмаса» деган сўздан кейин «ёхуд зарур ҳужжатларни уларга қўйиладиган талабларга мувофиқ ҳолда расмийлаштириб ижро ҳужжатига илова қилиш тўғрисидаги талабга риоя қилинмаган бўлса» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

учинчи қисми «Қонуннинг 8-моддасида» деган сўзлардан кейин «ва бошқа қонун ҳужжатларида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

бешинчи қисмидаги «судга» деган сўз чиқариб ташлансин;

10) 25-модданинг **еттинчи қисмидаги** «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузурдаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти ёки унинг ҳудудий бўлими» деган сўзлар «Суд департаменти ёки унинг ҳудудий бошқармаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

11) қуйидаги мазмундаги 25¹-модда билан тўлдирилсин:

«25¹-модда. Йиғма ижро иши юритиш

Битта қарздорга нисбатан қўзғатилган мулкий тусга эга бўлган бир нечта ижро ҳужжати, шунингдек солидар жавобгар бўлган бир нечта қарздорга нисбатан бир ундирувчи фойдасига ундирув бўйича қўзғатилган ижро иши юритишлар йиғма ижро иши юритишга бирлаштирилади.

Суд департаментининг бир нечта ҳудудий бошқармаси бўлинмаларига келиб тушган бир қарздорга ёки солидар жавобгар бўлган бир нечта қарздорга нисбатан ундирув бўйича ижро ҳужжатлари юзасидан йиғма ижро иши юритиш Суд департаменти директори ёхуд унинг ўринбосари белгилайдиган бўлинма томонидан қўзғатилади ва юритилади.

Суд департаменти битта ҳудудий бошқармасининг бир нечта бўлинига келиб тушган бир қарздорга ёки солидар жавобгар бўлган бир нечта қарздорга нисбатан ундирув бўйича ижро ҳужжатлари юзасидан йиғма ижро иши юритиш Суд департаменти ҳудудий бошқармаси бошлиғи ёхуд унинг ўринбосари белгилайдиган ҳудудий бўлинма томонидан қўзғатилади ва юритилади.

Йиғма ижро иши юритиш кўзгатилганидан кейин келиб тушган ва йиғма ижро иши юритилаётган қарздорга нисбатан мулкчи тусдаги талаблар кўрсатилган ижро ҳужжатлари йиғма ижро ишини юритаётган суд ижрочисига топширилади. Бу ҳақда ундирувчи, қарздор, суд ёки ижро ҳужжатини берган бошқа орган хабардор қилинади»;

12) **30-модда** қуйидаги мазмундаги **учинчи ва тўртинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган муддатга:

ижро ҳужжати ижросини кечиктириш ёки бўлиб-бўлиб ижро қилиш вақти;

ижро ҳаракатларини кейинга қолдириш вақти;

ижро иши юритишни тўхтатиб туриш вақти;

мутахассис тайинлаш ҳақидаги қарор мутахассисга юборилган кундан то унинг хулосаси ёки иш натижалари тўғрисидаги бошқа ҳужжат суд ижрочисига келиб тушгунигача бўлган вақт;

мол-мулк реализация қилишга топширилган кундан то бу мол-мулкни реализация қилишдан тушган пул маблағлари Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағига келиб тушгунигача бўлган вақт қирмайди.

Ижро ҳаракатларини амалга ошириш муддатининг ўтиши ижро иши юритишни тугатиш ёки тамомлаш учун асос бўлмайди»;

13) **31-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Суд ижро ҳужжатига тушунтириш бериш тўғрисида ажрим чиқаради, ижро ҳужжатини берган бошқа орган эса қарор чиқаради»;

14) **32-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи — тўртинчи** қисмлар билан тўлдирилсин:

«Ижро ҳужжатини ижро этиш кечиктирилган тақдирда, ижро этишни кечиктирган суд ёки бошқа орган томонидан белгиланган муддат ичида ижро ҳаракатлари амалга оширилишига йўл қўйилмайди.

Қарздорнинг ҳисобварақларига қўйилган хатлов кечиктириш тўғрисидаги қарорда назарда тутилган тақдирда кечиктириш муддатига олиб ташланади.

Ижро ҳужжати бўлиб-бўлиб ижро этилган тақдирда, ижро ҳужжати уни бўлиб-бўлиб ижро этиш тўғрисидаги қарорда белгиланган қисм ва муддатлар бўйича ижро этилади»;

15) **33-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Суд ижрочиси ижро ҳаракатлари амалга оширилишини ундирувчининг аризасига кўра кейинга қолдиришга ҳақли. Аризада ижро ҳаракатларини кейинга қолдиришнинг сўралаётган муддати кўрсатилиши керак.

Ижро ҳаракатларини амалга оширишга тўсқинлик қилувчи ҳолатлар мавжуд бўлганда суд ижрочиси ижро ҳаракатларини қарздорнинг аризасига кўра ёки ўз ташаббусига кўра қўпи билан ўн кун муддатга кечиктириши мумкин.

Ижро ҳаракатлари кейинга қолдирилган тақдирда суд ижрочиси ижро ҳаракатларини кейинга қолдириш асосини ва ижро ҳаракатлари қайси муддатга қолдирилганлигини кўрсатган ҳолда қарор чиқаради. Чиқарилган қарор ҳақида ижро иши юритишдаги тарафлар, ижро ҳужжатини берган суд ёки бошқа орган хабардор қилинади.

Суд ижрочисининг ижро ҳаракатларини кейинга қолдириш тўғрисидаги қарори устидан шикоят қилиниши ёки протест билдирилиши мумкин»;

16) **34-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда суд томонидан тўхтатиб турилиши шарт:

1) агар суд томонидан аниқланган ҳуқуқий муносабат ҳуқуқий ворисликка йўл қўйса, қарздор вафот этганда, у вафот этган деб эълон қилинганда ёки бедарак йўқолган деб топилганда;

2) қарздор муомалага лаёқатсиз деб топилганда;

3) агар қонун ҳужжатларида низолашишга йўл қўйилган бўлса, қарздор ижро ҳужжати юзасидан суд тартибда низолашганда;

4) маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколатига эга органларнинг қарорлари (мансабдор шахсларнинг ҳаракатлари) устидан судга шикоят берилганда;

5) ижро ҳужжати бўйича ундирув қаратилган мол-мулкни рўйхатдан чиқариш (хатлашдан озод қилиш) тўғрисида судга даъво аризаси берилганда;

6) ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган бошқа асослар вужудга келганда.

Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда суд ижрочиси томонидан тўхтатиб турилиши шарт:

1) қарздор муддатли ҳарбий хизматда бўлганда ёки муддатли ҳарбий хизматда бўлган ундирувчи илтимос қилганда;

2) қарздорнинг ночорлиги (банкротлиги) тўғрисидаги иш бўйича хўжалик суди томонидан иш юритиш кўзгатилганда, шу жумладан кузатувни жорий этиш тўғрисида, суд санақиясини ёки ташқи бошқарувни жорий этиш ва (ёки) уларнинг муддатини узайтириш тўғрисида хўжалик суди томонидан ажрим қабул қилинганда, «Банкротлик тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ижро этилиши тўхтатиб турилиши мумкин бўлмаган ижро ҳужжатлари бундан мустасно;

3) ижро ҳужжатини бериш учун асос бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатини ижро этишни тўхтатиб туриш ҳуқуқи қонунда қайси мансабдор шахсга берилган бўлса, ўша мансабдор шахс томонидан қарор чиқарилганда»;

17) **35-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда суд томонидан тўхтатиб турилиши мумкин:

1) қарздор ёки ундирувчи ижро ҳужжатини берган тегишли судга ёки бошқа органга ижро ҳужжатини кечиктириб ёки бўлиб-бўлиб ижро этиш, ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилганда;

2) қарздор узоқ муддатли хизмат сафарига бўлганда;

3) қарздор стационар даволаш муассасасида даволанаётганда;

4) суд ижрочисининг ҳаракатлари (қарорлари) устидан шикоят берилганда;

5) рўйхатга олинган мол-мулкни баҳолаш натижалари юзасидан низолашилганда;

6) ундирувчи илтимос қилганда.

Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда суд ижрочиси томонидан тўхтатиб турилиши мумкин:

1) суд ижрочиси ижро этилиши лозим бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатини тушунтириш тўғрисидаги, ижро ҳужжатини кечиктириб ёки бўлиб-бўлиб ижро этиш ҳақидаги, ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш тўғрисидаги аризалар билан ижро ҳужжатини берган тегишли судга ёки бошқа органга мурожаат қилганда;

2) қарздор жисмоний шахс, унинг мол-мулки ёки олиб қўйилиши лозим бўлган бола қидирилаётганда;

3) суд ижрочиси томонидан жарима тарикасидаги жиноий жазони бошқа жазо турига алмаштириш тўғрисида судга тақдимнома киритилганда.

Ўзбекистон Республикасининг Бош суд ижрочиси, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бош суд ижрочилари уларга бўйсунувчи суд ижрочиларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) ва қарорлари устидан шикоят келиб тушганда, зарур бўлган ҳолларда, ижро иши юритишни тўхтатиб туришга ҳақли»;

18) **36-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда тўхтатиб турилади:

1) қарздор вафот этганда, у вафот этган деб эълон қилинганда ёки бедарак йўқолган, муомалага лаёқатсиз деб топилганда — қарздорнинг ҳуқуқий ворислари аниқлангунча, бедарак йўқолганнинг мол-мулки суд томонидан ҳомийлик ва васийлик органлари белгиллаган ишончли бошқарувчига топширилгунча ёки муомалага лаёқатсиз қарздорга ҳомий тайинлангунча қадар;

2) қарздорнинг ночорлиги (банкротлиги) тўғрисидаги иш бўйича хўжалик суди томонидан иш юритиш кўзгатилганда, кузатувни жорий этиш тўғрисида суд санаҳияси ёки ташки бошқарув таомилини жорий этиш ва (ёки) муддатини узайтириш тўғрисида хўжалик суди томонидан ажрим қабул қилинганда — қарздорнинг ночорлиги (банкротлиги) тўғрисидаги иш бўйича қарор қабул қилингунча қадар;

3) ундирувчи ёки қарздор муддатли ҳарбий хизматни ўтаётганда, қарздор касал бўлиб қолганда, хизмат сафарига бўлганда ёки қарздор жисмоний шахс, унинг мол-мулки ёки олиб қўйилиши лозим бўлган бола қидирилаётганда, — муддатли ҳарбий хизматдан бўшатишга ёки стационар даволаш муассасасидан чиққунча, хизмат сафаридан қайтгунча ёки қарздор жисмоний шахс, унинг мол-мулки ёки олиб қўйилиши лозим бўлган бола қидириб топилгунча қадар;

4) ижро ҳаракатлари, ижро ҳужжати ёки уни беришга асос бўлган ҳужжат юзасидан, шунингдек рўйхатга олинган мол-мулкни баҳолаш натижалари юзасидан низолашилаётганда — масала мазмунан узил-кесил кўриб чиқилгунча қадар;

5) суд ижрочисининг ҳаракатлари (қарорлари) устидан шикоят берилганда — шикоят кўриб чиқилгунча қадар.

Ижро иши юритиш бошқа ҳолларда ҳам ижро иши юритишни тўхтатиб туришга асос бўлган ҳолатлар тугагунча қадар тўхтатиб турилиши мумкин.

Ижро иши юритишни тўхтатиб туришга сабаб бўлган ҳолатлар бартараф қилинганидан кейин ижро иши юритиш уни тўхтатиб турган суд ёки суд ижрочиси томонидан ундирувчининг аризасига ёки суд ижрочисининг ташаббусига кўра тикланади.

Ижро иши юритишни тўхтатиб туришнинг ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида белгиланган муддатлари суд томонидан қисқартирилиши мумкин»;

19) **37-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда суд томонидан тугатилади:

1) ундирувчи ёки қарздор вафот этганда, у вафот этган деб эълон қилинганда, бедарак йўқолган деб топилганда, агар суд ҳужжати ёхуд бошқа органнинг ҳужжатида қўйилган талаблар ёки мажбуриятлар ҳуқуқий ворисга ёки бедарак йўқолганнинг мол-мулкни ишончли бошқариб турган шахсга ўтиши мумкин бўлмаса;

2) муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёхуд бундай ҳаракатларни амалга оширишдан ўзини тийиш мажбуриятини юкловчи ижро ҳужжатини ижро этиш имконияти йўқолганда.

Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда суд ижрочиси томонидан тугатилади:

1) ундирувчи ундирувдан воз кечганда, агар воз кечиш суд томонидан қабул қилинган бўлса;

2) ундирувчи ва қарздор ўртасида суд томонидан тасдиқланган келишув битими тузилганда;

3) жарима тарикасидаги жиноий жазони бошқа жазо турига алмаштириш ёхуд жарима тарикасидаги жиноий жазодан амнистия актига асосан озод қилиш тўғрисида суд томонидан ажрим чиқарилганда;

4) ижро ҳужжатини беришга асос бўлган суд ҳужжати ёки бошқа органнинг ҳужжати бекор қилинганда ёхуд қонунга кўра ижро ҳужжати бўлган ҳужжат бекор қилинганда ёки ҳақиқий эмас деб топилганда»;

20) **38-модда** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«38-модда. Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш тўғрисидаги масалаларнинг суд ёки суд ижрочиси томонидан кўриб чиқилиши

Хўжалик суди томонидан берилган ижро ҳужжати асосида кўзгатилган ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш ўша хўжалик суди ёки суд ижрочиси турган жойдаги хўжалик суди томонидан амалга оширилади. Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш қуйидаги ҳолларда ҳам хўжалик суди томонидан амалга оширилади:

ижро ҳатлари ижро этилганда, агар ундирувчи ва қарздор юридик шахслар ёки юридик шахс ташкил этмаган ҳолда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган фуқаролар бўлса;

суд ижрочисининг ижро йиғимини ва ижро ҳаражатларини ундириш тўғрисидаги қарорлари ижро этилганда, агар қарздор юридик шахс ёки юридик шахс ташкил этмаган ҳолда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган фуқаро бўлса.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилмаган ижро ҳужжатлари бўйича ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш суд ижрочиси турган жойдаги умумий юрисдикция суди томонидан амалга оширилади.

Агар Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал, Хўжалик процессуал ёки Жиноят-процессуал кодексларида бошқа тартиб белгиланмаган бўлса, ижро иши юритишдаги тарафларнинг ёки суд ижрочисининг ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ҳақидаги ёки тугатиш тўғрисидаги аризаси у келиб тушган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда суд томонидан кўриб чиқилади.

Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш, ушбу Қонун 34-моддасининг иккинчи қисми, 35-моддасининг иккинчи қисми ва 37-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда, ижро ҳужжати қайси суд ижрочисининг иш юритишида бўлса, ўша суд ижрочиси томонидан амалга оширилади.

Ижро иши юритишдаги тарафларнинг ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёки тугатиш тўғрисидаги аризаси у келиб тушган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда суд ижрочиси томонидан кўриб чиқилади. Аризани кўриб чиқиш натижаларига кўра суд ижрочиси ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёки тугатиш ҳақида ёхуд ижро иши юритишни тўхтатиб туришни ёки тугатишни рад қилиш тўғрисида қарор чиқаради.

Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёки тугатиш ҳақидаги суд ҳужжати ёхуд бошқа органнинг ҳужжати суд ижрочиси томонидан олинган пайтдан эътиборан дарҳол ижро этилиши керак. Суд ижрочиси ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёки тугатиш тўғрисида бу ҳақда унга маълум бўлган вақтдан эътиборан уч кунлик муддатда ижро иши юритишдаги тарафларга, судга (агар масала ижро ҳужжатини берган суд томонидан эмас, бошқа суд томонидан ҳал қилинган бўлса) ёки ижро ҳужжатини берган ўзга органга маълум қилади.

Тўхтатилган ижро иши юритиш бўйича у тиклангунча қадар мажбурий ижро чоралари қўлланилишига йўл қўйилмайди.

Суд ёки бошқа органнинг ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёхуд тугатиш тўғрисидаги ҳужжати устидан ўн кунлик муддатда шикоят қилиниши ёки протест билдирилиши мумкин»;

21) **39-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Суд ижрочиси суднинг ижро иши юритишни тугатиш тўғрисидаги ажрими асосида, шунингдек суд ижрочисининг ижро иши юритишни тугатиш тўғрисидаги қарориди ижро этиш бўйича ўзи тайинлаган барча мажбурий ижро чораларини, шу жумладан мол-мулкни хатлашни, шунингдек қарздор учун белгиланган чекловларни бекор қилади. Айни вақтда суд ижрочиси қарздорнинг ҳисобварақларига қўйилган инкассо топшириқномаларини қақириб олади, шунингдек чекловларни ижро этаётган органларни ушбу чекловлар бекор қилинганлиги тўғрисида ёзма шаклда хабардор қилади.

Ижро иши юритиш тугатилганидан сўнг суд ижрочиси қарздорга суд ижрочиси томонидан солинган жарималарни ва ижро харажатларини ундириш тўғрисида илгари чиқарилган ҳамда ижро этилмаган қарорлар ижросини давом эттиради.

Ижро иши юритиш тугатилган тақдирда, ижро йиғими ижро ҳужжатининг фақат мажбурий тартибда ижро этилган қисми бўйича ундирилади. Бунда ижро иши юритиш ушбу Қонун 37-моддаси иккинчи қисмининг 4-бандида кўрсатилган асослар бўйича тугатилган тақдирда ижро йиғими суд ижрочиси томонидан амалга оширилган мажбурий ижро этиш чораларидан қатъи назар, тўлиқ ҳажмда қайтарилади.

Ижро иши юритиш тугатилган ижро ҳужжати ижро иши юритиш материалларида қолади ва такроран ижрога қаратилиши мумкин эмас»;

22) **40-модда** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«40-модда. Ижро иши юритиш қўзғатилганидан кейин ижро ҳужжатларини қайтариш

Ижро ҳужжатларида кўрсатилган ундирув амалга оширилмаган ёки қисман амалга оширилган бўлса, бундай ижро ҳужжатлари қуйидаги ҳолларда ундирувчига қайтарилади:

1) ундирувчининг аризасига кўра;

2) агар қарздорнинг манзилни ёки унинг мол-мулкни турган жойни аниқлаш ёхуд банклар ёки бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақлар ва омонатларда қарздорга қарашли пул маблағлари ҳамда бошқа қимматликлар турганлиги ёки сақланаётганлиги тўғрисидаги маълумотларни олиш мумкин бўлмаса (ушбу Қонунга мувофиқ қарздорни ёки унинг мол-мулкни қидириш назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно);

3) агар қарздорнинг ундирув қаратилиши мумкин бўлган мол-мулкни ёки даромадлари бўлмаса ва унинг мол-мулкни ёки даромадларини қидириш юзасидан суд ижрочиси томонидан қонунда йўл қўйилмаган доирада қўрилган барча чоралар натижасиз бўлса;

4) агар ундирувчи ижро ҳужжати ижро этилаётганда қарздорнинг сотилмаган мол-мулкни ўзига олишдан воз кечса ёхуд қарздорлик ҳисобидан ушбу мол-мулкни ўзига олиш тўғрисидаги суд ижрочисининг таклифи бўйича ўз қарорини белгиланган муддатда тақдим этмаган бўлса;

5) агар ундирувчи ўз харажатлари (ҳаракатсизлиги) билан ижро ҳужжатининг ижро этилишига тўсқинлик қилаётган бўлса, шу жумладан ижро ҳужжатида кўрсатилган, қарздордан олиб қўйилган муайян ашёларни олишдан воз кечса.

Ушбу модда биринчи қисмининг 3, 4 ва 5-бандларида кўрсатилган асослар бўйича ундирувни амалга ошириш мумкин бўлмаган тақдирда, суд ижрочиси бу ҳақда тегишли далолатнома тузади, далолатномани қатта суд ижрочиси тасдиқлайди.

Ушбу модда биринчи қисмининг 2 ва 3-бандларида кўрсатилган асослар бўйича ундирувни амалга ошириш мумкин бўлмаган тақдирда, бюджетга ҳамда давлат мақсадли фондларига солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича боқиманда қарздорликни ундиришни назарда тутувчи ижро ҳужжати давлат солиқ хизмати органига, давлат даромадига ўзга ундирувни назарда тутувчи ижро ҳужжати эса тегишинча ушбу ҳужжатни берган судга ёки бошқа органга қайтарилади.

Ижро ҳужжатининг ундирувчига қайтарилиши мазкур ҳужжатни ушбу Қонуннинг 27-моддасига мувофиқ ҳисоблаб чиқариладиган муддат доирасида янгида ижрога топшириш учун тўсик бўлмайди.

Ижро ҳужжати ушбу модда биринчи қисмининг 1-бандида кўрсатилган асос бўйича қайтарилганда, ундирувчига ушбу Қонуннинг 76-моддасида назарда тутилган бўнақ бадали тўлиқ қайтарилади.

Ижро ҳужжати ушбу модда биринчи қисмининг 3, 4 ва 5-бандларида кўрсатилган асослар бўйича қайтарилган ҳолларда бўнақ бадалининг қайтарилаётган ижро ҳужжатини ижро этиш юзасидан суд ижрочиси қилган харажатлардан ортиқча қисмига қайтарилади. Ундирувчига ижро ҳужжати ва бўнақ бадалини қайтариш тўғрисида суд ижрочиси томонидан қатта суд ижрочиси тасдиқлайдиган қарор чиқарилади»;

23) **41-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда тамомланади:

ижро ҳужжати амалда ижро этилганда;

йиғима ижро иши юритишга бирлаштирилган ижро ҳужжатларидаги ундирув тўғрисидаги талаблар бир ёки бир нечта солидар жавобгар қарздор ҳисобидан амалда ижро этилганда;

ижро ҳужжати уни берган суднинг ёки бошқа органнинг талабига биноан ижро этилмасдан қайтарилганда;

ижро ҳужжати ушбу Қонуннинг 40-моддасида кўрсатилган асослар бўйича қайтарилганда;

ижро ҳужжати ижро этиш учун ушбу Қонун 25-моддасининг тўртинчи қисмига мувофиқ бошқа суд ижрочисига юборилганда;

ижро ҳужжати ижро этиш учун тугатиш комиссиясига (тугатувчига, тугатиш бошқарувчисига) юборилганда.

Ижро иши юритиш тамомланганда суд ижрочиси бу ҳақда қарор чиқаради. Ижро иши юритишни тамомлаш тўғрисидаги қарорда қарздор жисмоний шахсни, унинг мол-мулкни, олиб қўйилиши лозим бўлган болани қидириш, шунингдек қарздор учун белгиланган чекловлар, шу жумладан Ўзбекистон Республикасидан чиқишга оид чеклашлар ва қарздорнинг ўз мол-мулкига бўлган ҳуқуқларига доир чекловлар бекор қилинади.

Ижро иши юритиш ушбу Қонуннинг 25-моддаси асосида бошқа суд ижрочисига юборилиши муносабати билан тамомланаётганда қарздор жисмоний шахсни, унинг мол-мулкни, олиб қўйилиши лозим бўлган болани қидириш, шунингдек қарздор учун белгиланган чекловлар бекор қилинмайди. Мазкур ваколатлар ижро иши юритиш юборилган суд ижрочисига ўтади.

Суд ижрочиси қарорининг қўчирма нусхалари у чиқарилган қонуннинг эртасидан кечиктирмай ундирувчига ва қарздорга, шунингдек ижро ҳужжатини берган судга ёки бошқа органга юборилади. Айни вақтда суд ижрочиси қарздорнинг ҳисобварақларига қўйилган инкассо топшириқномаларини қақириб олади, шунингдек чекловларни ижро этаётган органларни ушбу чекловларнинг бекор қилинганлиги тўғрисида ёзма шаклда хабардор қилади.

Ижро иши юритиш тамомланганидан сўнг суд ижрочиси қарздордан ижро йиғимини, суд ижрочиси томонидан қарздорга солинган жарималарни ҳамда ижро харажатларини ундириш тўғрисида илгари чиқарилган ва ижро этилмаган қарорларнинг ижросини давом эттиради. Бунда қарздорга нисбатан ижро иши юритиш жараёнида белгиланган

чекловлар мазкур қарорлар ижроси учун зарур бўлган миқдорда сақлаб қолинади. Ижро иши юритиш тамомланган тақдирда, ижро йигими фақат ижро ҳужжатининг мажбурий тартибда ижро этилган қисми бўйича ундирилади, номулкий хусусиятдаги ижро ҳужжатлари бундан мустасно.

Ижро иши юритиш, ушбу модда биринчи қисмининг иккинчи ва учинчи хатбошиларида назарда тутилган асосларга кўра тамомланганда ижро ҳужжатининг асл нусхаси, бошқа ҳолларда эса ижро ҳужжатининг кўчирма нусхаси ижро иши юритиш материалларида қолади»;

24) **42-модданинг:**

биринчи қисми «зарарни тўлаш» деган сўзлардан кейин «зарарни давлат фойдасига ундириш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўртинчи ва бешинчи қисмлари қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қарздор жисмоний шахсни ва олиб қўйилиши лозим бўлган болани қидириш ички ишлар органлари томонидан амалга оширилади. Қарздор юридик шахсни ва шунингдек қарздорнинг (жисмоний ёки юридик шахснинг) мол-мулкни қидириш суд ижрочиси томонидан амалга оширилади. Автомототранспорт воситасини қидириш суд ижрочисининг қарорига кўра ички ишлар органлари зиммасига юклатилиши мумкин.

Қарздорни, унинг мол-мулкни ва олиб қўйилиши лозим бўлган болани қидириш харажатлари қарздордан ундирилади, суд ижрочиси бу ҳақда қарор чиқаради, қарорни қатта суд ижрочиси тасдиқлайди. Қарздор жисмоний шахсни, автоматотранспорт воситасини ёхуд олиб қўйилиши лозим бўлган болани қидириш бўйича харажатлар ички ишлар органининг аризасига кўра, қарздор юридик шахсни ва қарздорнинг (жисмоний ёки юридик шахснинг) мол-мулкни қидириш харажатлари бўйича эса, тегишли суд ижрочиси томонидан қилинган харажатлар ҳисоб-китоби асосида аниқланади»;

олтинчи қисмидаги «судга» деган сўз чиқариб ташлансин;

25) қуйидаги мазмундаги **42¹-модда** билан тўлдирилсин:

«42¹-модда. Қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш

Суд ҳужжати асосида берилган ижро ҳужжатидаги ёки ижро ҳужжати бўлган суд ҳужжатидаги талаблар белгиланган муддатда қарздор жисмоний шахс томонидан узрсиз сабабларга кўра ижро этилмаганда, суд ижрочиси ундирувчининг аризаси бўйича ёки ўз ташаббуси билан қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш тўғрисида қарор чиқаришга ҳақли.

Суд ижрочисининг қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш тўғрисидаги қарори қатта суд ижрочиси томонидан тасдиқланади. Мазкур қарорнинг кўчирма нусхалари қарздор жисмоний шахсга (агар унинг турган жойи маълум бўлса), ички ишлар органларининг кириш, чиқиш ва фуқаролик бўлимига (бошқармасига) ҳамда Давлат чегарасини қўриқлаш органларига юборилади.

Агар ижро ҳужжати суд ҳужжати бўлмаса ва суд ҳужжати асосида берилмаган бўлса, ундирувчи қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклашни белгилаш тўғрисидаги ариза билан судга мурожаат қилишга ҳақли.

Суд ижрочисининг қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш тўғрисидаги қарори устидан шикоят қилиниши ёки протест келтирилиши мумкин.

Қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклашга асос бўлган ижро ҳужжатининг талаблари амалда ижро этилганда ёхуд у бўйича ижро иши юритиш ушбу Қонунда белгиланган асосларга кўра тугатилганда ёки тамомланганда, суд ижрочиси кейинги кундан кечиктирмасдан қарздор жисмоний шахсни, ички ишлар органларини ва Давлат чегарасини қўриқлаш органларини қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини чеклаш олиб ташланганлиги тўғрисида ёзма шаклда хабардор қилади.

Қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклашни таъминлаш юзасидан суд ижрочиларининг, ички ишлар органлари ва Давлат чегарасини қўриқлаш органларининг ҳамкорлиги тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик хизмати томонидан белгиланади»;

26) **46-модда:**

1-бандининг матни қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«ундирувчи қарздорнинг пул маблағларига ва бошқа мол-мулкига қаратиш»;

2-бандидаги «мол-мулкига ва пул маблағларига» деган сўзлар «пул маблағларига ва бошқа мол-мулкига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

қуйидаги мазмундаги **2¹** ва **2²-бандлар** билан тўлдирилсин:

«2¹) ундирувчи қарздорнинг дебиторлик қарзига, шу жумладан қарздор ундирувчи сифатида иштирок этаётган ижро ҳужжати бўйича унга тегишли бўлган маблағларга қаратиш;

2²) ундирувчи қарздорга тегишли бўлган алоҳида мулкый ҳуқуқларга қаратиш»;

27) **47-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ундирувчи қарздорнинг мол-мулкига қаратиш қарздорнинг мол-мулкни хатлаш ва мажбурий реализация қилишдан иборатдир.

Ижро ҳужжатлари бўйича жисмоний ва юридик шахслардан ундирув биринчи навбатда қарздорнинг сўмдаги ва чет эл валютасидаги пул маблағларига ҳамда бошқа қимматликларига, шу жумладан банклардаги ва бошқа кредит ташкилотларидаги пул маблағларига ҳамда ўзга қимматликларига қаратилади.

Қарздор жисмоний шахсдан топилган сўмдаги ва чет эл валютасидаги нақд пул маблағлари дарҳол олиб қўйилиши лозим.

Олиб қўйилган сўмдаги нақд пул маблағлари кейинги иш кунидан кечиктирмай Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағига ўтказиш учун банкка топширилади, кейин уч кунлик муддатда белгиланган тартибда тақсимланади.

Қарздорнинг банклардаги ёки бошқа кредит ташкилотларидаги барча ҳисобварақларида ҳамда омонатларида турган ёки сақлашга қўйилган пул маблағлари ва ўзга қимматликлари тўғрисида ахборот бўлганда, улар хатланади. Қарздорнинг аниқланган тегишлича сўмдаги нақд пули ёхуд банклардаги ёки бошқа кредит ташкилотларидаги сўмдаги маблағлари етарли бўлмаса, ундирув қарздордаги аниқланган нақд чет эл валютасига ёхуд унинг банклардаги ёки ўзга кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларида, омонатларида турган ёки сақланаётган валютасига қаратилади.

Суд ижрочисиди қарздорнинг хатлаш мумкин бўлган ҳисобварағи мавжудлиги тўғрисида ахборот бўлмаганда, суд ижрочиси бундай ҳисобварақни аниқлаш тўғрисида банк ёки бошқа кредит ташкилотига ёзма сўров юборади.

Суд ижрочисининг ёзма сўрови келиб тушганда банк ёки бошқа кредит ташкилоти қонун ҳужжатларига мувофиқ тегишли ҳисобварақни аниқлайди ва бу ҳақда кейинги иш кунидан кечиктирмай суд ижрочисига маълум қилади.

Қарздор ундирув биринчи навбатда қаратилиши лозим бўлган мол-мулк турлари ёки ашёларни ўзи қўрсатишга ҳақли.

Қарздор мол-мулкнинг у ёки бу турига ундирувни қаратиш навбати суд ижрочиси томонидан мазкур мол-мулкнинг ликвидлигини инобатга олган ҳолда белгиланади.

Қарздорнинг ундирувчи талабларини қаноатлантириш учун етарли пул маблағлари бўлмаса, суд ижрочиси ўз қарори билан қарздор ҳисобварақларининг харажатлар қисмини қарз тўлиқ узилгунига қадар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда хатлайди. Банк ёки бошқа кредит ташкилоти қарздорнинг пул маблағларини хатлаш ҳақидаги қарорни дарҳол ижро этади ва суд ижрочисига қарздорнинг ҳисобварақлари реквизитлари ҳамда ҳар бир ҳисобварақ бўйича хатланган пул маблағлари миқдорини маълум қилади. Айни бир вақтда ундирув қарздорга тегишли бўлган бошқа мол-мулкка қаратилади, ушбу Қонуннинг 52-моддасига мувофиқ ижро ҳужжатлари бўйича ундирув қаратилиши мумкин бўлмаган мол-мулк бундан мустасно.

Қарздорнинг мол-мулкига, шу жумладан нақд пул маблағларига ва банклардаги ёки бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларида ҳамда омонатларида турган ёки сақлашга қўйилган пул маблағларига ундирув ижро йиғими, суд ижрочиси томонидан қарздорга солинган жарималар ва ижро харажатлари ҳисобга олинган ҳолда, ижро ҳужжатини ижро этиш учун зарур бўлган миқдорда ва ҳажмда қаратилади.

Қарздор бошқа шахслар билан умумий мулк ҳуқуқи асосида тегишли мол-мулкка эга бўлган ҳолларда ундирув унинг қонун ҳужжатларига мувофиқ аниқланган улушига қаратилади»;

28) **48-модданинг иккинчи қисми** «зиммасига» деган сўздан кейин «ижро йиғимини, суд ижрочиси томонидан қарздорга солинган жарималарни» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

29) қуйидаги мазмундаги **48¹ — 48⁷-моддалар** билан тўлдирилсин:

«48¹-модда. Қарзни чет эл валютасида ҳисоблаб чиқаришда ундирувни қарздорнинг пул маблағларига қаратиш тартиби

Қарздордан топилган ва олиб қўйилган, ижро ҳужжатида қўрсатилган нақд чет эл валютасини суд ижрочиси олиб қўйилган кундан кейинги иш кунидан кечиктирмай Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағига топширади, ижро ҳужжатида қўрсатилганидан бошқа чет эл валютасини ёки сўмдаги нақд пул маблағларини сотиш (ижро ҳужжатида қўрсатилган тегишли чет эл валютасини сотиб олиш) учун чет эл валютасида операцияларни амалга ошириш ҳуқуқидан фойдаланувчи банкка топширади.

Қарздорнинг банк ҳисобварағида, омонатида турган ёки банкда сақланаётган, ижро ҳужжатида қўрсатилганидан бошқа чет эл валютасидаги ёки сўмдаги пул маблағлари хатланганида, суд ижрочиси ўз қарори билан ваколатли банк зиммасига ижро ҳужжати ижро этиш учун зарур бўлган миқдорда ижро ҳужжатида қўрсатилган тегишли чет эл валютасини сотиб олиш мажбуриятини юклайди.

Агар банк Ўзбекистон Республикасининг ички валюта бозорида чет эл валютаси сотиш ёки сотиб олиш ҳуқуқидан фойдаланмаётган бўлса, суд ижрочиси унинг зиммасига чет эл валютаси ёки сўмни шундай ҳуқуқдан фойдаланувчи банкка ўтказиш мажбуриятини юклайди.

Ваколатли банклар томонидан чет эл валютасида сотиб олинган пул маблағлари улар томонидан Суд департаментининг тегишли ҳудудий бошқармаси депозит валюта ҳисобварағига ўтказилади.

Қарз чет эл валютасида ҳисоблаб чиқарилаётганда суд ижрочиси ижро йиғими, шунингдек у томонидан қарздорга солинган жарималарни ва ижро харажатларини тегишли қарор чиқарилган кундаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган чет эл валютаси курсидан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқилган миқдорда сўмда ҳисоблаб чиқаради.

48²-модда. Ундирувни қимматли қоғозлар бозори профессионал иштирокчисининг ва унинг миқдорларининг пул маблағларига ҳамда қимматли қоғозларига қаратиш хусусиятлари

Қимматли қоғозлар бозори профессионал иштирокчисининг қарзлари бўйича ундирув унинг миқдорларининг қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчиси томонидан кредит ташкилотига очилган алоҳида ҳисобварағидаги мавжуд пул маблағларига қаратилиши мумкин эмас.

Қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчиси қарзлари бўйича ундирув унинг миқдорларининг тегишли реестр юритиш тизимидаги шахсий ҳисобварақларида ва қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчиси томонидан депозитарийларда очилган депо ҳисобварақларида сақланаётган қимматли қоғозларига қаратилиши мумкин эмас.

48³-модда. Ундирувни айрим юридик шахсларнинг, улар мулкдорларининг, муассисларининг ва аъзоларининг (иштирокчиларининг) мол-мулкига қаратиш хусусиятлари

Юридик шахснинг қарзлари бўйича, шу жумладан унинг мол-мулки ижро ҳужжатидаги талабларни ижро этиш учун етарли бўлмаганда, ундирув суд ҳужжати асосида, қонунда белгиланган шартларда ва тартибда ушбу юридик шахс мулкдорларининг, муассисларининг ва аъзоларининг (иштирокчиларининг) пул маблағларига ҳамда бошқа мол-мулкига қаратилиши мумкин.

Тегишли қарздор юридик шахсларга нисбатан ижро харажатларини амалга оширишда ундирувни хусусий қорхона мулкдори, муассаса мулкдори, фермер хўжалигининг раҳбари, деҳқон хўжалигининг аъзолари, ишлаб чиқариш кооперативининг аъзолари, қўшимча масъулиятли жамият иштирокчилари, тўлиқ ширкат иштирокчилари, шунингдек қомандит ширкатдаги тўлиқ шериклар пул маблағларига ва бошқа мол-мулкига қаратиш ижро ҳужжати ижро этиш тартиби ҳамда усулини ўзгартириш орқали амалга оширилади.

Қарздорнинг ижро ҳужжатидаги талабларни ижро этиш учун етарли мол-мулки бўлмаганда, ундирув суд қарори асосида қарздорнинг масъулияти чекланган жамият, қўшимча масъулиятли жамият, тўлиқ ширкат, қомандит ширкат устав фондидаги (устав капиталдаги) улушига, қарздорнинг ишлаб чиқариш кооперативидаги пайига қаратилади.

48⁴-модда. Ундирувни қарздорга тегишли бўлган мулкий ҳуқуқларга қаратиш

Ижро ҳужжатлари бўйича ундирув қарздорга тегишли мулкий ҳуқуқларга, хусусан қуйидаги ҳуқуқларга қаратилиши мумкин:

қўчмас мулкни узоқ муддатли ижарага олиш ҳуқуқи;
ер участкасига доимий ёки умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи, ер участкасидан доимий фойдаланиш ҳуқуқи ёки ер участкасини узоқ муддатли ижарага олиш ҳуқуқи;
интеллектуал мулк объектларига нисбатан мутлак ҳуқуқ;
қарздорга лицензиат сифатида оддий номултлак лицензия асосида тегишли бўлган интеллектуал фаолият натижаларидан ва шахсийлаштириш воситаларидан фойдаланиш ҳуқуқи.

Қарздорга тегишли бўлган бошқа шахсларга нисбатан мулкий ҳуқуқларга ундирув Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига белгиланган қоидаларга риоя этган ҳолда қаратилади.

48⁵-модда. Ундирувни дебиторлик қарзига қаратиш

Ундирувни қарздорнинг дебиторлик қарзига қаратиш амалда етказиб берилган товарлар, бажарилган ишлар ёки кўрсатилган хизматлар бўйича, шу жумладан мулк ижараси шартномаси ва бошқа шартномалар бўйича, шунингдек қарздор ундирувчи сифатида иштирок этаётган ижро ҳужжати бўйича қарздорга тўланиши лозим бўлган пул маблағларини дебитор қарздорнинг ҳисобварақларидан низосиз тартибда ҳисобдан чиқариш орқали амалга оширилади.

Суд ижрочиси томонидан қарздор ундирувчи сифатида иштирок этаётган пул маблағларини ундириш тўғрисидаги бошқа ижро ҳужжати мавжудлиги аниқланса, суд ижрочиси ундирувни дебиторнинг ижро ҳужжати бўйича қарздорга тўланиши лозим бўлган пул маблағларига қаратиш тўғрисида қарор чиқаради. Ушбу қарор асосида суд ижрочиси дебиторнинг ҳисобварақларига қарздорнинг қарзи суммаларини ундириш тўғрисида дебиторнинг қарздор олдидаги қарзидан ошиб кетмайдиган миқдорда инкассо топшириқномасини тақдим этади.

Ундирувни қарздорга амалда етказиб берилган товарлар, бажарилган ишлар ёки кўрсатилган хизматлар бўйича дебитор тўлаши лозим бўлган пул маблағларига қаратиш қарздор ўз дебитори билан ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасини тақдим этган тақдирда амалга оширилади.

Дебитор ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасини имзолашдан асоссиз бош тортган тақдирда, қарздор бир томонлама имзоланган солиштирма далолатномаларини дебиторлик қарзи мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда суд ижрочисига тақдим этишга ҳақли. Қарздор томонидан бир томонлама тартибда имзоланган ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси тақдим этилганда, суд ижрочиси қарздорнинг дебиторига унинг кредиторлик қарзи мавжудлиги ҳақида имзолаш учун солиштирма далолатномани ва қарздор томонидан тақдим этилган, ушбу қарзнинг мавжудлигини тасдиқлайдиган ҳужжатларнинг қўчирма нусхаларини илова қилган ҳолда билдиришнома юборади.

Қарздорнинг дебитори билдиришномани олган кундан эътиборан уч кунлик муддатда ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасини имзолаши ёхуд солиштирма далолатномада кўрсатилган қарзнинг мавжуд эмаслигини асослаган ҳолда рад жавоби тақдим этиши шарт. Агар дебитор томонидан тан олинган қарз суммаси солиштирма далолатномада кўрсатилганидан фарқ қилса, дебитор ўша муддатда суд ижрочисига ўзи тан олган суммани кўрсатган ҳолда солиштирма далолатномани тақдим этиши шарт.

Қарздор билан унинг дебитори ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасида қуйидагилар кўрсатилиши керак:

қарздорнинг ва унинг дебиторининг номи, уларнинг банкдаги ҳисобварақлари реквизитлари;
дебиторнинг қарздор олдидаги қарзи суммаси;
қарздор ва унинг дебиторининг улар мухри билан тасдиқланган имзолари, ушбу модданинг бешинчи қисмида назарда тутилган ҳолда эса, дебиторнинг ўз мухри билан тасдиқланган имзоси;
солиштирма далолатнома тузилган сана.

Қарздор ва унинг дебитори ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси у суд ижрочисига тақдим этилганига қадар уч ойдан ўтиб кетмаган санага тузилган бўлиши керак.

Суд ижрочиси ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси асосида дебиторнинг ҳисобварақларига қарздорнинг қарзи суммасини дебиторнинг қарздор олдидаги қарзидан ошмайдиган миқдорда ундириш тўғрисида инкассо топшириқномасини тақдим этади.

Ундирув қуйидаги ҳолларда дебиторлик қарзига қаратилмайди:

уни ундириш учун даъво муддати ўтган бўлса;
қарздор ундирувчи сифатида иштирок этаётган ижро ҳужжати Суд департаменти органининг иш юритишида бўлса ёки уни ижрога тақдим этиш муддати ўтган бўлса ёхуд ушбу ижро ҳужжати бўйича ижро ҳаракатлари белгиланган тартибда тўхтатиб турилган, тугатилган ёки кечиктирилган (бўлиб-бўлиб ижро этилган) бўлса;
дебитор ҳуқуқий ёрдам тўғрисида Ўзбекистон Республикаси билан шартнома тузилмаган чет давлатда турган бўлса;

дебитор тугатилиш жараёнида бўлса ёки унга нисбатан банкротлик таомили жорий этилган бўлса;

дебитор ўз фаолиятини тугатган ва юридик шахсларнинг давлат реестридан чиқарилган бўлса.

48⁶-модда. Ундирувни суриштирув, тергов органларининг ёки суднинг депозит ҳисобварақларида вақтинча сақланаётган пул маблағларига қаратиш ҳусусиятлари

Суриштирув, тергов органларининг ёки суднинг депозит ҳисобварақларида сақланаётган суриштирув, дастлабки тергов ёки суд давомида хатланган ва олиб қўйилган, шу жумладан фуқаровий жавобгар томонидан киритилган ёхуд жиноий йўл билан орттирилган маблағлар сифатида олиб қўйилган, шунингдек айбланувчи ёки судланувчи томонидан гаров сифатида киритилган пул маблағлари суд томонидан ижро ҳужжати берилган кундан эътиборан уч иш кунидан кечиктирмай суднинг тегишли қарори талабларини ижро этишга қаратилиши керак.

Суд ижрочисининг иш юритишида бўлган ижро ҳужжатлари бўйича суд ижрочиси суриштирув, тергов органларига ёки судга мазкур органларнинг депозит ҳисобварағида вақтинча сақланаётган пул маблағларини уч кунлик муддат ичида Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағига ўтказиш тўғрисида талабнома юборади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган талабнома белгиланган муддатда бажарилмаган тақдирда, суд ижрочиси суриштирув, тергов органларининг ёки суднинг депозит ҳисобварағида вақтинча турган пул маблағларини ижро ҳужжати талабларига мувофиқ кейинчалик тақсимлаш учун Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағига инкассо топшириқномаси орқали низосиз тартибда ҳисобдан чиқариши шарт.

48⁷-модда. Ундирувни Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва бюджет ташкилотларининг пул маблағларига қаратиш хусусиятлари

Ундирувни Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва бюджет ташкилотларининг пул маблағларига қаратиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган Ижро ҳужжатлари бўйича ундирувни Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг, бюджет ташкилотларининг маблағларига қаратиш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган хусусиятлар ҳисобга олинган ҳолда ушбу Қонунга мувофиқ амалга оширилади»;

30) **49-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ундирувни қарздорнинг бошқа шахсларда турган мол-мулкига қаратиш ушбу мол-мулкнинг қарздорга тегишлилигини тасдиқловчи ҳужжатли маълумотлар бўлганда, суд ижрочисининг қарорига мувофиқ амалга оширилади. Қарздорнинг ўзга шахсларда турган мол-мулкнинг унга тегишлилигини тасдиқловчи ҳужжатли маълумотлар бўлмаганда, ундирувни мазкур мол-мулкка қаратиш суднинг қарорига кўра амалга оширилади.

Суд ижрочисининг ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган асосларга кўра чиқарилган қарори устидан шикоят берилиши ёки протест келтирилиши мумкин»;

31) **51-модда** қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Агар ундирув гаровга қўйилган мол-мулкка қаратиш суднинг қарорига кўра олувчининг талабларини қаноатлантириш учун қаратилган бўлса, ундирув қарздорнинг бошқа мол-мулки бўлишидан қатъи назар, биринчи навбатда гаровга қўйилган мол-мулкка қаратилади»;

32) **52-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро ҳужжатлари бўйича ундирув қарздор жисмоний шахсга мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган ёки унинг умумий мулкдаги улуши бўлган ягона уйга (квартирага), агар қарздор ва (ёки) унинг оила аъзолари унда доимий равишда яшаётган бўлса қаратилмайди, ижро ҳужжатида ундирувни мазкур уйга (квартирага) қаратиш назарда тутилган ёхуд ушбу мол-мулк мажбурият бўйича гаров нарсаи бўлган ҳоллар бундан мустасно. Ундирув бошқа уйларга (квартираларга), уларда қарздор ва (ёки) унинг оила аъзолари ёхуд ўзга шахслар доимий равишда яшаб турган турмаганлигидан қатъи назар қаратилиши мумкин.

Ундирувчи ёки суд ижрочисининг аризасига кўра, ундирув суд томонидан қарздорнинг ягона уйига (квартирасига) ёхуд уй ҳудудидаги алоҳида турган бинога ёки уйнинг муайян қисмига, агар суд уйни (квартирани), шу жумладан унга туташ ҳудудни қисмларга бўлиш мумкин, қарздор тасарруфида қолган қисми эса қарздор ва унинг оила аъзолари нормал турмуш кечириши учун етарли деб топган тақдирда, қаратилиши мумкин.

Рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган, қарздор ва унинг оила аъзолари нормал турмуш кечириши учун зарур бўлган уй анжомлари ва жиҳозлари, кийимлар ҳамда бошқа буюмларга ижро ҳужжатлари бўйича ундирув қаратилиши мумкин эмас.

Инвестор билан давлат мулкни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи ўртасида тузилган инвестиция шартномасига мувофиқ инвестиция мажбуриятлари сифатида киритилаётган маблағлар ва бошқа мол-мулк инвестиция даври мобайнида қарздорнинг илгари юзага келган қарзини узиш ҳисобига мажбурий тартибда ундириб олинмайди»;

33) **53-модданинг бешинчи қисмидаги** «беш кундан» деган сўзлар «уч иш кунидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

34) қуйидаги мазмундаги **53¹-модда** билан тўлдирилсин:

«53¹-модда. Қимматли қоғозларни хатлаш

Ҳужжатли қимматли қоғозлар уларнинг турган жойи бўйича хатланади. Ҳужжатсиз қимматли қоғозлар ушбу қоғозлар эгасининг ҳуқуқлари рўйхатга олинган жой бўйича хатланади.

Қимматли қоғозлар хатланганда суд ижрочиси қарор чиқаради. Ҳужжатли қимматли қоғозлар хатланганлиги тўғрисида суд ижрочиси хатланган қимматли қоғозларнинг хатлов далолатномасини ҳам тузади.

Суд ижрочисининг қимматли қоғозлар хатланганлиги тўғрисидаги қарорига ёки далолатномасида хатланган қимматли қоғозларнинг умумий сони, уларнинг тури ва қимматли қоғозлар эмитентлари тўғрисидаги маълумотлар, қимматли қоғозлар чиқарилган сана, уларни идентификация қилиш, шунингдек қимматли қоғозларнинг қарздорга тегишлилигини аниқлаш имконини берувчи бошқа маълумотлар кўрсатилади.

Қарздорга тегишли бўлган қимматли қоғозларнинг хатланиши қарздорга уларни тасарруф этиш, шунингдек бундай қимматли қоғозларни ҳуқуқларни ҳисобга олиш учун бошқа депозитарийга топшириш тақиқланганлигини аниқлатади. Ўзга турдаги чекловларни белгилашда, шу жумладан қарздорнинг қимматли қоғозларда мустаҳкамлаб қўйилган даромад олиш ҳуқуқи ва бошқа ҳуқуқларини чеклашда суд ижрочиси белгиланган чекловларни қимматли қоғозларни хатлаш тўғрисидаги қарорда санаб ўтиши шарт»;

35) **54-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Рўйхатга олинган мол-мулкни баҳолаш рўйхатга олинishi лозим бўлган мол-мулк турларига бўлган талаб ва тақлифнинг бозор конъюнктураси ҳолати тўғрисидаги мавжуд маълумотлар асосида, ижро этиш кунида амалда бўлган нархлар бўйича суд ижрочиси томонидан таъминланади.

Суд ижрочиси мол-мулкни баҳолаш учун баҳолаш фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ келадиган мутахассисни жалб этади, ушбу модданинг учинчи, тўртинчи ва олтинчи қисмларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Суд ижрочиси алоҳида кўчар мол-мулкнинг шартномавий нархини фақат алоҳида олинган мол-мулкнинг қиймати энг кам иш ҳақининг йигирма бараваридан, мол-мулкнинг жами қиймати эса энг кам иш ҳақининг юз бараваридан ошмаган тақдирдагина, мутахассисни жалб этмаган ҳолда мустақил белгилаши мумкин, автоматотранспорт воситалари бундан мустасно.

Гаровга қўйилган мол-мулк билан таъминланган мажбуриятларни ижро этишда ундирув ушбу мол-мулкка қаратилган тақдирда, гаровга қўйилган мол-мулкнинг қиммати савдоси бошланадиган бошланғич реализация қилиш нархи суд қарори билан белгиланади. Кўрсатилган нарх суд томонидан белгиланган бўлмаса, мазкур мол-мулк гаров (ипотека) тўғрисидаги шартномада кўрсатилган нархда қиммати савдосига қўйилади.

Қимматли қоғозлар, валюта қимматликлари, қимматбаҳо металллар ва қимматбаҳо тошлардан ясалган заргарлик буюмлари ва бошқа рўзгор буюмлари, нодир буюмлар, асл тасвирий санъат ҳамда хайкалтарошлик асарлари мутахассислар албатта иштирок этган ҳолда баҳолаши, кейин (уч иш кун ичида) масъулиятли сақлаш учун банкка ёки депозитарийга топширилиши керак, муайян турдаги қимматликлар музейга ёки уларнинг сақланиш шароитларини таъминловчи бошқа ихтисослаштирилган муассасага топширилиши лозимлиги тўғрисида қонун ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

Фонд биржасининг расмий листингига киритилган кимматли қоғозларнинг қиймати тегишли кимматли қоғозлар ўзида расмий листингга киритилган ва қонун ҳужжатларига мувофиқ марказлаштирилган тартибда котировка қилинадиган фонд биржасига суд ижрочиси томонидан ёзма сўров бериш орқали аниқланади.

Агар суд ижрочиси томонидан рўйхатга олинган кимматли қоғозлар фонд биржасининг расмий листингига киритилмаган ва марказлаштирилган тартибда котировка қилинмаётган бўлса, суд ижрочиси кимматли қоғозларни баҳолаш учун қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда мутахассисни жалб этади.

Суд ижрочиси томонидан мол-мулкни ёки мулк қиймати ҳисобот олинган (чиқарилган) пайтдан эътиборан уч иш кунидан кечиктирмай ижро иши юритишдаги тарафларга баҳолаш натижалари ҳақида билдиришнома юборилади.

Баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда кўрсатилган баҳолаш объектининг қиймати хусусида ижро иши юритишдаги тарафлар ўтказилган баҳолаш тўғрисида ўзлари хабардор қилинган кундан эътиборан ўн кундан кечиктирмай судда низолашиши мумкин.

Ижро ҳаракатларини амалга оширишда суд ижрочиси томонидан хатланган мол-мулкни баҳолашни амалга оширувчи мутахассисларни танлаб олиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш давлат қўмитаси билан биргаликда белгиланади»;

36) **55-модда:**

биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қарздорнинг мол-мулкни сақлаш учун қарздорга ёки суд ижрочиси тайинлаган бошқа шахсларга (бундан буён матнда сақловчи деб юритилади) мол-мулкни хатлаш далолатномасига имзо қўйдирган ҳолда топширилади. Суд ижрочиси хатланган мол-мулкни сақлаш учун қайси сақловчига топширган бўлса, ўша сақловчи суд ижрочисининг ёзма равишдаги розилигисиз бу мол-мулкдан фойдаланиши мумкин эмас. Депозитарийга сақлаш учун топширилган кимматли қоғозлар бўйича, шунингдек мол-мулкнинг хоссаларига кўра, ундан фойдаланиш унинг йўқ бўлиб кетишига ёки қиймати пасайишига олиб келган тақдирда, суд ижрочиси бундай розиликни беришга ҳақли эмас. Агар мазкур мол-мулкдан фойдаланиш унинг сақланишини таъминлаш учун зарур бўлса, суд ижрочисининг розилиги талаб этилмайди»;

қуйидаги таҳрирдаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Хатланган автомобилотранспорт воситаси аукцион ўтказилганига қадар суд ижрочиси томонидан белгиланадиган, унинг асралиши учун тегишли шароитлар таъминланадиган махсус ажратилган жойларда (сақлаш жойларида, оғорларда, ваколатли органлар ва бошқа ташкилотларнинг жарима майдонларида) сақланади»;

учинчи қисми тўртинчи қисм деб ҳисоблансин;

37) **56-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қарздорнинг хатланган мол-мулкни реализация қилиш, агар қонун ҳужжатларида бошқача ҳол назарда тутилган бўлмаса, хатлаш асослари ва мол-мулк турларидан қатъи назар, хатланган кундан эътиборан икки ой ичида уни сотиш орқали амалга оширилади, қонунга мувофиқ муомаладан чиқарилган мол-мулк бундан мустасно.

Қарздорнинг мол-мулкни реализация қилиш шартнома-воситачилик асосларида ёхуд кимошди савдосида амалга оширилади, ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган ҳоллар бундан мустасно.

Автомобилотранспорт воситалари, қўчмас мулк, шу жумладан ер участкаси, қурилиши тугалланмаган объектлар, қўчмас мулкни узоқ муддатли ижарага олиш ҳуқуқлари, ер участкасига бўлган мулк қиймати ҳуқуқлар, интеллектуал фаолият натижалари ва шахсийлаштириш воситаларига акс эттирувчи воситаларга бўлган мулк қиймати ҳуқуқларни реализация қилиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда махсус ажратилган майдончаларда биржалар томонидан ўтказиладиган очик аукцион шаклидаги кимошди савдосида амалга оширилади.

Савдо ташкилотларини ва биржаларни танлаш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланган тартибда ўтказиладиган танлов асосида амалга оширилади.

Агар реализация қилиш учун аукцион шаклидаги кимошди савдосига қўйилган мол-мулк аукцион шаклидаги кимошди савдоси амалга ошмаган деб топиллиши муносабати билан реализация қилинмаса, ушбу Қонун 63-моддаси саккизинчи қисмининг учинчи хатбошисидан кўрсатилган асосга кўра кимошди савдосининг амалга ошмаган деб топиллиши бундан мустасно, мазкур мол-мулк суд ижрочиси томонидан қуйидаги тартибда арзонлаштирилиши керак:

давлат солиқ хизмати органи ва молия органи вакиллари иштирокида мол-мулк нархининг 10 фоизидан ошмаган миқдорда — давлат даромадига ундирилиши назарда тутувчи ижро ҳужжатлари бўйича;

мол-мулк қийматининг 10 фоизи миқдорда — бошқа ижро ҳужжатлари бўйича.

Савдо ташкилотларига реализация қилиш учун топширилган мол-мулк ҳам, агар у савдо ташкилотларига реализация қилиш учун топширилган кундан эътиборан ўттиз кун ичида реализация қилинмаган бўлса, арзонлаштирилиши лозим. Бунда арзонлаштириш ушбу модданинг бешинчи қисмида белгиланган тартибда ва миқдорда амалга оширилади.

Мол-мулк арзонлаштирилганда суд ижрочиси белгиланган тартибда далолатнома тузади, шундан сўнг арзонлаштирилган мол-мулк такрорий аукцион шаклидаги кимошди савдоларига ёки савдо ташкилотларига такроран реализация қилиш учун қўйилади. Бунда арзонлаштирилган мол-мулк бўйича такрорий аукцион шаклидаги кимошди савдолари ўтказилиши тўғрисидаги хабар у ўтказилишидан қамада ўн беш кун олдин оммавий ахборот воситаларида берилади. Гаровга қўйилган мол-мулк билан таъминланган қарзни ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжатлари бўйича мазкур мол-мулкни реализация қилишда, шунингдек ушбу Қонун 63-моддасининг саккизинчи қисми учинчи хатбошисидан кўрсатилган асосга кўра дастлабки кимошди савдолари амалга ошмаган деб эълон қилинганда мол-мулк арзонлаштирилмайди ва биринчи баҳоланган нарх бўйича такрорий аукцион шаклидаги кимошди савдоларига ёки савдо ташкилоти томонидан такроран реализация қилишга қўйилади.

Мол-мулк такрорий аукцион шаклидаги кимошди савдоларида реализация қилинмаган ёки такроран реализация қилиш учун савдо ташкилотларига топширилган бошқа мол-мулк ўттиз кун мобайнида реализация қилинмаган тақдирда, у ушбу модданинг бешинчи қисмига мувофиқ арзонлаштирилган нархда ундирувчига таклиф қилинади, давлат даромадига ижро ҳужжатлари бўйича ундириш қаратилган мол-мулк эса ушбу моддада белгиланган тартибда яна арзонлаштирилиши ва реализация қилишга қўйилиши лозим. Гаровга қўйилган мол-мулк билан таъминланган қарзни ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжатлари бўйича ушбу мол-мулк реализация қилинмаса, суд ижрочиси гаровга олувчига мол-мулкни такрорий аукцион шаклидаги кимошди савдоларидаги ёки савдо ташкилотларининг такрорий реализация қилишидаги бошланғич сотиш нархидан 10 фоизга қамайтирилган суммада ўзида қолдиришни таклиф қилади.

Қимматли қоғозлар қимматли қоғозларнинг биржа бозорларида ва уюшган биржадан ташқари бозорларида реализация қилиниши керак. Улар суд ижрочиси билан тузилган шартнома асосида фаолият юритувчи инвестиция воситачиси — брокер томонидан кимошди савдосига қўйилади. Қимматли қоғозлар арзонлаштирилмайди ва икки ой мобайнида бир неча марта кимошди савдосига қўйилади. Қимматли қоғозлар мазкур муддатда реализация қилинмаган тақдирда, суд ижрочиси ундирувчига ушбу қимматли қоғозларни уларни брокер томонидан кимошди савдосига

қўйилган охириги кимошди савдоси кунининг охириги кимошди савдоси соатидаги ўртача нархида ўзида колдиришни таклиф этади.

Суд ижрочисининг реализация қилинмаган мол-мулкни ўзида колдириш ҳақидаги ушбу модданинг саккизинчи ва тўққизинчи қисмларида назарда тутилган таклифи суд ижрочиси томонидан тегишли мол-мулк реализация қилинмаганлиги тўғрисидаги хабарнома олинган кундан эътиборан уч иш кунидан кечиктирмай ундирувчига юборилиши лозим. Бир навбатдаги талаблар бўйича бир нечта ундирувчи бўлган тақдирда, таклифлар суд ижрочиси томонидан Суд департаменти органларига ижро ҳужжатларининг келиб тушиши навбатига кўра ундирувчиларга юборилади. Агар мол-мулкнинг суд ижрочиси томонидан таклиф қилинган баҳоси ижро ҳужжати бўйича ундирувчига тўланиши лозим бўлган суммадан ортиқ бўлса, ундирувчи реализация қилинмаган мол-мулкни ўзида колдиришга тегишли фарқи бир вақтнинг ўзида Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағига тўлаган (ўтказган) тақдирда ҳақли, бу ҳақда таклифда кўрсатиб ўтилади. Ундирувчи реализация қилинмаган мол-мулкни ўзида колдириш тўғрисидаги қарори ҳақида суд ижрочисини таклифни олган кундан эътиборан беш кун ичида ёзма шаклда хабардор қилиши шарт.

Ундирувчи мол-мулкни ўзида колдиришдан воз кечган тақдирда ёхуд бу ҳақдаги ўз қарорини белгиланган муддатда ёзма шаклда тақдим этмаса, мол-мулк ижро харажатлари, шу жумладан мол-мулкни олиб қўйиш, баҳолаш ва реализация қилиш бўйича қилинган харажатлар ундирилган ҳолда қарздорга қайтарилади. Ундирувчи — гаровга олувчи реализация қилинмаган гаровга қўйилган мол-мулкни ўзида колдиришдан воз кечганда ёхуд белгиланган муддатда ўз қарорини ёзма шаклда тақдим этмаганда, ижро иши юритиш ижро ҳужжатини ундирувчига қайтариш билан тамомланади, реализация қилинмаган бошқа мол-мулк бўйича ижро иши юритиш эса қарздорда ундирувга қаратилиши мумкин бўлган ўзга мол-мулк бўлмаса, ижро ҳужжатини ундирувчига қайтариш билан тамомланади.

Олиб қўйилган ва реализация қилинмаган мол-мулк қарздор қарзини ва суд ижрочиси мол-мулкни олиб қўйиш, баҳолаш ва реализация қилиш билан боғлиқ ҳолда қилган харажатларнинг ўрни тўлиқ қопланганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни ундирувчи амалга ошираётган суд ижрочисига тақдим этган тақдирда ҳам қарздорга қайтарилади.

Реализация қилинган мол-мулкни мол-мулкнинг баҳоси тўлиқ тўлангунига қадар харидорларга бериб юбориш, шунингдек тўловни кечиктириш (бўлиб-бўлиб тўлаш) шарти билан реализация қилиш савдо ташкилотларига ва суд ижрочиларига тақиқланади.

Давлат даромадига ўтказиладиган мол-мулкни реализация қилиш хусусиятлари, шунингдек кўчмас мулкни узок муддатга ижарага олиш ҳуқуқларини, қарздорнинг ер участкаларига, интеллектуал фаолият натижаларига ва шахсийлаштириш воситаларига бўлган мулк ҳуқуқларини реализация қилиш тартиби ушбу Қонун талаблари ҳисобга олинган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади»;

38) **57-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро ҳужжатида кўрсатилган ашёлар ундирувчига топширилган тақдирда суд ижрочиси бу ашёларни қарздордан олиб қўяди ва топшириш далолатномасини тузиб, уларни ундирувчига топширади.

Олиб берилиши лозим бўлган ашёлар йўқотилганлиги ёки ундирувчи уларни олишдан бош тортганлиги ёхуд ҳозир бўлиш ҳақида бир неча бор таклиф қилинишига қарамасдан унинг ашёларни олиш учун келмаганлиги сабабли ижро этишининг имкони бўлмаган тақдирда, ашёлар қарздорга қайтарилади, ижро иши юритиш эса ундирувчига ижро ҳужжатини қайтариш билан тамомланади.

Ижро ҳужжатида кўрсатилган ҳужжатсиз қимматли қоғозлар ундирувчига топширилган тақдирда суд ижрочиси мазкур қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқларни ҳисобга олувчи шахс томонидан қарздорнинг ҳисобидан чиқарилиши ва уларни ундирувчининг ҳисобига ўтказилиши тўғрисида қарор чиқаради»;

39) **58-модда:**

биринчи қисми «узиш» деган сўздан кейин «ижро йиғими» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

иккинчи қисмининг иккинчи жумласи қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ижро йиғими суммалари, шунингдек ижро харажатларининг ўрнини қоплаш учун мўлжалланган суммалар суд ижрочиларининг депозит ҳисобварағига ўтказилиб, сўнгра ижро харажатларининг ўрни ушбу сумма ҳисобидан қопланади»;

40) **60-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қарздор юридик шахснинг мол-мулкни хатлаш ва реализация қилиш қуйидаги кетма-кетликда амалга оширилади:

биринчи навбатда — ишлаб чиқаришда бевосита қатнашмайдиган кўчар мол-мулкка (қимматли қоғозларга, қарздорнинг депозит ва бошқа ҳисобварақларидаги пул маблағларига, валюта қимматликлари, енгил автотранспорт, офислар дизайни ашёлари, тайёр маҳсулот (товарлар), қимматбаҳо металллар ва қимматбаҳо тошларга, улардан тайёрланган буюмларга, шунингдек бундай буюмлар парчаларига ва бошқаларга) нисбатан;

иккинчи навбатда — товарларни ишлаб чиқаришда, ишларни бажаришда ва хизматлар кўрсатишда бевосита фойдаланилмайдиган мулк ҳуқуқларга, шунингдек ишлаб чиқаришда бевосита қатнашмайдиган ва бевосита қатнашишга мўлжалланмаган бошқа моддий қимматликларга нисбатан;

учинчи навбатда — товарлар ишлаб чиқаришда, ишларни бажаришда ёки хизматлар кўрсатишда бевосита қатнашадиган мулк ҳуқуқларга, кўчмас мулк объектларига, шунингдек хом ашё ва материаллар, дастгоҳлар, асбоб-ускуналар, ишлаб чиқаришда бевосита қатнашишга мўлжалланган бошқа асосий воситаларга нисбатан.

Ушбу модда биринчи қисмининг қоидалари қарздор жисмоний шахснинг тадбиркорлик фаолияти муносабати билан суд ёки бошқа орган томонидан берилган ижро ҳужжатидаги талаблар ижро этилган тақдирда, ундирувчи белгиланган тартибда яқка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказилган қарздор жисмоний шахснинг мол-мулкига қаратишда ҳам қўлланилади»;

41) **61-модданинг иккинчи ва учинчи қисмлари** чиқариб ташлансин;

42) **62-модданинг иккинчи ва учинчи қисмлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Хўжалик судининг қарздорни банкрот деб топиш ва тугатиш ишини юритишни очиш тўғрисидаги қарорининг кўчирма нусхаси олинганда, шунингдек рўйхатдан ўтказувчи органдан қарздорнинг ихтиёрий тугатиш жараёнида эканлиги тўғрисида хабарнома олинганда суд ижрочиси ижро иши юритишни тамомлайди, бундан мулк ҳуқуқини эътироф этиш тўғрисидаги, маънавий зиёни компенсация қилиш ҳақидаги, мол-мулкни ўзга шахснинг қонунсиз эгаллигидан талаб қилиб олиш тўғрисидаги, асоссиз орттирилган бойликни қайтариш тўғрисидаги, битимларни ҳақиқий эмас деб топиш ва уларнинг ҳақиқий эмаслиги оқибатларини қўллаш ҳақидаги ижро иши юритишлар мустасно. Ижро иши юритишни тугатиш билан бир вақтда суд ижрочиси ижро иши юритиш давомида қарздорнинг мол-мулкига ўзи қўйган хатловларни ва ушбу мол-мулкни тасарруф қилишга доир бошқа чекловларни олиб ташлайди.

Ижро иши юритиш тамомланган ижро ҳужжатлари суд ижрочисининг ижро иши юритишни тамомлаш тўғрисидаги қарорининг кўчирма нусхаси билан биргаликда ижро иши юритиш тамомланган кундан эътиборан уч иш

куни ичида тугатувчига юборилади. Суд ижрочиси ижро ҳужжати тугатувчига юборилганлиги ҳақида ундирувчига маълум қилади»;

43) **63-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«63-модда. Аукцион шаклидаги кимошди савдоларини ўтказишга тайёргарлик кўриш ва уларнинг асосий шартлари

Мол-мулк ва мулкӣ ҳуқуқларнинг айрим турларини реализация қилиш бўйича аукцион шаклидаги кимошди савдолари биржалар томонидан ташкил этилади ва ўтказилади.

Тегишли биржа билан тузилган шартнома ва (ёки) кимошди савдосига қўйиладиган мол-мулкнинг ёки мулкӣ ҳуқуқларнинг дастлабки (бошланғич) баҳоси кўрсатилган буюртма аукцион шаклидаги кимошди савдосини ўтказиш учун асос бўлади.

Буюртмага қуйидагилар илова қилинади:

ижро ҳужжатининг кўчирма нусхаси;

суд ижрочиси тузган мол-мулкни ёки мулкӣ ҳуқуқни хатлаш далолатномасининг кўчирма нусхаси ёхуд суд ижрочисининг уларни хатлаш тўғрисидаги қарорининг кўчирма нусхаси;

мол-мулкни тавсифловчи ҳужжатлар, шу жумладан баҳолаш тўғрисидаги хулосанинг, автотототранспорт воситасини ёки кўчмас мулкни кўздан кечириш далолатномасининг кўчирма нусхалари;

мол-мулкка эгалик ҳуқуқини ва мол-мулкка бўлган бошқа ашёвий ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари.

Кўчмас мулкни узоқ муддатли ижарага олиш ҳуқуқини сотишда суд ижрочиси ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган ҳужжатларга қўшимча равишда қуйидагиларни илова қилади:

ижара шартномасининг кўчирма нусхаси;

ижара шартномасини рўйхатдан ўтказганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг кўчирма нусхаси;

ижарага берувчининг ундирувни узоқ муддатли ижара ҳуқуқига қаратишга розилигини тасдиқловчи ҳужжат ёки агар ижара ҳуқуқи ижарага олувчи томонидан аукцион шаклидаги кимошди савдоси натижасида олинган бўлса, узоқ муддатли ижара ҳуқуқини ижарага берувчининг розилигисиз ўтказиш имконини берувчи ҳужжат.

Қурилиши тугалланмаган объектни сотишда суд ижрочиси ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган ҳужжатларга қўшимча равишда қуйидагиларни илова қилади:

ер участкаси ажратиб бериш тўғрисидаги қарорнинг кўчирма нусхаси;

тегишли давлат органининг қурилиш учун рухсатномасининг кўчирма нусхаси.

Ер участкасини ва ер участкасига бўлган мулкӣ ҳуқуқларни сотишда суд ижрочиси ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган ҳужжатларга қўшимча равишда ер участкасига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларнинг ва ер участкаси чизмасининг кўчирма нусхаларини илова қилади.

Аукцион шаклидаги кимошди савдолари нархнинг ошиб бориши тамойили асосида ўтказилади.

Қуйидаги ҳолларда аукцион шаклидаги кимошди савдоси амалга ошмаган деб топилади, агар:

аукционга иккитадан кам харидор келса;

аукционнинг иштирокчиларидан биронтаси мол-мулкни ёхуд мулкӣ ҳуқуқни эълон қилинган дастлабки нархда сотиб олиш истагини билдирмаса;

аукцион ҳолиби аукцион натижалари тўғрисидаги баённомани имзолашдан бош тортса ёки реализация қилинган мол-мулкнинг ёхуд мулкӣ ҳуқуқнинг қийматини белгиланган муддатда тўлик тўламаса»;

44) **64-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ундирув қуйидаги ҳолларда қарздорнинг иш ҳақига ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларга қаратилади:

даврий тўловларни ундириш тўғрисидаги қарорларни ижро этишда;

энг кам иш ҳақининг икки бараваридан кўп бўлмаган миқдордаги, шу жумладан йиғма ижро иши юритишга биравлаштирилган ижро ҳужжатлари бўйича ушбу миқдордаги пул суммасини ундиришда;

ундирилаётган суммаларни тўлик узиш учун қарздорнинг мол-мулки бўлмаганда ёки унинг мол-мулки етарли бўлмаганда.

Қарздор жисмоний шахсга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилотлар ёки ўзга шахслар ундирувчидан ёхуд суд ижрочисидан ижро ҳужжатини олган кундан эътиборан қарздор жисмоний шахснинг иш ҳақи ва бошқа даромадларидан пул маблағларини ижро ҳужжатидаги талабларга мувофиқ ушлаб қолиши шарт.

Қарздорга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилот ёки ўзга шахс ушлаб қолган пул маблағларини ундирувчига тўлов амалга оширилган кундан эътиборан уч кун ичида тўлаши ёки ўтказиши шарт. Пул маблағларини тўлаш ва ўтказиш қарздор ҳисобидан амалга оширилади.

Қарздор билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинганда, у ўқишни битирганда (бошқа жойга ўтказилганда), пенсия ва бошқа даромадлар олиш жойидан кетганда, қарздор жисмоний шахсга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилот ёки ўзга шахс бу ҳақда дарҳол суд ижрочисига хабар бериши ва амалга оширилган ундирувлар тўғрисида белги қўйилган ижро ҳужжатини унга қайтариши шарт.

Қарздор жисмоний шахс янги иш, ўқиш жойи, пенсия ва бошқа даромадлар олиш жойи тўғрисида дарҳол суд ижрочисига ва ундирувчига хабар бериши шарт.

Қарздорга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилот ёки ўзга шахс ижро ҳужжатларининг ўз вақтида ва тўғри ижро этилишини, уларнинг ҳисобини ва сақланишини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган қарздор жисмоний шахсга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилотлар ёки ўзга шахслар томонидан ижро ҳужжатларининг ижро этилиши қоидаларига мувофиқ ҳолда таъминлайди.

Суд ижрочиси қарздор жисмоний шахсга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилот ёки ўзга шахс томонидан ижро ҳужжати талаблари бажарилиши устидан назоратни амалга оширади, шу жумладан ижро ҳужжати бўйича пул маблағларининг тўғри ушлаб қолиниши ва ўз вақтида ўтказилиши, уларнинг сақланишига ва ҳисобга олинишига доир белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан ундирувчининг аризасига кўра ёки ўз ташаббуси билан текшириш ўтказиши. Бундай текширишни ўтказишда қарздор жисмоний шахсга иш ҳақи ёки бошқа унга тенглаштирилган тўловларни тўлаётган ташкилот ёки ўзга шахс тегишли бухгалтерия ҳужжатларини ва бошқа ҳужжатларни суд ижрочисига тақдим этиши шарт»;

45) **69-модда:**

қуйидаги мазмундаги **ўн биринчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«хизмат сафари, бошқа жойга ишга ўтказилганлиги, қабул қилинганлиги ёки юборилганлиги муносабати билан тўланадиган суммаларга»;

ўн биринчи хатбошиси ўн иккинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

46) **71-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **иккинчи ва учинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Суд ижрочиси ижро ҳужжатининг ўзи белгилаган муддатда ихтиёрий равишда ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Қарздор ижро ҳужжатининг талабларини суд ижрочиси томонидан белгиланган муддатда узрсиз сабабларга кўра ижро этмаган тақдирда, суд ижрочиси қарздорга нисбатан маъмурий жазо қўллайди, суд ҳужжатини бажаришдан бўйин товлаган тақдирда эса уни жиноий жавобгарлик тўғрисида ёзма шаклда огоҳлантиради. Қарздор шундан сўнг ҳам ижро ҳужжатини ижро этишдан бўйин товлаган тақдирда, суд ижрочиси қонунда белгиланган тартибда уни жиноий жавобгарликка тортиш чораларини кўради»;

47) **73-модда:**

бешинчи қисмидаги иккинчи ва учинчи жумлалар чиқариб ташлансин;

қуйидаги мазмундаги **олтинчи ва еттинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Агар қарздор уйдан кўчирилган кундан эътиборан олти ой ичида мазкур мол-мулкни олиб кетмаса, суд ижрочиси қарздорни ёзма шаклда огоҳлантирганидан сўнг мазкур мол-мулкни ушбу Қонунда белгиланган тартибда реализация қилишга топширади.

Қарздорнинг мол-мулкни реализация қилишдан тушган ва ижро йўғими, суд ижрочиси томонидан қарздорга солинган жарималар ва ижро харажатларининг ўрни қопланганидан кейин ортиб қолган пул маблағлари қарздорга қайтарилади. Қарздор томонидан талаб қилиб олинмаган пул маблағлари Суд департаменти органининг депозит ҳисобварағида уч йил мобайнида сақланади. Мазкур пул маблағлари ушбу муддат ўтганидан сўнг Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетига ўтказилади»;

олтинчи қисми саккизинчи қисм деб ҳисоблансин;

48) қуйидаги мазмундаги **73¹** ва **73²-моддалар** билан тўлдирилсин:

«73¹-модда. Иморатни бузиб ташлаш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш

Қарздорнинг иморатини мажбурий бузиб ташлаш ҳолислар иштирокида ва ички ишлар органларининг ходимлари кўмағида суд ижрочиси томонидан амалга оширилади.

Суд ижрочиси иморатни мажбурий бузиб ташлаш куни ва вақти ҳақида қарздорни хабардор қилади. Иморатни мажбурий бузиб ташлаш куни ва вақти ҳақида хабардор қилинган қарздорнинг келмаганлиги ижро ҳужжатини ижро этишга тўсқинлик қилмайди.

73²-модда. Ер участкасини олиб қўйиш ва ўтказиш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш

Қарздордан ер участкасини мажбурий олиб қўйиш ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри органи мутахассиси албатта иштирок этган ҳолда амалга оширилади.

Суд ижрочиси ер участкасини мажбурий олиб қўйиш куни ва вақти ҳақида қарздорни хабардор қилади. Ер участкасини мажбурий олиб қўйиш куни ва вақти ҳақида хабардор қилинган қарздорнинг келмаганлиги ижро ҳужжатини ижро этишга тўсқинлик қилмайди.

Ер участкасини олиб қўйиш тўғрисидаги ижро ҳужжатининг ижроси ер участкаси суд ижрочисининг далолатномаси асосида ундирувчига ўтказилган пайтдан эътиборан тамомланган ҳисобланади.

Агар ундирувчининг ер участкасига бўлган тегишли ҳуқуқи рўйхатга олинмаган бўлса, суд ижрочиси ўз қарори билан ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри органига ундирувчининг ижро ҳужжатида кўрсатилган ер участкасига бўлган ҳуқуқини давлат рўйхатидан ўтказиш мажбуриятини юқлайди. Бунда ер участкасини олиб қўйиш тўғрисидаги ижро ҳужжатининг ижроси ундирувчининг ер участкасига бўлган ҳуқуқи давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан тамомланган ҳисобланади»;

49) **74-модданинг учинчи қисмидаги** «ушбу Қонуннинг 82-моддасида» деган сўзлар «қонунда» деган сўз билан алмаштирилсин;

50) **76-модданинг учинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ижро ҳаракатлари тамомланганда бўнак бадали (ушбу Қонуннинг 77-моддасига мувофиқ харажатларнинг қарздор ҳисобидан амалга оширилган қисми) ундирувчига тўлиқ қайтарилади, ушбу Қонун 40-моддасининг олтинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно»;

51) **77-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ушбу Қонун 40-моддасининг олтинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда ижро ҳужжатини ижро этиш учун қилинган харажатлар ундирувчидан ундирилади. Кўрсатилган ҳолларда харажатларни ундириш суд ижрочисининг қарори асосида амалга оширилади»;

52) қуйидаги мазмундаги **77¹-модда** билан тўлдирилсин:

«77¹-модда. Ижро йўғими

Суд ижрочиси томонидан ижро ҳужжатларини мажбурий ижро этиш бўйича ҳаракатлар амалга оширилганлиги учун қарздордан ижро йўғими ундирилади.

Суд ижрочисининг ижро йўғимини ундириш тўғрисидаги қарори мазкур қарор қайси ижро иши юритиш юзасидан чиқарилган бўлса, ўша ижро ишига қўшиб қўйилади ва алоҳида ижро иши юритишни қўзғатмасдан ижро этилади.

Ижро йўғимининг миқдори ва ундирилиш тартиби қонун ҳужжатларида белгиланади»;

53) **78-модда биринчи қисмининг иккинчи жумласи** «қаноатлантириш» деган сўздан кейин «ва қарздордан ундирилган пул суммасига мутаносиб равишда ижро йўғимини қоплаш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

54) **80-модда** қуйидаги мазмундаги **еттинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Қарздорга бир неча талаблар (ижро ҳужжатлари) бўйича солинган ижро йўғимлари ушбу модданинг биринчи — олтинчи қисмларида белгиланган тегишли талабни қаноатлантириш учун мўлжалланган кетма-кетликка мувофиқ ундирилади. Бунда қарздорга номулк хусусиятдаги ижро ҳужжатлари бўйича солинган ижро йўғимлари, шунингдек қонунда белгиланган муддатда реализация қилинмаган мол-мулк мулк хусусиятдаги ижро ҳужжатлари бўйича ундирувчига ўтказилган ҳолларда биринчи навбатдаги талабларга тенглаштирилади»;

55) **81-моддадаги** «суд» деган сўз «хўжалик суди» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

56) **82-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«82-модда. Ижро ҳужжатини ижро этмаганлик ва унинг ижросига тўқсинлик қилганлик учун жавобгарлик

Ижро ҳужжатини ижро этмаганлик, шунингдек унинг ижросига тўқсинлик қилганлик қонунда назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлади»;

57) **83-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ўрта махсус (юримдик) ёки олий (юримдик) маълумотга эга бўлган Ўзбекистон Республикасининг фуқароси суд ижросисини бўлиши мумкин. Қоида тариқасида, олий юримдик маълумотга эга бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароси қатта суд ижросисини бўлиши мумкин.

Суд ижросисини лавозимига тайинлаш учун кадрларни танлаб олиш танлов асосида амалга оширилади. Қатта суд ижросчилари ва суд ижросчиларини лавозимига тайинлаш ва лавозимдан озод қилиш Суд департаменти директори билан келишилган ҳолда Суд департаментининг ҳудудий бошқармаси бошлиғи томонидан амалга оширилади.

Суд ижросисини ҳокимият вакили ҳисобланади ва хизмат вазибаларини бажараётганда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирилик томонидан тасдиқланадиган намунадаги формали кийим-бош кияди.

Суд ижросчиларига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда адлия органлари ходимларининг мансаб даражалари бериледи.

Суд департаментининг директори лавозимига кўра Ўзбекистон Республикасининг Бош суд ижросисини, ҳудудий бошқармаларнинг бошлиқлари тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг бош суд ижросисидир. Суд департаментининг суд қарорларини ижро этиш бошқармаси бошлиғи ва ҳудудий бошқармаларнинг суд қарорларини ижро этиш бўлимлари бошлиқлари лавозимига кўра тегишинча бош суд ижросчиларининг ўринбосарларидир.

Суд департаментининг суд қарорларини ижро этиш бошқармаси ва ҳудудий бошқармаларнинг суд қарорларини ижро этиш бўлимлари ходимлари суд ижросчилари мақомига эга бўлади»;

58) қуйидаги мазмундаги **83¹-модда** билан тўлдирилсин:

«83¹-модда. Бош суд ижросчиларининг ва улар ўринбосарларининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикасининг Бош суд ижросисини, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг бош суд ижросчилари, шунингдек уларнинг ўринбосарлари:

қуйи турувчи суд ижросчиларидан ижро ишини юритиш материалларини, ҳужжатлар ва ижро ҳужжатининг ижро этилишини жараёни тўғрисидаги бошқа маълумотларни текшириш учун талаб қилиб олади;

ижро ишини юритиш, шу жумладан у ёки бу ижро ҳаракатларини амалга ошириш бўйича ёзма кўрсатмалар беради;

суд ижросчиларининг ноқонуний ва асоссиз қарорларини бекор қилади;

суд ижросисини ижро ишини юритиш жараёнида қонун ҳужжатлари бузилишига йўл қўйган тақдирда, уни ижро ҳаракатларини бундан буён амалга оширишдан четлаштиради;

суд ижросчиларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) ва қарорларига доир шикоятларни кўриб чиқади.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг Бош суд ижросисини, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг бош суд ижросчилари, шунингдек уларнинг ўринбосарлари бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин»;

59) **84-модданинг матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Суд ижросисини ижро ҳаракатларини амалга оширишда:

давлат органларидан ва бошқа органлардан, ташкилотлардан ҳамда уларнинг мансабдор шахсларидан зарур ҳужжатлар ва маълумотлар олиш;

давлат органларига ва бошқа органларга, ташкилотларга ва уларнинг мансабдор шахсларига, шунингдек фуқароларга бажарилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар бериш;

ишлаётган қарздорларга нисбатан корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг ижро этилишини ҳамда молиявий ҳужжатларининг юритилишини ижро ишини юритишга мувофиқ текширувдан ўтказиш;

ижро ишини юритишда иштирок этаётган шахсларга муайян ижро ҳаракатларини амалга ошириш масалалари юзасидан топшириқлар бериш;

қарздорлар эгаллаб турган ёки уларга қарашли бўлган, қарздорга қарашли бўлган мол-мулк борлигини тасдиқловчи ҳужжатли маълумотлар мавжуд бўлганда эса бошқа шахслар эгаллаб турган ёки уларга қарашли бўлган жойларга ва шу жумладан турар жойларга ва оморларга кириш, зарур бўлган ҳолларда жойлар ҳамда оморларни мажбуран очиш ва ҳолислар иштирокида кўздан кечириш, ўзга шахсларда қарздорга тегишли бўлган мол-мулк борлигини тасдиқловчи ҳужжатли маълумотлар мавжуд бўлмаганда эса бундай ҳаракатларни бошқа шахслар эгаллаб турган ёки уларга қарашли бўлган жойлар ва оморларда суд ажрими асосида амалга ошириш;

қонун ҳужжатларига мувофиқ мол-мулкни хатлаш, хатланган мол-мулкни олиб қўйиш, сақлашга топшириш ва реализация қилиш;

қарздорнинг банклардаги ва бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларида, омонатларида турган ёки сақлаш учун қўйилган пул маблағлари ҳамда ўзга қимматликларини хатлаш;

қарздор ва унинг дебиторларининг ҳисобварақларига ижро ҳужжатлари бўйича қарз суммаларни ундириш ҳақида инкассо топшириқномаларини қўйиш;

олиб қўйилган мол-мулкни вақтинча сақлаш учун давлат мулкидаги яшаш учун мўлжалланмаган жойлардан, мулкдорнинг розилиги билан эса, ҳусусий мулкдаги жойлардан фойдаланиш, бундай мол-мулкни сақлаш мажбуриятини тегишли шахслар зиммасига юклаш, ундирувчининг ёки қарздорнинг транспорт воситасидан мол-мулкни ташиш учун харажатларни қарздорнинг ҳисобига қиритган ҳолда фойдаланиш;

ижро ҳаракатлари амалга ошириляётганда асос бўлган ижро ҳужжатидаги талабларда ноаниқлик бўлган тақдирда, ижро ҳужжатини берган суд ёки бошқа органга уни ижро этиш тартибини тушунтириб беришни сўраб мурожаат этиш;

ижро ишини юритишда иштирок этувчи шахсларни чақириш;

ижро йиғимларини, суд ижросисини томонидан солинган жарималарни ва ижро харажатларини ундириш;

қарздор жисмоний шахсга, унинг мол-мулкига ёки олиб қўйилиши лозим бўлган болага нисбатан қидирув эълон қилиш;

ижро ҳаракатларини амалга оширишда юзага келган масалалар бўйича, шу жумладан ижро усули ва тартибини ўзгартириш масаласида судга ёки бошқа органга ариза билан мурожаат қилиш;

ижро ҳаракатларини амалга ошириш давомида, зарур ҳолларда, ички ишлар органларининг ходимларига ёрдам сўраб мурожаат қилиш;

ижро ҳужжатлари талабларини узрсиз сабабларга кўра ихтиёрий равишда бажармаган, суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузган қарздорларга нисбатан маъмурий жазо қўллаш, шунингдек суд ҳужжатларини ижро этишдан бўйин товлаган ёки суд ҳужжатининг ижро этилишига тўсқинлик қилган шахсларни қонунда белгиланган тартибда жиноий жавобгарликка тортиш чораларини кўриш;

ушбу Қонунда белгиланган тартибда мол-мулкни баҳолаш;

мол-мулкни баҳолаш учун мутахассисларни жалб этиш;

қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқиб кетишига вақтинча чеклаш белгилаш ҳуқуқига эга.

Суд ижрочиси ижро ҳаракатларини амалга оширишда қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин»;

60) **86-модда:**

биринчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Агар суд ижрочисининг ижро ҳаракатларини амалга оширишда қабул қиладиган қарорлари (ижро иши юритишни қўзғатиш, ижро йўғимини ундириш, жарима солиш ва бошқалар) ижро ишини юритишдаги тарафлар ва бошқа шахслар манфаатларига дахлдор бўлса, суд ижрочиси тегишли қарор чиқаради, у ижро ишига қўшиб қўйилади»;

қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Суд ижрочисининг маъмурий жазо қўллаш тўғрисидаги қарори маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳақида баённома тuzилмаган ҳолда чиқарилади ва алоҳида ижро иши юритиш қўзғатилмасдан ижро этилади»;

учинчи қисми тўртинчи қисм деб ҳисоблансин;

тўртинчи қисмидаги «қарор чиқарилган кундан эътиборан ўн кунлик муддат ичида судга» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

61) куйидаги мазмундаги **86¹-модда** билан тўлдирилсин:

«86¹-модда. Суд ижрочисининг қарорлари устидан шикоят бериш ва протест келтириш

Хўжалик суди томонидан берилган ижро ҳужжати бўйича суд ижрочисининг чиқарган қарори устидан ундирувчи ёки қарздор томонидан ижро ҳужжатини берган хўжалик судига ёки бўйсунув тартибида юқори турувчи органга, мансабдор шахсга, қарор чиқарилганлиги ҳақида хабар қилинган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда шикоят берилиши мумкин.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилмаган ҳолларда суд ижрочисининг қарори устидан қарор чиқарилганлиги ҳақида хабар қилинган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда суд ижрочиси жойлашган ердаги умумий юрисдикция судига ёки бўйсунув тартибида юқори турувчи органга, мансабдор шахсга шикоят берилади.

Суд ижрочисининг қарорига қонунда белгиланган тартибда прокурор томонидан протест келтирилиши мумкин»;

62) куйидаги мазмундаги **89¹** ва **89²-моддалар** билан тўлдирилсин:

«89¹-модда. Суд департаментининг фаолиятини ташкил этиш

Суд департаменти органларининг фаолиятини ташкил этиш, вазифалари ва функциялари Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан белгиланади.

Суд департаменти органларида хизматни ўташ, Суд департаменти органлари ходимларини рағбатлантириш ва интизомий жавобгарликка тортиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Суд департаменти органлари ижро иши юритиш ҳужжатларини ҳисобга олиш ва сақлашни қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга мувофиқ таъминлайди. Ижро иши юритишлардаги ижро ҳужжатларининг ва бошқа ҳужжатларнинг олиб қўйилишига фақат суд қарори асосида ёки Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига белгиланган тартибда йўл қўйилади.

Ижро иши юритишларни олиб бориш, шу жумладан уларни шакллантириш, ҳисобга олиш ва сақлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Суд департаменти Суд департаменти органлари томонидан қўзғатилган ижро иши юритишлари тўғрисидаги маълумотларнинг электрон базасини юритади.

89²-модда. Ички хавфсизлик инспекцияси

Суд департаменти тизимида Ички хавфсизлик инспекцияси ташкил этилади, у Суд департаменти органлари ходимлари томонидан ғайриқонуний ҳаракатлар содир этилишининг олдини олиш бўйича иш олиб боради, хизмат текширувларини ўтказди, Суд департаменти органларини ҳалол ва касбий тайёргарликка эга бўлган кадрлар билан тўлдириш учун номзодларни ўрганайди, Суд департаменти органлари ходимларини уларнинг фаолиятига ноқонуний аралашувлардан, ходимларнинг ва улар оила аъзоларининг шахсий ҳаёти, соғлиғи ва мол-мулкни тажовузулардан ҳимоя қилиш чораларини кўради.

Ички хавфсизлик инспекцияси ўз фаолиятини қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширади»;

63) **90-модда:**

биринчи қисмидаги «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти томонидан республика бюджети маблағлари» деган сўзлар «Суд департаменти томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Суд департаменти органлари махсус автотранспорт воситалари, шу жумладан Суд департаментига мансублигини аниқлаш махсус чироқли сигналларга, бўёқларнинг рангли график схемаларига эга бўлган автотранспорт воситалари, шунингдек бошқа махсус воситалар билан таъминланади»;

иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин;

учинчи қисмидаги «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментида» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

10-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майда қабул қилинган «**Банкротлик тўғрисида**»ги 1054–ХП–сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 24 апрелда қабул қилинган 474–II–сонли Қонуни тахририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 5, 63-модда; Ўзбекистон Республикаси

Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 414-модда) **50-моддасининг иккинчи қисми** куйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:
«Банкротлик тўғрисидаги иш бўйича суд ҳужжатининг кўчирма нусхаси суд томонидан дарҳол қарздорнинг турган жойидаги (яшаш жойидаги) суд ижросига юборилади».

11-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 14 январь,
ЎРҚ-199-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ
АВТОМОТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИ СОТИБ ОЛИШ, УЛАРДАН
ФЙДАЛАНИШ ВА УЛАРНИ БОШҚА ШАХСГА БЕРИШНИ
ТАРТИБГА СОЛИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР
ТЎҒРИСИДА

*(Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 10-сон, 77-модда;
2008 й., 43-сон, 434-модда)*

Автомобилотранспорт воситаларини сотиб олиш, улардан фойдаланиш ва уларни бошқа шахсга беришни ҳамда уларни расмийлаштиришни янада тартибга солиш, автомобилотранспорт воситалари билан битишувларни содир этишда фуқаролар ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш ҳамда жинойатчиликнинг олдини олиш ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш чора-тадбирларини кучайтириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Ички ишлар вазирлиги раҳбариятига автомобилотранспорт воситалари билан боғлиқ ишончномалар ва битишувларни расмийлаштиришнинг белгиланган тартибини таъминлаш, белгиланган қоидаларга сўзсиз риоя этилишини таъминлаш бўйича шахсий жавобгарлик юклансин.

Белгиланган тартиб бузилиши аниқланган тақдирда айбдор мансабдор шахслар жавобгарликка, зарур ҳолларда жиноий жавобгарликкача тортилсин, нотариуслар эса лицензиядан ҳам маҳрум қилинсин.

Олдинги таҳрирге қаранг.

2. Белгилансинки, 2008 йил 1 декабрдан бошлаб:

нотариуслар томонидан автомобилотранспорт воситаларидан фойдаланиш ва (ёки) уларни тасарруф этиш ишончномаларини, бошқа шахсга бериш (олди-сотди, алмаштириш, ҳадя этиш, рента), ижарага бериш, текин фойдаланиш, гаровга қўйиш, лизинг шартномаларини нотариал тасдиқлаш фақат «Давлат белгиси» давлат ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан тайёрланадиган, ҳимоя даражасига, серияга, тартиб рақамига ва ҳудудий кодга эга бўлган қатъий ҳисобот бериладиган гербли (махсус) бланкаларда амалга оширилади;

нотариал тасдиқланган бошқа шахсга бериш шартномалари рўйхатдан ўтказилиши керак, фойдаланиш ва (ёки) тасарруф этиш ҳуқуқига ишончномалар ва ижарага бериш, текин фойдаланиш, гаровга қўйиш, лизинг шартномалари эса Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг ДЙҲХХ органларида ҳисобга қўйилиши керак

(2-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

3. Белгилаб қўйилсинки, автомобилотранспорт воситаларидан фойдаланиш ва уларни тасарруф этиш ҳуқуқига олдин берилган ишончномалар мазкур қарорга мувофиқ улар амал қилишининг қолган муддатига қайта расмийлаштирилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Ички ишлар вазирлиги кўрсатиб ўтилган ишончномалар 2007 йил 1 январгача давлат божи ундирилмасдан қайта расмийлаштирилишини таъминласинлар.

Ишончномалар қайта расмийлаштириш учун тақдим этилмаган тақдирда 2007 йил 1 январдан бошлаб ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

4. Автомилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги Низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг ДЙҲХХ органлари айбдор шахсларни қонунда белгиланган жавобгарликка тортган ва уларни транспорт воситасини бошқаришдан вақтинча четлатган ҳолда автомобиль эгалари томонидан автомобилотранспорт воситаларини расмийлаштириш тартибига риоя этилиши устидан тегишли назоратни амалга оширсин.

(4-банднинг биринчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда:

қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритсин;

идоравий норматив ҳужжатларни мазкур қарорга мувофиқлаштирсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири Б. Мустафоев ва Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири Б. Матлюбов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,

2006 йил 7 март,

38-сон

Вазирлар Маҳкамасининг

2006 йил 7 мартдаги 38-сон қарорига

ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

**Автомилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни
расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги Низом**

(илованинг номи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

НИЗОМ

Олдинги таҳрирга қаранг.

1. Ушбу Низом автомобилотранспорт воситаларидан фойдаланиш ва (ёки) уларни тасарруф этиш ишончномаларини, бошқа шахсга бериш (олди-сотди, алмаштириш, ҳадя этиш, рента), ижарага бериш, текин фойдаланиш, гаровга қўйиш, лизинг шартномаларини (кейинги ўринларда «автомилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар» деб юритилади) расмийлаштириш тартибини белгилайди.

(1-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

2. Мазкур Низомнинг амал қилиши:

юридик шахслар томонидан мазкур юридик шахсларнинг ходимларига автотранспорт воситаларидан фойдаланишга ишончномалар берилиши ҳолларига;

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органларида (кейинги ўринларда ДЙХХХ деб аталади) рўйхатдан ўтказилмайдиган транспорт воситаларига татбиқ этилмайди.

Олдинги таҳриргга қаранг.

3. Автомототранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар нотариуслар томонидан нотариал тартибда тасдиқланиши керак. Автомототранспорт воситаларини:

ихтисослаштирилган савдо корхоналари (автомототранспортни ишлаб чиқарувчи корхоналар, уларнинг вакиллари ва воситачи (дистрибьюторлик) ташкилотлар);

Давлат мулки кўмитаси ва унинг ҳудудий бўлинмалари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг ҳудудий бошқармалари суд ижрочилари туман (шаҳар) бўлимлари томонидан сотиш ҳоллари бундан мустасно.

«Нотариат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ автоматотранспорт воситаларидан фойдаланиш ва уларни тасарруф этиш ҳуқуқига ишончномалар белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасалари консуллари томонидан ҳам тасдиқланади.

(3-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳриргга қаранг.

4. Ўзбекистон Республикаси ҳудудига бошқа давлатлардан олиб келинган автоматотранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар тузиш улар божхона органларида расмийлаштирилгандан ва ДЙХХХ органларида рўйхатдан ўтказилгандан кейин амалга оширилади.

(4-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

5. ДЙХХХ органларида рўйхатдан ўтмаган автоматотранспорт воситаларининг бозорларда олди-сотдиси ва айирбошланиши, шунингдек автоматотранспорт воситаларини биржалар орқали сотиш тақиқланади.

Олдинги таҳриргга қаранг.

18 ёшга тўлмаган шахсларга автотранспорт воситалари, 16 ёшга тўлмаган шахсларга мототранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни расмийлаштиришга йўл қўйилмайди, лотерея ва бошқа оммавий ўйинларнинг ютуқлари бўлган, қонунда белгиланган тартибда мерос қилиб олинган автоматотранспорт воситалари бундан мустасно.

(5-банднинг иккинчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳриргга қаранг.

6. Автомототранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни нотариал тартибда тасдиқлаш мазкур Низомда белгиланган хусусиятлар ҳисобга олинган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексига, «Нотариат тўғрисида»ги

Ўзбекистон Республикаси Қонунига, бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ амалга оширилади.

(6-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

7. Нотариуслар томонидан автотранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни тасдиқлаш бошқа шахсга бериш тақиқланмаганлиги ва хатлаб қўйилмаганлиги текширилгандан кейин амалга оширилади, тасарруф этиш ҳуқуқисиз ишончномалар бундан мустасно.

Нотариуслар томонидан бошқа шахсга бериш шартномалари тасдиқлангунга қадар автотранспорт воситалари автотранспорт воситаси рўйхатга олинган жойдаги ёки битим содир этилган (сотиб олувчининг танловига кўра) жойдаги ДЙҲХХ органларида агрегатлар рақамлари рўйхатдан ўтказиш рақамларига мувофиқлиги юзасидан кўздан кечирилиши керак. Агрегатлар рақамларининг рўйхатдан ўтказиш рақамларига мувофиқлиги кўздан кечирган мансабдор шахснинг фамилияси ҳамда исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари, кўздан кечирилган сана кўрсатилган ва мансабдор шахс имзоси қўйилган ҳолда рўйхатдан ўтказиш ҳужжатидаги штамп билан тасдиқланади. Штамп 10 кун мобайнида амал қилади.

Автотранспорт воситаси кўздан кечирилганлиги учун тўлов ундирилмайди.

(7-банднинг биринчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

8. Автотранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни нотариал тартибда тасдиқлаш фақат қатъий ҳисобда турадиган, ҳимоя даражасига, серияга, тартиб рақамига ва ҳудудий кодга эга бўлган гербли (махсус) бланкаларда амалга оширилади. Бунда ишончнома бўйича ишончли шахсга, бошқа шахсга бериш шартномаси бўйича сотиб олувчига ва ижарага бериш шартномаси бўйича ижарага олувчига, текин фойдаланиш шартномаси бўйича ссуда олувчига, гаров шартномаси бўйича пул берувчига, лизинг шартномаси бўйича лизинг олувчига берилиши керак бўлган биринчи нусха гербли (махсус) бланкада расмийлаштирилади. Агар ишончнома биттадан ортиқ ишончли шахсга берилган тақдирда, у ишончли шахслар сони бўйича гербли (махсус) бланкада расмийлаштирилади. Қолган нусхаларда гербли (махсус) бланканинг серияси, тартиб рақами ва ҳудудий коди кўрсатилади.

Гербли бланкаларни ҳисобга олиш, сақлаш, сарфлаш ва улар бўйича ҳисобот бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Консуллик муассасалари ишончномаларнинг гербли (махсус) бланкалари билан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан таъминланади.

(8-банднинг биринчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

9. Гербли (махсус) бланкалардаги ишончномалар ва битимлар нотариал тартибда тасдиқланганлиги учун энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида герб йиғими ундирилади.

Герб йиғими Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг ихтиёрида қолади ва гербли бланкалар тайёрлашга ҳамда бошқа шахсга бериш тақиқланган ва хатлаб қўйилган автомобилотранспорт воситалари тўғрисидаги электрон маълумотлар банкини яратишга, шунингдек давлат нотариал идораларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга мақсадли тартибда сарфланади.

Гербли (махсус) бланкалар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шакл бўйича «Давлат белгиси» давлат-ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан тайёрланади.

(9-банднинг биринчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

10. Нотариуслар томонидан тасдиқланган автомобилотранспорт воситаларини бошқа шахсга бериш шартномалари, шунингдек автотранспорт воситаларини ихтисослаштирилган савдо корхоналари ва кимошди савдолари орқали сотиш шартномаси (баённома) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Автомобилотранспорт воситаларини рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш, уларнинг ҳисобини олиб бориш, миллий давлат рақами белгиларини бериш ва уларни алмаштириш ишларини тартибга солиш ҳақида» 1997 йил 26 майдаги 256-сон қарорига мувофиқ бир вақтнинг ўзида автотранспорт воситасини рўйхатдан ўтказган ва ҳисобдан чиқарган ҳолда сотиб олувчининг яшаш жойидаги (турган жойидаги) ДЙҲХХ органларида рўйхатдан ўтказилиши керак.

Автотранспорт воситаларини 18 ёшга тўлмаган шахсларга, мототранспорт воситаларини 16 ёшга тўлмаган шахсларга истисно тариқасида рўйхатдан ўтказишда рўйхатдан ўтказиш гувоҳномаси ушбу шахсларга расмийлаштирилади, гувоҳномага ва автомобилотранспорт воситаларини рўйхатга олиш карточкасига: «Транспорт воситаси эгаси 18 (16) ёшга тўлгунга қадар васийлик ва ҳомийлик органларининг ёки уларнинг қонуний вакиллариининг (ота-оналари, фарзандликка олувчилар ва ҳомийларнинг) руҳсатисиз автомобилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар тузиш тақиқланади» ёзуви киритилади.

Нотариуслар томонидан тасдиқланган автомобилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар (ихтисослаштирилган савдо корхоналари ва кимошди савдолари орқали сотиш бўйича бошқа шахсга бериш шартномалари, шартномалар (баённомалар) бундан мустасно) Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги томонидан белгиланган тартибда автомобилотранспорт воситаси рўйхатга олинган жойдаги ДЙҲХХ органларида ҳисобга қўйилиши керак»;

(10-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

11. Нотариуслар томонидан тасдиқланган автомобилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар нотариал тартибда тасдиқланган пайтдан бошлаб 10 кун мобайнида ДЙҲХХ органларида рўйхатга олиш (ҳисобга қўйиш) учун тақдим этилади.

ДЙҲХХ органлари тегишли нотариал идоралардан уларга нисбатан автомобилотранспорт воситалари билан битимлар тасдиқланган автомобилотранспорт воситаларига тегишли тезкор маълумотларни олиш йўли билан автомобилотранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар автомобиль эгалари (ижарага олувчилар ва ишончли шахслар) томонидан ДЙҲХХ

органларида ўз вақтида рўйхатдан ўтказилиши (хисобга қўйилиши) бўйича талабларга риоя қилиниши устидан назоратни амалга оширади.

Автомобилтранспорт воситаларини мазкур банд талабларини бузган ҳолда бошқариш қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳайдовчилар транспорт воситасини бошқаришдан вақтинча четлатилган ҳолда уларни маъмурий жавобгарликка тортишга олиб келади.

(11-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

12. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан гербли бланкалар бўйича ҳар ойлик ҳисобот юритилади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Ички ишлар вазирлиги йилнинг ҳар чорагида тасдиқланган автомобилтранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар бўйича таққослаш ўтказилади.

(12-банднинг иккинчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги 229-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2008 й., 43-сон, 434-модда)

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги давлат нотариал идораларида автомобилтранспорт воситаларини бошқа шахсга бериш ва тақиқланганлиги ва хатлаб қўйилганлиги тўғрисидаги маълумотлар банки (ҳужжатли) шакллантирилишини таъминлайди. Маълумотлар банкени шакллантирадиган давлат нотариал идоралари рўйхати тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари томонидан тасдиқланади.

Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари томонидан ДЙХХХ органлари билан биргаликда қўшимча равишда тегишли ҳудуд бўйича бошқа шахсга бериш тақиқланган ва хатлаб қўйилган автомобилтранспорт воситалари тўғрисидаги электрон маълумотлар банки юритилади.

Автомобилтранспорт воситаларини бошқа шахсга бериш тақиқланиши ва тақиқ олиб ташланиши, шунингдек бошқа шахсга бериш тақиқланган ва хатлаб қўйилган автомобилтранспорт воситалари тўғрисидаги маълумотлар банкени шакллантириш **тартиби** бошқа манфаатдор идоралар билан келишган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Ички ишлар вазирлиги билан биргаликда тасдиқланади.

13. Мазкур Низомни бузишда айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.

14. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Адлия вазирлиги билан биргаликда мазкур Низом талабларини тушунтириш ва автомобилтранспорт воситалари эгалари эътиборига етказиш тадбирларини ишлаб чиқади ва амалга оширади.

15. Мазкур Низом 2006 йил 1 июлдан бошлаб кучга киради.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ

ДАВЛАТ БОЖИ СТАВКАЛАРИ ҲАҚИДА

«Давлат божи ҳақида» Ўзбекистон Республикасининг Қонунига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Илова қилинаётган давлат божи **ставкалари** тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги:

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда икки ҳафта муддатда «Давлат божи ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Қонунини қўллаш бўйича йўриқномага тегишли ўзгартиришлар киритсин;

Давлат божининг бюджет даромадига ўз вақтида ва тўлиқ тушиши устидан тегишли назоратни таъминласин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 3 августдаги **359-сон**, «Давлат божи ставкалари ҳақида» 1993 йил 26 апрелдаги **192-сон** (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1993 й., 4-сон, 15-модда) қарорлари, Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 21 сентябрдаги **470-сон** қарори ва Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 1 февралдаги **50-сон** қарори 7-бандининг **иккинчи-олтинчи** хатбошлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. МУТАЛОВ

Тошкент ш.,

1994 йил 3 ноябрь,

533-сон

Вазирлар Маҳкамасининг

1994 йил 3 ноябрдаги

533-сон қарори билан

ТАСДИҚЛАНГАН

Давлат божи

СТАВКАЛАРИ

Олдинги таҳрирга қаранг.

1. Судларга бериладиган даъво аризаларидан, алоҳида кўриладиган ишлар бўйича ариза (шикоят)лардан, маъмурий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқувчи ишлар бўйича судларга бериладиган шикоятлардан, судларнинг қарорларига кассация ва назорат шикоятларидан, шунингдек, судларнинг ҳужжатлардан нусхалар берганлиги учун:

а) даъво аризаларидан — даъво баҳоси

энг кам иш ҳақининг: 20 бараваригача бўлганда	даъво баҳосининг 5 фоизи миқдорида;
20 дан 40 бараваригача бўлганда	даъво баҳосининг 10 фоизи миқдорида;
40 дан 80 бараваригача бўлганда	даъво баҳосининг 15 фоизи миқдорида;
80 бараваридан кўп бўлганда	даъво баҳосининг 20 фоизи миқдорида;
б) давлат бошқарув органлари ва мансабдор шахсларнинг жисмоний шахсларнинг ҳақ-ҳуқуқларини камситувчи ғайриқонуний хатти-ҳаракатларидан қилинган шикоятлардан (суд қарори чиқарилаётган томонидан ундирилади)	энг кам иш ҳақининг 5 баравари миқдорида
в) никоҳни бекор қилиш ҳақидаги даъво аризаларидан такрорий никоҳни бекор қилиш ҳақидаги даъво аризаларидан никоҳ бекор қилинаётганда мол-мулк бўлинган ҳолда	энг кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида; энг кам иш ҳақининг 120 фоизи миқдорида; бож 1-банднинг «а» кичик бандига мувофиқ даъво баҳоси бўйича белгиланади;
г) бедарак йўқолганлиги ва руҳий касаллиги ёхуд ақли заифлиги оқибатида белгиланган тартибда қобилиятсиз деб топилган ёки камида уч йилга озодликдан маҳрум этилган шахслар билан никоҳни бекор қилиш ҳақидаги даъво аризаларидан	энг кам иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида;
д) уй-жойларни ижарага олиш шартномасини ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисидаги даъво аризаларидан, ворисликни қабул қилиш муддатини узайтириш ҳақидаги, хатга олинган мулкни қайтариб бериш тўғрисидаги ва мулкка оид бўлмаган тусдаги (ёки баҳоланмайдиган) бошқа даъво аризаларидан	энг кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида;
е) алоҳида кўриладиган ишлар бўйича ариза (шикоят)лардан	энг кам иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида;
ж) судларнинг қарорларига кассация ва назорат шикоятларидан	даво аризаси ёки бошқа аризалар, шикоятлар берилганда тўланадиган ставканинг 50 фоизи, мулкий низолар бўйича эса — талашилаётган суммадан ҳисоблаб чиқариладиган

- жиноий иш бўйича фуқаролик даъволаридан
- з) судларнинг қарорлари, ҳукмлари, ажримлари, судларнинг бошқа қарорларининг дубликатлари ва нусхаларини, шунингдек, томонларнинг ва ишда қатнашувчи бошқа шахсларнинг илтимосига кўра судлар томонидан ишлардан бериладиган бошқа ҳужжатларнинг нусхаларини берганлик учун
- и) ҳакамлик суди қарорларини мажбурий ижро этиш учун ижро варақасини бериш тўғрисидаги аризалардан, шунингдек ҳакамлик суди қарорларини бекор қилиш тўғрисидаги аризалардан
2. Хўжалик судларига бериладиган даъво аризаларидан ва хўжалик судининг қарорларини қайта кўриб чиқиш ҳақидаги аризаларидан:
- а) мулкӣ тусдаги даъво аризаларидан, даъво баҳос?:
- 1 млн. сўмгача бўлганда
- 1 млн. сўмдан ортиқ 10 млн. сўмгача бўлганда
- 10 млн. сўмдан ортиқ бўлганда
- қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирувчиларнинг мулкӣ тусдаги даъво аризаларидан
- б) мулкка оид бўлмаган тусдаги даъво аризаларидан, шу жумладан, корхоналар ва бирлашмаларнинг юқори турувчи органларининг актларини тўла ёки қисман ҳақиқӣ эмас деб эътироф этиш ҳақидаги аризаларидан, шунингдек, жамоа хўжаликларининг, хусусий корхоналар, кўшма корхоналар ва мулкчиликнинг турли шаклларига асосланган Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатлар ташкилотлари халқаро бирлашмаларининг мулкка оид бўлмаган даъво аризаларидан
- в) банкротлик тўғрисида иш қўзғатиш ҳақидаги аризалардан
- ставкалар миқдорида;
даъво баҳосининг 10 фоизи миқдорида;
ҳужжатнинг ҳар бир бети учун энг кам иш ҳақининг 5 фоизи миқдорида;
- энг кам ойлик иш ҳақининг 2 баравари.
- даъво баҳосининг 3 фоизи миқдорида, лекин энг кам ойлик иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда;
— даъво баҳосининг 2 фоизи миқдорида;
— даъво баҳосининг 1 фоизи миқдорида;
— даъво баҳосининг 1 фоизи миқдорида;
- энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдорида;
- энг кам иш ҳақининг 20 баравари миқдорида;

- г) хўжалик шартномаларини тузиш, ўзгартириш ёки бекор қилиш вақтида келиб чиқувчи низолар бўйича даъво аризаларидан — энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдорида;
- д) хўжалик судларининг қарорларини қайта кўриб чиқиш ҳақидаги аризалардан — биринчи инстанцияда кўриб чиқиш учун ариза берилганда тўланадиган ставканинг 50 фоизи, мулкый тусдаги низолар бўйича эса— талашилаётган суммадан ҳисоблаб чиқарилган ставкалар миқдорида;
- е) хўжалик суди қарорлари, ажримлари ва бошқа қарорларининг дубликатларини ҳамда томонларнинг ва ишда қатнашувчи бошқа шахсларнинг илтимосларига биноан хўжалик судлари томонидан ишлардан бериладиган бошқа ҳужжатларнинг нусхаларини берганлик учун — ҳужжатнинг ҳар бир саҳифаси учун энг кам иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида;
- ж) ҳакамлик суди қарорларини мажбурий ижро этиш учун ижро варақасини бериш тўғрисидаги аризалардан, шунингдек ҳакамлик суди қарорларини бекор қилиш тўғрисидаги аризалардан — энг кам ойлик иш ҳақининг 2 баравари.
4. Нотариал идораларнинг ҳамда шаҳарчалар, қишлоқлар ва овулларнинг фуқаролар йиғини раислари (оқсоқоллари) нотариал ишларни бажарганликлари учун, шунингдек нотариал тасдиқланган ҳужжатларнинг дубликатларини берганлик учун, мазкур органларнинг битишувлар, аризалар лойиҳаларини тузиб берганликлари, ҳужжатлар ва улардан кўчирмалар тайёрлаб берганликлари учун:
- а) уй-жойлар қуриш учун муддатсиз фойдаланиладиган ер майдонлари берилиши билан боғлиқ бўлган шартномаларни тасдиқлаганлик учун — энг кам ойлик иш ҳақининг 15 фоизи миқдорида
- б) квартиралар (квартираларнинг бир қисми), шу жумладан хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), дала ҳовлилар, гаражлар, бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатларнинг олди-сотди, алмаштириш, рента олиш, умрбод таъминлаш шарти билан бошқаларга бериш ва ҳадя қилиш шартномаларини:
- мулкдорнинг хотинига (эрига), унинг ва хотинининг (эрининг) оналарига, болаларига, — 1 кв. м. майдон учун энг кам ойлик иш ҳақининг 0,5 фоизи миқдорида

набираларига, бувиларига,
буваларига, туғишган ака-укалари
ва опа-сингилларига
тасдиқлаганлик учун

— бошқа жисмоний ва юридик
шахсларга тасдиқлаганлик учун

— хусусийлаштирилган квартиралар
(квартираларнинг бир қисми), уйлар
(уйларнинг бир қисми) кимошди
савдоси орқали сотилганда
шартномаларни тасдиқлаганлик
учун

— 1 кв. м. майдон учун энг кам ойлик
иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида

— 1 кв. м. майдон учун энг кам ойлик
иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида

Изоҳ. Уй-жойлар (уйларнинг бир қисми), квартиралар (квартираларнинг бир қисми) ва дала ҳовлилар учун ставка турар жой майдонидан келиб чиқиб ҳисоблаб чиқилади. Гаражлар, бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатлар учун ставка умумий майдондан келиб чиқиб ҳисоблаб чиқилади.

в) гаров, кафиллик шартномаларини
ва микроолиялаштиришни ҳамда
ипотека кредитини амалга ошириш
билан боғлиқ бошқа
шартномаларни тасдиқлаганлик
учун, ушбу банднинг «к¹» кичик
бандида белгиланган ҳоллар бундан
мустансно

— шартнома суммасининг 0,1 фоизи
миқдорида

г) банклар билан қарз олувчиларнинг
кредит бўйича қарздорликни
қарздорнинг ликвидли мол-мулки
ҳисобига қайтариш тўғрисидаги
ёзма битимларини
(шартномаларини) тасдиқлаганлик
учун

— энг кам ойлик иш ҳақининг ярми
миқдорида

д) баҳоланадиган бошқа
шартномаларни тасдиқлаганлик
учун ушбу банднинг «к¹» кичик
бандида белгиланган ҳоллар бундан
мустансно

— шартнома суммасининг 1,0 фоизи
миқдорида, бироқ энг кам ойлик иш
ҳақининг камида 20 фоизи миқдорида

е) мулкни бўлиш шартномаларини,
кафиллик шартномаларини (ушбу
банднинг «в» кичик бандида
кўрсатилган ҳоллардан ташқари) ва
баҳоланмайдиган бошқа
битишувларни тасдиқлаганлик учун
ушбу банднинг «к¹» кичик бандида
белгиланган ҳоллар бундан
мустансно:

жисмоний шахслар учун

— энг кам ойлик иш ҳақининг 10
фоизи миқдорида

томонлардан бири юридик шахс
бўлган тақдирда

— энг кам ойлик иш ҳақининг 25
фоизи миқдорида

- ж) никоҳ шартномасини тасдиқлаганлик, унга ўзгартиришлар киритганлик ёки унинг амал қилишини тугатганлик учун — энг кам ойлик иш ҳақининг 25 фоизи миқдориди
- з) васиятномаларни тасдиқлаганлик учун — энг кам ойлик иш ҳақининг 5 фоизи миқдориди
- и) меросга эгаллик ҳуқуқи ҳақида гувоҳнома берганлик учун:
— биринчи навбатдаги ворисларга — мерос суммасининг 0,1 фоизи миқдориди
— иккинчи навбатдаги ворисларга — мерос суммасининг 0,5 фоизи миқдориди
— қолган ворисларга — мерос суммасининг 2 фоизи миқдориди

Изоҳ. Уй-жойлар (уйларнинг бир қисми), квартиралар (квартираларнинг бир қисми), шу жумладан хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), дала ҳовлилар, гаражлар, бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатларга мерос ҳуқуқи ҳақида гувоҳнома беришда мерос тартибида ўтаётган мерос қилинаётган мол-мулк суммаси меросхўрлик тайинланган кунда «Ергеодезкадастр» давлат қўмитасининг тегишли кадастр ва кўчмас мулк хизмати томонидан белгиланган баҳолаш маълумотлари ҳисобга олинган ҳолда белгиланади.

- к) юридик шахслар ўртасида, жисмоний шахслар ўртасида, юридик ва жисмоний шахслар ўртасида автомобилотранспорт воситаларининг олди-сотди, алмаштириш, ҳадя этиш шартномаларини тасдиқлаганлик учун бож қўйидаги схема бўйича ундирилади, ушбу банднинг «к¹» кичик бандида белгиланган ҳоллар бундан мустасно

Транспорт тури	Фойдаланиш муддати		
	3 йилгача бўлганда	3 йилдан ортиқ бўлганда	7 йилдан ортиқ бўлганда

1. Ҳар бир от кучи учун давлат божи ставкаси:			
а) юк ташувчи ва енгил автотранспорт, шу жумладан, автобуслар, тракторлар, ўзи юрар машиналар учун	энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи миқдориди	энг кам ойлик иш ҳақининг 7 фоизи миқдориди	энг кам ойлик иш ҳақининг 5 фоизи миқдориди
б) чет элда ишлаб чиқарилган автотранспорт учун	энг кам ойлик иш ҳақининг 30 фоизи миқдориди	энг кам ойлик иш ҳақининг 20 фоизи миқдориди	энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи миқдориди
2. Битта мототранспорт, мотоқоляска, мотоқайиқлар учун давлат божи ставкалари	энг кам ойлик иш ҳақининг 5	энг кам ойлик иш ҳақининг 3	энг кам ойлик иш ҳақининг 2

фоизи фоизи фоизи
миқдорида миқдорида миқдорида

Изоҳ. Алмаштириши шартномасини расмийлаштиришида давлат божу шу божнинг кўп суммаси олинандиган фақат бир машинадан ундирилади.

Қуйидаги шартномаларни расмийлаштиришида:

эр-хотинлар, ота-оналар, болалар ва набиралар, туғилган ака-укалар ва опа-сингиллар ўртасида автотранспорт воситаларининг олди-сотди, алмаштириши, ҳадя этиши, рента, ижара, бепул фойдаланиши, гаровга қўйиши ва лизинг шартномалари расмийлаштирилаётганда бож белгиланган ставканинг 5 фоизи миқдорида ундирилади;

банк кредитлари ҳисобига сотиб олинандиган автотранспорт воситаларининг олди-сотдиси учун бож белгиланган ставканинг 10 фоизи миқдорида ундирилади;

йўл-транспорт ҳодисаси натижасида шикастланган автотранспорт воситаларининг олди-сотди, алмаштириши ва ҳадя этиши шартномалари расмийлаштирилаётганда бож миқдори шу транспорт воситалари яроқлилигининг қолдиқ фоизига қараб ўзгартирилади ва унинг миқдори битишув қатнашчиларининг хоҳишига кўра ва давлат нотариусининг топишига биноан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг суд-экспертиза муассасаларининг мутахассислари, бундай муассасалар бўлмаган вилоятларда эса — «Ўзавтотеххизмат» акциядорлик жамияти корхоналари томонидан белгиланади.

к¹) юридик шахслар ўртасида, жисмоний шахслар ўртасида, юридик ва жисмоний шахслар ўртасида Ватанимизда ишлаб чиқарилган, фойдаланиш муддати ишлаб чиқарувчининг расмий дилерларидан харид қилинган кундан бошлаб бир йилдан ошмайдиган енгил автотранспорт воситаларидан фойдаланиш ва (ёки) тасарруф этиш ҳуқуқига ишончномаларни, олди-сотди, алмаштириш, ҳадя этиш, рента, ижарага бериш, текин фойдаланиш, гаровга қўйиш ва лизинг шартномаларини тасдиқлаганлик учун бож ҳар бир от кучи учун энг кам ойлик иш ҳақининг беш баравари миқдорида ундирилади.

Изоҳ. Алмаштириши шартномасини, шунингдек бир нечта енгил автотранспорт воситалари билан боғлиқ гаров шартномасини расмийлаштиришида бож шу божнинг кўп суммаси олинандиган фақат бир машинадан ундирилади.

Ушбу кичик бандда белгиланган ставка ишлаб чиқарувчининг расмий дилерларидан харид қилинган кундан бошлаб бир йил мобайнида битимлар сонидан қатъи назар, енгил автотранспорт воситаларининг олди-сотди, алмаштириши, ҳадя этиши, рента, ижарага бериш, текин фойдаланиши, гаровга қўйиши ва лизинг шартномаларини тасдиқлашда қўлланилади.

Мазкур кичик банднинг қоидалари эр-хотинлар, ота-оналар, болалар ва набиралар, ака-укалар ва опа-сингиллар ўртасида автотранспорт воситаларини олди-сотди, алмаштириши, ҳадя этиши, рента, ижарага бериш, текин фойдаланиши, гаровга қўйиши ва лизинг шартномаларини, шунингдек ота-оналар, эр-хотин ва уларнинг ота-оналари, болалар ва уларнинг эр-хотинлари, ака-укалар, опа-сингиллар, набиралар, жиянларга фойдаланиш ва (ёки) тасарруф этиш ҳуқуқига ишончномаларни тасдиқлаганлик учун қўлланилмайди.

л) қуйидагиларни тасдиқлаганлик учун, ушбу банднинг к¹» кичик бандида белгиланган ҳоллар

бундан мустасно:

— ота-оналар, эр-хотин ва уларнинг ота-оналари, болалар ва уларнинг эр-хотинлари, ака-укалар, опа-сингиллар, набиралар, жиянларга автотототранспорт воситаларидан фойдаланиш ва тасарруф қилиш ҳуқуқини берувчи ишончномаларни тасдиқлаганлик учун, ушбу банднинг «л ¹ » кичик бандида белгиланган ҳоллар бундан мустасно	— энг кам ойлик иш ҳақининг 1 баравари миқдорида
— автотототранспорт воситаларидан бошқа шахсларнинг фойдаланиши ҳуқуқини берувчи ишончномаларни тасдиқлаганлик учун, ушбу банднинг «л ¹ » кичик бандида белгиланган ҳоллар бундан мустасно	— энг кам ойлик иш ҳақининг 5 баравари миқдорида
— автотототранспорт воситаларини бошқа шахслар тасарруф этиши ҳуқуқини берувчи ишончномаларни тасдиқлаганлик учун, ушбу банднинг «л ¹ » кичик бандида белгиланган ҳоллар бундан мустасно	— энг кам ойлик иш ҳақининг 10 баравари миқдорида
м) бошқа ишончномаларни тасдиқлаганлик учун	— энг кам ойлик иш ҳақининг 5 фоизи миқдорида
н) мерос мулкни муҳофаза қилиш чораларини кўрганлик учун	— энг кам ойлик иш ҳақининг 30 фоизи миқдорида
о) ҳужжатнинг бир тилдан бошқа тилга қилинган таржимасининг тўғрилигини тасдиқлаганлик учун	— ҳар бир бет учун энг кам ойлик иш ҳақининг 1 фоизи миқдорида
п) ижро хатлари ёзиб берганлик учун	— ундириладиган сумманинг 1 фоизи миқдорида, бироқ энг кам ойлик иш ҳақининг 10 бараваридан ортиқ бўлмаган миқдорда
- Изоҳ.** *Лизинг объектнинг лизинг берувчи талаби бўйича ижро хатлари ёзиб беришда, лизинг шартномасида белгиланган тўланмаган тўловлар суммасидан лизинг шартномаси муддати тугашигача қолган даврга лизинг берувчи даромадини чегирган ҳолда давлат божини ундирилади.*
р) ҳужжатларнинг нусхалари ва улардан кўчирмаларнинг тўғрилигини таъкиқлаганлик учун:	
жисмоний шахслар учун	— ҳар бир бет учун энг кам ойлик иш ҳақининг 0,5 фоизи миқдорида
юрдик шахслар учун	— ҳар бир бет учун энг кам ойлик иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида
шу ишларни чет мамлакатда	— ҳар бир бет учун энг кам ойлик иш

бажарганлик учун	ҳақининг 5 фоизи миқдорида
с) ҳужжатлардаги ёзувларнинг ҳақиқийлигини, шу жумладан таржимон имзосининг ҳақиқийлигини тасдиқлаганлик учун:	
жисмоний шахслар учун	— энг кам ойлик иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида
юридик шахслар учун	— энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида
т) нотариал идораларда мавжуд бўлган ҳужжатларнинг нусхаларини ва дубликатларини берганлик учун	— энг кам ойлик иш ҳақининг 5 фоизи миқдорида
у) банкларда ҳисоб рақамлари очишда имзоларнинг ҳақиқийлигини тасдиқлаганлик учун	— энг кам ойлик иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида
ф) юридик ва жисмоний шахсларнинг аризалари бошқа юридик ва жисмоний шахсларга берилганлиги ҳамда бошқа нотариал ишлар бажарилганлиги учун, мазкур банднинг «а» — «у» кичик бандларида назарда тутилганлар бундан мустасно.	— энг кам ойлик иш ҳақининг 5 фоизи миқдорида

Изоҳ. *Нотариал идоралар биносидан ташқарида бажариладиган нотариал ишлар учун давлат божини 2 барабар миқдорида ундирилади (озодликдан маҳрум этиш жойларидаги ёки қамоқдаги шахсларнинг ишончномаларини нотариал тасдиқлашдан ташқари), шунингдек ушбу ишларни бажариш учун жойга бориш билан боғлиқ амалда сарфланган харажатлар тўланади.*

5. Фуқаролик ҳолати далолатномаларини рўйхатдан ўтказганлик, фуқароларга фуқаролик ҳолати далолатномалари рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисида такрорий гувоҳномалар берганлик, фуқаролик ҳолати далолатномаларига ўзгартиришлар, тузатишлар ва қўшимчалар киритганлик, фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаганлик, фамилия, исм ва ота исмини ўзгартирганлик учун:

а) никоҳни қайд этганлик учун	энг кам иш ҳақининг 20 фоизи миқдорида;
б) никоҳнинг бекор қилинганлигини қайд этганлик учун:	
вояга етмаган болалари бўлмаган эр-хотинларнинг ўзаро розилиги бўйича	эр-хотинларнинг биридан ёки иккаласидан энг кам иш ҳақининг 150 фоизи миқдорида;
агар эр-хотин биринчи никоҳда бўлса, суд қарорига асосан	энг кам иш ҳақининг 150 дан 300 фоизигача бўлган миқдорда (эр-хотиннинг биридан ёки уларнинг иккаласидан);
эр-хотиндан бири такрорий никоҳда бўлса, суд қарорига асосан	энг кам иш ҳақининг 300 дан 400 фоизигача бўлган миқдорда (эр-хотиннинг биридан ёки уларнинг

- иккаласидан);
- в) 16 ёшдан 18 ёшгача бўлган фуқаролар томонидан фамилия, исм, ота исми ўзгартирилганлиги учун
18 ёшдан катта фуқаролар томонидан фамилия, исм, ота исми ўзгартирилганлиги учун
- г) туғилганлик ҳақида, никоҳни қайд этганлик, никоҳни бекор қилганлик тўғрисида, ўлганлик ҳақида ёзувларнинг ўзгартирилганлиги, уларга кўшимчалар киритилганлиги, тузатилганлиги ва қайта тикланганлиги муносабати билан гувоҳномалар берганлик учун
- д) фуқаролик ҳолати актлари қайд этилганлик ҳақида такрорий гувоҳномалар берганлик учун
6. Паспорт ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжат, чет элга кетиш ва чет элдан келиш ҳуқуқини берадиган ҳужжатларни берганлик учун:
- а) Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспортини берганлик учун
- б) фуқаролиги бўлмаган шахсга, шу жумладан, «Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни кучга киргандан кейин Ўзбекистон Республикасига келган ва бирон-бир давлат фуқаролигига мансублигини исботлай ололмаган шахсларга фуқаролиги бўлмаган шахс гувоҳномасини берганлик ёки гувоҳноманинг амал қилиш муддатини узайтирганлик учун
- в) Ўзбекистон Республикаси фуқароларига чет элга кетиш ҳуқуқини берувчи ижозат ёзувини қўйиб берганлик учун
- г) Ўзбекистон Республикасида доимий яшовчи чет эл фуқароси ва фуқаролиги бўлмаган шахс миллий паспортига ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжатига бир пайтнинг ўзида кетиш ва келиш визаси берганлик учун
- д) кетиш ва келиш ҳуқуқини берувчи илгари берилган ҳужжатларга
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида;
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 100 фоизи миқдорида;
- Энг кам иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида;
- Энг кам иш ҳақининг 15 фоизи миқдорида;
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 30 фоизи миқдорида;
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 40 фоизи миқдорида;
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида;
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 80 фоизи миқдорида;
- Энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида;

- бирон-бир ўзгартириш киритганлик учун (амал қилиш муддатини узайтириш бундан мустасно)
- е) Ўзбекистон Республикаси фуқароларига, чет эл фуқароларига, фуқаролиги бўлмаган шахсларга Ўзбекистон Республикасига таклиф қилишга оид ҳужжатлар берганлик учун энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи миқдорида;
- ж) чет эл фуқароларига, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларига ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга, шу жумладан, «Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни кучга киргандан кейин Ўзбекистон Республикасига келган ва бирон-бир давлат фуқаролигига мансублигини исботлай ололмаган шахсларга яшаш учун рухсатнома берганлик ёки унинг амал қилиш муддатини узайтирганлик учун энг кам ойлик иш ҳақининг 20 фоизи миқдорида;
- з) чет эл фуқароларига, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларига ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга, шу жумладан, «Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни кучга киргандан кейин Ўзбекистон Республикасига келган ва бирон-бир давлат фуқаролигига мансублигини исботлай ололмаган шахсларга яшаш учун берилган йўқотиб қўйилган рухсатнома ўрнига янгисини берганлик учун энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида;
- и) йўқотиб қўйилган паспортлар ва уларнинг ўрнини босувчи ҳужжатлар ёки Ўзбекистон Республикасига таклиф қилишга оид ҳужжатлар ўрнига янгисини берганлик учун мазкур банднинг тегишли равишда «а», «б», «е» кичик бандларида кўрсатилган миқдорларда.
7. Бошқа ишларни амалга оширганлик учун:
- а) Ўзбекистон Республикаси фуқаролигига қабул қилиш ёки фуқаролигидан чиқариш энг кам ойлик иш ҳақининг икки баравари миқдорида;

- тўғрисидаги аризалардан
- б) Ўзбекистон Республикаси фуқароларини рўйхатдан ўтказганлик ва чиқарганлик учун — энг кам ойлик иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида;
- в) чет эл фуқароларини, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларини ва фуқаролиги бўлмаган шасхларни доимий рўйхатдан ўтказганлик ва чиқарганлик учун — энг кам ойлик иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида;
- г) ов қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатномалар берганлик учун — энг кам ойлик иш ҳақининг 20 фоизи миқдорида;
8. Адлия органлари томонидан давлат рўйхатидан ўтказганлик учун:
- хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар — энг кам ойлик иш ҳақининг беш баравари ва 500 АҚШ доллари миқдорида;
- суғурта ва аудиторлик ташкилотлари, биржалар, Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорлари билан ташкил этиладиган акциядорлик компаниялари (шу жумладан давлат-акциядорлик компаниялари ва холдинг компаниялари) шаклидаги давлат бошқаруви органлари, бозорлар — энг кам ойлик иш ҳақининг тўрт баравари миқдорида

(Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 30 октябрдаги 235-сонли қарори асосида 1-банд «и», 2-банд «ж» кичик бандлар билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2008 й., 44-45-сон, 443-модда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ НОТАРИАТ ТЎҒРИСИДА

(Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 2-сон, 42-модда; 2001 й., 1-2-сон, 23-модда; 2003 й., 5-сон, 67-модда; 2004 й., 1-2-сон, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2005 й., 37-38-сон, 280-модда; 2006 й., 39-сон, 385-модда; 2007 й., 52-сон, 533-модда)

I БЎЛИМ. НОТАРИАТ ФАОЛИЯТИНИНГ ТАШКИЛИЙ АСОСЛАРИ 1-БОБ. АСОСИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Ўзбекистон Республикасида нотариат

Ўзбекистон Республикасида нотариатнинг вазифаси жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини нотариуслар томонидан қонунларда назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга ошириш йўли билан ҳимоя қилишни таъминлашдан иборатдир.

Қаранг: мазкур Қонуннинг II бўлими 5-боби.

Ўзбекистон Республикасида нотариал ҳаракатларни ушбу Қонунга мувофиқ давлат нотариал идорасида ишловчи ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар амалга оширади.

Давлат нотариал идоралари ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар идораларининг реестрини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги юритади.

Нотариуслар бўлмаган аҳоли пунктларида ушбу Қонуннинг **25-моддасида** назарда тутилган нотариал ҳаракатларни фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) амалга оширади.

Бошқа давлатларнинг ҳудудида нотариал ҳаракатларни Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг ушбу ҳаракатларни амалга ошириш ваколати берилган мансабдор шахслари амалга оширади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг Консуллик уставининг III бўлими.

2-модда. Ўзбекистон Республикасида нотариус

Ўзбекистон Республикасида нотариус лавозимига олий юридик маълумотга эга бўлган, давлат нотариал идорасида ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ҳузурида камида бир йиллик муддатли стажировкани ўтаб, малака имтиҳонини топширган, нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароси тайинланади. Бу талаб ушбу Қонуннинг 1-моддаси **тўртинчи** ва **бешинчи қисмларида** кўрсатилган мансабдор шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Нотариуснинг олий юридик маълумотли стажёри ва ёрдамчиси бўлиши мумкин.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Тегишли давлат нотариал идорасига стажёр ва ёрдамчини ишга қабул қилиш меҳнат шартномаси асосида Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари (бундан буён матнда адлия бошқармалари деб юритилади) томонидан амалга оширилади.

(2-модданинг учинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 12 декабрдаги 568-II-сонли Қонуни таҳририда — Олий Мажлис Ахборотномаси, 2004 й., 1-2-сон, 18-модда)

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ олий юридик маълумотга эга бўлган шахслар орасидан стажёрни, шунингдек ёрдамчини мустақил тарзда ишга қабул қилишга ҳақлидир.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 77 — 87-моддалари.

Юридик мутахассислик бўйича камида уч йиллик иш стажига эга бўлган шахслар учун стажировка муддати тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармасининг қарори билан камайтирилиши мумкин. Бундай ҳолларда стажировка муддати олти ойдан кам бўлмаслиги керак. Стажировкадан ўтиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Қаранг: «Ўзбекистон Республикаси давлат нотариал идораларида ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ҳузурида стажировка ўташ тартиби тўғрисида»ги низоми (рўйхат № 1638, 08.11.2006 й.).

Нотариуслар давлат нотариал идорасида ишлашидан ёки хусусий амалиёт билан шуғулланишидан қатъи назар, нотариал ҳаракатларни амалга оширишда тенг ҳуқуқларга ва бир хил мажбуриятларга эгадир. Нотариуслар томонидан расмийлаштирилган ҳужжатлар бир хил юридик кучга эга.

3-модда. Нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия

Нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия (бундан буён матнда лицензия деб юритилади) Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармалари томонидан малака комиссияларининг қарорлари асосида берилади. Лицензия бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгилаб қўйилади. Лицензия бериш рад этилганлиги устидан судга Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармасининг қарори олинган кундан бошлаб бир ой ичида шикоят қилиш мумкин.

Қаранг: «Ўзбекистон Республикаси фуқароларига нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия бериш тартиби тўғрисида»ги низоми (рўйхат № 1637, 08.11.2006 й.).

Лицензия олган, лекин уч йил мобайнида нотариус лавозимида иш бошламаган фуқаронинг малака имтиҳонини қайта топширганидан кейингина нотариус лавозимида ишлашига йўл қўйилади.

4-модда. Малака ва апелляция комиссиялари

Стажировкадан ўтган ва нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия олиш тўғрисида белгиланган тартибда ариза берган шахслар Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармалари қошида ташкил этиладиган малака комиссиясига имтиҳон топширадилар.

Малака комиссиясининг қарори устидан шикоятлар ушбу комиссиянинг қарори манфаатдор шахсининг қўлига топширилган кундан бошлаб бир ой ичида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги апелляция комиссиясига берилади.

Малака комиссиясининг имтиҳонидан ўта олмаган шахслар ушбу комиссия қарори чиққан кундан бошлаб камида бир йилдан сўнг қайта имтиҳон топширишга қўйилади.

Малака ва апелляция комиссиялари тўғрисидаги низомларни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тасдиқлайди.

5-модда. Нотариуснинг мустақиллиги

Нотариус ўз фаолиятида мустақил бўлиб, бу фаолиятни амалга оширишда Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига амал қилади.

6-модда. Нотариал ҳаракатларнинг махфийлиги

Нотариуснинг, нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи бошқа мансабдор шахсларнинг, шунингдек амалга оширилаётган нотариал ҳаракатлардан хизмат вазифасини бажариш муносабати билан хабардор бўлиб қолган шахсларнинг ўзларига маълум бўлган ахборотларни ошкор қилиши, шу жумладан меҳнат шартномаси бекор қилинганидан кейин ҳам ошкор қилиши тақиқланади.

Амалга оширилган нотариал ҳаракатлар тўғрисидаги маълумотлар (ҳужжатлар) бу ҳаракатлар кимнинг номидан ёки кимнинг топшириғи билан амалга оширилган бўлса, ўша шахсларнинг ўзигагина берилиши мумкин.

Амалга оширилган нотариал ҳаракатлар тўғрисидаги маълумотномалар (маълумотлар) суд, прокуратуранинг, тергов органларининг талабига биноан улар юритаётган ишлар муносабати билан берилади. Фуқаролар мулкига ўтаётган мол-мулкнинг қиймати ҳақидаги маълумотномалар қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда солиқ органига тақдим этилади. Васиятнома тўғрисидаги маълумотномалар васият қилувчининг вафотидан кейингина берилади.

Қаранг: мазкур Қонуннинг 18-моддаси еттинчи хатбошиси.

Амалга оширилган нотариал ҳаракатларнинг махфийлигини бузишда айбдор бўлган шахслар қонунда белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 46-моддаси.

7-модда. Нотариус фаолиятидаги чеклашлар

Нотариус:

илмий, ижодий ва педагогик фаолиятдан ташқари, тадбиркорлик ва бошқа фаолият билан шуғулланишга;

шартномалар тузишда воситачилик хизмати кўрсатишга ҳақли эмас.

8-модда. Давлат нотариал идораси. Нотариусларнинг махсус унвонлари

Давлат нотариал идоралари Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан очилади ва тугатилади.

Давлат нотариал идораларида ишлайдиган нотариусларга қонун ҳужжатларига биноан махсус унвонлар — мансаб даражалари берилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 12 ноябрдаги 523-сонли қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси адлия идоралари ва давлат нотариати ходимларининг мартаба даражалари тўғрисидаги низом.

9-модда. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус юридик шахсдир. У ўз идорасига эга бўлиш, банкда ҳисоб-китоб варағи ва бошқа ҳисобварақлар очиш, мулкий ҳамда шахсий номулкий ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга бўлиш, ходимлар билан меҳнат шартномалари тузиш ва уларни тўхтатиш, тушган даромадни

тасарруф этиш, судда ўз номидан қатнашиш ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳаракатларни амалга оширишга ҳақлидир.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар жамоат бирлашмалари тўғрисидаги **Қонунда** белгиланган тартибда тузиладиган нотариал палатага бирлашишлари мумкин.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Нотариус таътилга чиқиш ва давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақаларнинг барча турини олиш ҳуқуқидан фойдаланади. Нотариусга давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақа тайинлаш ва тўлаш, унинг давлат пенсия таъминоти ва жамғариб бориладиган пенсия таъминоти амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги ва «Фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонунлари.

(9-модданинг учинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2005 йил 23 сентябрдаги ЎРҚ-8-сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚХТ, 2005 й., 37-38-сон, 280-модда)

10-модда. Нотариал иш юритиш ва ҳисобдорлик

Нотариуслар нотариал ишларни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тасдиқлайдиган қоидаларга мувофиқ юритадилар.

Давлат нотариал идораларининг нотариуслари, нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар белгиланган бухгалтерлик ва статистика ҳисоботларини юритадилар, молия ва солиқ органларига бюджетга тўланадиган солиқларни ҳисоблаш ва уларни тўлаш билан боғлиқ маълумотларни ҳамда бошқа ҳужжатларни тақдим этадилар.

11-модда. Нотариал ҳаракатлар амалга ошириладиган тил

Ўзбекистон Республикасида нотариал ҳаракатлар давлат тилида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасининг «Давлат тили ҳақида»ги Қонунига мувофиқ Ўзбекистон Республикасида давлат тили бўлиб ўзбек тили ҳисобланади.

Расмийлаштирилган ҳужжат матни фуқароларнинг талабига биноан нотариус ёки нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи шахс томонидан рус тилида ёки имкон бўлса, бошқа мақбул тилда берилади.

12-модда. Нотариуснинг муҳри, штамплари, иш қоғозлари

Нотариус Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби акс эттирилган, нотариус исми-шарифининг бош ҳарфлари, фамилияси, лавозими ва жойлашган манзили ёки давлат нотариал идорасининг номи кўрсатилган шахсий муҳри, тасдиқловчи ёзувлар битилган штамплари, шахсий иш қоғозлари ёки давлат нотариал идорасининг иш қоғозларига эга бўлади.

13-модда. Нотариусларнинг касбий мажбуриятларини бажариши устидан назорат

Нотариусларнинг ўз касбий мажбуриятларини бажариши устидан назоратни Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармалари амалга оширади.

2-БОБ. НОТАРИАЛ ИДОРАЛАР ТАРМОҒИ, НОТАРИУС ЛАВОЗИМИГА ТАЙИНЛАШ ВА ЛАВОЗИМДАН ОЗОД ЭТИШ

14-модда. Давлат нотариал идоралари тармоғи ва штатлари

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикасида давлат нотариал идоралари тармоғи, уларнинг штатлари Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланади.

(14-модданинг биринчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги 482-II-сонли Қонуни таҳририда — Олий Мажлис Ахборотномаси, 2003 й., 5-сон, 67-модда)

Икки нафар ва ундан ортиқ нотариус ишлайдиган давлат нотариал идораларида нотариуслардан бири катта давлат нотариуси этиб тайинланади ва унинг зиммасига ушбу нотариал идоранинг маъмурий-ташкилий ишларини назорат қилиш вазифаси юклатилади.

15-модда. Нотариус лавозимини таъсис этиш ва тугатиш тартиби. Нотариус ваколатларини бериш ва уларни бекор қилиш

Нотариус лавозими Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан таъсис этилади ва тугатилади.

Нотариал округдаги нотариуслар лавозимининг сони Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Нотариусга муайян ҳудудда (нотариал округда) нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ваколатларини бериш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ёки унинг топшириғига биноан Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги ёки тегишли адлия бошқармаси томонидан лицензияси бўлган шахслар орасидан танлов асосида амалга оширилади. Танлов ўтказиш тартибини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилайди.

Давлат нотариал идорасида ишлаётган нотариус билан меҳнат шартномасини бекор қилиш меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 97—113-моддалари.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ўз хоҳиши билан зиммасидаги ваколатларни соқит қилади ёки унинг ваколатлари қуйидаги ҳолларда Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлигининг, адлия бошқармасининг лицензиянинг амал қилишини тугатиш ёки лицензияни бекор қилиш тўғрисидаги қарори, шунингдек суднинг нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқларидан маҳрум қилиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори асосида бекор қилинади:

(15-модданинг бешинчи қисмининг биринчи хатбошиси Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 15 декабрдаги 175-II-сонли Қонуни таҳририда — Олий Мажлис Ахборотномаси, 2001 й., 1-2-сон, 23-модда)

қасддан жиноят содир этганлиги учун ҳукм қилинган тақдирда — ҳукм қонуний кучга кирганидан сўнг;

қонунда белгиланган тартибда муомала лаёқати чекланган ёки муомала лаёқатига эга эмас деб топилган тақдирда;

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодексининг 291 — 297-моддалари.

қонун ҳужжатларини бузган, носоғлиги туфайли (тиббий ҳулоса бўлса) касбий мажбуриятларини бажаришининг имконияти бўлмаган тақдирда ва қонунларда назарда тутилган бошқа ҳолларда лицензия берган органнинг илтимосномасига биноан.

Нотариуснинг ваколатлари бекор қилинган тақдирда, тегишли адлия органи унда сақланаётган ҳужжатларни бошқа нотариусга топшириш тўғрисида қарор чиқаради.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Лицензиянинг бекор қилиниши нотариуснинг ўз касбий мажбуриятларини бажаришдаги ҳаракатларини ноқонуний деб топишга сабаб

бўлмайди, унинг айрим ҳаракатларини белгиланган тартибда ноқонуний деб топиш ҳоллари бундан мустасно.

(15-модда Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги 482-II-сонли Қонунга мувофиқ еттинчи қисм билан тўлдирилган — Олий Мажлис Ахборотномаси, 2003 й., 5-сон, 67-модда)

16-модда. Нотариуснинг фаолият кўрсатиш ҳудуди (нотариал округ)

Нотариуснинг фаолият кўрсатиш ҳудуди (нотариал округ) Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий бўлинишига мувофиқ белгиланади. Туманларга бўлинган шаҳарларда тегишли шаҳарнинг бутун ҳудуди нотариал хизмат кўрсатиш ҳудуди ҳисобланади.

Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги ёки тегишли адлия бошқармаси содир этилиш жойи қонун ҳужжатларида белгиланган нотариал ҳаракатларни бажариш юзасидан нотариус ўз вазифаларини амалга оширишга ҳақли бўлган ҳудудни белгилаб беради.

Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармаси аниқ ҳолатларни ҳисобга олиб, нотариуснинг ваколатлари амал қиладиган ҳудудни ўзгартириши мумкин. Кўрсатилган ҳудуд доирасида нотариуснинг ўз иш жойи бўлиши шарт.

Ҳар бир фуқаро ёки юридик шахс нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун хоҳлаган нотариусга мурожаат қилишга ҳақлидир, ушбу Қонуннинг 37, 44, 51, 52, 59, 62, 63, 74, 82 ва 93-моддаларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Нотариуснинг нотариал ҳаракатни белгиланган фаолият ҳудудидан ташқарида амалга ошириши бу ҳаракатни ҳақиқий эмас, деб топишга асос бўлмайди.

Нотариус мавжуд бўлмаган ҳудуддаги васият қилувчи оғир касал бўлган ҳолларда васиятномани тасдиқлаш учун нотариус ўзи хизмат кўрсатадиган ҳудуддан ташқарига чиқишга ҳақлидир.

3-БОБ. НОТАРИУСНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ, МАЖБУРИЯТЛАРИ ВА ЖАВОБГАРЛИГИ

17-модда. Нотариуснинг ҳуқуқлари

Нотариус қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўзига мурожаат қилган барча шахслар учун ушбу Қонунда назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга ошириш, нотариал ҳаракатни амалга ошириш жойи қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган ҳоллар бундан мустасно;

битим ва аризаларнинг лойиҳаларини тузиш, ҳужжатларнинг нусхаларини ва улардан кўчирмаларни тайёрлаш, шунингдек нотариал ҳаракатларнинг амалга оширилишига доир масалалар юзасидан тушунтиришлар бериш;

жисмоний ва юридик шахслардан нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳужжатларни талаб қилиб олиш.

18-модда. Нотариуснинг мажбуриятлари

Нотариус:

жисмоний ва юридик шахсларга ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда кўмаклашиши, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириб бериши;

томонлар тақдим этган битимлар лойиҳаларининг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини тушунтириши, ушбу битимлар мазмуни томонларнинг асл

мақсадига мос келиш-келмаслигини ва қонун талабларига зид келиш-келмаслигини текшириши;

юридик жиҳатдан беҳабарлик жисмоний ва юридик шахслар зарарига фойдаланилмаслиги учун амалга оширилаётган нотариал ҳаракатларнинг оқибатлари ҳақида уларни огоҳлантириши;

қонун ҳужжатларига мос келмайдиган нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиши;

нотариал ҳаракатларни амалга ошириш вақтида фуқаролар ёки мансабдор шахслар томонидан қонунчилик бузилганлигини аниқлаган тақдирда, зарур чора-тадбирлар кўрилиши учун тегишли корхоналар, муассасалар, ташкилотларга ёки прокурорга бу ҳақда хабар қилиши;

қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда мерос ёки ҳады тартибда ўтаётган мол-мулкдан ундириладиган солиқни ҳисоблаб чиқиш учун фуқароларнинг мулкига айланаётган мол-мулкнинг қиймати тўғрисида солиқ органига маълумотнома бериши шарт.

19-модда. Нотариуснинг жавобгарлиги

Давлат нотариал идорасида ишловчи ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус қонун ҳужжатларига зид хатти-ҳаракатлар содир этса, шунингдек ушбу Қонун 18-моддасининг **еттинчи хат бошисида** назарда тутилган ахборотни солиқ органларига тақдим этмаса, белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус амалга оширилган нотариал ҳаракат ҳақидаги маълумотларни қасддан ошкор қилган бўлса ёки қонун ҳужжатларига зид бўлган нотариал ҳаракатларни амалга оширган бўлса, бунинг оқибатида етказилган зиённи суд қарорига биноан қоплаши шарт.

20-модда. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус фаолиятини суғурта қилиш

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ўз фаолиятини суғурта қилиш тўғрисида шартнома тузиши шарт. Нотариус суғурта шартномасини тузмасдан ўз мажбуриятларини бажаришга ҳақли эмас.

Суғурта суммаси белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг юз баробаридан кам бўлмаслиги керак.

4-БОБ. НОТАРИУСЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ МОЛИЯВИЙ ТАЪМИНОТИ

21-модда. Нотариал ҳаракатлар ва нотариуслар томонидан кўрсатилган бошқа хизматлар учун ҳақ тўлаш

Давлат нотариал идорасида ишловчи нотариус нотариал ҳаракатларни амалга оширганлик ҳамда ҳужжатлардан нусха (дубликат) берганлик учун Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида белгиланган ставкалар бўйича давлат божи ундиради.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 ноябрдаги 533-сон қарори билан тасдиқланган Давлат божи ставкалари.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ушбу модданинг **биринчи қисмида** назарда тутилган ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида нотариал шаклда бўлиши мажбурий қилиб кўйилган ҳаракатларни бажарганлик учун худди шу ҳаракатларни давлат нотариал идораларида бажарганлик учун олиниши назарда тутилган давлат божи миқдорларига мувофиқ тарифлар бўйича ҳақ ундиради.

Олдинги тахрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ **кодексида** жисмоний ва юридик шахслар учун назарда тутилган имтиёзлар давлат нотариал идораларида

ишловчи нотариуслар ҳам, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ҳам нотариал ҳаракатларни бажарганларида, ҳужжатлар лойиҳаларини тузганларида, ҳужжатларнинг нусхаларини берганларида ва бошқа техник ишларни бажарганларида мазкур шахсларга нисбатан татбиқ этилади.

(21-модданинг учинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 28 декабрдаги ЎРҚ-138-сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚХТ, 2007 й., 52-сон, 533-модда)

Нотариус нотариал ҳаракатни бажариш учун ўз иш жойидан ташқарига чиққанида манфаатдор жисмоний ва юридик шахслар унинг амалдаги транспорт харажатларини қоплайдилар.

Нотариусга мурожаат қилган жисмоний ва (ёки) юридик шахслар билан нотариус ўртасидаги келишувга мувофиқ нотариуслар томонидан ҳуқуқий ва техник тусдаги қўшимча хизматлар кўрсатилганлиги учун ҳақ ундирилиши мумкин.

22-модда. Нотариал фаолиятни маблағ билан таъминлаш

Олдинги таҳрирга қаранг.

Давлат нотариал идоралари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда маблағ билан таъминланади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 7 январдаги 4-сон «Нотариат фаолиятини маблағ билан таъминлашни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ва «Давлат нотариал идоралари фаолиятини молиялаштириш тартиби тўғрисида»ги низом (рўйхат. № 1214, 01.02.2003 й.).

(22-модданинг биринчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги 482-II-сонли Қонуни таҳририда — Олий Мажлис Ахборотномаси, 2003 й., 5-сон, 67-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуснинг нотариал ҳаракатларни амалга оширганлик ҳамда ҳуқуқий ва техник тусдаги хизматлар кўрсатганлик учун олган пул маблағлари, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа молиявий тушумлари унинг фаолиятини маблағ билан таъминлаш манбаи ҳисобланади. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус томонидан олинган пул маблағлари давлат бюджетига солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ажратмалар ўтказиб бўлингандан кейин нотариуснинг мулкига ўтади.

(22-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги 482-II-сонли Қонуни таҳририда — Олий Мажлис Ахборотномаси, 2003 й., 5-сон, 67-модда)

Депозит ҳисобварақларда турган пул маблағлари хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуснинг даромади ҳисобланмайди.

II БЎЛИМ. НОТАРИАЛ ҲАРАКАТЛАР ВА УЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ ҚОИДАЛАРИ

5-БОБ. НОТАРИАЛ ҲАРАКАТЛАР

23-модда. Давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар амалга оширадиган нотариал ҳаракатлар

Давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар қуйидаги нотариал ҳаракатларни амалга оширади:

- 1) битимларни тасдиқлайди;
- 2) васиятномаларни тасдиқлайди;
- 3) эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳномалар беради;

- 4) мол-мулкни ўзга шахсга ўтказишни тақиқлаб қўяди ва тақиқни бекор қилади;
- 5) меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома беради;
- 6) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради;
- 7) ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлайди;
- 8) ҳужжатларнинг бир тилдан бошқа тилга тўғри таржима қилинганлигини шаҳодатлайди;
- 9) ҳужжатлардаги имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди;
- 10) кўчмас мулк очик савдода сотиб олинганлиги ҳақида гувоҳнома беради;
- 11) фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлайди;
- 12) фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлайди;
- 13) фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлигини тасдиқлайди;
- 14) ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлайди;
- 15) жисмоний ва юридик шахсларнинг аризаларини бошқа жисмоний ва юридик шахсларга топширади;
- 16) пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиб олади;
- 17) ҳужжатларни сақлаш учун қабул қилиб олади;
- 18) пул тўлаш учун чекларни тақдим этади ва чеклар бўйича пул тўланмаганлигини тасдиқлайди;
- 19) ижро хатларини ёзади;
- 20) векселларнинг протестларини амалга оширади;
- 21) денгиз протестларини амалга оширади;
- 22) нотариал тасдиқланган ҳужжатларнинг дубликатларини ҳамда реестрлардан кўчирмаларни беради.

Давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

24-модда. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ушбу Қонуннинг 23-моддасида назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга оширади, мол-мулкни ўзга шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш, меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш ва мерос мол-мулкни қўриқлаш чора-тадбирларини кўриш бундан мустасно.

25-модда. Шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар

Аҳоли пунктида нотариус мавжуд бўлмаган тақдирда шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) куйидаги нотариал ҳаракатларни амалга оширади:

- 1) васиятномаларни тасдиқлайди;
- 2) ишончномаларни тасдиқлайди, автотранспорт воситаларини бошқариш ва тасарруф этиш ҳақидаги ишончномалар бундан мустасно;
- 3) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради;
- 4) ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлайди, маълумот ҳақидаги ҳужжат нусхалари бундан мустасно;

5) ҳужжатлардаги имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди.

Шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

26-модда. Нотариал тасдиқланган ҳужжатларга тенглаштириладиган васиятномалар ва ишончномалар

Қуйидагилар нотариал тасдиқланган ҳужжатларга тенглаштирилади:

касалхоналарда, госпиталларда, бошқа стационар даволаш муассасаларида даволанаётган ёки қариялар ва ногиронлар уйларида яшаётган фуқароларнинг ушбу касалхоналар, госпиталлар ва бошқа даволаш муассасаларининг бош шифокорлари, уларнинг тиббиёт бўйича ўринбосарлари ёки навбатчи шифокорлари, шунингдек госпиталларнинг бошлиқлари, қариялар ва ногиронлар уйларининг директорлари ва бош шифокорлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи остида сузиб юрган кемаларда сафарда бўлган фуқароларнинг шу кемаларнинг капитанлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

қидирув экспедицияларида ёки шунга ўхшаш бошқа экспедицияларда бўлган фуқароларнинг шу экспедициялар бошлиқлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

Олдинги таҳрирга қаранг.

ҳарбий хизматчиларнинг, ҳарбий қисмлар жойлашган, нотариуслар бўлмаган пунктларда эса, шу қисмларда ишловчи ҳарбий хизматчи бўлмаган шахсларнинг, улар оила аъзоларининг ҳамда ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ҳарбий қисмларнинг командирлари томонидан тасдиқланган васиятномалари ва ишончномалари, автомобилотransпорт воситаларини бошқариш ва тасарруф этиш ҳақидаги ишончномалар бундан мустасно;

озодликдан маҳрум этиш жойларидаги ёки қамоқдаги шахсларнинг тегишли муассасалар бошлиқлари томонидан тасдиқланган васиятномалари ва ишончномалари, автомобилотransпорт воситаларини бошқариш ва тасарруф этиш ҳақидаги ишончномалар бундан мустасно.

(26-моддаси биринчи қисмининг бешинчи ва олтинчи хатбошилари Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 27 сентябрдаги ЎРҚ-56-сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚХТ, 2006 й., 39-сон, 385-модда)

Васиятномалар ва ишончномаларни ушбу моддада айтиб ўтилган мансабдор шахслар томонидан тасдиқлаш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилаб қўядиган тартибда амалга оширилади.

27-модда. Мансабдор шахслар томонидан тасдиқланган васиятномаларни давлат нотариал идорасига бериш

Ушбу Қонуннинг 26-моддасида санаб ўтилган мансабдор шахслар ўзлари тасдиқлаган васиятномаларнинг биттадан нусхасини васият қилувчи доимий яшайдиган жойдаги давлат нотариал идорасига сақлаш учун кечиктирмай юборишлари шарт.

Агар васият қилувчининг Ўзбекистон Республикасида доимий яшаш жойи бўлмаса ёки унинг яшаш жойи номаълум бўлса, васиятнома Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгиладиган давлат нотариал идорасига юборилади.

Давлат нотариуси сақлаш учун келиб тушган васиятномани текшириб кўриши ва унинг қонунга номувофиқлиги аниқланган тақдирда, бу хусусда

васият қилувчига ва васиятномани тасдиқлаган мансабдор шахсга маълум қилиши шарт.

28-модда. Консуллар томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар

Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг консуллари қуйидаги нотариал ҳаракатларни амалга оширади:

- 1) битимларни (шартномалар, васиятномалар, ишончномалар ва хоказоларни) тасдиқлайди, Ўзбекистон Республикасидаги уй-жойларни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги шартномалар бундан мустасно;
- 2) фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлайди;
- 3) фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлайди;
- 4) фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлигини тасдиқлайди;
- 5) ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлайди;
- 6) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради;
- 7) меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар беради;
- 8) эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга мулк ҳуқуқи ҳақида гувоҳномалар беради;
- 9) ҳужжатларнинг нусхалари ва ҳужжатлардан олинган кўчирмалар тўғрилигини шаҳодатлайди;
- 10) ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди;
- 11) ҳужжатларнинг бир тилдан бошқа тилга тўғри таржима қилинганлигини шаҳодатлайди;
- 12) пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиб олади;
- 13) сақлаш учун ҳужжатларни қабул қилиб олади;
- 14) ижро хатларини ёзади;
- 15) денгиз протестларини амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг консуллари қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

Қаранг: Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг Консуллик уставининг III бўлими X боби.

29-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби

Нотариусларнинг, нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган бошқа мансабдор шахсларнинг нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

6-БОБ. НОТАРИАЛ ҲАРАКАТЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ ҚОИДАЛАРИ

30-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш жойи

Нотариал ҳаракатлар нотариал идора ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи жойлашган бинода амалга оширилади.

Фуқаро касаллиги, ногиронлиги туфайли ёки бошқа сабабларга кўра давлат нотариал идорасига, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ҳузурига бора олмайдиган айрим ҳолларда нотариал ҳаракатлар мазкур фуқаро турган жойда амалга оширилиши мумкин.

Қонун ҳужжатларида нотариал ҳаракатлар нотариал идораларнинг ҳамда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг биноларидан ташқарида амалга ошириладиган бошқа ҳоллар ҳам назарда тутилиши мумкин.

31-модда. Нотариал ҳаракатни амалга ошириш ва тўхтатиб туриш муддатлари

Нотариал ҳаракатлар ҳақ тўланганидан сўнг зарур бўлган барча ҳужжатлар тақдим этилган куни амалга оширилади.

Нотариал ҳаракатни амалга ошириш қўшимча маълумотларни талаб қилиб олиш ёки ҳужжатларни экспертизага юбориш зарур бўлганида кечиктирилиши мумкин.

Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш, башарти қонунга биноан манфаатдор шахслардан ушбу ҳаракатларни амалга оширишга эътироз бор-йўқлигини сўраш зарур бўлганда, кечиктирилиши мумкин. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни кечиктириш муддати бир ойдан ошмаслиги лозим. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган шахснинг талабига кўра унга нотариал ҳаракатни амалга оширишни кечиктириш ҳақидаги қарор берилади.

Манфаатдор шахс тасдиқлашни сўраётган ҳуқуқ ёки факт устида даъволашиш учун судга мурожаат қилиш истагидаги бошқа манфаатдор шахснинг аризасига кўра нотариал ҳаракатни амалга ошириш кўпи билан ўн кун муддатга кечиктирилиши мумкин. Агар бу муддат ичида ариза тушганлиги ҳақида суддан маълумот олинмаса, нотариал ҳаракат амалга оширилиши лозим.

Бир манфаатдор шахс тасдиқлашни сўраётган ҳуқуқ ёки факт устида даъволашаётган бошқа манфаатдор шахсдан ариза тушганлиги тўғрисида суддан маълумот олинган тақдирда нотариал ҳаракатни амалга ошириш мазкур иш судда ҳал бўлгунига қадар тўхтатиб турилади.

Қонун ҳужжатларида нотариал ҳаракатларни амалга оширишни кечиктириш ва тўхтатиб туришнинг бошқа асослари ҳам белгиланиши мумкин.

32-модда. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган кишининг шахсини аниқлаш

Нотариуслар ва нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи бошқа мансабдор шахслар нотариал ҳаракатларни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган кишиларнинг шахсини аниқлайди.

Нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган кишининг шахси унинг шахсига нисбатан ҳар қандай шубҳаларни истисно этадиган паспорти ёки бошқа ҳужжатларига асосан аниқланиши керак.

33-модда. Битимларда иштирок этаётган фуқароларнинг муомала лаёқатини ва юридик шахсларнинг ҳуқуқ лаёқатини текшириш

Битимлар тасдиқлаб берилаётганида уларда иштирок этаётган фуқароларнинг муомала лаёқати белгиланган тартибда аниқланади ва юридик шахсларнинг ҳуқуқ лаёқати текширилади. Битим вакил томонидан тузилган тақдирда унинг ваколати ҳам текширилади.

34-модда. Нотариал тасдиқланадиган битимлар, шунингдек аризалар ва бошқа ҳужжатларни имзолаш тартиби

Нотариал тасдиқланадиган битимлар, шунингдек аризалар ва бошқа ҳужжатлар нотариус иштирокида имзоланади.

Агар фуқаро жисмоний нуқсонли, касаллиги туфайли ёки қандайдир бошқа сабабларга кўра битим, ариза ёки бошқа ҳужжатни ўз қўли билан имзолай олмаса, битим, ариза ёки бошқа ҳужжатни унинг топшириғига кўра унинг ўзи ва нотариус ҳозирлигида бошқа фуқаро имзолаши мумкин, бунда нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган фуқаронинг ҳужжатни ўз қўли билан имзолай олмаганлиги сабаблари ёзиб қўйилиши лозим.

Башарти нотариал идоранинг йиғмажилдларида корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар мансабдор шахсларининг ваколатлари текширилганлиги ҳақида маълумотлар, имзоларининг шахсан мурожаат қилинган вақтда олинган намунаси бўлса ва уларнинг имзолари ҳақиқийлигига шубҳа туғилмайдиган бўлса, нотариус бу мансабдор шахсларнинг ўзлари келишини талаб қилмаслиги мумкин.

35-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун тақдим этиладиган ҳужжатларга қўйиладиган талаблар

Нотариуслар нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун кириб ўчирилган ёки қўшимчалар киритилган, сўзлари устидан чизилган ва изох берилмаган бошқа тузатишлари бўлган ҳужжатларни, шунингдек қаламда ёзилган ҳужжатларни қабул қилмайди.

Нотариал тасдиқланадиган битимларнинг матни аниқ ва равшан ёзилган бўлиши керак, ҳужжатнинг мазмунига тааллуқли сана ва муддатлар ҳеч бўлмаганда бир марта сўз билан, юридик шахсларнинг номлари эса — улар органларининг манзилларини кўрсатган ҳолда қисқартиришларсиз ёзилиши лозим. Фуқароларнинг фамилияси, исми, отасининг исми тўлиқ ёзилиб, яшаш жойи кўрсатилган бўлиши керак.

Бир варақдан ортиқ бўлган ҳужжат ип ўтказиб тикилган, варақлари рақамланган ва муҳр босиб тасдиқланган бўлиши керак.

36-модда. Тасдиқловчи ёзувларни ёзиш ва гувоҳномалар бериш

Битимларни тасдиқлашда, ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини, ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқийлигини, ҳужжатларнинг бир тилдан бошқа тилга қилинган таржимаси тўғрилигини тасдиқлашда, ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлашда тегишли ҳужжатларга тасдиқловчи ёзувлар ёзилади.

Меросга бўлган ҳуқуқ, мулк ҳуқуқи тасдиқланганда, фуқаронинг тирик эканлиги ва муайян жойда эканлиги фактлари, фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлиги тасдиқланганда, сақлаш учун ҳужжатлар қабул қилиб олинганида тегишли гувоҳномалар берилади.

37-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқини чеклашлар

Нотариуслар ўз номига ва ўз номидан, хотини (эри) номига ҳамда унинг номидан, хотинининг (эрининг) ва ўзининг қариндош-уруғлари (ота-онаси, болалари, набиралари, туғишган ака-ука ва опа-сингиллари), улар билан васийлик ва ҳомийлик туфайли боғланган шахслар номига ҳамда уларнинг номидан, шунингдек мазкур давлат нотариал идорасининг ходимлари ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуснинг қўлида ишловчи шахслар номига ва уларнинг номидан нотариал ҳаракатларни амалга оширишга ҳақли эмас.

38-модда. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиш

Нотариус қуйидаги ҳолларда нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этади, агар:

- бундай ҳаракатни амалга ошириш қонунга зид бўлса;
- бу ҳаракат бошқа нотариус томонидан амалга оширилиши керак бўлса;
- муомалага лаёқатсиз фуқаро ёхуд зарур ваколатлари бўлмаган вакил нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган бўлса;
- юридик шахс номидан амалга ошириладиган битим унинг уставида ёки низомида кўрсатилган мақсадларга зид бўлса;
- битим қонун талабларига мувофиқ бўлмаса;

нотариал ҳаракатни амалга ошириш учун тақдим этилаётган ҳужжатлар қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ бўлмаса.

Нотариал ҳаракатни амалга ошириш рад этилган тақдирда нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиш ҳақида нотариус мурожаат қилинган кундан бошлаб уч кундан кечиктирмасдан қарор чиқаради.

Нотариус нотариал ҳаракатни амалга ошириш тўғрисидаги мурожаати рад этилган шахснинг илтимосига биноан рад этиш сабабини ёзма равишда баён этиши ва рад этиш устидан шикоят қилиш тартибини тушунтириб бериши лозим.

39-модда. Нотариал ҳаракат устидан, нотариал ҳаракатни кечиктириш ёки уни амалга оширишни рад этиш тўғрисидаги қарор устидан шикоят қилиш

Амалга оширилган нотариал ҳаракатни, нотариал ҳаракатни кечиктириш ёки нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиш тўғрисидаги қарорни нотўғри деб ҳисоблаган манфаатдор шахс бу хусусда давлат нотариал идораси ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус турган жойдаги судга шикоят қилишга ҳақлидир.

40-модда. Нотариал ҳаракатларни рўйхатга олиш

Нотариуслар томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар реестрда рўйхатга олинади. Ҳар бир нотариал ҳаракат алоҳида тартиб рақами билан рўйхатга олинади.

Нотариуслар ушбу Қонун 6-моддасининг **иккинчи** ва **учинчи қисмларида** кўрсатилган жисмоний ёки юридик шахсларнинг ёзма аризасига биноан нотариал ҳаракатларни рўйхатга олиш реестрларидан кўчирмалар беради.

41-модда. Нотариал ҳаракатларни, нотариал гувоҳномаларни, тасдиқловчи ёзувларни рўйхатга олиш реестрларининг шакллари

Нотариал ҳаракатларни, нотариал гувоҳномаларни, битимлар ва тасдиқланувчи ҳужжатлардаги тасдиқловчи ёзувларни рўйхатга олиш реестрларининг шакллари Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

42-модда. Нотариал тасдиқланган ҳужжатларнинг дубликатларини бериш

Нотариус томонидан тасдиқланган ёки берилган, нусхалари нотариал идоранинг йўлбарҳдорларида сақланаётган ҳужжатлар йўқолган тақдирда номидан ёхуд топшириғига биноан нотариал ҳаракатлар бажарилган жисмоний ва юридик шахсларнинг ёки улар қонуний вакилларининг ёзма аризасига кўра йўқолган ҳужжатларнинг дубликатлари берилади.

Дубликатларни бериш ушбу Қонуннинг **6** ва **40-моддалари** талабларига риоя этган ҳолда бажарилади.

7-БОБ. БИТИМЛАРНИ ТАСДИҚЛАШ

43-модда. Нотариал тартибда тасдиқланадиган битимлар

Нотариуслар қонун ҳужжатларига биноан нотариал шаклда тасдиқланиши мажбурий қилиб қўйилган битимларни тасдиқлайди. Томонларнинг хоҳишига кўра нотариус бошқа битимларни ҳам тасдиқлаши мумкин.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 110-моддаси.

Олдинги тахрирга қаранг.

44-модда. Рўйхатдан ўтказилиши лозим бўлган мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги битимларни тасдиқлаш

Рўйхатдан ўтказилиши лозим бўлган мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги битимлар бошқа шахсга ўтказилаётган ёки гаровга қўйилаётган мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этилган тақдирдагина тасдиқланиши мумкин. Бунда мол-мулкнинг бошқа шахсга ўтказувчига ёки гаровга қўювчига тегишлилиги ҳамда бошқа шахсга ўтказиш тақиқланмаганлиги ва хатланмаганлиги текширилади. Тақиқ мавжуд бўлган ҳолларда кўрсатилган мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш тўғрисидаги битим фақат кредитор билан олувчи шахс қарзни олувчининг ҳисобига ўтказишга рози бўлган тақдирда тасдиқланиши мумкин.

Уй-жойни (уй-жойнинг бир қисмини), квартира, дала ҳовли, боғ ҳовли, гаражни, шунингдек бошқа бино, иншоот ёки иморатни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги битимлар шу мол-мулк жойлашган ҳудудда тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикасида гаров билан боғлиқ муносабатлар «Гаров тўғрисида»ги Қонун билан тартибга солинади.

(44-модда Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги 482-II-сонли Қонуни таҳририда— Олий Мажлис Ахборотномаси, 2003 й., 5-сон, 67-модда)

45-модда. Васиятномаларни тасдиқлаш

Нотариуслар муомалага лаёқатли фуқароларнинг қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ тузилган ва уларнинг ўзлари нотариусга шахсан тақдим этган васиятномаларини тасдиқлайди. Васиятномаларни вакиллар орқали тасдиқлашга йўл қўйилмайди.

Васиятномани тасдиқлаб беришда васият қилувчидан унинг васият қилинаётган мол-мулкка бўлган ҳуқуқини тасдиқловчи далилларни тақдим этиш талаб қилинмайди.

46-модда. Васиятномаларни ўзгартириш ва бекор қилиш тартиби

Нотариуслар, васиятномани бекор қилиш тўғрисида ариза олинган тақдирда, шунингдек васиятномани бекор қилувчи ёки ўзгартирувчи янги васиятнома олинган тақдирда васиятноманинг нотариусда сақланаётган нусхасига ва нотариал ҳаракатларни рўйхатга олиш реестрига бу хусусда белги қўяди. Васиятномани бекор қилиш ҳақидаги аризага қўйилган имзо нотариал шаҳодатланиши лозим.

47-модда. Ишончномаларни тасдиқлаш

Нотариуслар бир ёки бир неча шахс номидан бир ёки бир неча шахс номига ёзилган ишончномаларни тасдиқлайди.

Ўз ваколатини бошқа шахсга ишониб топшириш тартибида берилган ишончнома шундай ишониб топшириш ҳуқуқи кўрсатиб қўйилган асосий ишончнома тақдим этилганидан кейин ёки асосий ишончнома бўйича вакил ишончнома берган шахснинг манфаатларини ҳимоя қилиш учун вазият тақозоси билан шундай иш тутишга мажбур бўлганлиги ҳақида далиллар тақдим этганидан кейин нотариал тасдиқланиши керак. Ўз ваколатини бошқа шахсга ишониб топшириш тартибида берилган ишончнома асосий ишончнома бўйича берилганидан кўпроқ ҳуқуқни қамраб олмаслиги керак. Ўз ваколатини бошқа шахсга ишониб топшириш тартибида берилган ишончноманинг амал қилиш муддати бу ишончномани беришга асос бўлган асосий ишончноманинг амал қилиш муддатидан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Қўшимча маълумот учун қаранг: Автотранспорт воситаларини тасарруф этиш ва уларни бошқариш ҳуқуқини берувчи ишончномаларни расмийлаштириш бўйича кўрсатма (рўйхат. № 929, 31.05.2000 й.).

48-модда. Битим мазмуни баён этилган ҳужжат нусхаларининг сони

Нотариал тартибда тасдиқланадиган битим мазмуни баён этилган ҳужжат нусхаларининг сони нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб муурожаат қилган шахслар томонидан белгиланади, лекин у битимда қатнашувчи томонлар миқдоридан ошиб кетмаслиги керак. Бирок васиятномалар ва мол-мулкни гаровга қўйиш, турар жойни ва бошқа кўчмас мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш тўғрисидаги шартномалар нотариусга қаида икки нусхада тақдим этилади, улардан биттаси нотариал идоранинг йиғмажилдларида қолади.

8-боб. МЕРОС МОЛ-МУЛКНИНГ ҚЎРИҚЛАНИШИГА ДОИР ЧОРА-ТАДБИРЛАР КЎРИШ, МЕРОСГА БЎЛГАН ҲУҚУҚ ТЎҒРИСИДА ГУВОҲНОМАЛАР БЕРИШ

49-модда. Меросхўрларни мерос очилганлиги ҳақида хабардор қилиш

Нотариус мерос очилганлиги ҳақидаги хабарни олгач, бу ҳақда турар жойи ва иш жойи ўзига маълум бўлган меросхўрларни хабардор қилиши шарт.

Нотариус бу ҳақда оммавий ахборот воситаларида ошкора маълум қилиш ёки хабар бериш йўли билан ҳам меросхўрларни чақириши мумкин.

50-модда. Меросни қабул қилиш ёки ундан воз кечиш ҳақидаги аризаларни қабул қилиш

Мерос очилган жойдаги нотариус қонун ҳужжатларига мувофиқ меросни қабул қилиш ёки ундан воз кечиш ҳақидаги аризаларни қабул қилади. Меросни қабул қилиш ёки ундан воз кечиш ҳақидаги аризалар ёзма равишда берилиши керак.

51-модда. Мерос қолдирувчининг кредиторларидан даъволарни қабул қилиш

Мерос очилган жойдаги нотариус қонун ҳужжатларига мувофиқ мерос қолдирувчининг кредиторларидан даъволарни қабул қилади. Даъволар ёзма равишда баён этилиши шарт.

52-модда. Мерос мол-мулкни қўриқлаш

Мерос очилган жойдаги нотариус, башарти меросхўрларнинг, васият мажбурияти юзасидан ҳуқуқ олувчиларнинг, кредиторлар ёки давлатнинг манфаатлари учун зарур бўлса, жисмоний ва юридик шахсларнинг хабарига кўра ёки ўз ташаббуси билан мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради.

53-модда. Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўриш тўғрисида топшириқ бериш

Агар мерос қолдирувчининг мол-мулки ёки унинг бир қисми мерос очилган жойдан ташқарида бўлса, мерос очилган жойдаги нотариус бу ҳақда мерос мол-мулк жойлашган ердаги нотариусга ёки нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи фуқаролар йиғинининг раисига (оқсоқолига) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўриш тўғрисида топшириқ юборади.

Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўрган нотариус ёки фуқаролар йиғинининг раиси (оқсоқоли) мерос очилган жойдаги нотариал идорага кўрилган чора-тадбирлар ҳақида хабар қилади ва мерос мол-мулк рўйхатининг нусхасини юборади.

54-модда. Мерос мол-мулкни рўйхатга олиш ва уни сақлаш учун топшириш

Мерос мол-мулкнинг қўриқланиши учун нотариуслар бу мол-мулкни рўйхатга олади ва мол-мулкни сақлаш учун меросхўрларга ёки бошқа шахсларга топширади.

Мерос таркибида бошқаришни талаб этадиган мол-мулк бўлса, шунингдек мерос қолдирувчининг кредиторлари меросхўрлар меросни қабул қилиб олгунга қадар даъво қўзғатган ҳолларда нотариус мерос бошқарувчисини тайинлайди. Давлат нотариал идораси бўлмаган жойларда фуқароларнинг тегишли ўзини ўзи бошқариш органи юқорида кўрсатилган ҳолларда мерос мол-мулк устидан мерос бошқарувчисини тайинлайди.

Мерос бошқарувчилари ва мерос мол-мулк сақлаш учун топширилган бошқа шахслар мерос мол-мулкни талон-торож қилганлик, бошқа шахсга берганлик ёки яширганлик учун ва меросхўрларга зарар етказганлик учун жавобгарлик тўғрисида огоҳлантирилади.

55-модда. Мерос мол-мулкни сақлаганлик учун тақдирлаш

Мерос бошқарувчилари ва мерос мол-мулк сақлаш учун топширилган бошқа шахслар, агар меросхўр бўлмасалар, мерос мол-мулкни сақлаганлик учун меросхўрлардан ҳақ олишга ҳақлидир. Кўрсатиб ўтилган шахсларнинг мерос мол-мулкни сақлаш ва бошқариш учун қилган зарур харажатлари ҳам қопланади, бунда мол-мулкдан фойдаланиш ҳисобига амалда олинган фойда чегириб ташланади.

56-модда. Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирларни тўхтатиш

Мерос мол-мулкни қўриқлаш меросхўрлар томонидан мерос қабул қилиб олингунга қадар, агар мерос улар томонидан қабул қилиб олинмаган бўлса, қонунда белгилаб қўйилган меросни қабул қилиб олиш муддати ўтгунга қадар давом этади.

Мерос очилган жойдаги нотариус мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар тўхтатилиши ҳақида меросхўрларни, агар мол-мулк ворислик ҳуқуқи бўйича давлатга ўтса, тегишли давлат органини олдиндан хабардор қилиши шарт.

57-модда. Мерос мол-мулк ҳисобидан харажатларни тўлаш

Нотариус меросхўрлар томонидан мерос қабул қилиб олингунга қадар, агар мерос қабул қилиб олинмаган бўлса, давлатга меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берилгунга қадар мерос мол-мулк ҳисобидан:

мерос қолдирувчи касал бўлган вақт мобайнида унга қараб туриш, шунингдек вафот этган тақдирда уни дафн этиш ва қабрини обод қилиш;

мерос қолдирувчининг қарамоғида бўлган фуқароларни таъминлаш;

иш ҳақи бўйича даъволарни ва уларга тенглаштирилган даъволарни қаноатлантириш;

мерос мол-мулкни қўриқлаш ва уни бошқариш, шунингдек меросхўрларни чақириш ҳақидаги хабарни эълон қилиш билан боғлиқ харажатларни тўлаш тўғрисида фармойиш беради.

Қонунларда мерос мол-мулк ҳисобидан харажатларни қоплашнинг бошқа ҳоллари ҳам белгиланиши мумкин.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 1155-моддаси.

58-модда. Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар бериш жойи ва муддатлари

Мерос очилган жойдаги нотариус меросхўрларнинг ёзма аризаларига кўра меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар беради.

Гувоҳномалар қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда берилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 1146-моддаси.

59-модда. Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш тартиби

Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома меросни қабул қилиб олган меросхўрларга қонун ҳужжатларига мувофиқ берилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 1146-моддаси.

Меросни қабул қилиб олиш муддатини ўтказиб юборган меросхўрлар меросни қабул қилиб олган бошқа барча меросхўрларнинг розилиги билан меросни қабул қилиб олган меросхўрлар қаторига киритилиши мумкин. Бу розилик меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома берилгунига қадар ёзма равишда билдирилиши керак.

Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома барча меросхўрларга биргаликда ёки уларнинг хоҳишига боғлиқ равишда ҳар бирига алоҳида берилиши мумкин.

Нотариуслар вояга етмаган ёки муомалага лаёқатсиз меросхўрларнинг мулкӣ манфаатларини муҳофаза қилиш учун уларга меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берилганлиги ҳақида меросхўрлар яшаётган жойдаги васийлик ва ҳомийлик органларига хабар қилади.

Мол-мулк ворислик ҳуқуқи бўйича давлатга ёки қонунда назарда тутилган ҳолларда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига ўтган тақдирда меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома тегишли давлат органига ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига берилади.

60-модда. Қонун бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома беришнинг шартлари

Нотариус қонун бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш чоғида тегишли далилларни талаб қилиб олиш йўли билан мерос қолдирувчининг вафот этганлигини, мерос очилган жой ва вақтни, меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома беришни сўраб ариза топширган шахсларнинг мерос қолдирувчи билан қонун бўйича ворисликка чақириш учун асос бўладиган муносабатлари мавжудлиги ёки мавжуд эмаслигини, мерос мол-мулкнинг таркиби ва жойини текшириб кўради.

Агар қонун бўйича меросхўрларнинг бири ёки бир нечаси ворисликка чақиришга асос бўладиган муносабатлар мавжудлигини исботлайдиган ҳужжатларни тақдим этиш имкониятига эга бўлмаса, улар меросни қабул қилиб олган ва тегишли исботларни тақдим этган бошқа барча меросхўрларнинг ёзма розилиги билан меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳномага киритилиши мумкин.

61-модда. Васиятнома бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш шартлари

Нотариус васиятнома бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш чоғида тегишли далилларни талаб қилиб олиш йўли билан мерос қолдирувчининг вафот этганлигини, васиятноманинг бор-йўқлигини, мерос очилган вақт ва жойни, мерос мол-мулкнинг таркиби ва жойини текширади.

Нотариус меросдан шак-шубҳасиз улуш олиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар доирасини ҳам аниқлайди.

Мерос билан боғлиқ муносабатлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг V бўлими билан ҳам тартибга солинади.

9-БОБ. ЭР-ХОТИННИНГ УМУМИЙ МОЛ-МУЛКИДАГИ УЛУШГА БЎЛГАН МУЛК ҲУҚУҚИ ТЎҒРИСИДА ГУВОҲНОМАЛАР БЕРИШ.

МОЛ-МУЛКНИ БОШҚА ШАХСГА ЎТКАЗИШНИ ТАҚИҚЛАБ ҚЎЙИШ ВА ТАҚИҚНИ БЕКОР ҚИЛИШ

62-модда. Эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳномалар бериш

Нотариус эр-хотиннинг ёзма аризасига мувофиқ улардан бирига ёки ҳар иккисига никоҳ давомида орттирилган умумий мол-мулкдаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома беради.

Уй-жойга (уй-жойнинг бир қисмига), квартирага, дала ҳовлига, боғ ҳовлига, гаражга, шунингдек бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатларга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома шу мол-мулклар жойлашган ердаги нотариус томонидан берилади.

63-модда. Марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотиннинг (эрнинг) аризасига кўра умумий мол-мулкдаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома бериш

Эр-хотиндан бири вафот этган тақдирда эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотиннинг (эрнинг) ёзма аризасига кўра мерос очилган жойдаги нотариус томонидан берилиб, меросни қабул қилиб олган меросхўрлар бу хусусда хабардор қилинади.

Эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотинга (эрга) никоҳ давомида орттирилган умумий мол-мулкнинг ярмиси учун берилиши мумкин.

Меросни қабул қилиб олган меросхўрларнинг ёзма аризасига кўра ва марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотиннинг (эрнинг) розилиги билан мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳномада вафот этган эрнинг (хотиннинг) ҳам умумий мол-мулкдаги улуши белгиланиши мумкин.

64-модда. Мол-мулкни бошқа шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш

Мол-мулкни бошқа шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш қонунларда белгиланган шартларда ва тартибда амалга оширилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик-процессуал кодексининг 249 ва 254-моддалари ҳамда Жиноят-процессуал кодексининг 290 ва 295-моддалари.

10-БОБ. ҲУЖЖАТЛАР НУСХАЛАРИНИНГ ВА ҲУЖЖАТЛАРДАН ОЛИНГАН КЎЧИРМАЛАРНИНГ ТЎҒРИЛИГИНИ, ИМЗОНИНГ ҲАҚИҚИЙЛИГИНИ ВА ТАРЖИМАНИНГ ТЎҒРИЛИГИНИ ШАҲОДАТЛАШ

65-модда. Ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлаш

Нотариуслар жисмоний ва юридик шахслар томонидан берилган ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини ушбу ҳужжатлар қонунга зид бўлмаган, юридик аҳамиятга эга бўлган ҳамда уларнинг нусхалари ва улардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлаш қонун билан тақиқланмаган ҳолдагина шаҳодатлайди.

Кўчирма олинаётган ҳужжатда ўзаро боғлиқ бўлмаган бир нечта алоҳида масалаларга оид қарорлар бўлган тақдирдагина кўчирманинг тўғрилиги шаҳодатланиши мумкин. Кўчирма ҳужжатнинг муайян масалага доир қисмининг тўла матнини акс эттириши керак.

Фуқаронинг ҳужжатдаги имзоси ҳақиқийлиги унинг иш, ўқиш ёки яшаш жойидаги нотариус ёки корхона, муассаса, ташкилотнинг мансабдор

шахси томонидан шаҳодатланган ҳолларда нотариус фуқаро берган ҳужжатнинг нусхаси тўғрилигини шаҳодатлайди.

66-модда. Ҳужжат нусхасидан кўчирилган нусханинг тўғрилигини шаҳодатлаш

Ҳужжат нусхасидан кўчирилган нусханинг тўғрилигини нотариуслар, башарти аввалги нусханинг тўғрилиги нотариал тартибда шаҳодатланган бўлса ёки ҳужжатнинг нусхаси унинг асл нусхаси тайёрланган корхона, муассаса, ташкилот томонидан берилган бўлса, шаҳодатлайди. Кейинги ҳолатда ҳужжатнинг нусхаси мазкур юридик шахснинг иш қоғозида баён этилган, муҳр босиб тасдиқланган ва унда шу ҳужжатнинг асли мазкур корхона, муассаса, ташкилотда эканлиги ёзиб қўйилган бўлиши керак.

67-модда. Ҳужжатлардаги имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлаш

Нотариус мазмуни қонун ҳужжатларига зид бўлмаган ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди.

Нотариус имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлар экан, ҳужжатда баён этилган фактларни эмас, балки фақат имзонинг муайян шахс томонидан қўйилганлигини тасдиқлайди.

68-модда. Таржиманинг тўғрилигини шаҳодатлаш

Нотариус, башарти у тегишли тилларни билса, бир тилдан бошқа тилга тўғри таржима қилинганлигини шаҳодатлайди.

Агар нотариус тегишли тилларни билмаса, таржима таржимон томонидан қилиниши мумкин, нотариус унинг имзоси ҳақиқийлигини шаҳодатлайди.

11-БОБ. ФАКТЛАРНИ ТАСДИҚЛАШ

69-модда. Фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлаш

Нотариус фуқаронинг тирик эканлиги фактини унинг шахсий илтимосига кўра ва унинг иштирокида тасдиқлайди.

Вояга етмаган шахснинг тирик эканлиги фактини тасдиқлаш унинг қонуний вакиллари (ота-онаси, фарзандликка олганлар, васийлар, ҳомийлар), шунингдек уни ўз ҳомийлигига олган муассасалар ва ташкилотларнинг илтимосига кўра амалга оширилади.

70-модда. Фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлаш

Нотариус фуқаронинг илтимосига кўра унинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлайди.

Вояга етмаган шахснинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлаш унинг қонуний вакиллари (ота-онаси, фарзандликка олганлар, васийлар, ҳомийлар), шунингдек уни ўз ҳомийлигига олган муассасалар ва ташкилотларнинг илтимосига кўра амалга оширилади.

71-модда. Фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлигини тасдиқлаш

Нотариус фуқаро тақдим этган фотосуратдаги шахс шу фуқаронинг айнан ўзи эканлигини тасдиқлайди.

72-модда. Ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлаш

Нотариус ўзига ҳужжат тақдим этилган вақтни тасдиқлайди.

12-БОБ. ЖИСМОНИЙ ВА ЮРИДИК ШАХСЛАРНИНГ АРИЗАЛАРИНИ ТОПШИРИШ. ПУЛ СУММАЛАРИ ВА ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРНИ ДЕПОЗИТГА ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛИШ

73-модда. Аризаларни топшириш

Нотариус жисмоний ва юридик шахсларнинг аризаларини олиб бошқа жисмоний ва юридик шахсларга топширади. Аризалар топширилганлигини

маълум қилиш шарти билан почта орқали юборилади ёки бевосита тегишли шахсларга имзо чектириб топширилади. Аризалар телефакс, компьютер тармоқлари ва бошқа техник воситалардан фойдаланиб ҳам узатилиши мумкин. Аризаларни узатиш учун техник воситалардан фойдаланишга кетган харажатларни нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраган шахс тўлайди.

Ариза берган шахснинг илтимосига кўра унга аризанинг топширилганлиги ҳақида гувоҳнома берилади.

74-модда. Пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиш

Нотариус қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда кредиторга топшириш учун қарздордан депозитга пул суммалари ва қимматли қоғозларни қабул қилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 249-моддаси.

Нотариус пул суммалари ва қимматли қоғозлар келиб тушганлиги ҳақида кредиторга хабар қилади ҳамда унинг талаби бўйича унга тегишли пул суммалари ва қимматли қоғозларни топширади.

Пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга мажбурият бажариладиган жойдаги нотариус қабул қилади.

75-модда. Пул суммалари ва қимматли қоғозларнинг уларни депозитга топширган шахсга қайтарилиши

Пул суммалари ва қимматли қоғозларнинг уларни депозитга топширган шахсга қайтарилишига тўлов қимнинг фойдасига амалга оширилган бўлса, ўша шахснинг ёзма розилиги билан ёки суд қарорига биноан йўл қўйилади.

13-БОБ. ИЖРО ХАТЛАРИ ЁЗИШ

76-модда. Қарздордан пул суммаларини ундириш ёки мол-мулкни талаб қилиб олиш

Қарздордан пул суммаларини ундириш ёки мол-мулкни талаб қилиб олиш учун нотариус қарздорликни белгиловчи ҳужжатларга ижро хатларини ёзади.

77-модда. Қарзни ундириш сўзсиз амалга ошириладиган ҳужжатлар рўйхати

Ижро хатларига асосан қарзни ундириш сўзсиз амалга ошириладиган ҳужжатлар рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгилаб қўйилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 18 январдаги 26-сонли қарори билан тасдиқланган «Нотариусларнинг ижро хатларига асосан қарзни ундириш сўзсиз амалга ошириладиган ҳужжатлар Рўйхати».

78-модда. Ижро хатларини ёзиш шартлари

Ижро хатлари қуйидаги ҳолларда ёзилади:

тақдим этилган ҳужжатлар қарздорнинг ундириб олувчидан қарздор эканлиги ёки бошқа мажбуриятини шубҳасиз тасдиқласа;

даъво қилиш ҳуқуқи вужудга келган кундан бошлаб ўтган вақт уч йилдан ортиқ бўлмаса.

Агар ижро хати бериш ҳақидаги талаб учун қонун ҳужжатларида бошқа муддат белгиланган бўлса, ижро хати шу муддат ичида берилади.

79-модда. Ижро хатининг мазмуни

Ижро хатида қуйидагилар кўрсатилган бўлиши лозим:

ижро хатини ёзаётган нотариус исм-шарифининг бош ҳарфлари, фамилияси, лавозими;

ундириб олувчининг номи ва манзили;

қарздорнинг номи ва манзили;
ундириб олиш амалга ошириладиган муддат;
ундириб олиниши керак бўлган суммалар ёки талаб қилиб олиниши керак бўлган нарсалар, шу жумладан тўланиши керак бўлган пеня, фоизлар;
ундириб олувчи тўлаган ёки қарздордан ундирилиши керак бўлган давлат божи ёки тариф суммалари;
ижро хати ёзилган сана (йил, ой, кун);
ижро хатининг реестрда қайд этилган тартиб рақами;
ижро хатини ёзган нотариуснинг имзоси;
нотариуснинг муҳри.

80-модда. Ижро хатини тақдим этиш муддатлари ва ижро хати бўйича ундириб олиш тартиби

Ижро хати, агар қонун ҳужжатларида бошқа муддат белгиланган бўлмаса, у ёзилган кундан бошлаб уч йил муддат ичида мажбурий ижро учун тақдим этилиши мумкин.

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонунининг 27-моддаси.

Ижро хатини тақдим этишнинг ўтказиб юборилган муддатини, шунингдек ижро хати бўйича ундиришни тиклаш қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонунининг 29-моддаси.

14-БОБ. ВЕКСЕЛНИ ПРОТЕСТ ҚИЛИШ. ЧЕКНИ ТЎЛОВГА ТАҚДИМ ЭТИШ ВА ЧЕКНИНГ ТЎЛАНМАГАНЛИГИНИ ТАСДИҚЛАШ

81-модда. Векселни протест қилиш

Нотариус пули тўланмаган, акцепт қилинмаган ва акцепт санаси кўрсатилмаган векселни қонун ҳужжатларига мувофиқ протест қилади.

82-модда. Чекни тўловга тақдим этиш ва чекнинг тўланмаганлигини тасдиқлаш

Тўловчининг турар жойидаги нотариус тўловга тақдим этилган чекни қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ва тартибда қабул қилиб олади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 807 — 816-моддаси.

Чек тўланмаган тақдирда нотариус чекнинг тўланмаганлигини унга ёзиб қўйиш йўли билан тасдиқлайди ва буни реестрда қайд этади. Чекка ёзиш билан бирга чек берувчига унинг чекини банк тўламаганлиги ва бу хусусда чекка ёзиб қўйилганлиги ҳақида билдириш хати юборилади.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 814-моддаси.

Чек тўланмаган тақдирда нотариус чек сақловчининг илтимосига кўра ижро хатини ёзади.

15-БОБ. ҲУЖЖАТЛАРНИ САҚЛАШ УЧУН ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛИШ ВА УЛАРНИ ҚАЙТАРИБ БЕРИШ

83-модда. Ҳужжатларни сақлаш учун қабул қилиб олиш

Нотариус ҳужжатларни сақлаш учун рўйхат бўйича қабул қилиб олади. Рўйхатнинг бир нусхаси нотариусда қолади, бошқа нусхаси ҳужжатларни сақлаш учун топширган шахсга берилади.

Агар ҳужжатлар лозим тарзда ўраб жойлаштирилган бўлса, шахснинг илтимосига кўра нотариус уларни рўйхатсиз ҳам қабул қилиб олиши мумкин. Ҳужжатлар ўрамага нотариуснинг муҳри қўйилади ҳамда у нотариус ва ҳужжатларни топширган шахс томонидан имзоланади. Бундай ҳолларда нотариус ҳужжатлар ўрамининг бут сақланиши учун жавоб беради.

Ҳужжатларни сақлаш учун топширган шахсга гувоҳнома берилади.

84-модда. Сақлаш учун қабул қилинган ҳужжатларни қайтариш

Сақлаш учун қабул қилинган ҳужжатлар уларни сақлаш учун топширган шахсга ёки унинг қонуний вакилига гувоҳнома ва рўйхатни тақдим этганидан кейин ёхуд суднинг қарори бўйича қайтариб берилади.

16-БОБ. ДЕНГИЗ ПРОТЕСТЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ

85-модда. Денгиз протестлари ҳақидаги ариза

Нотариус кема эгасининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун далил-исботларни таъминлаш мақсадида кема капитанининг кема сузиб бораётганда ёки у тўхтаб турган жойда содир бўлган ҳамда кема эгасининг олдига мулкӣ талаблар қўйиш учун асос бўлиши мумкин бўлган ҳодиса тўғрисидаги аризасини қабул қилади.

Денгиз протести ҳақидаги аризада юз берган ҳодиса тафсилотлари ва капитаннинг ўзига ишониб топширилган мулкнинг бут сақланишини таъминлаш юзасидан кўрган чора-тадбирлари баён этилган бўлиши керак.

Денгиз протести тўғрисидаги аризада баён этилган ҳолатларнинг тасдиғи сифатида кема капитани ариза билан бир вақтда ёки кема портга кирган кундан бошлаб, агар ҳодиса портда юз берган бўлса, у юз берганидан сўнг етти кундан кечиктирмай нотариусга кўздан кечириш учун кема дафтари ва кема дафтарида олиниб капитан томонидан тасдиқланган кўчирмани тақдим этиши шарт.

86-модда. Денгиз протестлари ҳақида ариза бериш муддатлари

Денгиз протести ҳақидаги ариза кема портга кирган вақтдан бошлаб йигирма тўрт соат ичида берилади. Агар денгиз протести ҳақида ариза бериш заруратини келтириб чиқарган ҳодиса портда юз берган бўлса, протест ҳодиса юз берган вақтдан бошлаб йигирма тўрт соат ичида берилиши керак.

Протестни белгиланган муддатда беришнинг имкони бўлмаган тақдирда, бунинг сабаблари денгиз протести ҳақидаги аризада кўрсатилиши керак.

87-модда. Денгиз протести ҳақида далолатнома тузиш

Нотариус капитаннинг аризаси, кема дафтаридаги маълумотлар, шунингдек капитаннинг ўзи ҳамда кема кўмондонлиги таркибидан камида икки гувоҳни ва кема командаси таркибидан икки гувоҳни сўроқ қилиш асосида денгиз протести ҳақида далолатнома тузади ва уни ўз имзоси ҳамда гербли муҳр билан тасдиқлайди. Денгиз протести ҳақидаги далолатноманинг бир нусхаси капитанга ёки вакил қилинган шахсга берилади.

17-БОБ. ЧЕТ ЭЛ ҲУҚУҚИ НОРМАЛАРИНИНГ ҚўЛЛАНИЛИШИ.

ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР

88-модда. Нотариус томонидан чет эл ҳуқуқи нормаларининг қўлланилиши

Нотариус Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига, халқаро шартномаларга мувофиқ чет эл ҳуқуқи нормаларини қўллайди.

Нотариус халқаро шартномалар талабларига мувофиқ тузилган ҳужжатларни қабул қилиб олади, шунингдек, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига зид келмаса, уларга бошқа давлатларнинг қонун ҳужжатларида назарда тутилган шаклда тасдиқловчи устхатлар ёзади.

89-модда. Мерос мол-мулкни қўриқлаш ва меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш

Чет эл фуқароси вафотидан кейин унинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қолган мол-мулкни кўриқлаш ёки Ўзбекистон Республикаси фуқароси вафот этганидан кейин чет эл фуқаросига тегишли бўлган мол-мулкни кўриқлаш, шунингдек бундай мол-мулк хусусида меросга бўлган ҳуқуқ ҳақида гувоҳномалар бериш билан боғлиқ ҳаракатлар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

90-модда. Чет элда амал қилишга мўлжалланган ишончномалар

Нотариус томонидан тасдиқланган, чет элда амал қилишга мўлжалланган, амал қилиш муддати кўрсатилмаган ишончномалар уларни берган шахс томонидан бекор қилингунига қадар ўз кучида қолади.

91-модда. Нотариуснинг чет элда тузилган ҳужжатларни қабул қилиши

Чет элда бошқа давлатлар ваколатли органларининг мансабдор шахслари иштирокида тузилган ёки улардан келаётган ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги органи расмийлаштирган тақдирдагина нотариус томонидан қабул қилинади.

Қаранг: Консул томонидан ҳужжатларни қонунийлаштириш тўғрисидаги йўриқнома (рўйхат № 313, 12.03.97 й.)

Бундай ҳужжатлар Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида ва халқаро шартномаларида назарда тутилган ҳолларда расмийлаштирилмаган ҳолида нотариус томонидан қабул қилинади.

92-модда. Нотариуснинг бошқа давлатлар адлия органлари билан ўзаро муносабатлари

Нотариуснинг бошқа давлатлар адлия органлари билан ўзаро муносабатлари тартиби Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари ва халқаро шартномалари билан белгиланади.

93-модда. Халқаро шартнома

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида нотариал ҳаракатлар тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонунларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, нотариал ҳаракатларни амалга ошириш чоғида халқаро шартнома қоидалари қўлланади.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаси нотариусга Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган нотариал ҳаракатни амалга ошириш ваколатини берса, нотариус бу нотариал ҳаракатни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилаган тартибда амалга оширади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
1996 йил 26 декабрь,
343-1-сон

**ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**
**«ДАВЛАТ УЙ-ЖОЙ ФОНДИНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА»
ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИНГ ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ
МУНОСАБАТИ БИЛАН НОРМАТИВ ХУЖЖАТЛАРНИ ТАСДИҚЛАШ
ТЎҒРИСИДА**

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг «Давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш тартиби ҳақида»ги қарорини бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Куйидагилар тасдиқлансин:

Олдинги таҳрирга қаранг.

Хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми)ни бошқаларга бериш ва мерос қилиб қолдиришда мулкчилик ҳуқуқи ўтиши ҳақидаги шартномаларни расмийлаштириш тўғрисидаги Низом 1-иловага мувофиқ;

(1-банднинг иккинчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 23 октябрь 474-сонли қарори таҳририда)

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги уй-жой фондини хусусийлаштириш тартиби тўғрисидаги Низом 2-иловага мувофиқ.

Олдинги таҳрирга қаранг.

(2-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 23 октябрь 474-сонли қарори асосида ўз кучини йўқотган)

3. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида Низомга ҳамда давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш, сақлаш ва ундан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги Қоидаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг баъзи қарорларини 3-иловага мувофиқ ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш ҳақидаги таклифи қабул қилинсин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Вазирлар Маҳкамасининг Капитал қурилиш, транспорт ва алоқа ҳамда Юридик бўлимларига юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
1994 йил 4 апрель,
180-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
1994 йил 4 апрелдаги 180-сон қарорига
1-ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

**«Хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми)ни бошқаларга бериш ва мерос қилиб қолдиришда мулкчилик ҳуқуқининг ўтиши ҳақидаги шартномаларни расмийлаштириш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1. Хусусийлаштирилган уй-жойларга пулли, имтиёзли ёки бепул асосда мулк қилиб берилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми) киради.

2. Хусусийлаштирилган квартира (квартиранинг бир қисми), уй (уйнинг бир қисми) мулкдори жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқларини ва қонун билан ҳимоя қилинадиган манфаатларини бузмаган ҳолда ушбу уй-жойга эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш ҳуқуқига эгадир.

Хусусийлаштирилган уй-жойнинг мулкдори мазкур уй-жойни ўз хоҳишига кўра ҳар қандай жисмоний ёки юридик шахсларга ёки кўчмас мулк билан операцияларни амалга оширишга вакил қилинган органга бериш ва васият қилиб қолдириш, шунингдек, уни кўчмас мулк савдоси бўйича кимошди савдосига қўйиш ҳуқуқига эгадир.

Квартирани (квартиранинг бир қисмини), уйни (уйнинг бир қисмини) жисмоний ёки юридик шахсларга беришда мулкдор бошқаларга бериш шартномасини тасдиқлатиш учун нотариал идорага, кимошди савдоси орқали сотишда эса – кўчмас мулк савдосини амалга оширишга вакил қилинган органга мурожаат қилади.

3. Бошқаларга берилаётган хусусийлаштирилган уй-жойнинг қиймати томонларнинг келишувига кўра, бироқ бошқаларга бериш пайтида уй-жойнинг техник хатлов кадастр бюроси хизмати томонидан баҳоланган қийматидан паст бўлмаган миқдорда белгиланади. Мерос тартибида ўтадиган уй-жойнинг қиймати меросхўрлик тайинланган кунда техник хатлов кадастр бюроси хизмати томонидан белгиланган баҳолаш маълумотлари ҳисобга олинган ҳолда белгиланади.

4. Хусусийлаштирилган квартирани (квартиранинг бир қисмини), уйни (уйнинг бир қисмини) сотиб олиш, алмаштириш ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва бошқа давлатларнинг фуқаролари, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатларнинг фуқаролари, ва доимий яшовчи ҳамда Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари томонидан белгиланган тартибда берилган яшаш учун рухсатномаси бўлган фуқаролар эга бўладилар.

5. Юридик ёки жисмоний шахслар томонидан мулкдордан сотиб олинган уй-жойдан фақат уй-жой сифатида фойдаланилиши мумкин.

6. Хусусийлаштирилган уй-жойни бошқаларга бериш хоҳишини билдирган мулкдор қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

паспорт ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжат;

хусусийлаштирилган уй-жойга мулкчилик ҳуқуқини берувчи давлат далолатномаси ёхуд жойлардаги давлат ҳокимияти органи, бирлашма, корхона, ташкилот маъмуриятининг қарори ёки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг 1989 йил 21 июндаги 203-сон қарорига мувофиқ нотариал тартибда тасдиқланган уй-жойнинг олди-сотди шартномаси;

квартирага (квартиранинг бир қисмига), уйга (уйнинг бир қисмига) хатлов ҳужжатлар йиғма жилди;

оиланинг биргаликда яшовчи барча вояга етган аъзоларининг, шунингдек, квартиралар (квартираларнинг бир қисми)ни ёки уй (уйнинг бир қисми)ни хусусийлаштиришга розилик берган шахсларнинг нотариал тартибда тасдиқланган розилиги;

илова қилинаётган шаклдаги маълумотнома ёки уй дафтари;

бошқаларга бериш пайтида техник хатлов кадастр бюроси хизматлари томонидан бериладиган уй-жойнинг техник ҳолати ва қиймати тўғрисидаги белгиланган намунадаги хатлов маълумотномаси.

7. Ўзбекистон Республикасининг бошқа минтақаларида яшовчи фуқаролар Тошкент шаҳридаги хусусийлаштирилган квартираларни (квартираларнинг бир қисмини), уйларни (уйларнинг бир қисмини) сотиб олаётганларида паспорт ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжат билан бирга махсус комиссиянинг Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтказишга рухсат бериш тўғрисидаги қарорини тақдим этадилар.

Бошқа давлатларнинг фуқаролари, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқаролари, ва фуқаролиги бўлмаган шахслар, квартираларни (квартираларнинг бир қисмини), уйларни (уйларнинг бир қисмини) сотиб олаётганларида Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари томонидан белгиланган тартибда берилган яшаш учун рухсатномани тақдим этадилар, улар томонидан Тошкент шаҳридаги хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми) сотиб олинган тақдирда эса Махсус комиссиянинг Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтказишга рухсат бериш тўғрисидаги қарорини ҳам тақдим этадилар, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Хорижий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасида уй-жой сотиб олиншини ҳамда доимий яшаш учун Тошкент шаҳрига келишни тартибга солиш тўғрисида» 1999 йил 27 февралдаги 92-сон қарорининг 4-бандида кўрсатиб ўтилган шахслар бундан мустасно.

8. Олди-сотди, айирбошлаш, ҳадя қилиш шартномаларини нотариал тасдиқлашда ва хусусийлаштирилган уй-жойга меросхўрлик ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома беришда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган ставкалар бўйича давлат божи ундирилади.

9. Олди-сотди, айирбошлаш ва ҳадя қилиш битишувлари амалга оширилгандан сўнг, шунингдек, мулкчилик ҳуқуқи меросхўрлик тартибида ўтгандан сўнг, бошқаларга бериш ёки мерос қилиб қолдириш вақтидан қатъи назар, квартира (квартиранинг бир қисми), уй (уйнинг бир қисми) хусусийлаштирилган уй-жой мақомини йўқотади.

10. Нотариал тартибда расмийлаштирилган, техник хатлов бюросида рўйхатдан ўтказилган олди-сотди, айирбошлаш ва ҳадя қилиш шартномаси, шунингдек, қонун билан белгиланган тартибда берилган меросхўрлик ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома илгари хусусийлаштирилган сотиб олинган уй-жойга эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи ҳуқуқни белгиловчи ҳужжат бўлиб хисобланади.»

ИЛОВА

МАЪЛУМОТНОМА

Фуқаро _____

манзилида жойлашган квартира, уй (уйнинг бир қисми)

асосида унинг хусусий мулки эканлиги тўғрисида берилди.				
Бу ерда қуйидагилар пропискадан ўтган:				
Т/р	Фамилияси, исми, отасининг исми	Туғилган йили	Қариндошлик даражаси	Пропискадан ўтган вақти
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

Ишлаб чиқариш-уй-жой инспекцияси бошлиғи

Ишлаб чиқариш-уй-жой инспекцияси бош муҳандиси

(илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 23 октябрь 474-сонли қарори таҳририда)

Вазирлар Маҳкамасининг
1994 йил 4 апрелдаги 180-сон қарорига
2-ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг уй-жой фондини хусусийлаштириш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг уй-жой фондини хусусийлаштиришнинг асосларини, тартибини ва шартларини белгилайди.

Мудофаа вазирлигининг уй-жой фонди квартираларини хусусийлаштириш «Давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонунига ва тегишли норматив ҳужжатларга мувофиқ амалга оширилади.

2. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ҳарбий хизматчилари, Мудофаа вазирлигининг уй-жой фондида яшаётган ишчилар, хизматчилар ва бошқа шахслар хусусийлаштириш субъектлари ҳисобланадилар.

3. Ёпиқ ҳарбий шаҳарчалардаги квартиралар ва уйлар, ётоқхоналардаги квартиралар, яшаш учун яроқсиз деб топилган ёки хизмат квартиралари (хоналари) ҳисобланган, икки ёки ундан кўп ижарачилар яшайдиган квартиралар (эгаллаб турган квартираларни хусусийлаштириш бўйича уларнинг розилиги бўлмаган тақдирда), бошқа давлатларнинг Қуролли Кучларида хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчилар томонидан банд этиб турилган бўш квартиралар ҳамда банд этиб қўйилган квартиралар хусусийлаштирилмайди.

4. Квартираларни хусусийлаштиришга доир ҳужжатларни расмийлаштириш шаҳар ва вилоятлар ҳокимликлари ҳузуридаги тегишли органлар томонидан уй-жой фонди эгаси билан тузилган шартнома шартлари бўйича ёки Мудофаа вазирлигининг квартиралардан фойдаланиш органлари томонидан амалга оширилади.

5. Квартираларни хусусийлаштирган ҳарбий хизматчилар, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган

хусусийлаштирилган квартираларни, уйларни (уйларнинг бир қисмини) сотиб олиш-сотиш шартномаларини расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги Низомга мувофиқ сотиш, алмаштириш ва ҳада этиш билан боғлиқ барча ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқига эгадирлар.

6. Ҳарбий хизматчилар янги хизмат жойига жўнаб кетишда ўз хоҳишига кўра хусусийлаштирилган уй-жойи бўйича Мудофаа вазирлигининг квартиралардан фойдаланиш органлари билан ёки уларнинг тавсиясига биноан навбатдаги ҳарбий хизматчи билан қолдиқ баланс қиймати бўйича сотиб олиш-сотиш шартномасини расмийлаштиришлари мумкин, бунда улар уй-жойни топширганлиги тўғрисида белгиланган намунадаги маълумотнома оладилар.

Вазирлар Маҳкамасининг

1994 йил 4 апрелдаги 180-сон қарорига

3-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисидаги Низомга ҳамда Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш, сақлаш ва ундан фойдаланиш қоидаларига киритиладиган ўзгартиришлар ва қўшимчалар

РЎЙХАТИ

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштиришни давом эттириш тўғрисида» 1993 йил 1 мартдаги 114-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисидаги Низомга қуйидаги ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритилсин:

муқаддиманинг **иккинчи хатбошидаги** ва бошқа барча бандлардаги «шахсий мулк» сўзлари «мулк» сўзи билан алмаштирилсин;

2-банднинг **иккинчи хатбошидаги** «тарихий» сўзидан олдин «архитектура» сўзи қўшилсин, «совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалиги корхоналарининг уй-жой фондидан ташқари» сўзлари чиқариб ташлансин;

3-банд қуйидаги тахрирда баён қилинсин:

«Ўзбекистон Республикасининг, бошқа давлатларнинг фуқаролари, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшайдиган (пропискада бўлган) фуқаролиги бўлмаган шахслар хусусийлаштириш субъектлари ҳисобланадилар.

Вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва Ўзбекистон Республикасининг, бошқа давлатларнинг ўзга юридик шахслари ўз ходимларини, пенсионерларини уй-жой билан таъминлаш учун мулкдордан уй-жой сотиб олишлари мумкин».

8-банд қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Агар квартира, уй (уйнинг бир қисми) учун бадални тўлиқ тўлаган ёки Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонларига мувофиқ аризани ҳокимиятнинг маҳаллий органида рўйхатдан ўтказган, бироқ мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи давлат далолатномасини олмасдан вафот этган тақдирда меросхўрлар ушбу квартирани, уйни (уйнинг бир қисмини) мерос қилиб олишга ҳақлидирлар»;

9, 10 ва 19-бандлар чиқариб ташлансин;

23-банд қуйидаги тахрирда баён қилинсин:

«Давлат уй-жой фондини хусусийлаштиришнинг қандай бораётганини назорат қилиш мазкур уй-жой фондининг эгаси ёки улар томонидан вакил қилинган органлар томонидан амалга оширилади».

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштиришни давом эттириш

тўғрисида» 1993 йил 1 мартдаги 114-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш, сақлаш ва ундан фойдаланиш **Қоидаларига** қуйидаги ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритилсин:

20-банд қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Агар квартира, уй (уйнинг бир қисми) учун бадални тўлиқ тўлаган ёки Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонларига мувофиқ аризани ҳокимиятнинг маҳаллий органида рўйхатдан ўтказган, бироқ мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи давлат далолатномасини олмасдан вафот этган тақдирда меросхўрлар ушбу квартирани, уйни (уйнинг бир қисмини) мерос қилиб олишга ҳақлидирлар»;

22-банд қуйидагича таҳрирда баён қилинсин:

«Хусусийлаштирилган квартиранинг, уйнинг (уйнинг бир қисмининг) эгаси қуйидаги ҳуқуқларга эгадир:

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ жисмоний ва юридик шахсларнинг, давлатнинг ҳуқуқларини, қонун билан ҳимоя қилинадиган манфаатларини бузмаган ҳолда ушбу уй-жойга эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш;

Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги билан белгиланган тартибда коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш, кўчмас мулк солиқлари, суғурта бадалларини тўлаш бўйича имтиёزلардан фойдаланиш;

эгаллаб турган уй-жой майдонидан қатъи назар, бошқа квартирани, уйни (уйнинг бир қисмини) сотиб олиш;

уй-жой майдонидан қатъи назар, «Давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ оила аъзоларини ва бошқа шахсларни квартирага, уйга (уйнинг бир қисмига) прописка қилиш;

прописка ва турар жойи бўйича ҳеч қандай чеклашларсиз, квартирани, уйни бошқа ҳар қандай квартирага, шу жумладан, кооператив уй-жойга алмаштириш;

ширкатлар ташкил этиш, уй-жойлардан ва биргаликда фойдаланиладиган жойлардан фойдаланишни ташкил этишни, давлат уй-жойлардан фойдаланиш ва тузатиш-қуриш ташкилотларини, кооперативларни, хусусий ҳамда бошқа хўжалик юритувчи субъектларни ҳам қўшганда, мустақил равишда белгилаш, уй-жойга хизмат кўрсатиш ва уларни тузатиш бўйича шартномалар тузиш;

уй-жойларни ва улар атрофидаги ҳудудларни сақлаш бўйича бажариладиган ишлар сифатини баҳолашда бевосита ёхуд ширкат таркибида қатнашиш, шартнома мажбуриятларини бажармаганлик ёки зарур даражада бажармаганлик учун корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга, шунингдек, алоҳида шахсларга нисбатан жарима санкцияларини қўллаш бўйича материаллар тақдим этиш;

хусусийлаштирилган уй-жойлардан фуқароларни кўчирмасдан асосли тузатишни амалга ошириш мумкин бўлмаган вақт учун мулкдорлардан ёки уй-жойлардан фойдаланишга вакил қилинган органлардан уй-жойни ижарага олиш»;

23-банд чиқариб ташлансин.

**Вазирлар Маҳкамасининг ўз қучини йўқотган қарорлари
РЎЙХАТИ**

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Тошкент шаҳрида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида» 1992 йил 13 августдаги 378-сон қарори;

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида давлат уй-жой фондини хусусийлаштиришни давом эттириш тўғрисида» 1993 йил 1 мартдаги 114-сон қарорининг 10-банди.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ
ТЎҒРИСИДА**

*(Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг қарорлари тўплами, 1999 й., 10-сон, 61-
модда)*

Уй-жойлар ва уй-жой бўлмаган биноларни бошқаларга бериш ва мерос қилиш тартибда мулкчилик ҳуқуқининг ўтиши масалаларини тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг айрим қарорларига **иловага** мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,

1999 йил 23 октябрь,

474-сон

Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил

23 октябрдаги 474-сон қарорига

ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг айрим қарорларига
киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар**

I. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қабул қилиниши муносабати билан норматив ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида» 1994 йил 4 апрелдаги 180-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1994 й., 4-сон, 20-модда)нинг:

1-банди **иккинчи хат** боши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми)ни бошқаларга бериш ва мерос қилиб қолдиришда мулкчилик ҳуқуқи ўтиши ҳақидаги шартномаларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги Низом 1-иловага мувофиқ»;

2-банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;

1-илова матни қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми)ни бошқаларга бериш ва мерос қилиб қолдиришда

мулкчилик ҳуқуқининг ўтиши ҳақидаги шартномаларни расмийлаштириш тартиби тўғрисида Низом

1. Хусусийлаштирилган уй-жойларга пулли, имтиёзли ёки бепул асосда мулк қилиб берилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми) киради.

2. Хусусийлаштирилган квартира (квартиранинг бир қисми), уй (уйнинг бир қисми) мулкдори жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқларини ва қонун билан ҳимоя қилинадиган манфаатларини бузмаган ҳолда ушбу уй-жойга эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш ҳуқуқига эгадир.

Хусусийлаштирилган уй-жойнинг мулкдори мазкур уй-жойни ўз хоҳишига кўра ҳар қандай жисмоний ёки юридик шахсларга ёки кўчмас мулк билан операцияларни амалга оширишга вакил қилинган органга бериш ва васият қилиб қолдириш, шунингдек, уни кўчмас мулк савдоси бўйича кимошди савдосига қўйиш ҳуқуқига эгадир.

Квартирани (квартиранинг бир қисмини), уйни (уйнинг бир қисмини) жисмоний ёки юридик шахсларга беришда мулкдор бошқаларга бериш шартномасини тасдиқлатиш учун нотариал идорага, кимошди савдоси орқали сотишда эса – кўчмас мулк савдосини амалга оширишга вакил қилинган органга мурожаат қилади.

3. Бошқаларга берилаётган хусусийлаштирилган уй-жойнинг қиймати томонларнинг келишувига кўра, бироқ бошқаларга бериш пайтида уй-жойнинг техник хатлов кадастр бюроси хизмати томонидан баҳоланган қийматидан паст бўлмаган миқдорда белгиланади. Мерос тартибда ўтадиган уй-жойнинг қиймати меросхўрлик тайинланган кунда техник хатлов кадастр бюроси хизмати томонидан белгиланган баҳолаш маълумотлари ҳисобга олинган ҳолда белгиланади.

4. Хусусийлаштирилган квартирани (квартиранинг бир қисмини), уйни (уйнинг бир қисмини) сотиб олиш, алмаштириш ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва бошқа давлатларнинг фуқаролари, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатларнинг фуқаролари, ва доимий яшовчи ҳамда Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари томонидан белгиланган тартибда берилган яшаш учун рухсатномаси бўлган фуқаролар эга бўладилар.

5. Юридик ёки жисмоний шахслар томонидан мулкдордан сотиб олинган уй-жойдан фақат уй-жой сифатида фойдаланилиши мумкин.

6. Хусусийлаштирилган уй-жойни бошқаларга бериш хоҳишини билдирган мулкдор қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

паспорт ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжат;

хусусийлаштирилган уй-жойга мулкчилик ҳуқуқини берувчи давлат далолатномаси ёхуд жойлардаги давлат ҳокимияти органи, бирлашма, корхона, ташкилот маъмуриятининг қарори ёки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва Ўзбекистон қасаба уюшмалари федерацияси кенгашининг 1989 йил 21 июндаги 203-сон қарорига мувофиқ нотариал тартибда тасдиқланган уй-жойнинг олди-сотди шартномаси;

квартирага (квартиранинг бир қисмига), уйга (уйнинг бир қисмига) хатлов ҳужжатлар йиғма жилди;

оиланинг биргаликда яшовчи барча вояга етган аъзоларининг, шунингдек, квартиралар (квартираларнинг бир қисми)ни ёки уй (уйнинг бир қисми)ни хусусийлаштиришга розилик берган шахсларнинг нотариал тартибда тасдиқланган розилиги;

илова қилинаётган шаклдаги маълумотнома ёки уй дафтари;

бошқаларга бериш пайтида техник хатлов кадастр бюроси хизматлари томонидан бериладиган уй-жойнинг техник ҳолати ва қиймати тўғрисидаги белгиланган намунадаги хатлов маълумотномаси.

7. Ўзбекистон Республикасининг бошқа минтақаларида яшовчи фуқаролар Тошкент шаҳридаги хусусийлаштирилган квартираларни (квартираларнинг бир қисмини), уйларни (уйларнинг бир қисмини) сотиб олаётганларида паспорт ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжат билан бирга махсус комиссиянинг Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтказишга рухсат бериш тўғрисидаги қарорини тақдим этадилар.

Бошқа давлатларнинг фуқаролари, шу жумладан, МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқаролари, ва фуқаролиги бўлмаган шахслар, квартираларни (квартираларнинг бир қисмини), уйларни (уйларнинг бир қисмини) сотиб олаётганларида Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари томонидан белгиланган тартибда берилган яшаш учун рухсатномани тақдим этадилар, улар томонидан Тошкент шаҳридаги хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми) сотиб олинган тақдирда эса Махсус комиссиянинг Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтказишга рухсат бериш тўғрисидаги қарорини ҳам тақдим этадилар, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Хорижий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасида уй-жой сотиб олинишини ҳамда доимий яшаш учун Тошкент шаҳрига келишни тартибга солиш тўғрисида» 1999 йил 27 февралдаги 92-сон қарорининг 4-бандида кўрсатиб ўтилган шахслар бундан мустасно.

8. Олди-сотди, айирбошлаш, ҳады қилиш шартномаларини нотариал тасдиқлашда ва хусусийлаштирилган уй-жойга меросхўрлик ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома беришда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган ставкалар бўйича давлат божи ундирилади.

9. Олди-сотди, айирбошлаш ва ҳады қилиш битишувлари амалга оширилгандан сўнг, шунингдек, мулкчилик ҳуқуқи меросхўрлик тартибида ўтгандан сўнг, бошқаларга бериш ёки мерос қилиб қолдириш вақтидан қатъи назар, квартира (квартиранинг бир қисми), уй (уйнинг бир қисми) хусусийлаштирилган уй-жой мақомини йўқотади.

10. Нотариал тартибда расмийлаштирилган, техник хатлов бюросида рўйхатдан ўтказилган олди-сотди, айирбошлаш ва ҳады қилиш шартномаси, шунингдек, қонун билан белгиланган тартибда берилган меросхўрлик ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома илгари хусусийлаштирилган сотиб олинган уй-жойга эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи ҳуқуқни белгиловчи ҳужжат бўлиб хисобланади.»

II. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 ноябрдаги 533-сон (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1994 йил, 11-сон, 49-модда) қарори билан тасдиқланган Давлат божи **ставкаларининг** 4-бандидаги:

«б» кичик банд қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«б) квартираларни (квартираларнинг бир қисмини), шу жумладан, хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар, дала ҳовлилар, гаражлар, бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатларнинг олди-сотди, айирбошлаш, рента олиш, умрбод таъминлаш шарти билан бошқаларга бериш ва ҳады қилиш шартномаларини тасдиқлаганлик учун:

— мулкдорнинг эри ёки хотинига, ота-оналарига, болаларига, набираларига, бувиларига, буваларига, туғишган ака-укалари ва опа-сингилларига — шартнома суммасининг 1 фоизи миқдорига, бироқ битишув

тузилаётган пайтда тегишли равишда техник хатлов кадастр бюроси ёки кўчмас мулк давлат кадастри хизматлари томонидан белгиланган хатлов баҳосининг 1 фоизидан кам бўлмаган миқдорда;

— бошқа жисмоний ва юридик шахсларга — шартнома суммасининг 10 фоизи миқдорида, бироқ битишув тузилаётган пайтда тегишли равишда техник хатлов кадастр бюроси ёки кўчмас мулк давлат кадастри хизматлари томонидан белгиланган хатлов баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда;

— хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), уйлар (уйларнинг бир қисми) кимошди савдоси орқали сотилганда — сотилиш баҳосининг 15 фоизи миқдорида»;

«в» кичик банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;

«л» кичик банд қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«л) мерос ҳуқуқи ҳақида гувоҳнома берилганлиги учун:

— биринчи навбатдаги меросхўрларга — мерос суммасининг 0,3 фоизи миқдорида;

— иккинчи навбатдаги меросхўрларга — мерос суммасининг 1 фоизи миқдорида;

— қолган меросхўрларга — мерос суммасининг 2 фоизи миқдорида.

Изоҳ: Уй-жойлар (уйларнинг бир қисми), квартиралар (квартираларнинг бир қисми), шу жумладан хусусийлаштирилган квартиралар (квартираларнинг бир қисми), дала ховлилар, гаражлар, бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатларга мерос ҳуқуқи ҳақида гувоҳнома беришда мерос тартибида ўтаётган мерос қилинаётган мол-мулк суммаси меросхўрлик тайинланган кунда тегишли равишда техник хатлов кадастр бюроси ёки кўчмас мулк давлат кадастри хизматлари томонидан белгиланган баҳолаш маълумотлари ҳисобга олинган ҳолда белгиланади».

**ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**

**ХОРИЖИЙ ФУҚАРОЛАР ВА ФУҚАРОЛИГИ БЎЛМАГАН ШАХСЛАР
ТОМОНИДАН ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИДА УЙ-ЖОЙ СОТИБ
ОЛИНИШИНИ ҲАМДА ДОИМИЙ ЯШАШ УЧУН ТОШКЕНТ
ШАҲРИГА КЕЛИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА**

Хорижий фуқаролар, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан уй-жой сотиб олиниши, шунингдек фуқароларнинг доимий яшаш учун Тошкент шаҳрига келиши жараёнларини тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Белгилаб қўйилсинки:

уй-жойни олувчи томон хорижий фуқаролар, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахслар ҳисобланганда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган уй-жойни сотиб олиш, айирбошлаш ёки гаровга қўйиш битишувларини нотариал тасдиқлаш ва кейинчалик уларни техник рўйхатдан ўтказиш бюроси органларида давлат рўйхатидан ўтказиш амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳужжатлар билан бир қаторда Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари томонидан белгиланган тартибда берилган яшаш учун рухсатнома тақдим этилган тақдирда амалга оширилади;

Олдинги таҳрирга қаранг.

уй-жойнинг эгаси ҳисобланган, яшаш жойида бўлмаган хорижий фуқаролар, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан коммунал хизматлар ва уй-жойдан фойдаланиш харажатлари учун узоқ вақт (12 ойдан ортиқ) ҳақ тўланмаган тақдирда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг тақдимномасига кўра коммунал хизматлар ва уй-жойдан фойдаланиш харажатларига ҳақ тўлаш юзасидан қарзларни ундириш масаласини ҳал қилиш учун уй-жой белгиланган тартибда хатлаб қўйилади;

(1-банднинг иккинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 13 февралдаги 74-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2001 й., 3-4-сон, 13-модда)

уй-жойни ҳада қилувчининг яқин қариндоши бўлмаган ҳамда Ўзбекистон Республикасида яшаш учун рухсатномага эга бўлмаган хорижий

фуқароларга, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларига ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга уй-жойни ҳады қилиш шартномаларини давлат рўйхатидан ўтказганлик учун уй-жойнинг техник рўйхатдан ўтказиш бюроси органлари томонидан аниқланган рўйхатдан ўтказиш қийматининг 100 фоизи миқдорда йиғим ундирилади.

2. Белгилансинки:

хорижий фуқароларни, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларини, фуқаролиги бўлмаган шахсларни ва республиканинг бошқа минтақаларидан келаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларини Тошкент шаҳрида доимий рўйхатдан ўтказиш Рўйхатдан ўтказиш масалалари бўйича махсус комиссиянинг асосланган хулосаси асосида амалга оширилади;

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикасининг бошқа минтақалари аҳолиси уй-жой сотиб олаётган томон ҳисобланган тақдирда уй-жойни сотиб олиш, айирбошлаш, ҳады қилиш ёки гаровга қўйиш битишувларини нотариал тасдиқлаш ва кейинчалик уларни «Ергеодезкадастр» давлат қўмитаси органларида давлат рўйхатидан ўтказиш фақат Махсус комиссиянинг Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтишга рухсат бериш тўғрисидаги қарори тақдим этилган тақдирда амалга оширилади;

(2-банднинг учинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 16 декабрдаги 586-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2004 й., 50-сон, 500-модда)

ҳады қилиш шартномаларини давлат рўйхатидан ўтказганлик учун йиғимлар ҳамда хорижий фуқароларни, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларини, фуқаролиги бўлмаган шахсларни, шунингдек бошқа минтақалардан келаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларини доимий рўйхатдан ўтказганлик учун тўлов сифатида тушаётган маблағлар Тошкент шаҳар ҳокимлиги ихтиёрида қолади ҳамда уй-жой-коммунал хўжалигини, инфратузилманинг бошқа объектларини, коммуникацияларни мустақамлашга ва жамоат тартибини сақлашга сарфланади.

3. Тошкент шаҳар ҳокимлиги бир ҳафта муддатда:

мавжуд инфратузилмани ва жамоат тартибини сақлашни таъминлаш имкониятларини ҳисобга олган ҳолда доимий яшаш учун келиш жараёнларини тартибга солиш учун Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтказиш масалалари бўйича махсус комиссия ташкил этсин;

хорижий фуқароларни, шу жумладан МДХ қатнашчилари бўлган давлатлар фуқароларини ва фуқаролиги бўлмаган шахсларни Тошкент шаҳрида доимий рўйхатдан ўтказганлик учун тўлов ставкаларини тасдиқласин.

4. Мазкур қарорнинг амал қилиши:

хорижий фуқаролар — дипломатик корпус ходимларига;

хорижий фуқаролар — Ўзбекистон Республикасида рўйхатдан ўтказилган халқаро ташкилотлар, хорижий фирмалар, компаниялар ва банкларнинг доимий ваколатхоналари ходимларига;

илгари Тошкент шаҳрида яшаган ўқишни тугатиб қайтган, узок муддатли хизмат сафарида бўлган, шунингдек озодликдан маҳрум қилиш жойларидан озод қилинган шахсларга татбиқ этилмайди.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги бир ҳафта муддатда идоравий меъёрий ҳужжатларни мазкур қарорга мувофиқлаштирсинлар.

6. Тошкент шаҳар ҳокимлиги Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда бир ой муддатда Тошкент шаҳри мақоми тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқсин ва кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў.Т. Султонов ва Тошкент шаҳри ҳокими К.Н. Тўлаганов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
1999 йил 27 февраль,
92-сон

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ
АВТОМОТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИ СОТИБ ОЛИШ, УЛАРДАН
ФОЙДАЛАНИШ ВА УЛАРНИ БОШҚА ШАХСЛАРГА БЕРИШНИ
ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА**

*(Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2001 й., 15-16-сон, 110-
модда; 2003 й., 1-2-сон, 8-модда)*

Юридик ва жисмоний шахслар томонидан автотранспорт воситаларини сотиб олиш, улардан фойдаланиш ва уларни бошқа шахсларга беришни ҳамда уларни Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органларида рўйхатдан ўтказишни тартибга солиш, шунингдек жиноятчиликнинг олдини олиш чора-тадбирларини кучайтириш ва республиканинг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

Олдинги таҳрирга қаранг.

(1-2-бандлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 12 майдаги 83-сонли қарорига мувофиқ ўз кучини йўқотган— ЎР ҚХТ, 2006 й., 19-сон, 164-модда)

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Марказий банк ва тижорат банкларининг тегишли бўлинмалари билан биргаликда автотранспорт воситаларини бошқа шахсларга бериш битимларини ўз вақтида ва сифатли расмийлаштириш мақсадида бир ой муддатда:

автотранспорт воситаларини рўйхатдан ўтказиш хизматлари, нотариал идоралар, банклар бўлимлари ва автотранспорт бозорлари ҳудудларининг ёнғин хавфсизлигини таъминлаш хизматларини жойлаштириш ва улар ишини ташкил этиш учун автотранспорт бозорлари ҳудудида зарур жойлар ажратиш чораларини кўрсинлар;

автотранспорт бозорлари ҳудудида иш кўраётган ўзларига қаршли бўлинмаларнинг иши ва ўзаро ҳамкорлигининг ягона тартибини ишлаб чиқсинлар ва тасдиқласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги:

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги билан биргаликда амалдаги автомобилотransпорт воситаларига нисбатан битимлар ва ишончномаларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги фуқаролик қонунчилигига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин;

Ўзбекистон Республикаси резидентлари бўлмаган шахсларга автомобилотransпорт воситалари ижара шартномаларини, шунингдек автомобилотransпорт воситаларига нисбатан ваколатларни бошқа шахсга ўтказиш ҳуқуқини берувчи ишончномаларни нотариал расмийлаштиришни вақтинча тақиқласин.

5. Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 ноябрдаги 533-сон қарори билан тасдиқланган Давлат божи ставкалари 4-банди «п» кичик бандининг тўртинчи хатбошидаги «энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдорида» сўзлари «энг кам ойлик иш ҳақининг 20 баравари миқдорида» сўзлари билан алмаштирилсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т.А. Худойбергенов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2001 йил 28 август,
354-сон

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACИ BAZИPЛAP MAХKAMACИНИНГ
ҚАРОРИ
АВТОМОТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИНГ ОЛДИ-СОТДИ
ШАРТНОМАЛАРИНИ РАСМИЙЛАШТИРИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ
ТЎҒРИСИДА**

*(Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2003 й., 1-2-сон, 8-модда;
2006 й., 19-сон, 164-модда)*

Юридик ва жисмоний шахслар томонидан автотранспорт воситаларининг олди-сотди шартномалари расмийлаштирилишини тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

Олдинги таҳрирга қаранг.

(1-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 12 майдаги 83-сон қарорига мувофиқ ўз кучини йўқотган—Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 19-сон, 164-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

(2-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 12 майдаги 83-сон қарорига мувофиқ ўз кучини йўқотган—Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 19-сон, 164-модда)

3. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси бир ой муддатда биржа фаолиятини лицензиялаш тўғрисидаги **низом** лойиҳасини ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг **иловага** мувофиқ қарорларига ўзгартиришлар киритилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А.А. Азизов ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,

2003 йил 13 январь,

12-сон

Вазирлар Маҳкамасининг

2003 йил 13 январдаги

12-сон қарорига

ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига
киритилаётган ўзгартиришлар**

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Автомототранспорт воситаларини харид қилиш-сотиш, алмаштириш ва ҳадя этиш битимларини расмийлаштириш тартиби тўғрисида» 1991 йил 16 сентябрдаги 233-сон қарорида (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1991 й., 9-сон, 30-модда, 1994 й., 9-сон, 46-модда, 1997 й., 4-сон, 14-модда):

а) тўртинчи хатбошидаги «Давлат автомобиль назорати» ва «ДАН бошқармасининг» сўзлари «Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати» ва «ЙХХ бош бошқармасининг» сўзлари билан алмаштирилсин;

Олдинги таҳрирга қаранг.

(1-бандининг «б» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 12 майдаги 83-сон қарорига мувофиқ ўз кучини йўқотган—Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 19-сон, 164-модда)

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 28 сентябрдаги 489-сон қарори билан тасдиқланган Давлат автотранспорт воситаларини жисмоний ва давлат тасарруфида бўлмаган юридик шахсларга сотиш тартибида:

а) 5-банднинг иккинчи хатбоши чиқариб ташлансин;

б) 11-банднинг биринчи хатбошидан «танловлар ва биржа савдолари» сўзлари чиқариб ташлансин;

в) 14-банд кўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«14. Давлат мулки қўмитаси ёки унинг худудий бошқармаси томонидан берилган далолатнома кимошди савдоси орқали сотилган автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органларида расмийлаштириш учун асос бўлиб хизмат қилади.

Кимошди савдоларида сотилган давлат автотранспорт воситаларининг олди-сотди битишуви нотариал расмийлаштирилмайди»;

г) 19-банддан «танлов ва биржа савдолари» сўзлари чиқариб ташлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Автомототранспорт воситаларини харид қилиш-сотиш, алмаштириш ва ҳадя этиш битимларини расмийлаштириш тартиби тўғрисида» 1991 йил 16 сентябрдаги 233-сон қарорига ўзгартиришлар киритиш ҳақида» 1994 йил 29 сентябрдаги 491-сон қарорида (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1994 й., 9-сон, 46-модда, 1997 й., 4-сон, 14-модда):

а) тўртинчи хатбошида «Давлат автомобиль назорати» ва «ДАН бошқармасининг» сўзлари «Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати» ва «ЙХХ бош бошқармасининг» сўзлари билан алмаштирилсин;

Олдинги таҳрирга қаранг.

(3-бандининг «б» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 12 майдаги 83-сон қарорига мувофиқ ўз кучини йўқотган—Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 19-сон, 164-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

(4-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 12 майдаги 83-сон қарорига мувофиқ ўз кучини йўқотган—Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 19-сон, 164-модда)

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ
НОТАРИУСЛАРНИНГ ИЖРО ХАТЛАРИГА АСОСАН ҚАРЗНИ
УНДИРИШ СЎЗСИЗ АМАЛГА ОШИРИЛАДИГАН ҲУЖЖАТЛАР
РЎЙХАТИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА**

*(Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2002 й., 2-сон, 19-модда;
2004 й., 17-сон, 197-модда; 2007 й., 9–10-сон, 85-модда)*

«Нотариат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 77-моддасига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Нотариусларнинг ижро хатларига асосан қарзни ундириш сўзсиз амалга ошириладиган ҳужжатлар рўйхати иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Вазирликлар ва идоралар ўз идоравий норматив ҳужжатларини мазкур қарорга мувофиқлаштирсинлар.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири А.А. Полвон-зода зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,

2002 йил 18 январь,

26-сон

Вазирлар Маҳкамасининг

2002 йил 18 январдаги 26-сон қарорига

ИЛОВА

**Нотариусларнинг ижро хатларига асосан қарзни ундириш сўзсиз амалга
ошириладиган ҳужжатлар
РЎЙХАТИ**

**I. НОТАРИАЛ ТАСДИҚЛАНГАН БИТИМЛАР БЎЙИЧА ҚАРЗНИ
УНДИРИШ**

1. Пул олиш, мулкни қайтариш ёки бериш билан боғлиқ нотариал тасдиқланган битимлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) нотариал тасдиқланган битимнинг асл нусхаси;

б) кредитор томонидан қарздорга нотариус орқали тўлов муддати ўтказиб юборилганлиги (мулкни қайтариш ёки бериш) тўғрисида юборилган ёзма билдиришнома.

II. ҲИСОБ-КИТОБ ВА КРЕДИТ МУНОСАБАТЛАРИДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН АСОСЛАР БЎЙИЧА ҚАРЗНИ УНДИРИШ

2. Кредит муассасалари томонидан берилган кредитлар бўйича қарздорлар ва уларнинг кафиллари тўлов муддатини ўтказиб юборганлигига оид ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) унинг асосида қарз ундириладиган кредит шартномасининг асл нусхаси;

б) ундириб олувчи томонидан тасдиқланган қарздорнинг шахсий ҳисобварағи (карточкаси)дан қарз миқдори кўрсатилган кўчирма;

в) кредит муассасалари олдидаги қарзни икки томонлама тасдиқловчи солиштириш далолатномаси.

3. Корхоналар ва ташкилотлар томонидан ўз ходимларига якка тартибда уй-жой қуриш ва турар жой (квартира)ларни мукамал таъмирлаш, шунингдек уй-рўзгор буюмлари харид қилиш учун берилган қарз (ссуда)лар бўйича қарздорликни белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) қарздор мажбуриятининг асл нусхаси;

б) қарздорнинг шахсий ҳисобварағидан ундириб олувчи томонидан тасдиқланган ҳамда муддати ўтказиб юборилган қарз миқдори ва уни қоплаш муддатлари кўрсатилган кўчирма.

4. Квартиралар, уй-жойлар (уй-жойнинг бир қисми)ни ҳақини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан сотиб олган, шу жумладан квартираларнинг ҳақини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан хусусийлаштирган фуқароларнинг тўланмаган суммани қоплаш учун тўловлар бўйича қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) қарздор мажбуриятининг асл нусхаси;

б) ундириб олувчи томонидан тасдиқланган қарздорнинг шахсий ҳисобварағидан муддати ўтказиб юборилган қарз миқдори ва уни қоплаш муддатлари кўрсатилган кўчирма.

III. КРЕДИТГА СОТИБ ОЛИНГАН ТОВАРЛАР УЧУН ҚАРЗНИ УНДИРИШ

5. Товарларни кредитга сотиб олиш чоғида (бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан) харидорлар томонидан савдо ташкилотларига берилган кафиллик-мажбуриятномалар.

Қарзни ва навбатдаги бадалларни тўлаш муддати ўтказиб юборилганлиги учун пеняни ундириш юзасидан ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) ундириб олувчи томонидан қарз миқдори ва уни қоплаш муддатлари қайд этилган қарздор кафиллик-мажбуриятномасининг асл нусхаси;

б) ундириб олувчи томонидан тасдиқланган қарздорнинг шахсий ҳисобварағидан муддати ўтказиб юборилган қарз миқдори ва уни қоплаш муддатлари кўрсатилган кўчирма.

IV. ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ ЕТКАЗИБ БЕРУВЧИЛАРНИНГ ТАЛАБНОМАЛАРИ БЎЙИЧА ҚАРЗНИ УНДИРИШ

6. Фуқароларнинг электр энергиясидан фойдаланганлик учун электр энергияси етказиб берувчилар олдидаги қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) ҳисобварақнинг ундириб олувчи томонидан тасдиқланган нусхаси;

- б) қарздорнинг ёзма огоҳлантиришни олганлиги тўғрисидаги тилхати бор қарзни тўлаш тўғрисида қарздорга берилган ёзма огоҳлантириш нусхаси;
в) ўзаро ҳисоб-китобларни солиштириш далолатномасининг нусхаси.

Олдинги таҳрирга қаранг.

V. ТУРАР ЖОЙ ВА ЯШАШ УЧУН МЎЛЖАЛЛАНМАГАН ЖОЙЛАР ЭГАЛАРИ (ИЖАРАЧИЛАР, АРЕНДАГА ОЛУВЧИЛАР) ДАН АРЕНДА, ИЖАРА ШАРТНОМАЛАРИ БЎЙИЧА, УМУМИЙ ХАРАЖАТЛАР, КОММУНАЛ ХИЗМАТЛАР УЧУН ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА ҚАРЗНИ УНДИРИШ

(бўлим номи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 1 мартдаги 43-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2007 й., 9-10-сон, 85-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

7. Тўлов миқдори юзасидан суд низолари мавжуд бўлмаган ҳолларда турар жой ва яшаш учун мўлжалланмаган жойлар ижарачиси, арендага олувчисининг ижара, аренда шартномалари (умумий харажатлар ва арендага, ижарага берувчининг норматив даромади) бўйича ва коммунал хизматлар учун тўловлар бўйича қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

(7-банднинг биринчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 1 мартдаги 43-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2007 й., 9-10-сон, 85-модда)

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) қарзнинг ҳосил бўлишини тасдиқловчи шартноманинг ундириб олувчи томонидан тасдиқланган нусхаси;

б) ўзаро ҳисоб-китобларни солиштириш далолатномасининг шартнома катнашчилари томонидан имзоланган нусхаси;

в) ундириб олувчи томонидан қарз қопланмаганлиги тўғрисида белги қўйилган ижарачига йўлланган ҳисобварақ нусхаси;

г) қарздорнинг ёзма огоҳлантиришни олганлиги тўғрисидаги тилхати бор қарзни тўлаш тўғрисида қарздорга берилган ёзма огоҳлантиришнинг нусхаси;

Олдинги таҳрирга қаранг.

8. Квартира эгаси бўлган фуқаролар, уй-жой-қурилиш, уй-жой ва дала ҳовли-қурилиш кооперативлари аъзоларининг уй-жойни бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлашга, уйни (дала ҳовлини) сақлаш харажатларига тузилган шартнома-контрактга мувофиқ тақдим этиладиган умумий харажатлар ва коммунал хизматлар бўйича муддати икки ойдан ортиқ ўтказиб юборилган тўловларни қоплашга оид қарзларини белгиловчи ҳужжатлар.

(8-банднинг биринчи хатбоши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 1 мартдаги 43-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2007 й., 9-10-сон, 85-модда)

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) қарз қопланмаганлиги тўғрисида белги қўйилган қарздорга йўлланган ҳисобварақнинг ундириб олувчи томонидан тасдиқланган нусхаси;

б) қарздорнинг ёзма огоҳлантиришни олганлиги тўғрисидаги тилхати бор қарзни тўлаш тўғрисида қарздорга берилган ёзма огоҳлантириш нусхаси;

Олдинги таҳрирга қаранг.

в) бошқариш ва турар жойни таъмирлаш тўғрисидаги контракт-шартнома.

(8-банднинг «в» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 1 мартдаги 43-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2007 й., 9-10-сон, 85-модда)

9. Фуқароларнинг баҳолаш ва хатлов ишлари учун хатлов-техник ишларини амалга оширувчи органлар олдидаги қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) тўланмаган ҳисобварақнинг ундириб олувчи томонидан тасдиқланган нусхаси;

б) баҳолаш ва хатлов ишлари ўтказилган объектнинг манзили, ишларнинг номи ва ҳажми, ишларнинг қиймати (такса) ва қарзнинг умумий қиймати кўрсатилган ҳисоб-китоб нусхаси;

в) қарздорнинг ёзма огоҳлантиришни олганлиги тўғрисидаги тилхати бор қарзни тўлаш тўғрисида қарздорга берилган ёзма огоҳлантириш нусхаси.

VI. ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯ ТАРМОҚЛАРИ (ТЕЛЕФОН, ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА КОМПЬЮТЕР ТАРМОҚЛАРИ, РАДИО ЭШИТТИРИШ ШОХОБЧАЛАРИ ВА БОШҚАЛАР)ДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК УЧУН АБОНЕНТ ТЎЛОВИ БЎЙИЧА ҚАРЗНИ УНДИРИШ

10. Фуқароларнинг телекоммуникация тармоқларидан фойдаланганлик учун абонент тўлови, маҳаллий, шаҳарлараро ва халқаро телекоммуникация хизматлари кўрсатилганлиги учун ва абонент тўловини ўз вақтида тўламаганлик учун пеня тўлаш бўйича қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қарз тўланмаганлиги ҳақида белги қўйилган ҳамда қарз суммаси ва уни тўлаш муддатлари тўғрисида қарздорга юборилган билдиришноманинг ундириб олувчи томонидан тасдиқланган қарздорнинг билдиришномани олганлиги ҳақидаги тилхати бор нусхаси тақдим этилади.

VII. БОЛАЛАРНИНГ МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ВА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН МАКТАБЛАРДА БЎЛГАНЛИКЛАРИ УЧУН ОТА-ОНАЛАРДАН ҚАРЗНИ УНДИРИШ

11. Болалар мактабгача таълим муассасалари ва ихтисослаштирилган мактабларда бўлганликлари учун ота-оналар ёки улар ўрнини босувчи шахсларнинг тўлов муддати (икки ҳафтадан ортиқ) ўтказиб юборилган қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қарздорнинг ёзма огоҳлантиришни олганлиги тўғрисидаги тилхати бор ёзма огоҳлантириш топширилгандан кейин икки ҳафта муддат ичида қарз тўланмаганлиги тўғрисида белги қўйилган ундириб олувчи томонидан тасдиқланган ота-она ёки улар ўрнини босувчи шахс номига очилган шахсий ҳисобварақ (болалар тарбияси учун ота-оналар билан ҳисоб-китоблар ведомости)дан кўчирма тақдим этилади.

VIII. КУТУБХОНАЛАРНИНГ ТАЛАБНОМАЛАРИ БЎЙИЧА ҚАЙТАРИЛМАГАН КИТОБЛАР, БОШҚА БОСМА АСАРЛАР ВА КУТУБХОНАЛАР ЗАХИРАСИДАН ОЛИНГАН ЎЗГА МАТЕРИАЛЛАР УЧУН ҚАРЗНИ УНДИРИШ

12. Кутубхоналарнинг фуқаролар, корхоналар ва ташкилотлардан улар томонидан қайтарилмаган китоблар, бошқа босма асарлар ва кутубхоналар захирасидан олинган бошқа материаллар қийматини ўн баравар миқдорда ундириш тўғрисидаги талабномалари.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) кутубхонадан китоблар, бошқа босма асарлар ва ўзга материаллар берилганлигини тасдиқловчи, муддатида қайтарилмаганлиги қайд этилган ҳужжат;

б) китоблар, босма асарлар ёки материалларни қайтариш ёки улар ўрнини айнан шундай ёхуд тенг қийматли китоблар, босма асарлар ёки материаллар билан тўлдириш тўғрисида, шунингдек қайтармаган ёки алмаштиришнинг имкони бўлмаган ҳолларда уларнинг қиймати ўн баравар миқдорда ундириб олиниши тўғрисидаги ёзма огоҳлантиришларнинг нусхалари;

в) китоблар, бошқа босма асар ва ўзга материаллар қайтарилмаган ёки уларни алмаштиришнинг имкони бўлмаган ҳолларда қарзнинг ундириб олиниши тўғрисидаги ёзма огоҳлантириш топширилганлиги ҳақида почта билдиришномаси нусхаси;

г) китоблар, бошқа босма асар, ўзга материалларнинг баҳоси тўғрисида кутубхона хатлов китобидан кўчирма ёки қайтарилмаган китоб ёхуд бошқа босма асар библиография нуқтаи назаридан нодир деб ҳисобланган ҳолларда букинистик дўконнинг маълумотномаси.

IX. ПРОКАТ ШАРТНОМАСИ БЎЙИЧА ФУҚАРОЛАРГА БЕРИЛГАН МУЛҚДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК, УЛАРНИ ИШДАН ЧИҚАРГАНЛИК ЁКИ ҚАЙТАРМАГАНЛИК УЧУН ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА ҚАРЗНИ ФУҚАРОЛАРДАН УНДИРИШ

13. Фуқароларнинг уларга корхоналар ва ташкилотлар томонидан берилган маданий-маиший, уй-рўзғор буюмлари, муסיқа асбоблари, спорт анжомлари ва шахсий фойдаланишга мўлжалланган бошқа мулкдан фойдаланганлик (прокат) учун тўловлар бўйича қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хати олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) ижарага бериш шартномасининг нусхаси, ижарага берилган буюм баҳоси энг кам ойлик иш ҳақининг ўн бараваридан кам бўлган ҳолларда эса— ундириладиган сумма кўрсатилган квитанциянинг нусхаси;

б) қарздорнинг огоҳлантириш олинганлиги ҳақидаги тилхати бор қарзни тўлаш тўғрисида қарздорни ёзма огоҳлантиришнинг нусхаси.

X. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИНИНГ ДАВОЛАШ МУАССАСАЛАРИ ТАЛАБНОМАЛАРИ БЎЙИЧА ҚАРЗНИ УНДИРИШ

14. Тўлов миқдори юзасидан суд низоси мавжуд бўлмаган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлган шахслар, чет эл фуқарolari ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг ҳисобварақ-битимга асосан кўрсатиладиган тиббий хизматлар бўйича харажатларни қоплаш борасидаги қарздорлигини белгиловчи ҳужжатлар.

Ижро хатини олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) қарздорнинг мазкур ҳисобварақнинг биринчи нусхасини олганлиги тўғрисидаги тилхати бор қарз ҳосил бўладиган ҳисобварақ-битимнинг нусхаси;

б) даволаш муассасасининг ундириши керак бўлган қарз суммаси тўғрисидаги маълумотномаси.

Олдинги таҳрирга қаранг.

XI. ЛИЗИНГГА ОЛУВЧИДАН ҚАРЗНИ УНДИРИШ ВА ЛИЗИНГ ОБЪЕКТИНИ ТАЛАБ ҚИЛИБ ОЛИШ

15. Лизингга олувчининг қарзини тасдиқловчи ҳужжатлар.

Ижро хатларини олиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

а) қарзни ундириш ва/ёки лизинг объектини талаб қилиб олишни амалга оширишга асос бўладиган лизинг шартномасининг асл нусхаси;

б) лизингга олувчининг лизингга берувчи олдидаги қарзини тасдиқлайдиган икки томонлама таққослаш далолатномаси;

в) лизингга олувчининг огоҳлантиришни олганлиги тўғрисидаги тилхати билан бирга қарзни қайтариш тўғрисида огоҳлантириш хатининг нусхаси.

(XI бўлим Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 26 апрелдаги 199-сон қарори билан киритилган — Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 й., 17-сон, 197-модда)